

དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟོ་སྒྲེང་

ཐེངས་གཉིས་པའི་རྩོམ་སྒྲུབ་



སེར་སྤང་སློབ་གཉེར་ལྷན་ཚོགས་ནས་གོ་སྐྱོབ་སྒྲུབ་

ཕྱོན་མྱེང་།	B
ཚུམ་ཤོག་དང་པོ།	1
ཚུམ་ཤོག་གཉིས་པ།	67
ཚུམ་ཤོག་གསུམ་པ།	87
ཚུམ་ཤོག་ལྔ་པ།	122
ཚུམ་ཤོག་དྲུག་པ།	137
ཚུམ་ཤོག་བདུན་པ།	185
ཚུམ་ཤོག་བརྒྱད་པ།	214
ཚུམ་ཤོག་དགུ་པ།	256
ཚུམ་ཤོག་བརྒྱ་པ།	309
རེ་སྒོན།	326
དཔར་བྱང་སྒོན་ཆིག་	328

ཕྱོད་ཐེངས་།

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་གྲོ་བ་བཞེས་སུ་འཁོར་ལོ་རིམ་
བ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་རྩི་ཞིང་གི་གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་
འགྲོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སར་བཞོན་
པར་མཛད། སྟོན་པ་སྤྲུངས་ལས་འདས་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་གཏད་
རབས་བདུན་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་བསྐྱེད་སྤྲུང་གིང་
དར་རྒྱས་སུ་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དབྱེ་ལན་གསུམ་ལ་
སོགས་པའི་ཉམས་ཆག་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་རྒྱན་བྱུག་མཆོག་གཉིས་
དང་། དེ་དག་གི་སྟོན་པ་ཡང་སྟོན་དང་བཅས་པས་འཆད་རྩིས་
གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ལྟག་པར་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་དོ། །

རང་ཅག་པོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྤྲུངས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱལ་བཙུག་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ནས་བྱང་གི་ཆར་དར་རྒྱས་
སུ་འགྱུར་བ་ལྱང་བསྟན་པ་རྣམས་དུས་སུ་སྤྱིན་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་དང་ལོ་
བཅའ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་དུ་མ་སྤྱད་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་གདན་བྱངས། བསྟན་པ་སྤྲུང་དང་སྤྱི་དར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་དེ་མ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་མང་དུ་བྱུང་ནའང་ཆོས་

རྒྱལ་བཀའ་ཁྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་
གདན་དྲངས། འཕགས་པོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེར་དག་ཐེར་ལེགས་པར་གནང་སྟེ་འགྲོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ཐར་པའི་ལམ་བཟང་པོར་བཀོད། བྱད་པར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་མ་
རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་
དག་བྱངས་ནས་བྱངས་ཤིང་། གསེར་སྦྱངས་བཙེ་མ་བྱེདོར་བྱས་
པ་ལྟར་མཛད་པ་སོགས་ལྟ་སྟོན་སྟོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་ལ་
ཡང་སྟོན་གྱི་ཆ་སྒྲ་མོ་ཅམ་ཡང་མ་གོས་པར་དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་
དགེ་ལྷན་པའི་རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་སྟོན་བཏོད་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་མཛད་
དོ། །

ལྷག་པར་བྱེདེ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་དང་། ཆོན་རིག་གྱི་གནས་
ཆད་རེ་མཐོ་ཆོན་རིག་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་དགའ་མོས་བྱེད་མཁན་མང་དུ་
འགྲོ་བའི་དུས་རབས་འདིར་ གྲླ་མོར་ གྲླ་མོར་སྦྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་གིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་བསྟན་བྱ་བ་མོས་འགྲོ་
བ་རྣམས་བདེ་སྦྱིད་ལ་བཀོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྦྱང་

པོ་ས་གོ་ལའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བར་མཛད་དོ། །

ད་ལས་སྐབས་བཅུ་པའི་སེར་སྒྲིབ་སྒྲོབ་གཉེར་ལྷན་ཚོགས་
ནས་ཀྱང་སྒྲིབ་དགའི་པན་བདེ་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་
རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིབ་དང་ལྷན་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་
པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློལ་བྱི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་
དང་། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ། སྒྲིབ་སྒྲོབ་སྒྲིབ་བྱ་
དམ་པ་རྣམས་གྱི་བཀའ་བྱིན་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་མཛད་རྗེས་ལ་ཞབས་
འདེགས་སོགས་སུ་དམིགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣ སྤྱི་ཟླ་༩ པའི་ནང་དབུ་
མ་བཟོ་སྒྲིབ་ཞིག་གསར་བཏོད་གནང་། སྤྱི་ཟླ་༡༡པའི་ནང་སྒྲིབ་ཡང་
དབུ་མ་བཟོ་སྒྲིབ་ཐེངས་གཉིས་པ་གོ་སྒྲིབ་ཁྲུས་པ་ཡིན། བཟོ་སྒྲིབ་
གི་ཚུལ་དེབ་འདིར་མཐུན་འབྱུང་རོགས་རམ་གནང་མཁན་ཐེ་ཕན་བྱ་
མོ་ཆོས་སྒྲིབ་ལགས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བཟོ་སྒྲིབ་ལ་ཕེབས་
པའི་དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་ལ་སྤྱིར་ནས་མཆོམས་འདི་བཟང་ཤིས་བདེ་
ལེགས་ཞུ་ཞུ།

སྐབས་བཅུ་པའི་སེར་སྒྲིབ་སྒྲོབ་གཉེར་ལྷན་ཚོགས་ནས་སྤྱི་ཟླ་
༡༡ ཆོས་པ་ཉིན་ལུགས།

ཙོམ་ཤོག་དང་པོ།

ལྷ་རམས་པ་སེར་སྒྲོན་བསྟན་འཛིན་དོན་བཟང་།

༄༅། །མཚན་དཔེ་བཟང་པོའི་མཚམས་སྤྲིན་བརྒྱན་པའི་
སྒྲ། །ལེགས་པ་བཤད་སྟན་པའི་དབྱར་རྩ་བུ་ལྷ་ལྷུང་། །འགྲོ་ལ་བཅེ་
བའི་ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་ཐུགས་། །ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བརྒྱན་སྤྲོལ་མཛད་སྟན་
པར་མཆོད། །སྤྲི་མཚན་དཔེ་འཛམ་གླིང་མིག་གི་རྒྱ། །གསུང་ཆངས་
པས་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཐུག་སེལ། །ཐུགས་མཁྱེན་པས་རྟེན་འབྱུང་ལམ་
བཟང་བསྟན། །རྩི་ལྷ་མའི་བཀའ་འཛིན་སྤྲིང་ལ་བྲ། །མ་རིག་ཆོངས་
པའི་ཐུན་པ་སྤྲུག་པོའི་ཆོགས། །ཤེས་རབ་སྣང་བའི་འོད་ཀྱིས་མ་ལུས་
སེལ། །སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་རྩིན་འཆར་བྱ། །གསལ་མཛད་
བཤེས་གཉེན་ཏྲ་བདུན་དབང་པོས་སྦྱོངས། །

ཞེས་ཐུག་མཆོད་སྤྲིན་དུ་བཏང་སྟེ་སྐབས་སུ་བབ་པ་གདན་ས་
ཆེན་པོ་མཁས་བླ་བ་ཀྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་སེར་སྒྲོན་ཐོས་བསམ་ནོར་
གླིང་གྲུ་ཆང་གི་སྒོ་བ་གཉེར་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་གོ་སྤྲིག་འོག་དབུ་མའི་

བཀོ་སྐྱེང་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གུས་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་
པོ། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་༡༩༩ ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་མེད་
ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་
པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་རོར་འཆར་སྤང་
བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་འགོད་པ་ལ་འདི་ལྟར། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་རོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་
པ་དབྱེད་པ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་བཤད་
པའི་སྡོན་དུ་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་རྗེ་ལྟར་འདོད་
པའི་ཚུལ་མདོ་ཅམ་བཤད་པ། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་
པ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། དེ་ལས་
འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་རོས་བཟུང་
ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། རང་སྡེ་སུས་ཀྱང་སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཛིག་
རྟོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མི་འདོད་ཅིང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་
ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་སྤྲ་མ་ཉིད་ཡིན་གྱི་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡང་ཐོག་མ་དང་
མཐའ་མ་མེད་ཅིང་། །སེམས་ལ་འཛིག་རྟོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་

སྒྲིང་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཤིས་གསུངས་ཏེ། ལང་དཀར་གཤེགས་
 པའི་མདོ་ལས། གང་ཟག་རྒྱན་དང་ཕུང་པོ་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱན་དང་
 རྩལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ཕྱག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཅམ་
 དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་འཇུག་པ་
 ལས། རྒྱལ་བས་སེམས་ཅམ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །ཞེས་
 བྱུང་བས་སོ། །

དེས་ན་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་རྣམས་ལས་སྣ་ཚོགས་པ་
 ལས་བྱུང་ཞིང་ལས་དགེ་སྤྲིག་གིས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་
 ཚུལ་ཡང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་བདེ་བའམ་ཡིད་
 འོང་འབྲེན་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 སྤྱད་བསྐྱེད་བའམ་ཡིད་མི་འོང་འབྲེན་པའི་བར་དུ་ལོ་དང་བསྐྱལ་བ་
 ལ་སོགས་པ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
 འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུ་སྤར་གྱི་ལས་གནས་
 ན་ནི་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། ཉག་པས་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས་ལས་
 དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་ཅིང་། ལས་འགག་པ་ལ་མདོན་དུ་
 གྱོགས་པའི་ཆེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སམ་རུས་པ་དེ་གང་ལ་འཛིག་
 པའི་གཞི་ལ་བྱུང་མཐའ་སོ་སོས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་

ཡང་ལས་འབྲས་ཁས་ལེན་པའི་བྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྲ་བྱིའི་
དགེ་མི་དགའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་
བདག་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་འདོད་པ་དང་།

བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་དགེ་སྤྲིག་ཀྱན་གྱི་བག་ཆགས་
འཛོག་པའི་གཞིའམ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ལ། ལས་དེ་གཉིས་
ལས་དོན་གཞན་པའི་ཐོབ་པ་རྫས་བྱུབ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཅིག་གིས་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཟད། ཐོབ་པ་ལ་
རྟེན་ཐོབ་དང་། ལྡན་ཐོབ་སྟེ་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
ལྡན་བྱེད་ཀྱི་རྫས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་
ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་གང་ཞིག་
སྤར་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱུན་ལྡན་པ་ལ་ཟེར་བ་
སྟེ། མཛོད་ལས། ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྡན་པའོ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་
རྒྱུད་དུ། གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་
པས་ཤེས་སོ། །

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ལས་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱ་
ལོན་གྱི་དབང་རྒྱ་སྟེ་གན་རྒྱའི་ཡི་གེ་དང་འབྲ་བ་རྒྱུད་མི་བ་རྫས་
བྱུབ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཅིག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པར་

བསམ་ཞིང་། དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཡང་འདོད་དེ། འབྲུག་
འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་༡༢༩ ལས། རང་སྡེ་ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་སྤྲ་བ་མ་
གཏོགས་པ་གྲེ་བྲག་སྤྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ཚུད་མི་བ་བ་གཉིས་
གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་ལ།

མདོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
བསྐྱོས་ནས་དེ་སྤྲོན་པ་ན་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་བསམ་ཞིང་
ཕྱང་པོའི་རྒྱན་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་བཞེད་དེ། འབྲུག་
འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་༡༢༩ ལས། ཕྱི་རོལ་བའི་བདག་རྟག་པ་
དེ་ཉིད་དང་། རང་སྡེ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་དང་། ཀྱན་
གཞི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་
ལ། ཞེས་གསུངས།

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
སྦྱོང་བའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་
བཅས་པས་ལས་འཛིག་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲིང་དུ་
ལས་ཀྱིས་བག་ཆགས་བཞག དེ་ལ་ཕྱིས་སྒོས་སོགས་རྒྱུན་གྱིས་
གསོས་བཏབ་ནས་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་བཞེད་པས་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རུ་འདོད་པ་ཡང་གང་

ཐག་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་རྩ་ས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
པ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་^{༥༡༣} ལས། བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་
འདོགས་པའི་གཞི་རྩ་ས་རྩ་ས་ཡོད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། རྩ་ས་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་
ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

ལུང་གི་རྩ་ས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་
ཁ་ཅིག་གིས་ཀུན་གཞི་རྩ་ས་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སམ་
རྩ་ས་པ་བཞག་པ་དེ་ལ་ཕྱིས་ཐོས་སོགས་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་བཏབ་
ནས་དེའི་རིགས་འབྲ་བརྒྱད་པ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་འབྲུང་བར་
བསམ་ཞིང་ལས་བསགས་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་ན་ཡང་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་འབྱེན་རྩ་ས་པར་འཛོག་པའོ། །

དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ལས་བསགས་ནས་ལས་མངོན་གྱུར་
པ་དེ་འགག་པ་དང་རྩ་ས་སྒྲིན་ལྗོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་རྩ་ས་
པའམ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞི་མེད་ན་མི་རུང་བས་གཞི་དེ་
གང་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་རྩ་ས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་ངའོ་སྙམ་
དུ་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རྩ་ས་ཤེས་བག་ཆགས་
ཀྱི་གནས་སུ་འཛོག་པ་ལྟར། རྫོ་ལྟན་སྒྱེས་ཀྱིས་ངའོ་སྙམ་དུ་གང་ལ་

དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དེ་ཉིད་
གཏན་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་
བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ལ་ཤེས་པ་བཞག་ལ། གང་ཟག་གྱུང་ཤེས་པའི་
རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པས། ལས་ཞིག་
པ་ན་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་མཁ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་
དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག དེ་ལ་ཕྱིས་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་བཏབ་
ནས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་བར་བསྐྱེད་པར་
བཞེད་ཅིང་འཐད་པའང་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དང་། སྒྲིང་ཙམ་མཁ་ཡུལ་ཙན་མ་སྒྲིང་པའི་
ཤེས་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་གྱི་ལས་ཞིག་པ་ན་ཞིག་ཅེས་པའི་
མིང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོམ་ནས་ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བའི་དངོས་
པོའི་ཆོས་ཤིག་འཛོག་རྒྱས་པས་སོ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་དབྱུང་པ་ལ། ལས་ཞེས་པ་ཀུན་
སྒྲོང་གི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པའི་ལས་སམ་བྱ་བའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ཞིག་
ལ་འཛོག་པ་ཡིན་པས་ལས་ལ་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་
གཉིས་ཡོད་ལ། བསམ་པའི་ལས་ཞེས་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ་ལུས་
ངག་གི་རིག་བྱེད་དམ། རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཙན་ཞིག་ལ་

འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་གཉིས་མཚུངས་ཤིང་ལས་ལ་
ངེས་བར་ཤེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །

མདོ་སྤེ་བ་དང་། སེམས་ཅཱ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ལས་ལ་སེམས་བྱུང་སེམས་བའམ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་བཞེད་ཅིང་། སེམས་
བའི་ལས་ཞེས་པ་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་
སེམས་བ་དེ་ལ་འཛོག་པ་དང་། བསམ་བའི་ལས་ཞེས་པ་ལུས་ངག་གི་
བྱ་བ་དང་དུས་མཉམ་འཇུག་བཞིན་བའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་དེ་ལ་བཞག་པས། སེམས་བ་དང་
བསམ་བའི་ལས་གཉིས་ཀ་ཤེས་བའམ་ཀུན་འགྲོ་ལྗེའི་ནང་ཚན་སེམས་
བྱུང་སེམས་བའི་སྟངས་ནས་འཛོག་པའོ། ། མཛོད་ལས། ཀུན་སྒྲོང་རྣམ་
གཉིས་རྒྱུ་དང་ནི། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སྒྲོང་ཞེས་བྲ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་
རབ་འཇུག་བྱེད། །གཉིས་བ་ཇེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །

དགག་བྱ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གང་དང་གང་ཡིན་
ཡང་འཛིག་པའི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འཛིག་པ་དང་། ལས་འགག་
པ་ན་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ལས་ཞིག་པའི་ཤུལ་དེར་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་
དངོས་པོའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན། ལས་

ཞིག་པ་དང་། ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ནམས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ས་
 བཅུ་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀ་ཤི་ཞེས་གསུངས་ལ། ཅ་ཤེ་
 ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། ཞེས་དང་། རིགས་
 པ་བྱུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་
 དམིགས་པ་སྟེ། ཞེས་རྒྱ་སྐྱུ་ཟད་པ་འབྲས་བྱ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱར་
 གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་ལས་ལྟ་བུའི་མཐུག་ཏུ་དགག་པའི་སྐྱ་ཞིག་
 པ་མེད་ཀྱང་གསར་བྱ་བ་སྒྲུབ་ན་ལས་ཞིག་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་
 མཆོན་ན་ཞིག་ཅེས་པའི་རྒྱས་པས་དགག་བྱ་ལས་ལྟ་བུ་གཙེད་རྒྱས་
 པས། ལས་ཞིག་པ་ངས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དངོས་སུ་དགག་བྱ་ལས་
 བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་ལས་ཞིག་པ་དགག་པ་ནི་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། ལས་ཞིག་པའི་རྒྱ་དེ་བཅད་པ་ཅ་མ་མ་
 ཡིན་པར་བཅད་པའི་བྱལ་བྱ་ཆོས་གཞན་དངོས་པོ་འཕྲས་བྱ་སྐྱེས་
 པའི་ཆ་ཞིག་སྒྲོ་ཡུལ་བྱ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་གང་དང་གང་
 ཡིན་ཡང་དེ་དགག་པའི་བྱལ་དེར་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོའི་ཆོས་
 ཤིག་སྒྲོ་ཡུལ་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་
 ༡༥ ལས། ལྷ་གྲ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་
 དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་དགག་པ་ནི་ཡིན་
 ལ། མེད་དགག་ནི་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་སྟེ། ཞིག་རྒྱ་དེ་བཅད་

པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བཅད་པའི་ལྷལ་དུ་ཆོས་གཞན་དངོས་པོ་ཞིག་ལྷོ་
ལྷལ་དུ་འཕངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་ལས་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་འདོད་པས་ལས་ཞིག་པ་ན་ཞིག་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ཅམ་གྱིས་མ་
ཆོམ་པར་བརྟགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་དགོས་པས། ལས་ཞིག་པ་ན་
ལས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་
སྤྱི་རོལ་གྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་མ་
ཐོབ་པས་དེ་དག་ཞིག་པའི་མཆན་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་། ལས་རང་གྲུབ་
པའི་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལོག་ཅམ་གྱི་མེད་
དགག་གྱི་ཆ་དེ་ལས་ཞིག་པའི་མཆན་གཞི་དང་། ལས་དེ་འགག་པའི་
ལྷལ་དེར་འབྲས་བུ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
པར་འདོད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ལས་ཞིག་པ་ན་ལས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཁ་དོག་སོགས་གང་ཡང་ཞིག་པའི་
མཆན་གཞིར་མི་རུང་ནའང་། ལས་འགག་པ་ན་རྒྱུན་གྱིས་དབང་གིས་
ལས་ཞིག་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོམ་ནས་རྒྱུན་གྱིས་དབང་
གིས་ལས་ཞིག་པའི་ཆ་གཅིག་འཛོག་ཤེས་པས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་
གྲུབ་སོ། །

གཞན་ཡང་ལས་ཞིག་པ་ལས་ནམ་སྤྱིན་འབྱུང་ན་འབྲས་བུ་ཐུག་
 མེད་དུ་འབྱིན་པ་དང་ནམ་སྤྱིན་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་སྤྱོན་ཡང་མེད་
 དེ། དཔེར་ན་མེད་མཚུངས་ཡིན་ཡང་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲ་
 ཞུང་གི་ནམ་པ་སྤང་གི་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མི་སྤང་བ་ལྟར། ནམ་
 སྤྱིན་སྤང་མ་ཟེན་བའི་ལས་དང་། ནམ་སྤྱིན་སྤང་ཟེན་བའི་ལས་གཉིས་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ནམ་སྤྱིན་སྤང་མ་ཟེན་བའི་
 ལས་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ལ། ནམ་སྤྱིན་སྤང་ཟེན་བའམ་ལས་
 གྱི་རྒྱས་པ་ཟད་པའི་ཞིག་པ་ཐ་མ་ལ་རང་གི་ཉེར་འབྲས་ཞིག་པ་ཕྱི་མ་
 མི་འབྱུང་བ་སྟེ་དཔེར་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་ཞིག་པ་ལ་ཐ་མ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་རྒྱད་ལའང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་སོགས་ཡོད་
 པར་ཐལ་ལོ། །

ནམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་ཚུལ་ལའང་ལས་གསོག་པ་པོའི་
 དུས་ཀྱི་ང་དེ་ནམ་སྤྱིན་སྤྱོད་བ་པོའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་
 རྒྱན་གཅིག་པ་དང་། ལས་གསོག་པ་པོའི་དུས་ཀྱི་ང་དང་ནམ་སྤྱིན་
 སྤྱོད་བ་པོའི་དུས་ཀྱི་ང་གཉིས་ག་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ང་ཡིན་པས་
 ངས་བྱས་ཤིང་ངས་ནམ་སྤྱིན་སྤྱོད་བར་བཞག་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིས་

པའི་སྐབས་ཀྱི་ང་དང་། གཞོན་ལུང་སྐབས་ཀྱི་ང་། དར་མའི་སྐབས་ཀྱི་
 ང་། ཀླས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ང་དེ་དག་རྒྱན་གཅིག་པ་དང་སྦྲིར་ང་གཅིག་
 བོ་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ང་ཡིན་པས་རྒྱུ་དུས་སུ་ངས་ལས་
 བསགས་པ་དང་ཀླས་པའི་དུས་སུ་ངས་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་བ་མི་འགལ་
 བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྦྲིར་ཏེ། དཔེར་ན་གཉིད་དུས་སུ་མི་ལམ་བཟང་པོ་
 ཞིག་མིས་ནས་སད་དུས་སུ་སྦྱིད་སྒྲོད་སྤྱོད་བ་དང་། གཞོན་ལུང་དུས་
 སུ་སློབ་སྦྱོང་སོགས་ལ་འབད་བཅོལ་བྱས་ནས་ཀླས་པའི་དུས་སུ་བདེ་
 སྦྱིད་ལ་ཡོངས་སྦྱོད་བ་དང་། ཁྱིམ་པའི་དུས་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དུས་
 ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་ན་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་
 རོ། །

དེས་ན་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱུག་སོ་སོར་མ་
 འདྲེས་ཞིང་མ་འཁྱུལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ་ལས་ངེས་པ་དང་། ལས་འཕེལ་
 ཆེ་བ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་ལས་བྱས་པ་རྒྱུ་ཐོས་པ་ཡང་
 མི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཡང་ཆོམས་ལས། སྤྲིག་པ་རྒྱུ་དུ་བྱས་པས་
 གྲང་། །འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་འཛིགས་ཆེན་དང་། །ཕུང་དགྲོལ་ཆེན་སོ་
 བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོག་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །བསོད་ནམས་
 རྒྱུ་དུ་བྱས་པས་གྲང་། །འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་བདེ་ཆེན་འདེན། །དོན་

ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུ་རྣམས་སྤུན་ཆོག་གས་སྤྲོན་པ་བཞིན། །
 ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་པ་
 བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །ཆོག་གས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །འབྲས་བུ་
 སྤྲོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཅ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། གང་
 བྱིར་ལས་ནི་སྤྱི་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་བྱིར། །གང་
 བྱིར་དེ་ནི་མ་སྤྱིད་པ། །དེ་བྱིར་ཆུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

བག་ཆགས་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི་སྤྱིར་བག་ཆགས་ལ་
 རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བག་ཆགས་རིགས་གཅིག་རྒྱེན་དང་
 སྤང་ན་སྒོ་འཕམ་ཤེས་པའི་ངོ་ཐོར་སྤྱི་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། འདིའི་རིགས་
 ལ་ས་ཐོན་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ཆགས་
 སྤང་དག་པོ་ཞིག་སྤྱི་བ་འགག་པ་ན་དེའི་རྒྱས་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
 བག་ལ་ཞ་བའམ་བག་ལ་ཉལ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་ཤིང་། བག་ལ་ཞ་བ་
 དེ་སྤྲོར་ཡང་ཆགས་སྤང་གི་རྒྱེན་དང་འསྤང་པ་ན་ཆགས་སྤང་དེ་སྤྲོར་
 བཞིན་མདོན་དུ་གྱུར་པས་དེའི་རིགས་ལ་ས་ཐོན་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་
 བརྗོད་པ་སྟེ། ཆགས་སྤང་གིས་སེམས་རྒྱུད་འབག་པ་སྟེ་བརྒྱན་པར་
 བྱེད་ཅིང་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་གོམས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་པའི་

ས་བོན་གྱི་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་བག་ཆགས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་
ལས། རོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་
ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ། ཞེས་གསུངས་ལ།

བག་ཆགས་རིགས་གཅིག་ནི་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལའང་ཡོད་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དེ་སྡོན་
གྱི་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པས་བཞག་པའི་རྒྱས་པའམ་བག་ཆགས་
ཤིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་རྒྱུན་དང་རིམ་འབྲུག་ནའང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ངོ་བོར་ནམ་ཡང་མངོན་དུ་གྱུར་རྒྱུ་མེད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ནོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གི་སེམས་ཀྱི་
རྒྱད་འབགས་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒྲོ་བར་བྱེད་ལ་རྗེས་སུ་བཟོད་པར་བྱེད་
པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱར་སྤྱག་པ་དང་། གོམས་པ་
དང་། ཚ་བ་དང་། བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་དག་གོ། །དེ་ནི་
ཐག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་བྱིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤང་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉིལ་མར་དང་མེ་ཉླ་ག་
ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་བྱིན་ཀྱང་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་དེ་དང་ཕྲད་པ་ཡོན་ཏན་སྤོང་མིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

སེམས་ཙམ་པས་གང་ཟག་གནས་གྲུར་གྱི་རིགས་པས་ཚོད་པ་
 ལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་ཏེ། འགོག་
 པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་སེམས་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིད་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་བདག་རྒྱན་ཆད་པ་དང་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་
 མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་མེད་
 པར་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་
 ཟག་མེད་དུ་གྱུར། དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་འགགས། རང་རིག་དང་
 གྲུན་གཞི་སོགས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས་བག་ཆགས་གནས་པའི་རྟེན་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲིབ་བཞེད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ལན་དོན་
 མཐུན་ཐེབས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་གྱི་ཤེས་
 པ་མེད་ཅིང་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་མི་འཛོག་ཀྱང་། མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་གང་ཟག་ཏུ་
 འདོགས་པས་གང་ཟག་དང་པོ་གསུམ་འཛོག་ཅིང་དེའི་ཆེ་གང་ཟག་
 མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྲིད་ཅེ་བས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དངོས་གཞི་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཅི་ཡང་
 མེད་གྱི་སས་བསྐྱས་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

དེ་ཉིད་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་སྲིད་ཅེའི་གང་ཟག་ཀྱང་ལེགས་པར་
བཞག་ཚོག་པའི་བྱིར། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་དེ་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། གང་ཟག་དེ་སྲིད་
ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་མ་གོས་ཀྱང་། གང་ཟག་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་
ཀྱིས་གོས་པ་མི་འགལ་བ་མ་ཟད། བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེའི་ཕྱང་
པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དེ་སྒྲོམ་སྤང་གི་སྒྲིབ་པའི་བག་
ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་བཤད་
པའི་སྡོན་དུ་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་འདོད་ཚུལ་
མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ནི་རྒྱན་སྒྱག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆེ་བ་སྐར་
ཚོགས་དང་། །མཁའ་ལ་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀྱན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་གནས། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་
ཅིང་སྟེ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། ། བདག་ཏུ་
རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་

བསྟན། །ཞེས་དང་། །ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། །སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས། །དར་སེམས་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་
 །སུམ་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། །དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། རྣམ་སྒྲིན་ས་བོན་
 ཐམས་ཅད་པ། །དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། །རྣམ་པར་རིག་པ་མི་
 རིག་པ། །རྟག་ཏུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རིག་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་
 པར་ལྟན། །དེ་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། །དེ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་
 བསྟན། །རིག་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱན་འབབ་ཅུ་བོ་
 བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ནི། ༡ མིག་གི་རྣམ་ཤེས། ༢ རྣ་བའི་
 རྣམ་ཤེས། ༣ སྒྲའི་རྣམ་ཤེས། ༤ རྩེའི་རྣམ་ཤེས། ༥ ལུས་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས། ༦ ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ༧ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས། ༨ ཉོན་ཡིད་
 བཅས་སོ། །ཀུན་གཞི་ལ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་
 །བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་སྒྲིན་
 གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་ས་
 བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམས་འཛོག་སའི་གཞི་དང་གནས་སའི་རྟེན་ཡིན་
 པས་ན་རྟེན་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་

གནས་པའི་ཚུལ་གྱི་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའོ། །

རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སྤོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་ཁྲད་ཆོས་བཞི་དང་
ལྔ་བ་སྟེ། ༡ དམིགས་པའི་ཁྲད་པར་ནི་དབང་དོན་བག་ཆགས་
གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པ་དང་། ༢ རྣམ་པའི་ཁྲད་པར་ནི་
སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་སོགས་ཉག་ཏུ་སྤང་ཡང་
མ་ངེས་པ། ༣ རོ་བོའི་ཁྲད་པར་དགེ་མི་དགེ་གང་གི་ཡང་རྒྱས་པའམ་
བག་ཆགས་གནས་རྒྱས་ཤིང་དུག་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་རོ་བོ་ཐ་
དད་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་རིགས་འབྲེེ་རྒྱུན་བརྟན་པའི་སེམས་ཤིག་
ཡིན་ལ། ༤ གྲོགས་གྱི་ཁྲད་པར་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ནི། ༡ ཆོར་བ། ༢ འདྲ་
ཤེས། ༣ སེམས་པ། ༤ རིག་པ། ༥ ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་ཁོ་ན་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྟ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནས་རིགས་
འབྲེེ་རྒྱུན་ལྷོག་པའོ། །

བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལའང་ཁྲད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྔ་བ་
སྟེ། ༡ གྲོགས་ལྟ་བུའི་མི་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུན་ཆགས་པ། ༢ དགེ་
མི་དགེའི་སེམས་ཉ་ཅང་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་མེད་པས་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པ། ༣ མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་བསྒྲོ་བར་རྒྱས་

པ། ར བསྐྱོ་བྱེད་དང་བསྐྱོ་གཞི་སྒྲེ་ལག་ག་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་
འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ། ལ མཐའ་གཅིག་ཏུ་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་
ཉེན་དུ་གྱུར་པའོ། །ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་སྒོད་བཅུད་
ཀྱི་འཇིག་ཉེན་ནམས་གྱུར་བ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་སྒོད་བཅུད་
ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་
པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་དབུ་མ་འབྲུག་པ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །རྩེ་ལས་རྩེ་རྒྱབས་
འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཀུན་གྱི་ས་པོན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྲ་ལས། །རང་
གིས་རྒྱས་པས་ནམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ལ།

ཉོན་ཡིད་ནི་དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་རང་
སེམས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གཙོ་བོའི་ནམ་རིག་དེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་
དོན་དུ་འཇོག་པ་སྟེ། སུམ་རྩུ་པ་ལས། བསྐྱེལ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེན་
པའོ། །ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཉག་ཏུ་འགྲོགས། །བདག་ཏུ་ལྟ་དང་བདག་
ཏུ་མོངས། །བདག་རྒྱལ་བདག་ཆགས་འདུ་ཤེས་པ། །ཞེས་ཙམ་ཉོན་བྲག་
ལས་ཐེ་ཚོམ་དང་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་
ཏུ་མོངས་པ། བདག་ཏུ་རྒྱལ། བདག་ཏུ་ཆགས་པ་བཞི་དང་དུས་
ཉག་ཏུ་མཚུངས་པར་ལྟ་ནོ། །ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་འདོད་

ཆགས་ཡོད་པར་གཞུང་དུ་མར་གསུངས་པས། བཛོལ་པ་འོག་མ་དང་
མི་མཐུན་པར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་མི་དགེ་བས་མ་བྱལ་བ་སྤྱི་
ན་མཛེས་སོ། །མཛོད་གནས་ལྷ་པ་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་
བསྟན། འདོད་ན་འཛིགས་ཆོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐའ་འཛིན་ལྟན་ཅིག་
མ་རིག་པ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི་ལྟ་བ་དང་། མོངས་
པ། ང་རྒྱལ། ཆགས་པ་བཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དུས་རྟག་ཏུ་མཚུངས་
ལྟན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤད་ ༡༩༣ ལས་ཀྱང་
། ཆགས་སོགས་ཀྱང་གཉི་ལྷག་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པས་དམིགས་
པ་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྤྱི་དོན་ ༣༥༣ ལས་
ཀྱང་། ཆགས་སོགས་རྣམས་དང་པོ་སྤྱི་བའི་ཆེ་ན། བདེན་འཛིན་དེ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མཐར་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་འབྲུག་པའི་
བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཉི་ལྷག་གིས་ཀུན་ཏུ་སྒོ་བཏགས་པའི་
དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྤྲུག་པ་དང་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་
བྱིར་པར་སྒོ་འདོགས་པར་འབྲུག་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། གཉི་ལྷག་ལས་ཐ་མི་
དད་པར་འབྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཉི་ལྷག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་

ཉེ་གཉི་ཟུག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

རྒྱུད་ཟུག་པོ་བཞོད་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་ཐབས་
ཆེན་པོ་ཡི་རྒྱད། །གང་གི་ལེགས་པར་སྒྱུར་ཤེས་ན། །ཆེ་འདིར་དངོས་
བྱུང་སྒྱུན་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཞེ་སྒྲུང་གཉི་ཟུག་ཀྱང་། །རྒྱུད་རྣམས་
ཀྱན་ལས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །གསང་སྤྲུགས་མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་ལས་ཀྱང་། །ས་རྒྱུད་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱུད་
ནི། །གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་འཇམ་རྫོང་ལ་སོགས་ཡིན། །ཞེ་
སྒྲུང་ཐབས་རྒྱུད་དམར་ནག་འཛིགས་གསུམ་དང་། །གཉི་ཟུག་ཐབས་
རྒྱུད་རྫོང་ཆེ་ཨ་ར་ཡི། །ཞེས་དང་།

དེམ་ལྷ་གསལ་སྒྲོན་༩༧༠ ལས་ཀྱང་། འོ་ན་འདོད་ཆགས་ལ་
གནང་བ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཞེ་སྒྲུང་དང་གཉི་ཟུག་ལ་གནང་བ་རི་ལྟར་
ཡོད་སྟུང་ན། །བསད་བསྐྱད་ལ་སོགས་པའི་དྲག་པོའི་ལས་རྣམས་བྱེད་
པ་ན་རྒྱུད་ཀྱན་སྒྲོང་གི་དུས་སུ་ཞེ་སྒྲུང་མེད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་གི་
སྐབས་སུ་རྩལ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། །ཐོག་མར་
བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། །རྒྱུད་ཀྱན་སྒྲོང་གི་
སྐབས་སུ་སྟིང་རྩེ་བསྐྱེད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་བགོགས་
ལ་གཞོད་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཞུགས་པའི་ཞེ་སྒྲུང་དང་། །དེའི་ཆར་

གཏོགས་འགའ་ཞིག་གནང་བ་ཡོད་ལ། ཆགས་སྒྲང་གང་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་ཐུག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བས། ཉོན་མོངས་
 གཞན་གནང་བའི་ཞར་བྱུང་གི་སྒྲོ་ནས་གནང་གི་གཏི་ཐུག་ལ་སྒྲོས་སུ་
 གནང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གཞུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆགས་སྒྲང་གཉིས་
 གཏི་ཐུག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གསུངས་པས་དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་
 རྒྱུ་པ་ལྟ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་དུ་འཛོག་ཅེ་ན།

འོ་ན་གཏི་ཐུག་དང་ཆགས་སོགས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་
 དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་ན། །གཏི་ཐུག་དང་ཆགས་སོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་
 དུ་དེའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་ཆོད་པའི་བྱིར་དང་
 ། ཆགས་སྒྲང་གཉིས་ཡུལ་ལ་འདོད་མི་འདོད་པན་ཚུན་འདྲེས་པའང་
 འགྱུར་ཏེ། ཆགས་སྒྲང་གཉིས་གཏི་ཐུག་དང་མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་པ་ལྟ་
 མཚུངས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ཉེན་དང་དུས་
 སོགས་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཏི་
 ཐུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་རྒྱུ་པ་བཞད་
 དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་གཏི་ཐུག་སྟོན་དུ་སོང་
 བས་ཆགས་སོགས་འདྲེན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་རིགས་དུ་མ་
 དང་འགའ་བའི་བྱིར།

རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་དོན་བདེན་གྲུབ་སྤང་བའམ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
 པ་སྤང་བ་ཙམ་ལ་འདྲིལ་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་གྱུར་
 པས་མི་འཐད་ལ། འདྲིན་སྤངས་མཚུངས་པའི་དོན་དུ་འདྲིལ་ན་འང་
 གཏི་མུག་གིས་བྱངས་པའི་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་དུ་
 འགྱུར་ཞིང་དེ་ཉམས་ན། འདོད་ཆགས་ལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་
 འདྲིན་པའི་འདྲིན་སྤངས་ཤིག་དང་། གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཡིད་
 དུ་འོང་ཆོད་ལས་འདས་ཏེ་ཡུལ་ལ་སྤེད་པའི་འདྲིན་སྤངས་ཐ་དད་པ་
 གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། སྐད་
 ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པའི་
 ཡུལ་དུ་འདོད་ན་སྟོང་རྗེ་གཅིག་ལ་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་རྣམ་
 པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པས་མི་འཐད་ལ།

གཞན་ཡང་རྟོག་པ་གཅིག་ལ་འདྲིན་སྤངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
 ཡོད་པ་མི་སྤེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགའ་བའི་བྱིར་དང་། དབུ་
 མ་སྟེ་དོན་༥ ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དེས་
 རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་འདྲིན་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་

ཐལ། དེས་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་
སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་དང་བལ་འདོད་གི་ནམ་པ་ཅན་གི་སྒོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། སྒོ་སྟག་ཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་སྤྱི་དོན་༣༧༧ ལས། བདེན་འཛིན་དེས་
དངོས་སྟུངས་པའི་འདོད་ཆགས་དེས་བདེན་འཛིན་གི་དམིགས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ཡིན་གི། དེའི་ཞེན་
ལུལ་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་དམིགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་འཛིན་སྟངས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འདོད་ཆགས་གིས་བདེན་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་འདོད་
ཆགས་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱང་ངེས་རྣམ་
འབྱེད་ལས་ཀྱང་། ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་འཛིན་
སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ནི་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་
སོ། །

རང་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་གྱུར་པའི་ཆགས་སྤང་གི་ཆ་ཤས་སམ་ཆ་གཏོགས་ཤིག་ཡོད་པ་
ལྟར། བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་ཆགས་སྤང་གི་ཆ་

གཏོགས་ཤིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཆགས་སྒྲུབ་གི་ཆ་གཏོགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་གཏི་ཐུག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཆགས་སྒྲུབ་
 གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་གཏི་ཐུག་བདེན་འཛིན་དེས་ཡུལ་རྣམས་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་བ་ན། བཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་
 རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་
 ཤས་སམ་དེའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་དང་། གཤམ་ཏེ་ཡུལ་དེ་
 རང་གི་ཡིད་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མི་འདོད་པ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞེ་སྒྲུབ་གི་ཆ་ཤས་སམ་དེའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་རྣམ་
 གཡེང་ཞིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་
 ཆོད་ལས་ཀླུ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཡེང་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
 ཞེ་སྒྲུབ་གི་མིང་བཏགས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲུབ་མཆན་ཉིད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དུག་གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྱི་གྱུར་པའི་
 རྣམ་གཡེང་ལྟ་བུའོ། །

མདོར་བསྡུས་ན་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་གསུངས་

པའི་དོན་དེ་དག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སམ་ཆར་གཏོགས་སུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་གཡེང་དང་། ཞེ་སྤང་གི་ཆ་ཤས་སམ་ཆར་གཏོགས་སུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་གཡེང་སོགས་གཏི་མུག་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་
མཚུངས་ཀྱི་དོན་དུ་འཛོག་ཤེས་ན་གོང་གི་སྒྲིན་རྣམས་མི་འཇུག་པ་མ་
ཟད་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲིན་གྱི་ལུང་གི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་པར་
སེམས་སོ། །

དེ་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་
༡༥༣ ལས། གཏི་མུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་ཆགས་
སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་ལ་བྱབ་ཅིང་གནས་པར་འགྱུར་
ཏེ། གཏི་མུག་གིས་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མི་འོང་བར་ཞེན་ནས་འདོད་པ་དང་། རྒྱབ་གྱིས་
སྒྲིགས་པ་སོགས་སུ་ཞེན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆགས་སྤང་གཉིས་
ཀའི་འཛིན་སྟངས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཡོད་པའི་ཚུལ་
འདྲན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱཏོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་འབྲེལ་གསལ་བའི་
རྒྱན་༡༥༡ ལས་ཀྱང་། གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་གྱིས་བདེན་པར་ཀུན་
ཏུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྒྲུག་པ་ལ་སོགས་
པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་སྒྲིན་སྟངས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་

མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་གཏི་ཐུག་དེ་ཉིད་ལས་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ་དམིགས་
 རྣམ་མཚུངས་པར་འབྱུག་ཅིང་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཐུག་
 ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་
 ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་
 ལུགས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་
 དད་པའི་ལུགས་འདིར་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ཚུལ་ནི། ལས་ལ་སོགས་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགགས་
 པ་ཡིན་ན་ལས་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལུས་པ་ཡང་
 མི་རིགས་པས། ལས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཀུན་གཞི་ལ་འཛོག་པའང་མི་རུང་
 སྟེ། རྟོག་པས་པར་བཏགས་ཅན་གྱི་རྟོན་འབྱུང་གི་སྦྱེ་འགག་རྣམས་
 ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་འགག་པ་མི་རིགས་པས་ཀུན་
 གཞི་སོགས་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རུང་ཞིང་། རྒྱ་རྒྱུ་
 གྱིས་ལས་ཞིག་པའམ་འགག་པའི་རྒྱུ་ལས་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་ལས་
 འགག་ནས་ཡུན་རིང་མོན་པ་ལ་ལར་ཡང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་ཐུག་

འབྱུང་བ་རིགས་པ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་
 མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཕྱིར། །ལ་ལར་
 ལས་འགག་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བ་
 རིགས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་འབྲེལ་ལས་
 ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་
 ཏྲག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱངས་རིང་དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་
 ཟད་གྱི་ལས་འགག་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ལས་རྣམས་གྱི་འབྲས་
 བུ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་དང་ཚུད་མི་
 ཟ་བ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡང་འཐད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་
 གནད་གྱིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་མི་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 ཚབ་རྗེའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་གྱི་ཟེན་བྲིས་ལས་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་
 སོགས་བཞི་པོ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་ལས་བྲུས་པ་ཚུད་ཐོས་པར་མི་
 འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཁས་བླུ་བ་བསྟན་དར་བ་ཆེན་པོས་
 ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་བླུ་བ་གཞིར་བྲུས་པའི་སྟོན་སྟེ། འཕགས་
 པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཐོང་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་། ཕྱི་

དོན་ཡོད་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་
པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་། ཀུན་གཞི། རང་རིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཚིགས། གཞན་སྤྱི་མི་འདོད་པ་དང་བཅས་པའི་དགག་པའི་དམ་བཅའ་
བཞི་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཁས་དབང་གཞན་གྱིས་ལུགས་འདིར་ཡང་ཀུན་
གཞི་བཞེད་པའི་དགོངས་ཚུལ་བཀའ་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་
ལྟར་ན། ཀུན་གཞི་ནི། འཁོར་བ་དང་། ཟུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ཙུ་
མེམས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཉིད་དང་པོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ངོ་མ་ཤེས་ན་འཁོར་བར་འབྱམས་
པ་དང་དེ་ལྟར་ཉོགས་ན་སངས་རྒྱས་རང་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་པས། རང་
མེམས་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་མ་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་པ་
ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ས་སྤྱི་པའི་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་
པ་ལྟར་ན། ལང་གཤེགས་སོགས་ལུང་ཆད་མ་རྣམས་སུ་ཀུན་གཞི་
བཤད་པས་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་
ལ། ལུགས་འདིས་ཀུན་གཞི་འགོག་པ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་

འགོག་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་འདོད་
པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དན་
སེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མི་པམ་རིམ་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་དབང་
མང་པོས་ཀྱང་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་
གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་རང་རིག་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་དབྱུང་བ་ལ། འོན་དགོ་
སྤྲེག་གི་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་
ཁས་ལེན་ཞིང་། དེས་འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞིའམ་སྒོད་བཅུད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་
པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཡིན་པར་འདོགས་ན། རང་སྤྱེ་ལ་ཀུན་གཞི་མི་
འདོད་པ་སུ་ཡང་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ།

གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་སྦྱིང་གར་གནས་པའི་ཤིན་ཏུ་
སྤྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་
པར་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་དང་སེམས་གཉིས་ཀྱང་ཀུན་
གཞིར་མི་འགྱུར་རམ། སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ནང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
པ་དགོངས་པ་བཞེད་ས་དེ་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་འོད་གསལ་
ལ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། འོད་གསལ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཕགས་
ལམ་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་རྒྱ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པས་སེམས་ཙམ་པས་

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་
འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ།

གཞན་ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ནང་ཉོན་ཡིད་ཅེས་པ་དགོངས་པ་
བཞེད་ས་དེ་བག་ཆགས་ལ་ངོས་བཟུང་བའམ་དགོངས་པ་བཞེས་ཀྱི་
ཡོད། བག་ཆགས་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པས་སེམས་ཙམ་བས་
ཉོན་ཡིད་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་
པ་མ་ཟད། ཡང་ན་སེམས་ཙམ་བས་བག་ཆགས་དང་ཤེས་པའི་གཞི་
མ་སྟན་དང་ཤེས་པ་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གཞི་མ་སྟན་ཡང་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་ཐལ་ཏེ། སེམས་ཙམ་བས་བག་ཆགས་བཏགས་ཡོད་དུ་
འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཀུན་གཞི་བསྟན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་
སུ་འགྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་ཐ་སྟོན་བདེན་
པར་འདོག་ན། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟོས་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་སྤང་སྟེ་
ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་བདག་
མེད་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཐབས་
སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སྤང་སྟེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་གྲང་ཐ་སྟོན་
བདེན་པར་མི་འགྱུར་རམ།

སྟོན་པས་མདོ་ལས་རང་སྡེ་འོག་མ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གི་ཕུང་
པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་བག་ཆགས་བསྐྱོད་གཞི་ཡིན་པ་ཤེས་
པའི་ཐབས་སུ་ཐོབ་པ་རྩས་བྱུབ་ལྡན་མིན་འདྲུ་བྱེད་སོགས་གསུངས་
ཤིང་། དེ་ལྟར་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྩས་བྱུབ་ལྡན་མིན་
འདྲུ་བྱེད་སོགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རམ།

དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། དབང་ཕྱུག་ཀུན་
གྱི་བྱེད་པ་པོར་སྤྲོ་བ་དང་ཀུན་གཞི་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་སྤྲོ་བ་གཉིས་
ལ་ཉག་དང་མི་ཉག་པར་འདོད་པའི་བྱེད་པར་ཙམ་དུ་བྱད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགའ་ལས། མཁས་བྱུབ་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་ལས་
ཀྱང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་དབང་ཕྱུག་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོར་
འདོད་པ་མཚུངས་པར་བཤད་པ་སོགས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ལུང་
དང་རིགས་པའི་སྐྱོན་ས་རྒྱས་པར་བཀག་པར་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པ་
སུའང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

རྗེ་སྤྲུལ་པས་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གང་
ཟག་བཏགས་ཡོད་དང་། དེའི་གདགས་གཞི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་དང་
རྩས་ཡོད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་རྣམ་བཞག་གསལ་བར་གསུངས་ཟིན་
ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་མི་ཤེས་པའམ་ཡེ་ནས་མ་གོ་བའི་སྟོན་གྱི་མཁས་

པ་འགས་ཀྱང་། འགལ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བརྗོད་ཁུལ་བྱས་པ་
 ལས། རྩས་ཡོད་བདག་སྤྲུག་ནས་མ་བྱ་ངེས་དང་། །རྣམ་ཤེས་བདག་
 སྤྲུའི་དབུ་མེམས་ཡོད་པར་འགལ། །ཞེས་སོགས་སྤྲུས་པ་རྣམས་དོན་
 མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་མི་ཐལ་ལས། དེ་ཡང་དབུ་མ་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་༣༦༩ ལས། ལྷགས་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་
 གིས་གང་ཟག་རྩས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཀྱང་། རྣམ་
 ཤེས་གཉིས་པོ་རྩས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མི་འདོད་པས་གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྩས་སུ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ནི་གང་ཟག་རང་གི་ལྟོག་
 པ་ནས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཆོད་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་
 འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ལན་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

དེས་ན་རི་བོ་དགོ་ལྡན་པའི་རྗེ་སྤྲུལ་ཡབ་སྤྲུལ་སོགས་མཁས་
 དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་མེད་དོ་ཞེས་
 མི་སྤྲོ་ཡི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ན་སྤྲོ་རྗེ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་མ་
 ཁྱེད་པ་ལྟར། དགོངས་གཞི་ཆོས་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་དགོས་པ་སྤྲོ་
 སྤྲུགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་བག་ཆགས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་བརྩུང་བའི་
 ཆེད་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་དབང་
 ལྷག་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་མཚུངས་པས་ཀུན་གཞི་བསྟན་

པའི་མདོ་རྣམས་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་ལུང་ཆད་མར་
མི་རུང་བ་སྟེ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བཞེད་པ་སྟེ། འབྲུག་པ་ལས། འཛིག་ཆོགས་ལྟ་དང་བྲལ་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། །རི་ལྷར་ང་དང་འཕྲི་བསྟན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དངོས་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱི། །ཡོད་ཅེས་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །

ཡང་མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཇི་
ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྷགས་ནི་སྤྱར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་
ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཉེ། །སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་སྤང་བར་འགྱུར། །དེ་
བཞིན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་
ནི། །གང་ཆེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་
བྱེད། །རི་ལྷར་རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་
འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡང་མེད་དེ། སེམས་
ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཡོད་པའི་སེམས་
གསལ་ཙམ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འཕམ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཀྱན་
གཞི་ཞེས་སྤྱི་བསྟན་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པས་

ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ན་ནི་
རིག་བྱ་དང་། རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད། ཅེས་གསུངས་ཤིང་།

འབྲུག་པའི་རྣམ་པ་འདད་པ་༣༣ ལས་གྲང་། དེའི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་
ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་བ་ཙམ་ལ་ཀུན་
གཞིར་བཞག་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ་སེམས་
སྤྱི་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པའི་ལན་དུ། སེམས་བདེན་
པར་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིད་པར་
སྤྱི་བ་འདྲིན་པའི་སེམས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྟེན་
ལས། དེའི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་
མི་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་སེམས་རིག་ཅིང་
གསལ་བ་ལ་ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ལ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིད་པར་སྤྱི་བ་འདྲིན་པའི་སེམས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་
པར་སྤྱར་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་རྒྱད་དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལས། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་
 བློ། །བག་ཆགས་ནང་དུ་སྦྱོད་པར་བྱེད། །བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་
 ཤེས་བཟུང་། ། །བག་ཆགས་དང་འདྲེས་རིམ་པ་ལས། །རང་གི་བག་
 ཆགས་བསྐྱོས་པ་ཡིན། །དེ་རྣམས་ལྷ་མཆོན་དུས་སུ་ནི། །མངལ་གྱི་
 ཅ་ལ་འདུག་པ་ནི། །དེ་རྩེས་ཁྱ་ཁྱག་ལྷ་ཐེག་ལས། །འདྲེས་པ་རུ་ནི་
 གྱུར་པ་དང་། རི་ལྟར་ཆང་རོས་སྒྲོས་པ་བཞིན། །གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 བག་ཆགས་ལས། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་
 ཆོག་པ་བརྒྱད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དང་སྦྱར་བ་དང་། །ས་
 མའི་ཁྱ་ཁྱག་འདྲེས་པའི་ཐེག་ལའི་ནང་དུ་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལྷགས་
 པ་ལས་རྣམ་ཤེས་སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་ཡང་མེད་
 དེ། རྒྱད་དེར་ཉོན་ཡིད་དང་གུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི་མིང་འབྲེལ་ཡང་དོན་མི་
 འབྲསྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཉོན་ཡིད་དུ་མིང་བཏགས་པ་
 ཅམ་དང་། བག་ཆགས་དེའི་དབང་གིས་སྦྱེས་པའི་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་གུན་གཞི་ཞེས་སྦྱས་བསྟན་པ་ཅམ་ལས་གུན་གཞི་
 བསྟན་པ་མིན་ཏེ། རྒྱད་དེ་ཉིད་ལས། བག་ཆགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 ཡིད། །ཅེས་དང་། ཉོན་ཡིད་བྱམས་པ་དང་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། བག་ཆགས་ལྷལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །བྱམས་པ་རུ་ནི་རྣམ་
 པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་
 པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་ཀྱང་གཞིར་ཐལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཉོན་ཡིད་དུ་ཐལ་ཏེ། བག་ཆགས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་
 སྒྲུལ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁས་བྱུང་ཟླེན་བརྟག་གཉིས་རྣམ་བཤད་
 ལས་ཀྱང་། ཀྱང་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་
 གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་ཡོད་པས་ཆོག་ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་པར་མི་
 བྱུངོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ལེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། །ཞེས་པའི་
 སྐབས། ཀྱང་གཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐབས་
 གང་ཞིག་ ཀྱང་གཞི་ཁས་མ་ལེན་ན་དཔེ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 རིག་ཡོད་དེ། ཞེས་སྐབས་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་
 ན་འང་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་རིག་ཅེས་པ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀའི་
 རོར་གདགས་གཞི་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། ཀྱང་གཞི་སྐབས་
 ཆེ་གཉིས་ཀས་གདགས་གཞི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་ཙམ་ཐུན་མོང་
 དུ་ཁས་ལེན་པས་དཔེར་མི་རྟེན་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འདུག་པའི་
 རྣམ་བཤད་༡༩༩ལས། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཕྱི་ཡོད་པར་སྐབས་བཟླ་བུ་ལ་དངོས་
 ཀྱི་དཔེ་མེད་ཀྱང་། སྐྱོར་པའི་འགོད་ཚུལ་གཞན་གྱིས་སྐབས་བཟླ་བུའི་

དཔེ་ཡང་འདི་ལ་མེད་པས། སེམས་ཅམ་པ་འགོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཤིན་
ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང།

འོན་རང་རིག་སྐྱབ་ཆེ་གཉིས་ཀས་གདགས་གཞི་ཤེས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཅམ་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་
པས་དཔེར་མི་རྟེན་པའི་སྟོན་མི་འགྱུར་བ་ཐལ། གཟུང་རྣམ་ཁས་
ལེན་ཞིང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་རང་
རིག་ཅེས་མིང་མ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་
དེ། རིགས་རྒྱན་ཆེན་མོ་ལས། སྟོན་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་
རིག་ཡོད་དེ། རྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་། སྟོན་སྤང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ། སྤྱང་
བྱེད་རང་རིག་ཡོད་དེ། ཕྱིས་སྟོན་འཛིན་རྟན་པའི་རྟན་པ་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དངོས་སུ་མི་འགོད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་། མདོ་
སྟེ་སྟོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པའི་
ངོར་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གསུང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་

ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཙོམ་ཡང་མི་བཞེད་ཅིང་། གུན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་
 བ་གོང་གི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་འདོད་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་
 ཟུན་ལས། འོན་ཀྱང་གུན་གཞི་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་བཞག་
 ཏུ་རུང་ཞེས་པ་ཙོམ་གྱིས་ཡིད་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་མི་འགྱུར་གྱི་
 ཁས་སྒྲངས་ན་སྟོན་འདི་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེ་
 བ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་མོ་
 ཐ་དད་པའི་གུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
 དང་ཐེག་བསྟུས་དང་གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྟུ་བ་དང་དབུས་མཐའ་རྩ་
 འགྲེལ་དང་སུམ་རུ་བ་སོགས་ནས་ངི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་དམིགས་
 པ་དང་རྣམ་པ་དང་ངོ་མོ་དང་མཚུངས་ལྡན་སོགས་གྱི་རྣམ་བཞག་ངི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་གྱི་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་
 དང་མི་མཐུན་པའི་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་ལྡན་སོགས་མདོ་བསྟན་
 བཅོས་གང་ནས་ཀྱང་ཟུར་ཙོམ་ཡང་བཤད་པ་མེད་པས། དེ་དག་དང་
 མི་མཐུན་པའི་འདི་འབྲ་བའི་རྣམ་གཞག་གང་བྱས་ཀྱང་རང་བཟོ་འབའ་
 ཞིག་མ་གཏོགས་དེ་འབྲ་ཡོད་པར་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་
 གང་དང་རིགས་པ་གང་གི་སྟོན་པ་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་རང་རིག་ཅེས་པ་དེ་སེམས་
ཅམ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་
ཅོད་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་གཞི་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་གསར་བཟོ་ཞིག་བྱས་ནས་
དེ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཅོད་པ་གཏན་མིན་པས་གཏད་སོ་མེད་པའི་ཀུན་
གཞི་སོགས་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱའི་མངེས་ཆོས་ལ་དབྱེད་པའམ་ནམ་
མཁའི་བརྒྱུ་ལ་འདབ་མའི་ཆ་དུ་མ་འབྱེད་པའི་སྒྲོས་པ་དེ་ནི་མཁས་པ་
དགྲེས་པའི་མཆོད་སྤྱིན་དུ་སྤྲོ་བ་ནི་མི་མངེས་སོ་སྤྲུམ་མོ། །

བཞི་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ལ། དགོངས་གཞི་ཆོས་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་དགོས་
དབང་གི་ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་
པོ་ནས་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན་འདིགས་སྒྲག་སྒྲེ་ཞིང་དོན་ཆེན་པོ་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་ནས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་འཇུག་པར་
མི་རུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐོག་མར་ཀུན་གཞི་བསྟན་པས་རིམ་གྱིས་
རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་
རྣམས་བསལ་ནས་ཕྱིས་སུ་ཟབ་མོའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐུ་སྟེགས་པས་བདག་ཅེས་པ་དེ་ཡུང་པོ་ལས་དོན་

གཞན་པའི་རང་དབང་བའི་བདག་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནིང་སྐྱེ་བ་ཕྱ་
 མའི་ཕྱང་པོ་རྟིང་བ་འདོར་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་སྤྱི་མའི་
 ཕྱང་པོ་གསར་བ་ཞིག་ཚུར་ལེན་པས། ལེན་མཁན་དེ་བདག་ཡིན་
 ལ། བདག་དེ་སྐྱེ་འཇིག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། སྐྱེ་འཇིག་ལ་ལྟོས་ན་གཏན་
 ཏུ་སྡོད་པའམ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བས་རྟག་པ་བ་དང་། གཅིག་
 སུ་སྤྱི་ཆ་མེད། རང་དབང་བ་སྤྱི། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱང་པོ་གསར་
 ལས་དོན་གཞན་ཏུ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་དབང་བའི་བདག་གཅིག་ལ་
 འདོད་དོ། །

རང་རྒྱ་རྒྱུབ་པའི་བདག་གི་འཇིན་ཚུལ་ནི། ཕྱང་པོ་དབང་བ་སྐྱུར་
 བྱ་དང་། བདག་དབང་སྐྱུར་བ་པོར་འཇིན་པའི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ལ་
 བདག་ཤར་བའི་ཆེ་ང་དེ་ཕྱང་པོ་ལས་ཡན་གར་བ་དང་། རང་རྒྱ་རྒྱུབ་
 པའམ་ང་ཚུ་གས་རྒྱུབ་པ་ཞིག་གམ་མཚུ་བ་མོ་འཚུ་གས་ས་ཡོད་པའི་
 བདག་རྗེ་བོའམ་འོངས་སྡོད་པ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱང་པོ་དེ་ཁོ་ལ་བོའམ་
 འོངས་སྡོད་བྱ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 ཏུ་འཇིན་པ་མེད་པར་རྩ་ཤི་ལྷོ་ཆེན་ལས་གསུངས་པས། རྟག་པ་བ་
 དང་། གཅིག་སུ་བ། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བ་ལྟ་བུ་སྒོ་ལྷན་
 སྐྱེས་དེའི་སྒྲུབ་ཡུལ་ལམ་ཞེན་ཡུལ་ཏུ་མི་སྤེལས་པར་བརྟེན་སྒྲུབ་ཚུལ་

དང་འཛིན་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་དོ། །

དེས་ན་བདག་ཕྱང་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་ཉེན་
བས་ཀྱང་མི་འཛིན་ཞིང་བདག་དེ་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འང་མེད་
དེ། བདག་ཕྱང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་བསམ་
སྒོ་བཏང་ན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཤེས་པ་མ་ཟད། ཕྱང་པོ་ན་བ་དང་རྒྱད་བས་
བདག་ན་བ་དང་རྒྱད་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལག་པ་ན་བས་
ང་ན་བ་དང་། ལག་པ་ན་བ་སོས་བས་ང་དྲག་སོང་བ་ཡིན་བས་བདག་
ཕྱང་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་མེད་བར་གྱུབ་པོ། །

གཞན་ཡང་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་
གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་དེ། བདག་དེ་ཕྱང་པོ་ལས་
རྩས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩེ་ཁོལ་གཉིས་
རྩས་གཞན་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་བདག་དང་བདག་གི་
བར་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བྱ་དང་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་
དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་
གི་ས་བོན་བཏབ་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤིང་སྣང་དེ་རང་གི་ས་བོན་ལས་
རྩས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པ་ལྟར། མའི་མངལ་དུ་
མི་གཙང་བའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་དེ་རང་གི་ས་བོན་ལས་རང་

མཆན་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་ལག་པ་ན་བའི་གང་ཟག་དེ་ན་བའི་ལག་པ་ལས་རྩས་གཞན་
 དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་པ་
 ལས། གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །བདག་གི་བྱ་
 འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྒྲ་བྱེད་ཅིང་། །ཤིང་ཡང་གཙུག་ས་སོ་སྒྲམ་དུ་རྟོག་དེས་
 བ། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། ཅེས་དང་། ལེགས་
 བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ལག་པ་ན་བ་ལ། །ཞེས་
 པ་ནས། དེ་གཉིས་རྩས་གཞན་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་སྒྲ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཙེ་ཤེ་ཀ་ཆེན་ལས། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་གྱིས་
 རང་མཆན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སོ་སོར་བར་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་
 སྒར་བཤད་ཟེན་ཏོ། ཞེས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པར་གསུངས་པས། འོ་ན་ལྟན་ཅིག་
 བྱེད་རྟེན་རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་མཆན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་
 སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤིང་གི་ས་བོན་བཏབ་ནས་
 སྐྱེས་པའི་ཤིང་སྤྱོད་དེ་རང་གི་ས་བོན་ལས་རྩས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་
 སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། མའི་མངལ་དུ་མི་གཙང་

བའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་བའི་བྱ་དེ་རང་གི་ས་བོན་ལས་རང་མཆོན་
གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཙེ་ལེ་རྟེན་ག་
ཆེན་ལས། རྒྱ་འབྲས་རང་མཆོན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་
པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་མེད་དེ། །ཞེས་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས་ཀྱང་། སྒར་གྱི་ཡུལ་སྤོང་དང་སྤྱིས་གྱི་བྱ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡང་
འཛིན་ཉེན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་དུ་
འཛིན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འབྲུག་རྟེན་ག་༡༩༡ ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
དུ་བྱུབ་པ་ནི་བྱུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གང་
ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་མ་བྱུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ནི་བྱུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༡༩༩ ལས་ཀྱང་། ཕྱང་པོ་དང་མཆོན་
ཉིད་མི་མ་བྱུན་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་
གང་ཟག་རྒྱང་ལག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་
པས་བྱུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་འབྲུག་
ནམ་བཤད་༡༩༠ ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་རང་རྒྱ་
བྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་

ལ། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ཐེ་བོ་དང་ཁོལ་པོ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་
བརྟགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང།

ནམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༣༩༥ ལས་ཀྱང་། རྟགས་
དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
ནམ་པར་བཅད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
སྒྲོང་པ་དང་བདག་མེད་འབྲུག་ལ། ཅ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་
འཛིན་སྟོན་སྤྱིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ནམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་འབྲུག་
པོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང། དབུ་མ་སྤྱི་དོན་༣༩༦ ལས་ཀྱང་། ལྷགས་
འདི་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་གྱང་། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་
མ་ཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་
བརྟགས་ཀྱིས་བྱུང་། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

འོ་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ལ་
སྟོན་སྤྱིས་འཛོག་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལེགས་བཤམས་སྒྲིང་པོ་
༡༥༥ ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། རང་སྤྱེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་

གྲུབ་མཐའ་སྤྲ་བ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་
མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཅམ་ལ་འདོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེན་གཞན་གྱིས་ལྷན་སྦྲེས་སུ་འདོད་པ་འདིར་ཀུན་
བཏགས་སུ་གྱུར་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་དེར་གྱུར་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། རང་ཏུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ས་བཞི་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོས་
སྒྲུལ་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་
དངོས་གཉེན་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། བདག་འཛིན་རགས་པ་འདི་
འདྲ་ནི་ལྷན་སྦྲེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་སོ། །

འོན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
ལ་ཀུན་ལྷན་གཉིས་སུ་ངེ་ལྟར་འཛོག་ཅེ་ན། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞིར་བྱས་པའི་སྤྱིར་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་དེ། ཕྱང་པོ་ལ་མི་བཟོས་པར་དབང་སྦྱར་
བ་པོའི་རྩེ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། རང་གི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་རྣམས་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་བཟོས་པའི་དབང་
བསྐྱར་བྱར་འཛིན་པ་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྒོ་ཁ་བསྐྱར་བ་ལ་བཟོས་

དགོས་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་། གྲུབ་མཐས་སྒོ་ཁ་བསྐྱར་བ་ལ་མ་
བསྟོས་པར་རང་གིས་རང་གི་འབྱུང་བ་ནི་ལྷས་སྐྱེས་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་དོན་གཞན་
དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་གང་རུང་ལ་སྒོ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དང་ངེས་ཆུ་འབྱེད་ལས། ཕྱང་པོ་དང་བདག་གཅིག་དང་དོན་
གཞན་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱིས་ལྷན་
སྐྱེས་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་
པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
ཡིན་པར་སྒོ་ངོར་ཁེགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རང་གི་
ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་པར་ཁེགས་པས་སྐྱུག་
བདེན་གྱི་བྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་གྲུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
ཅན་དེ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་བྱས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རང་གི་ཕྱང་
པོའི་ཆོས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་བྱས་པ་སྟེ། ཆུ་
འབྱེད་ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྐྱུག་བསྐྱུལ། །སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལས་ནི་
བདག་མེད་གསུངས། ཞེས་གསུངས་ལ།

དེ་ཡང་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
དང་། ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
གྱི་བདག་རམས་སྟོང་ཉིད་གྱི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་འི་
དགག་བྱ་རགས་རིམ་ནས་རྩེ་ཕྱ་རྩེ་ཕྱར་རོ་སྤྲད་དེ་མཐར་དགག་བྱ་
ཕྱ་མོའི་རོ་སྟོད་རྩེ་བཞིན་མཛད་དགོས་པས། དེས་ན་ངོ་སྟོན་པའི་
ང་ཅམ་ཞིག་ཀྱན་རྩོལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་ངོ་སྟོན་པའི་སྟོ་གཞིར་བྱས་པ་
ལ། རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་ངོ་སྟོན་པ་དང་། མིང་གི་བཏགས་པ་ཅམ་
གྱི་ངོ་སྟོན་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་
ངོ་སྟོན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་འཛིན་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ང་ཐ་
སྤྲད་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་གནད་བཞི་ཡོད་པའི་
དང་པོ་དགག་བྱ་ཕྱ་མོའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི་བདག་འཛིན་སྟོན་སྟེས་
གྱི་འཛིན་ཚུལ་འཕྱག་མེད་ཅིག་སྟོས་སྟོང་ཐོག་ནས་ངོས་ཟིན་བཤམ་
ལུས་སེམས་ཆོགས་ཅམ་གྱི་སྟོང་ནས་འོ་རྒྱ་གཅིག་འདྲེས་གྱི་ཚུལ་
དུ་ང་ཞེས་པ་རང་དབང་ཚུགས་ཐུབ་དུ་བྱུང་བའི་སྤང་ཚུལ་ལེགས་
པར་སྟོས་སྟོང་སྟོབས་གྱིས་ངོས་ཟིན་པ་ནི་གནད་དང་པོ་དགག་བྱ་
ངོས་པའི་གནད་ཡིན་ཏེ། མཁས་བྱུང་རྩེའི་ཟབ་ལམ་དབྱ་མའི་ལྷ་བྱིད་

༡༥༩ ལས། དེས་ན་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ལྟན་སྒྲིམ་ལ་དེའི་སྒྲིབ་ཚུལ་རི་
ལྟར་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་དགག་བྱ་ངེས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་།

ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བའི་ལྷ་ཁྱིད་༡༩ ལས་ཀྱང་། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་
བདག་སྒོ་ལྟན་སྒྲིམ་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ་ངེས་པའི་ཆད་མ། ཞེས་དང་། ལམ་
རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་༡༦༠ ལས་ཀྱང་། ལུས་སེམས་གཉིས་
སོ་འོ་ཚུ་འདྲེས་པ་ལྷ་བྱའི་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ཞིག་གི་སྒྲིབ་ནས་ང་དེ་ངའི་
ངོས་ནས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཚུགས་སེ་བ། གདོད་
མ་ནས་བྱུབ་པ་ཞིག་ངོས་ཟིན་འོང་བས་དེ་ནི་གནད་དང་སོ་དགག་བྱ་
ངེས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། དག་འཁྱེའི་ལྷ་ཁྱིད་རྒྱས་པ་༩ ལས་
ཀྱང་། གང་དུ་བརྒྱུང་བའི་གཞི་ནི་ཕྱང་སོ་ཆོགས་ཅམ་གྱི་སྤྱི་ཅམ་
འདྲིའི་སྒྲིབ་དུ་བརྒྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ལམ་རིམ་རྣམ་འགྲོལ་ལག་བཅངས་༣༦༩ ལས། གདགས་གཞི་
ལུས་སེམས་དང་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་མ་བྱེ་བའི་ཆོགས་པ་བམ་
མེ་བ་ཞིག་གི་སྒྲིབ་ནས་ང་ལིང་ངེས་པ་ཞིག་མིང་བཅས་པར་བཏགས་
ཅམ་མིན་པར་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་བྱུབ་ཏུ་བྱུབ་པའི་སྒྲིབ་བ་
ཞིག་ལམ་གྱི་ཤར་བ་ན། དེ་དགག་བྱའི་སྒྲིབ་བ་བྱུག་མེད་ཡིན་པས། དེ་

ངོས་འཛིན་པ་ན་དེ་འགོག་པ་ལས་སྒྲིལ། དཔེར་ན་གཡང་ས་ཆེན་པོ་
 ཞིག་གི་ཁར་འགྲོ་བའི་ཆེ། ང་ལྟུང་འོང་སྐྱམ་པའི་སྒྲག་པ་སྐྱེ་བ་ན་ངའི་
 ལུས་ལྟུང་འོང་སྐྱམ་པ་དང་། སེམས་ལྟུང་འོང་སྐྱམ་པ་མེད་ཀྱི་ལུས་
 སེམས་གཉིས་དབྱེར་མེད་འོ་ཆུ་འབྲེས་པ་འབྲེས་པའི་སྟེང་ནས་གཡང་དུ་
 ལྟུང་ཆུའི་ང་ལིང་རེ་བ་ཞིག་ཤར་འོང་བ་དེ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་
 ཤེས་སོ། །

རང་ཆུད་ཀྱི་སྒྲོས་བརྟག་པ་ན་ངའོ་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ཞིག་སྐྱེ་བ་
 ན་ང་འཆར་སྟངས་དེ་དོན་སྟེང་ནས་ཡོད་པ་འབྲེས་བ་དང་། སྐབས་རེར་
 དུག་སྒྲང་གིས་མདུང་གཙུག་པ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་འབྲེས་
 བ་དང་། ལོ་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་ལྟ་
 བུའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འབྲེས་བ། རེ་འགར་ཕྱང་པོའི་བདག་
 ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲང་ཚུལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡང་ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱ་
 མཐར་ཐུག་གི་འཆར་ཚུལ་མིན་ཏེ། དགག་བྱ་སྤྱི་མོ་འགོག་པའི་སྟོན་དུ་
 འགོག་པར་བྱ་ཆུའི་མཐའ་བདུན་པོ་གང་རུང་གི་སྒྲང་བ་ཅེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

ཡང་ང་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་ན་ཕྱང་པོ་དེ་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་དང་ཕྱང་པོ་སྒྲོ་ལ་
 ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ང་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་དེ་ངོས་

འཛིན་པ་འང་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒོ་བཟང་ཞེས་
 བའི་མི་དེ་སྒོ་ལ་ཤར་བ་ན་སྒོ་ལ་མི་དེའི་ཕྱང་པོ་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་
 དང་། མིའི་ཕྱང་པོ་དེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས་སྒོ་བཟང་ཟེར་བའི་མིང་ཁ་
 རས་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ང་ཞེས་བ་དེ་ཡང་ཕྱི་ངོས་ནས་ཐོ་ཡོལ་ལྟ་བུ་
 རག་ཡོལ་ལེ་བར་འཆར་བའི་སྤང་བ་ངོས་འཛིན་པ་འང་དགག་བྱ་ངོས་
 འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ངར་སྤང་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་བལྟ་དགོས་སྟུང་
 བའི་བློ་ཤེས་སྒྲིམ་བྲགས་པ་དང་། མིག་བཅུ་མས་པའི་རྒྱུན་བྱས་པས་
 རག་ཐིམ་དེ་ཡལ་སོང་བ་དེ་མ་ཤེས་པར་མདུན་དུ་རག་པོར་བྱང་བའི་
 སྤང་བ་འཆར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ངའོ་སྟུང་བའི་སྐབས་ང་སྤང་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་བལྟས་
 བ་ན་ཅི་ཡང་མི་སྤང་བར་ཡལ་འགོ་བའི་སྤང་ཚུལ་ངོས་འཛིན་པ་འང་
 དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་སྒོས་ངར་འཛིན་
 གྱི་སྒོ་དགག་པའི་རྗེས་སུ་བལྟས་པ་དང་། ངར་འཛིན་གྱི་སྒོ་དེའི་རིགས་
 འདྲ་ཕྱི་མ་མ་སྒྲིམ་པའི་བར་སྟོང་དེ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁོག་ནང་དབྱུག་པ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་ཚུལ་ངོས་འཛིན་
 པ་འང་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དེ་རིག་སྒྲིམ་བྲགས་ནས་རྒྱང་
 སྟོད་དུ་ཆངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དབྱུག་པ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་

ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ངའོ་སྣམ་པའི་སྒོ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་། དབྱིབས། ཁ་དོག་སྟོང་
སངས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་སྣང་ཚུལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡང་
དགག་བྱ་སྤོམ་མེད་སྣང་ཚུལ་མིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་རང་སྤྱེ་གཞན་གྱི་
ཕྱང་པོ་དང་དབྱིབས་སེམས་སོགས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གཞན་
སྤྱེ་འགའ་ཞིག་གིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འདོད་པའི་འཛིན་
པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྣང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་སོགས་ལས་འོས་མེད་
བས། ངར་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་། དབྱིབས་དང་། ཁ་
དོག་དང་། སྟོང་སངས་སོགས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་སོགས་ཡོད་
པ་འཛིག་པར་དགའ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཕྱང་
པོ་བདག་གོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་བདག་འདོད་ན། །དེ་
ནི་ཕྱང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་སྟེ། །གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་
མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བརྟགས་པས་ངར་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱིས་སྣང་
ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་བསམ་སྒོས་སྟོང་ཐོག་ནས་འབྱུང་མེད་རྗེན་འཆར་
དུ་ངོས་ཟིན་པ་ན་ཕྱང་པོ་དང་། དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་དང་། སྟོང་སངས་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་འཆར་བར་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་སྟེང་

ནས་ཚུར་རང་དབང་ལྟ་བུར་སྤྲོད་པའི་དམ་སྤྲིང་སྤྲིང་བའི་ང་ལིང་
 དེ་བཞིག་སྤྲིང་བ་དང་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ལ་རང་འཛིན་ལྟན་སྤྲིང་གིས་སྤྲིང་
 ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟོ། །དེ་ཡང་རང་འཛིན་ལྟན་
 སྤྲིང་འདི་རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཚུད་
 ཆད་དུ་འང་ངམ་ངམ་ཤུགས་གིས་འབྱུང་ཡང་། འདིའི་སྤྲིང་ཚུལ་དང་
 ཞེན་ཚུལ་གཉིས་ཡུལ་སྤྲིང་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རྗེན་འཆར་དུ་
 འོས་འཛིན་སྤྲིང་བའི་རང་འཛིན་ལྟན་སྤྲིང་གསལ་པོ་འདི་སྤྲིང་བའི་ཡུན་
 ཤིན་ཏུ་ཐུང་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡུལ་གཞན་ཞིག་དང་འདྲེས་ཡོང་བས་
 ཐེགས་པོ་ཞིག་འོས་འཛིན་ཐུབ་པ་ཤིན་ཏུ་ནས་དཀའ་བར་གསུངས་
 པས་སོ། །

དེས་ན་ཐོག་མར་རྣལ་འབྱོར་པས་དགག་བྱའི་གནད་འཕྲུག་
 མེད་འོས་ཟེན་པའི་གནད་དང་པོ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས། ང་དེ་མིང་རྒྱང་
 བཏགས་ཡོད་ཅེས་མ་ཡིན་པར་ཐུང་པོའི་གསེབ་ནས་ཚུར་ལིང་དེ་
 གྲུབ་ཡོང་བ་ལྟ་བུའི་ཚུགས་ཐུབ་པའི་སྤྲིང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ལྟར་དུ་
 ཡོད་ན་གདགས་གཞི་ཐུང་པོ་དང་པན་ཚུན་ལྟོས་མེད་གྱི་གཅིག་དང་
 ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་འཆོལ་བ་གནད་
 གཉིས་པ་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་གནད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་
ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འཛོངས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ཡོད་ན་གཅིག་
དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་
ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ངེས་པའི་གནད་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ན་ར་དེ་ཕུང་
པོ་ལ་ལྟོས་མེད་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
བདག་ཀྱང་ལྔར་འགྱུར་བ་དང་། ང་ཆ་དུ་མར་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་
ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཀའང་ཆ་སོ་སོར་མེད་པའི་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་བ་སོགས་དང་། ཕུང་པོ་འདི་པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་ལས་གསར་དུ་
བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ང་ཡང་པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་ལས་སྔར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་
དགོས་པ། ཞེ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེ་འདིར་ཞིག་པའི་འོག་
ཏུ་རྒྱན་ཆད་པ་བཞིན་དུ་ང་ཡང་སྟོག་དབང་དགག་པའི་ཆེ་རྒྱན་ཆད་
པར་ཐལ་བ་སོགས་རང་གི་སྤྱོད་བ་དང་མ་འཆ་མས་པའི་མདོན་སུམ་
གྱིས་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པ་ལས། བདག་དེ་
ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་པའི་ངེས་ཤེས་གཏིང་ནས་འཛོངས་པར་
བྱ་བ་གནད་གསུམ་པ་གཅིག་བྲལ་གྱི་གནད་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན་རང་

བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དགོས་
 ཏེ། དཔེར་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་ཐ་
 དད་དུ་གྱུབ་དགོས་པས། བདག་དེ་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་
 དད་ཡིན་ན་ཏྲ་དང་བ་སྒྲང་བཞིན་དུ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་
 བས། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་ཤྱལ་དུ་ང་ནི་འདིའོ་ཞེས་
 བརྟན་རྒྱ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་སེམས་གང་དང་ཡང་མི་
 ལྡན་པའི་ང་རྟག་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟག་པས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པས་
 ལུས་སེམས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་བ་ན་ང་ཡིས་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་བ་མི་
 འཐད་ཅིང་། ལུས་སེམས་ཀྱིས་དགོ་སྤྱིག་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ང་
 ཡིས་སྤྱོད་བའང་མི་འཐད་པ་སོགས་རང་གི་སྤྱོད་རིག་དང་གསུང་རབ་
 གྱི་དོན་དང་མི་འཆོམས་པའི་གཞོད་པ་མང་དུ་འབབ་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་
 བསམ་པ་ལས། བདག་དེ་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མ་གྱུབ་པའི་
 རེས་པ་གཏིང་ནས་འཛོངས་པར་བྱ་བ་གནད་བཞི་པ་དུ་བྲལ་གྱི་གནད་
 ཡིན་ནོ། །

སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ལ། འོ་ན་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་དགག་བྱས་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་དང་། དགག་བྱ་བྲལ་བ་
 ཅམ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བཞག་པས་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཆོག་ལ་དགག་

སྒྲ་དངོས་སུ་གཙོད་རྒྱ་མེད་ནའང་ཆོས་ཉིད་སྒོ་ལ་ཤར་བ་ན་དགག་
བྱ་བཅད་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོ་ལ་ཤར་ཡོང་བ་ཡིན་པས་དགག་པ་ཡིན་
ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དགག་པ་ནི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་ཆོག་
གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་བཤམ་དེའི་རྣམ་པ་སྒོ་ལ་འཆར་བ་ན་
དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ་ཞིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་འཆར་ཚུལ་
འཕྲུག་མེད་ཅིག་སྒོས་སྟོང་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་དགོས་བྱུང་ན་ཤིན་
ཏུ་དཀའ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་སྤང་ཡང་
། སྤང་བ་འདི་ཉིད་སྐབས་འདིར་དགོག་མི་དགོས་ལ། དགག་ཀྱང་མི་
རུས་ཤིང་བཀག་ལུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །

ང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་གང་ལའང་སེམས་མི་འཛོག་པར་སེམས་ཏུང་ངེ་བར་
བཞག་ནས་བསྟན་པ་དང་། ང་རང་བཞིན་མེད་སྟུང་པ་ཙམ་གྱིས་མི་
ཆེ་བསྐྱེལ་ནའང་འདི་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲི་སོགས་ལ་ཡིད་བཞུས་
བྱས་པ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་གོལ་ས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞིང་
སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོ་ཞུགས་པའང་མིན་ཏེ། ང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་
ངེས་ཤེས་དམ་སྤྱིང་ངེ་བ་དང་། སྤང་ངོར་དགག་བྱ་བདེན་བྱུབ་བཀག་

པའི་མེད་དགག་སྟོང་སངས་དེ་བའི་བྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེས་ཤེས་
 གློ་ཕུགས་སུ་ཆང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་མིན་པར་མེད་དགག་དང་
 མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པའི་ནུམ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བསྐྱོམ་གྱང་བདག་
 འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པའི་བྱིར།

ཡང་སྟོང་ཉིད་དེས་པའི་དེས་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཞེ་ཅིས་
 གང་ཡང་མི་བྱ་བར་དེའི་སྒྲིབ་ཆ་སྟོང་སང་ནུམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དེ་བསྐྱོམ་
 རྒྱུའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་སྟུམ་ནས་དེ་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་
 བསྐྱངས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་སང་གློ་ལ་
 འཆར་བའི་ཆེ་སྟོང་སང་འདི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་སྟུམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རེད་
 སྟུམ་པའམ་ངས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཡོད་སྟུམ་པ་བཅུ་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་གློ་
 བྱགས་པ་མིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་ནུམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྐྱེ་ཡང་ན་
 སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་སྐྱེ་བས་འོང་བས་སྐྱེན་ཡིན་པར་གསུངས་
 ཤོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་སངས་དེ་སྟོང་ཉིད་
 ཡིན་སྟུམ་ནས་པར་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་བཞག་སྟེ་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཡིན་ཞེས་གློ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྒྱང་ཆད་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་
 པས་སྟོང་ཉིད་ལ་གློ་བྱགས་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཆུ་

དང་འོ་མ་འབྲེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་དང་སྐར་མ་ལྟར་འབྲེལ་
མེད་དོན་གཞན་ལྟ་བུར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དགག་བྱ་རང་བཞིན་བགག་པའི་སྟོང་སང་སྒྲོ་ལ་འཆར་བའི་
རང་ནས་འདི་སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟུང་དུ་བྱུང་བའམ་འདི་བདེན་སྟུང་པའི་
འཛིན་ཚུལ་སླེབས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཞུགས་པ་མིན་ཏེ། སྟོང་
ཉིད་བདེན་བྱུང་དུ་འཛིན་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
སྒྲོའི་རོར་དགག་བྱ་བགག་ཙམ་གྱི་སྟོང་སང་དེ་ག་མ་གཏོགས་འདི་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་སྟུང་པ་དང་། རས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཡོད་སྟུང་པ། སྟོང་
ཉིད་རེད་སྟུང་པའམ་སྟོང་ཉིད་འདི་བདེན་སྟུང་པའི་བསམ་སྒྲོས་འཛིན་
ཚུལ་སོགས་གཏན་ནས་མེད་དོ། །

སྒྲོས་བྱས་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པ་རྟོགས་པའང་སྟོང་ཉིད་སྒྲོ་ལ་
ཞུགས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཆོས་རྗེའི་རིགས་པ་བྲུག་ཅུ་པའི་ལྷུ་གུ་
ལས། ཁ་ཅིག་དབྱུང་ནས་རྟེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོས་བྱས་ཀྱི་སྟོང་
པ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་དག་ཏ་ཅང་དབྱུང་པ་སྟོན་ཡིན་ཞེས་སྒྲིབ་བ་དེ་
དག་གིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་ས་རྒྱལ་རིང་དུ་སྤངས་ཏེ། དབྱུང་ནས་
རྟེན་པ་ནི་སྤར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་པར་གསར་དུ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བྱུང་པ་བཟོས་པ་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པ་རྟེན་

བས་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་ཤེས་མཐོང་གིས་བས་
བར་འགྱུར་ལ། དགག་བྱ་སྒར་ཡོད་བཀག་ནའང་བུམ་བ་བཞིག་བྱེད་
ཀྱི་ཐོ་བ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་བཞིག་བྱེད་དུ་འགྱུར་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ཁྱད་བར་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟོང་བ་
ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་སྒྲིམ་པའི་ཡུན་ཤིན་ཏུ་སྤང་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
མ་ཡིན་དགག་དང་། སྐབ་བ་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་ལངས་ཡོང་བས་
དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཤུལ་ཏུ་ཆོས་གཞན་སྐབ་བ་སྒོ་ཡུལ་
དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོ་ཞུགས་པ་མིན་ཏེ། ངེས་ཤེས་དེ་མ་
ཡིན་དགག་གི་རྣམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་ཁྱད་བར་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་
ཚུལ་འདི་ཐབས་མཁས་པོ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པས། ངེས་ཤེས་
དེ་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པ་
ཡིན་གྱི་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ལོག་པ་ན་ངེས་ཤེས་དེ་ཡང་ཐོག་བར་
འགྱུར་བས་ངེས་ཤེས་འདིའི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཡང་ཡང་
གསལ་བཟབ་སྟེ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་དེའི་
རྒྱུ་སྟོང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་འབྲུག་ལས། ཤེས་བྱ་མེད་པར་

ཅི་ཞིག་རིག་། གང་གིས་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་བྱེད། གལ་ཏེ་ཤེས་མེད་
ཤེས་ཡིན་ན། ཤིང་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་
ཉིད་གནས་པ། མེད་པར་ཤེས་བྱ་མེད་ཅེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་
ཤེས་ཀྱས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིག་ཤེས་གྱིས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་
བཀག་ཙམ་དེ་ག་མ་གཏོགས་དགག་བྱ་བཀག་པ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་
ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་སང་དེ་གའི་ངང་ལ་
སྒོ་ལྷན་ཞེར་སྟོད་སྐབས་སྒོ་དེས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཐུར་རེ་ངེས་ཡོད་
པས། དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་སང་གི་ཆ་འདི་སྒོ་ཡི་འཛིན་
སྟངས་ལུལ་དུ་གྱུར་ལ། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་སྟོད་པ་ནི་སྟོང་
ཉིད་ལ་སྒོ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་
སྟོང་སང་དེ་ལ་སྒོ་ཞུགས་པའམ་ཐེམ་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་སྒོའི་འཛིན་
སྟངས་གྱི་ལུལ་དུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར།

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིག་ཤེས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་མི་ཤར་ཞིང་དེ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་ནའང་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་
ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པས་མི་འཐད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་

པ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་སྒོ་དེའི་སྟོབས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡོད་པར་ངེས་པ་སྟེ་ཕྱིས་སུ་སྤར་ངས་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་
བསམ་པའི་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་ན་ཆོད་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇོན་པའི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱུང་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྒྲིང་སྟོབས་
གྱིས་བྲངས་པའི་མ་ཐུས་བདག་འདི་ཐག་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུལ་ལྟར་
མིང་རྒྱང་བཏགས་ཅ་མ་མ་གཏོགས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་
ལུགས་རྒྱལ་ཅ་མ་ཡང་མི་འདུག་སྟུང་པའི་ངེས་པ་གཏིང་ནས་བསྐྱེད་
པར་བྱ་ཞིང་། རྒྱས་པར་སྒྲོ་ན་གནད་མཐའ་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་བརྟེན་པ་
དང་ལྡན་ཚུལ་དང་། ཆོགས་ཅ་མ་དང་། ཆོགས་པའི་དབྱེབས་ཁྱད་པར་
ཅན་ལ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱེད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་
དང་། རྟོ་རྟེན་གཟིགས་མའི་གཏན་ཆིགས། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་
གཏན་ཆིགས། ལུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
གཏན་ཆིགས་སོགས་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟར་གྱི་སྐྱེས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་

ན་དུ་བ་མཐོང་བ་ལས་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྷང་གི་སྐྱེས་
པ་དང་། རྒྱ་སྒྲིབ་ལྷིང་བ་ལས་རྒྱ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྷང་
གི་བླ་པ། སྐད་བད་ཐོས་པ་དང་སྤྱི་ཡོད་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་ངང་གི་
བླ་པ། བྱ་མཐོང་བ་དང་པ་ཤེས་པ། རྒྱ་མཐོང་བ་དང་སྤྱི་ཐག་རིང་སྤང་
ཤེས་པ། ཡི་གེ་བྲིས་པ་དང་དག་ཆ་མཁས་མིན་ཤེས་པ། བྱས་པའི་
རྟགས་ལས་སྒྲི་མི་རྟག་པ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་གེལ་སྒྲོར་ཚུལ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ངེས་ན་ངེས་ཤེས་དེ་ཡང་ལན་གཅིག་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་
ཆོག་པར་ཡང་ཡང་གནད་བཞི་དང་མཐའ་བདུན་སོགས་ཀྱིས་དབྱེད་
པ་ཞིབ་དུ་བྱས་པས་བྱེད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངེས་ཤེས་ལྷང་གི་སྐྱེས་
ཤིང་དེའི་རྒྱན་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་ཅུང་ཟད་འཐུང་བྱས་པའི་
བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྟོང་བ་སྐྱེས་པའི་སྒྲེ་
ཟེན་པར་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལྟ་བ་གསར་དུ་རྟོག་པའི་ཆེ་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་དགག་
བྱའི་བདག་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་གཉིས་ཀ་ཁེགས་དགོས་
ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བཀག་པ་མིན་ཡང་
དགག་བྱའི་བདག་བཀག་པའི་སྟོབས་སམ་བྱུགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་པའི་ང་
ཡི་སྤང་བ་སྟོག་ཅིང་འཆོལ་གཞིའི་ང་ཡང་སྟོར་པའི་ཉམས་ཤིག་འབྱུང་

ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་གསར་དུ་ཉིད་པའམ་ཉིད་པར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
 པའི་ཆེ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་
 ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲག་པ་སྐྱེ་བ། འགའ་རེ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་
 ཡང་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་དང་པོར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་
 རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐོས་ནས་རང་གི་བསམ་སྒྲུབ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 གོ་བ་རགས་པ་ཆགས་པའམ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཅམ་གྱིས་
 གྲང་སྲིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ས་
 བོན་འཛོག་ཅིང་པན་ཡོན་ཡང་བསམ་གྱི་མི་བྱབ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་
 ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། བསོད་ནམས་ཚུང་དུས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བ་ཡང་མི་འགྱུར། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཅམ་གྱིས་གྲང་། །སྲིད་པ་རྩལ་
 པོར་བྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་
 གྲང་། ཆོས་ཟབ་མའི་དོན་ལ་སོམ་ཉིད་གྲང་། །གཞི་སྲིད་པ་རྩལ་པོར་
 བྱེད་དོ་གསུངས། །ཞེས་པན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲག་སྒྲུབ་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟོན་མ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བག་
 ཆགས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ང་གཞོད་མ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་གོ་བའི་ཐོས་བྱང་ངམ་ཡིད་དཔྱིད་ཅམ་གྱིས་

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དུས་ལ་སླེབས་སྐབས་རང་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་
ཞིག་སློབ་བྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟ་བུའི་མཆན་མ་བྱུང་སྟེ་ང་མེད་པར་གྱུར་སོང་
བསམ་པ་དང་། ང་བརྒྱུག་སོང་། ང་གཅིག་བྱས་སོང་བསམ་པ་བྲན་
ནས་ང་སྤང་དེ་སྟོར་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཏེ་སོ་སོའི་ལུས་པོར་འཐམ་ཞིང་ང་
ག་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་པ་སོགས་ནི་དགག་བྱའི་བདག་གི་སྣང་
བ་ལོག་པ་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྣང་པའི་ང་སྣང་མ་རུས་བའམ་
མཐོང་མ་ཐུབ་པས་ད་ང་རིལ་པོ་མི་འདུག་སྟེ་པའི་འཛིགས་སྐྱེག་ཏེ་
ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་སླེབ་ཡིན་གྱི། ང་མེད་པར་ཆད་མས་མཐོང་བས་
འཛིགས་པ་སླེབ་མིན་ནོ། །ཐོག་མཐའ་མ་ལས་ཀྱང་། གནས་ལུགས་
ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྐྱེག་གྱུར་ནས། །སློབ་བྱས་ཉི་ཆེད་སྟོང་པ་མཆོག་
འཛིན་པའི། །ལོག་པའི་ལྟ་ངན་མཐའ་དག་རབ་སྤངས་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་ན་
གདོད་ནས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་ལོག་ །ཅེས་གསུངས་ལ།

གསུམ་པ་དགའ་སྣང་སླེབ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་
མ་ཐུག་པོ་ཡོད་པའམ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆད་མས་རྟོགས་
པའི་དུས་ལ་སླེབས་པ་ན་ནོར་རྒྱུག་པ་སློབ་བྱ་རྒྱེད་པའམ་སྤང་པོར་
གཏེར་རྒྱེད་པ་ལྟ་བུའི་མཆན་མ་བྱུང་བ་སྟེ་དགའ་སྣང་ཆེན་པོ་སླེབ་
སོགས་ཀྱི་རྟོགས་གསུམ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དབུ་མ་འདུག་པ་ལས། སོ་

སོ་སྐྱེ་བའི་དུས་ནའང་སྟོང་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་
 བརྒན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱུ་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་
 པའི་སྟོད་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་
 བྲ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

འདིར་སྤྲས་པ།

འདིར་འབད་ཆོས་དུང་སྟན་པའི་སྤྲས། །

འགོ་བ་ནམས་ཀྱི་ཚེངས་གཉིད་སད། །

དམ་ཆོས་བདུད་ཅི་ལྷང་ཅམ་གྱིས། །

སྐྱེ་གསུམ་བྱུར་དུ་འཁྱུངས་པར་ཤོག། །

མད་བྱུང་ལེགས་བཤད་སྟན་པའི་དབྱངས། །

ན་བའི་བརྟུང་གྱི་བདུད་ཅིའི་མཆོག། །

དམ་ཆོས་འོ་མས་འཆོ་བ་ནམས། །

ཨེ་མའོ་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་བཟང་། །

ནམ་དག་བྲན་ཤེས་ཡིད་བཞིན་ནོར་གྱི་མཛོད། །

ནམ་མང་མདོ་རྒྱད་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ། །

ནམ་དཀར་ལུ་ཉིག་སྟར་ལ་བསྐྱས་པའི་སྤང་། །
 ནམ་ཀུན་མགྲིན་པའི་རྒྱན་དུ་ཨེ་མ་མཛར། །
 ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངོས། །
 ཆོས་ཚུལ་སྟོང་པོ་གཞན་པན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ། །
 ཆོས་འདུན་སྟོབ་མས་བསྐྱབ་ལ་གཞོལ་བའི་ཆེ། །
 ཆོས་སྤང་ནམས་ཀྱིས་ཏྲག་ཏུ་གྲོགས་མཛོད་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་སེར་སྤང་གཙང་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་དོན་
 བཟང་གིས་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བདེ་
 བར་གཤེགས་ནས་སྒྲ་ཆེ་རྣམས་པོ་ ༥༩༧ འཁོར་བའི་དུས་ཤན་དུ་ཕྱི་
 ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཀུན་བཟང་མཛོད་སྤྲིན་གྱི་ཚུལ་དུ་
 རང་ཤག་ཏུ་བྲིས་པས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་བདེ་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིག ། །

ཙོམ་ཤོག་གཉིས་པ།

ལྷ་རམས་པ་སེར་སྒྲིབ་བྱམས་པ་ཚོས་འཕེལ།

༡༡། །དགེ་བའི་བྱིན་རྒྱལས་གཏེར་གྱུར་ཆེན་པོ་ལ། །
ཤུགས་བྲག་འདུན་པས་ལན་བརྒྱར་རེ་བ་ན། །
ཚོས་མིན་སྤྲིག་གོགས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་ཡི། །
ཚོས་ཀྱི་དགེ་མཆོན་དཔལ་ལ་རྟག་རོལ་ཅིག །

ཅེས་བྱིན་རྒྱལས་འབྱུང་ཁུངས་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང་
གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་དུ་བཏང་སྟེ། སྐུའམ་བཙུ་བའི་སྒྲོབ་གཏེར་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྤྲིག་ཁྲུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་དབུ་མ་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་གྱི་བཟོ་སྒྲིབ་ཐེངས་གཉིས་པ་འདིར། བྱུས་པ་གཅིག་
ནས་གྲུ་ལག་གི་ཨར་ལས་བྲེལ་བྲིང་གིས་གཞུང་དོན་རྟེན་ཁྲུས་པའི་
དཔེ་སྒྲོག་གི་དུས་ཁོམས་མེད་པ་དང་། གཉིས་ནས་གཞུང་དོན་ཤིན་

ཏུ་དཀའ་བས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྒོ་གོས་ཀྱི་སྒོ་བས་པ་དངོས་གནས་
བལ་ཡང་། གྲ་ཆང་རིན་པོ་ཆའི་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེན་འདིར་
"དུག་ཆལ་ལྷན་པའི་སྒྱུ་རྒྱུ་གས་" ཀྱི་ཆུ་ལ་དུ་རང་གི་བརྗོད་གཞིའི་ཐད་
དཀའ་གནད་ཁག་ལ་ཆོག་ཆོག་ས་བསྐྱུང་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེང་བར་
བྱའོ། །

དེ་ལ་སེམས་ཅན་པས་སྒྲར་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ལུགས་བརྗོད་བ་ན། མིག་གཟུགས་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་ལས་ཐོག་མར་མིག་དབང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པར་བསྟན་
བཞི། རྩ་བ་ལས། མིག་སྒྲོའི་སྒྱུ་བ་རང་རྒྱས་གང་ཞིག་ལས། །དེ་མ་
ཐག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྒྱུ་འབྱུང་ཞིང་། །རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་རྒྱས་དེ་
ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅས་བྱ་བར་རྟོགས། ། ཞེས་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲ་མས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་རྒྱས་
པ་གང་ཞིག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་བར་མེད་པའི་དངོས་
ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ལ།
དམིགས་བརྟག་ལས་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་རྒྱས་པ་ཡི། །རོ་བོ་
གང་ཡིན་དབང་པོ་འང་ཡིན། ཞེས་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱས་

བ་ཡི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིག་ཤེས་དེ་ཡི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པར་མ་ཟད་
 བདག་རྒྱུན་མིག་གི་དབང་པོ་འདྲ་ཡིན་ཅོད་ཞེས་བསྟན་ལ། །གཞུང་འདི་
 གཉིས་ཀྱིས་མིག་དབང་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ན། མིག་དབང་རྒྱས་
 བ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་མིན་པ་རྗེ་ལྟར་
 སྒྲུབ་སྟམ་ན། རྒྱས་པ་དེ་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་
 བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཡིན་པས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་
 བརྟེན་པ་ནི་ཡིན་ལ་དུས་མི་མཉམ་པ་ནི་མི་འཐད་པས་དུས་མཉམ་གྱི་
 རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་སྲིད་པས་རྣམ་ཤེས་
 ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་མེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ།
 །མིག་དབང་རྒྱས་པར་བཞེད་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ཐམས་ཅད་མིན་གྱི་
 རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་ལུང་གི་རྗེས་
 འབྲངས་སེམས་ཅམ་པས་ནི། ཀྱན་གཞི་རྩ་བ་ལས། དངོས་སུ་རང་གི་
 དབང་དོན་ལོ། །ཞེས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་མིག་དབང་སོགས་དངོས་
 སུ་སྒྲུབ་བར་ཁས་སྒྲངས་ལ། བགས་ཆགས་ནི་བརྒྱུད་པའི་དམིགས་
 བར་འཛོག་པ་སོགས་ཀྱིས་འདི་དང་མི་མ་ཐུན་ནམ་སྟམ་ལ། །འོན་ཀྱང་
 རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་གཞི་འདོད་པ་ཞིག་
 ཁས་ལེན་དགོས་པས་དབྱུང་དོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་
ལ། འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་ནས་པར་རིག་ཀྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་
གི་ས་བོན་ལས། །སྡོ་སོགས་སྤང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་ཉོགས་ནས། །སྡོ་
བོས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན། །ཞེས་པས་ཀྱུན་གཞིའི་
སྤྱིང་གི་རྒྱས་པའི་ས་བོན་སྤྱིན་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་དབང་ཤེས་དེ་ཉིད་
སྡོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་མ་ཉོགས་པར་དབང་ཤེས་སྡོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་
ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོར་ཁས་ལེན་པར་བསྐྱོན།

སྐབས་འདིའི་རང་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་དེ་དོན་དང་སྡོར་ཁུལ་བཞིན་
པ་ལ། ༡མཆོ་ཚུ་ཤིན་ཏུ་བྱངས་མ་ལ་༢མཆོ་མཐར་སྐྱེས་པའི་ཤིང་ལ་
བཏགས་པའི་བད་མ་རྩ་གའི་གཟུགས་བརྟན་ཚུ་ནང་ན་ཡོད་པ་༣རིན་
པོ་ཆེའི་ནམ་པར་སྤང་བ་ནི། ༤ཆུའི་ནང་ན་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་དམིགས་
མོད་ཀྱི། ༥དེ་དེའི་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་༡ནམ་
ཤེས་ལ་༢ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ཤེས་ལ་ཡོད་པ་༣གཟུགས་
ཀྱི་ནམ་པར་སྤང་བ་ནི། ༤ནམ་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་དམིགས་མོད་
ཀྱི། ༥དེ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་ན་འགྲིག་མིན་དབྱེད།

སྐར་ཡང་གསལ་བར་བརྗོད་ན། མཆོ་ཚུ་ཤིན་ཏུ་བྱངས་མ་ལ་
བད་མ་རྩ་གའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ན་ཆུ་རྩལ་སྤྲ་མ་དག་གིས་ཉེར་

ལེན་དང་། བད་མ་རྩ་གས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལས་ད་ལྟའི་ཆུ་
 རྩལ་ཁག་ཅིག་བད་མ་རྩ་གཉི་ག་བྱུགས་བརྟན་གྱི་ངོ་བོར་སོང་སྟེ་མཆོ་
 ཆུ་ལ་བད་མ་རྩ་གཉི་ག་བྱུགས་བརྟན་ཤར་ལ། འོན་ཀྱང་ཁྱ་ཅག་གི་
 གློ་ར་འཆར་བ་ན་བད་མ་རྩ་གཉི་ག་བྱུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་བད་མ་རྩ་གཉི་
 ཁོ་ནར་སྤང་བས། བད་མ་རྩ་གཉི་མཆོ་ཆུ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་
 བད་མ་རྩ་གཉི་ག་བྱུགས་བརྟན་དེ་ཡང་མཆོ་རོགས་ལས་ལོགས་སུ་
 ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་ མཆོ་ཆུ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱི་རོལ་དུ་མ་བྱུབ་
 ལ། དེ་བཞིན་དུ་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱའི་ག་བྱུགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤར་བ་ན་
 པའི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བྱ་ག་བྱུགས་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རུས་པའི་ཆ་ཤས་
 ཤིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། བྱའི་ག་བྱུགས་བྱང་གིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་
 བྱས་པ་ལས་ད་ལྟའི་པའི་རྣམ་ཤེས་བྱའི་ག་བྱུགས་སྤང་གི་ངོ་བོར་སོང་
 སྟེ་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱའི་ག་བྱུགས་སྤང་ཤར་ལ། འོན་ཀྱང་ཁྱ་ཅག་གི་
 གློ་ར་འཆར་བ་ན་བྱའི་ག་བྱུགས་སྤང་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱ་ག་བྱུགས་དེ་
 ཁོ་ནར་སྤང་བས། བྱ་ག་བྱུགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པ་
 ལྟར་བྱའི་ག་བྱུགས་སྤང་ཡང་པའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་
 བུར་སྤང་ཡང་པའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་བྱུབ་
 བོ། །པའི་མིག་ཤེས་ལ་བྱ་ག་བྱུགས་གསལ་བར་སྤང་ཡང་དེ་རྗེན་ཅར་
 དུ་མི་སྤང་ངོ། །འོན་ཀྱང་བྱའི་མིག་ཤེས་ལ་བྱ་ག་བྱུགས་གསལ་རྗེན་

གཉིས་ཀ་སྒྲུང་ངོ།

ཡང་དཔེ་དེ་དོན་སྲོན་པོ་ལ་སྒྱུར་ན། མོག་མར་སྲོན་པོ་དང་སྲོན་
པོ་རྗེན་ཅར་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པར་སྲོན་པོར་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྒྲུང་ཆ་གཉིས་
དོན་གཅིག་པར་སྒྲོ་ལ་བཟུང་ལ། དེ་ནས་གོང་གི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སྲོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྲོན་པོའི་སྒྲུང་བ་ཤར་བ་ན་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་གི་
སྲོན་པོ་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་རིགས་མ་ཐུན་བག་ཆགས་ཆ་ཤས་ཤིག་གིས་ཉར་
ལེན་དང་། སྲོན་པོ་བྱི་དོན་དུ་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
སྟན་ཅིག་བྱེད་སྟེན་བྱས་པ་ལས་སྲོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྲོན་པོར་སྒྲུང་
ཆའི་རོ་བོར་སོང་བའི་སྐོན་སྲོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྲོན་པོ་སྒྲུང་ལ།
འོན་ཀྱང་ཁྱུ་ཅག་གི་སྒྲོར་འཆར་བ་ན་སྲོན་པོར་སྒྲུང་ཆ་དེ་ཉིད་བྱི་རོལ་
ཀྱི་སྲོན་པོ་དེ་ཁོ་ནར་སྒྲུང་བས། བྱི་རོལ་ཀྱི་སྲོན་པོ་སྲོན་འཛིན་མིག་
ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་བྱི་རོལ་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་སྲོན་པོར་སྒྲུང་ཆ་དེ་ཡང་
སྲོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་བྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་སྲོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་བྱུང་གོ། །དེས་ན་
སྲོན་པོ་རྗེན་ཅར་དུ་སྒྲུང་བའི་སྲོན་འཛིན་ཤེས་པར་སྲོན་པོར་སྒྲུང་ཆ་ནི་
སྲོན་པོ་ཡིན་ལ། སྲོན་འཛིན་ཤེས་པའི་སྒྲུང་ཆ་ལ་སྲོན་པོས་མ་བྱུང་བ་
ནི་སྲོན་པོ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་རྗེན་ཅར་དུ་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་གཉིས་ཡོད་

བ་སྐྱར་གྱི་དཔེ་དོན་སྐྱར་བས་ཤེས་སོ། །

སྐྱས་པ།

ནམ་རིག་ཡུགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ཀྱན་དཔེ་ཆལ། །
 བདག་སྒྲོ་འོད་དཀར་བདུད་ཅིས་སྤྱེ་བ་ན། །
 གཞུང་དོན་སྐྱར་ཅིའི་དེ་ཞེས་ལྟང་བ་ཡིས། །
 སྐལ་ལྷན་བྱང་བའི་ཆོགས་ནམས་དགའ་དགུར་རོལ། །
 ཅེས་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཤོག་༢༥༩་ལས། “དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་
 བོ་གཉིས་ནི། དཔེ་མ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱེད་མཚུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་
 མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།” ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཅུང་
 ཟད་ལེན་པ་ལ། སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་
 བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྦྱང་སྟེ། ནམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་ལམ་གྱི་ནམ་
 ཤེས་བཞིན། སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱི་རོལ་དོན་དུ་
 སྐྱང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་
 ལམ་གྱི་ཡུལ་བཞིན། སྦྱོར་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་རྟགས་ཆོས་
 གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་རུ་མ་གྲུབ་པས། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དེ་ཅ

བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྐྱབ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་གྱི་སྒྲ་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་མི་ལམ་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་གྱུབ། དེས་ན་མི་ལམ་གྱི་སྒྲ་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སྤང་བའི་མི་
ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུབ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། མི་ལམ་གྱི་སྒྲ་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཉར་
ལེན་ལ་གང་འཛོགས། །མི་ལམ་གྱི་སྒྲ་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ནི་མི་ལམ་གྱི་
ཤེས་པར་སྒྲ་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སྤང་བའི་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་
ཉར་ལེན་ལ་བག་ཆགས་ཤིག་འཛོགས་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་བདེན་སྤང་
གི་ཉར་ལེན་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བགས་ཆགས་དེའི་ཉར་ལེན་གང་འཛོགས་ཅེ་ན། འཛོགས་
བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་འཛོགས་དགོས་སམ་སྟུང་མོ། །འོ་ན་
སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅམ་པ་ནི་བག་ཆགས་དེ་
ཆ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ་གཅིག་ཤེས་པ་དང་གཅིག་དེའི་སྤང་ཆར་གྱུར་
པར་འདོད་ལ། འདིར་ནི་བག་ཆགས་དེ་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་ཉར་ལེན་དུ་
འདོད་དམ་སྟུང་ཡང་། སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་མ་བེན་ན་དབྱེད་པ་

ཐལ་དྲགས་ཀྱིས་དྲླགས་པས་རེ་ཞིག་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་
བྱའོ།

ཀྱི། འཇམ་དབྱངས་ཕྱག་དོར་སྤྱན་རས་གཟིགས། །
ཐ་མལ་ཚུལ་དུ་ངའི་སྒྲ་མ། །
མཁུན་བཙེ་བྱས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཚུས། །
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གང་བར་མཛོད། །

ཅེས་སྒྲོན་ནོ།

ཚུ་འབབ།

འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཤོག་༡༩༧༧་ལས། "མིག་ཤེས་ལ་སྒྲ་ཤད་
དུ་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཡི་
དྲགས་ལ་ཚུ་སྒྲ་རྟག་ཁག་དུ་སྒྲ་བའི་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲ་བ་ཡིན་
པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་དགོས་སོ།" ཞེས་གསུངས་
པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཙམ་མ་ཟད་དེ་འདྲ་བའི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ལ་ཡང་གོང་ལྟར་བྱས་པ་ཞིག་ངས་པར་
འཛོག་དགོས་སོ་སྙམ་པས་དབྱུང་དོ། །གཞན་ཡང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་
ཤེས་ལ་རྟག་ཁག་དུ་སྒྲ་བའི་སྒྲ་བ་མ་ཟད་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲ་
བའི་རྟག་ཁག་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་ཚུ་

རེག་བྱ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པས་དེ་ལ་རེག་
བྱས་མ་ཁྱབ་པ་རེགས་པའི་དབང་ལྷག་མཁས་བྱུང་བ་སྟོན་དར་བ་ཆེན་
པོའི་དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་རེགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༣༥༩ ལས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྷ་མཆན་གཞི་བཅས་པ་ནི་
ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུ་ཤོག་ ༣༦ རང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་
བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་སྤྲུགས་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱའི་གོ་ས་ན་
ཆ་བའི་རེག་བྱ་ལས་གང་བའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་། མི་ཆོག་པའི་རེགས་
སྤགས་དང་ལྡན་པས་ལག་པ་རེག་པའི་ཆེ་ཆ་རེག་གི་གོ་ས་ན་གང་
རེག་བྱུང་ལ། དེས་ན་རེགས་སྤགས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་
ཅིག་ཅར་ལག་པ་རེག་པ་དེའི་ཆེ་སྤྲུག་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱའི་
དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཆ་གང་གི་སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཆད་བྱུང་གཉིས་
བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཁྱད་པར་བའི་ཆེ་ཚུ་ཕོར་པ་གང་གི་དངོས་
པོ་གཅིག་ལ་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་དངོས་པོ་ཆད་བྱུང་གསུམ་བྱུང་བས་སྤང་
ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཁྱད་པར་
ཅན་ལག་པ་ཞིག་གི་ཆེ། རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྩལ་རྟེན་སངས་རྒྱས་

ནམས། །ཞེས་པ་དང་། འབྲུག་པ་ལས། རྩལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་
གཏུགས་འཛིག་ཏེན་དང་། །འཛིག་ཏེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྲབ་རྩལ་
སྟོན་མོད། །རྩལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་ཏེན་མི་འགྱུར། ། ཞེས་པ་
ཡང་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་མོ། །

ཞར་བྱུང་ལ། རང་ཅག་ནམས་ལ་བྱམ་པ་དང་ནག་ཁྲག་སོགས་
ཡོད་ན་སྤང་དུ་བྱང་ཞིང་མི་སྤང་ན་མེད་དགོས་པ་གཞིར་བཅས་བྱས་
པ་དེ་ཡང་རང་ཅག་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱམ་ནག་སོགས་
ཡིན་ལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱམ་ནག་སོགས་
ལ་དེ་ལྟར་མིན་པ་ནི་ཆུ་འབབ་གཟིགས་པས་ཤེས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རི་
རྒྱལ་སྟུན་པོ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པས་རང་ཅག་ལ་མི་སྤང་ན་མེད་དགོས་
དོན་མེད་ལ། རྫོ་རྩེ་གདན་གྱི་འོག་དཔག་ཆད་ཉི་ཤུ་ན་དཔྱལ་བ་པའི་
བདག་འབྲས་ཀྱི་གནས་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་ཁུ་ཅག་ལ་མི་སྤང་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་
གཉེན་ལ་འཁངས་ར་བྱེད་པ་མང་བར་ཡོང་བ་ནམས་ནི། སྦྱིས་བྱ་ཆེན་
པོ་དག་གིས་དགག་དགོས་རྒྱལ་ཆེན་ཞིག་གི་ཆེད་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་མི་གོ་བར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལོ་ར་བ་ཡིན་ཤིང་ཏུ་བསམས་

ནས་དེ་ལྟར་སྤྲོ་ན་ནི་ཆོན་རིག་མ་སྤྱང་གོང་དབྱུ་མ་ཚུ་འབབ་སྤྲར་ཡང་
ལེགས་པར་གཟིགས་ལ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཅུང་ཟད་ཆགས་
པར་མ་བྱས་ན་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་སྤྱང་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་སྤྲོ་བ་དུ་དྲོགས་
སོ། །

སྤྲོས་པ།

གཞལ་བྱ་ཚུ་འབབ་ཤིན་ཤོག་ལ། །
མངོན་སྲུང་དངོས་སྟོབས་རིགས་པ་ཡིས། །
བསྐྱལ་པར་དབྱད་ཀྱང་སྤྱར་འདེབས་རྒྱ། །
དེ་བས་ལས་འབྲས་ཡིད་ཆེས་རིགས། །
ཅེས་པ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོད་འགོག།

འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆོན་ཤོག་༡༥༥ ནུལ་ས། "དེས་ན་རྣམ་ཤེས་
རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱེ་བར་བཅད་པའི་ལན་དུ། དེ་རྣམས་འཇུག་
པ་སྤྱར་བས་རིམ་གྱིས་སྤྱེ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱེ་བར་མངོན།" ཞེས་པའི་
ཆོད་པ་དང་ལན་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཙམ་
པས་གཞན་སྤྱོད་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་པ་ན། ཁོ་ན་རེ་སྡོམ་འཛིན་སྡུ་མ་སྤྱོད་
བའི་སྡོམ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་དང་སྡོན་པོ་སྤྱོད་བའི་སྡོན་འཛིན་མིག་

ཤེས་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བས་སྟོན་འཛིན་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་
 བའི་སྐྱོན་མེད་དེ་བེར་བ་ལ། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་
 རིགས་མ་ཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་གྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ན།
 ཁོ་ན་རེ། ༼ཚྱོད་པ་ངོས་བཟུང་དགོས། ༽ དེའི་ལན་ལ་སེམས་ཅམ་
 པས་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམས་ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབྲིགས་པ་ལྟར་རིམ་
 གྱིས་བྱུང་ཡང་འཇུག་པ་སྒྱུར་བས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་དགོས་པས། ལན་གདབ་སའི་ཚྱོད་པ་ངོས་
 བཟུང་བ་ལ་འགྲེལ་བ་འདད་མཁན་པོས་གར་མཁན་གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་
 པ་སོགས་དང་། བོད་སྤྱི་མས་ཟ་འོག་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་
 འཛིག་པ་འཇུག་རྒྱུ་ལས་ལེགས་པར་བཀག་ནས། "དེས་ན་རྣམ་
 ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་བརྟུང་བའི།" ཞེས་དངོས་སུ་
 གསུངས་པས་ན། རོན་གྱི་ཚྱོད་པ་དངོས་ནི།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་
 ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
 འཛིན་པ་ན་འདི་སྟོ་འཛིན་ནོ་སྟམ་དུ་སྟོ་འཛིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱིས་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚྱོད་པ་ཞིག་དགོས་
 གྱུར། རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པས་ཚྱོད་པ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་

རྟགས་སྒྲོན་ཅན་དང་། ཅོད་པའི་རྟགས་ལ་དབེས་ལན་བཏབ་པའི་དབེ་
 དེ་ཡང་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དགོངས་གསལ་སྒྲོན་མེ་
 ལས། “ལུང་དེ་རྟགས་དབེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་
 རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྤྱི་བ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མ་ཐུན་
 རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྤྱི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད་པ་ན།
 སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱིས་ཀྱང་འཇུག་པ་ཐུར་བས་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྤྱི་བ་མངོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་
 གྱིས་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་
 ཡིག་ཆ་བདག་པོ་སྒྲོན་པ་མིན་གྱི། ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་སོ་སོའི་
 སྒྲོར་འཆར་ཆོད་གྱིས་ལུང་རིགས་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་ཏེ་སྤྱི་བ་ནི་
 ཡིག་ཆ་བདག་པོ་རྒྱག་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་ཐལ་རང་
 སེམས་གསུམ་གྱིས་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བདག་པོ་སྒྲོན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལན་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་
 ཟེན་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་པས་འཇུག་པ་ཐུར་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྣམ་
 ཤེས་དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྱི་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱི་བར་འཁྲུལ་ཅེས་ལན་
 འདེབས་དགོས་ཀྱང་། འཇུག་པ་ཐུར་བ་ཙམ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་པའི་

ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཟད་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
 བ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་སྟེ། ལེའུ་གསུམ་པའི་ཆོད་མའི་དགོངས་
 རྒྱུ་༡༡༩་ལས། གང་དུ་བཀག་ན། ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་
 འགྱུར། ཞེས་བ་དེ་ཡིན་འདྲ། ཞེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་
 ལའང་། །རིམ་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། མགལ་མེ་ལ་
 སོགས་སྐྱུར་འཇུག་པའི། རྗེས་སུ་འགོ་བའི་གཞོད་པ་ཅན། མིག་ལས་
 འཁོར་ལོ་འཁྲུལ་སྐྱེ་ཡི། །དེ་མཐོང་མཆམས་སྦྱོར་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ལ། ལུང་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་
 ཀྱི་ཡང་སྤྲས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་ལ། ལུང་བྱི་
 མས་འཇུག་པ་སྐྱུར་བ་ཙམ་གཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་བཀག་གོ་སྟམ་དུ་བསམས་ཀྱང་གཞུང་དོན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་
 ཆོས་གོགས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཁོ་
 བའོ། །

ཡང་། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་དང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་
 སེམས་ཙམ་བས་སྦྱོང་བ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྦྱོང་བ་གཉིས་
 སུ་ཁ་ཆོན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་བསྐྱབས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་
 བས་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པར་གསུངས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱོང་

བ་དེ་བྱ་བ་ལ་སྐྱར་རམ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བརྟག་གོ། །དེ་ཡང་གསལ་
བར་བརྗོད་ན། དཔེར་ན་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་འགྲོ་ལས་བ་ཡིག་སྐྱ་མདངས་
དམན་པར་བརྗོད་པ་ན་འགྲོ་བ་བྱ་ཆིག་ཡིན་ལ། འགྲོ་དང་བ་གཉིས་
སྐྱ་མདངས་མཉམ་པར་བརྗོད་ན་འགྲོ་བ་བྱེད་ཆིག་ཡིན་པས་འགྲོ་བ་
རིགས་དྲུག་སོགས་གང་ཟག་ལ་གོའོ། །དེས་ན་སྐྱོང་བ་བྱ་ཆིག་ལ་
སྐྱར་ཏེ་སྟོན་འཛིན་སྐྱོང་བ་ཡོད་དེ་སྟོན་འཛིན་གྱིས་སྐྱ་དྲན་པའི་གྱིར།
དེར་སེམས་ཅམ་པས་ཁ་ཆོན་གཅོད་པ་ན་སྟོན་འཛིན་སྐྱོང་བ་ཡོད་
ན་སྐྱས་སྐྱོང་བ་ཡིན། སྟོན་འཛིན་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཞིག་
གིས་སྐྱོང་ངམ་སྟོན་འཛིན་ལས་བདག་ཉིད་གཞན་པ་ཞིག་གིས་སྐྱོང་།
དེ་གཉིས་ལས་འོས་མེད་པས་དང་པོ་ལྟར་ན་རང་རིག་གྲུབ་ལ། བྱི་མ་
ལྟར་ན་ཐུག་མེད་སོགས་གྱི་སྟོན་ཡོད་དེ་ཟེར། དེར་ཐལ་གྱུར་བས་ཁ་
ཆོན་མ་ཆོད་པའི་ལན་ལ། སྟོན་འཛིན་གྱི་དྲུས་ན་སྟོན་འཛིན་དེ་སྟོན་
འཛིན་རང་གིས་དང་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་མ་སྐྱོང་ཡང་སྟོན་འཛིན་སྐྱོང་
བ་ཅམ་ཡོད་ཟེར་ན། བྱི་བས་རྒྱགས་པའི་དྲུས་སྐྱ་དྲུག་ཞུགས་པ་མ་
སྐྱོང་བ་དང་སྟོན་འཛིན་གྱི་དྲུས་སྐྱ་སྟོན་འཛིན་མ་སྐྱོང་བ་གཉིས་ཆོས་
མ་ཐུན་དགོས་པས་འགྲིག་དགའོ། །

སྐྱོང་བ་བྱེད་ཆིག་ལ་སྐྱར་ན། སྟོན་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ་སྟོན་

འཛིན་ཕྱིས་སུ་ངན་པའི་ཕྱིར། དེར་སེམས་ཙམ་པས་ཁ་ཚོན་གཙོད་
 པ་ན་སྡོན་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་ན་སྡོན་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་གང་གིས་
 སྤྱོད་བ་ཡིན། སྡོན་འཛིན་རང་དང་བདག་ཉིད་ཅིག་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཤིག་
 གིས་སྤྱོད་ངམ་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཤིག་གིས་སྤྱོད་། དེ་
 གཉིས་ལས་འོས་མེད་པས་དང་པོ་ལྟར་ན་རང་རིག་གྲུབ་ལ། ཕྱི་མ་
 ལྟར་ན་ཐུག་མེད་སོགས་ཀྱི་སྡོན་ཡོད་དོ་ཟེར། ཐལ་འགྲུར་བས་ཁ་
 ཚོན་མ་ཚོད་པའི་ལན་ལ། སྡོན་འཛིན་གྱི་དུས་ན་སྡོན་འཛིན་དེ་སྡོན་
 འཛིན་རང་གིས་དང་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་མ་སྤྱོད་ཡང་སྡོན་འཛིན་ལ་
 སྤྱོད་བྱེད་ཙམ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མར་མེ་དེ་རང་དང་གཞན་གང་གིས་
 གྲང་གསལ་བར་མི་བྱེད་གྲང་རང་ཉིད་གསལ་བྱེད་གྱི་ངོ་ཐོར་ཡོད་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱི་བས་སྐྱགས་པའི་དུས་
 སུ་དུག་ཞུགས་པ་མ་སྤྱོད་བ་དང་སྡོན་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་སྡོན་འཛིན་
 ལ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པས་མ་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཚོས་མ་ཐུན་དགོས་པས་མི་
 འཐད་པར་མ་ཟད། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་སྤྱོད་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚོས་སུ་བཟུང་ན། ཏྲགས་ཚོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་
 སྒྲུབ་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པས་རང་རིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བ་དང་
 འདྲ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

དེས་ན་ཁོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཆར་སྣང་བརྗོད་པ་ལ།
 བྱིས་ཀྱི་སྡོན་འཛིན་བྲན་ཤེས་དེ་སྡོན་འཛིན་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྡོན་
 འཛིན་སྟོང་བྱེད་ཡིན་པས་སྦྱིར་སྡོན་འཛིན་ལ་སྟོང་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་།
 སྡོན་འཛིན་རང་དུས་ན་སྡོན་འཛིན་དེ་རང་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མ་
 སྟོང་བས་སྟོང་བྱེད་མེད་ལ། ཁོན་ཀྱང་སྡོན་འཛིན་རང་དུས་ན་སྡོན་
 འཛིན་དེ་རང་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མ་སྟོང་ཡང་སྟོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་
 སྒྲ་དགོས་ལ། ཁོ་ན་སྟོང་བའི་དོན་ངེས་ལྷོ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གང་
 ཞེག་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་བྱས་
 བས་ན་སྟོང་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་རི་སྡོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་
 རང་དུས་ན་རང་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་རིག་ཅིང་མི་ཤེས། ཡུལ་གང་
 ཡང་མི་རིག་ཅིང་མི་ཤེས་ཀྱང་རིག་པ་དང་ཤེས་པར་འཛོག་པ་ནི། རང་
 གི་སྣང་བ་དང་། རང་ལ་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་རིག་བྱས་པས་ན་རིག་པ་དང་། ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱས་པས་ན་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ་
 ལྷམ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ལོག་ཤེས་མཐའ་དག་རང་
 གི་སྣང་བ་ལ་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྒྲུ་
 བར་རིག་བྱས་པས་ན་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མི་སྒྲུ་བའི་རིག་པ་སྟེ་ཆད་
 མར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །སྡོན་འཛིན་ལ་སྟོང་བ་ཅམ་ཡོད་ཅེས་པའི་

ཙོམ་སྤྲུམ་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་བྱེད་དམ་
 སྤྱོད་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ་དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ན་དེ་སྤྱོད་དགོས་པའི་སྤྱོད་
 བ་དེ་བཅད་པའི་བྱིར་སྤྲུམ་སུམ་སྤྲུམ་མོ། །རང་ལ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཀྱང་
 རང་མ་སྤྱོད། །རང་ལ་ཤེས་བ་ཡིན་ཀྱང་རང་མ་ཤེས། །རང་ལ་རིག་བ་
 ཡིན་ཡང་རང་མི་རིག། །རང་ལ་གསལ་བ་ཡིན་ཡང་རང་མ་གསལ། །
 ཞེས་ཀྱང་སྤྲོ། །

གུས་བས་དཀའ་གནས་ཀྱི་སྤོང་བར་བསྐྱེགས་བ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ལ་ངེས་བ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་ཀྱང་། བར་སྤྱོད་འགོང་ཆེད་ཙོམ་
 དུ་གྱིས་པའི་ལྷབ་ལྷིབ་ཀྱི་ཙོམ་སྤྲུམ་བ་དག་ལ་ཆོས་སྤྱོད་ཡངས་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་བཤད་ཅི་མཆིས་ལ་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་མཐའ་མི་
 འཕེན་པར་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཆོས་ཆར་ཡོད་ན་རང་གཞན་ཀུན་ལ་པན་
 ངེས་བས་ཅི་ནས་ཀྱང་འབེབས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

སྤྲུམ་པ། ཡབ་ཇེ་རྒྱལ་བའི་མཆོད་སྤྱོད་བརྒྱ་མཆར་དོགས། །
 སྤྱོད་མེད་གསར་བཤད་མེ་འབྱེད་འོད་སྤོང་འདི། །
 སྤུལ་བས་རྣམ་དཀར་འོད་སྤྱོད་འབར་བ་ཡིས། །
 ལྷ་མའི་སྤྱོད་ཆེ་མཐོང་འཕྲིན་གསལ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་བསྡེ་སྟོན་རྒྱབས་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་
པ་འདི་ནི་སེར་སྒྲད་གཙང་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་
དུས་གྱི་མཐའ་ཁམས་གསུམ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་༧་ཇེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་
ནི་བར་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་ ༡༥༤༣ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་
༡༦ ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་དངོས་སུ་ཇེས་སུ་འཛིན་པའི་རང་
ལག་མི་འབྲུགས་པའི་ཁང་བཟང་ནང་གིས་པ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བར་གྱུར་
ཅིག །།

ཚུམ་ཤོག་གསུམ་པ།

ལྷ་རམས་པ་སེར་སྒྲིབ་སྒྲོ་འཁོར་ཡང་སྒྲིབ་རིན་པོ་ཆེ།

༄༅། །ཡིད་འཕྲོག་འོད་སྣ་ལྔ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་རུ། །
 བརྩ་བྲུག་གཞོན་རྒྱུ་ལི་ལང་ཆོ་འབར་བའི་ལྷ། །
 དམར་སེར་འོད་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷམ་མེ་བ། །
 འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མས་རྟག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །

དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༡༩༡ ལས། སྤར་གྱི་སྤྱོད་བས་བཅད་
 བ་དེ་ཉིད་བྲན་བས་ཀྱང་གཙོད་བས་ཡུལ་གཅིག་པའི་དབང་གིས་
 བྱམས་པ་འདི་སྤར་ཡང་ངས་མཐོང་ཞེས་བྲན་བ་སྐྱེདོ། །ཞེས་སོགས་
 གྱི་སྐྱབས། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྲན་བ་སྐྱེ་ཚུལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ནས་
 གསུངས་པ་དང་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་
 བོ་ནི། བྱིས་གྱི་བྲན་བ་དང་སྤར་གྱི་སྤྱོད་འཇུག་གཉིས་གྱི་ཡུལ་གཅིག་
 ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་ཡུལ་ཅན་བྲན་བ་སྐྱེ་བ་ལས་སྤར་གྱི་སྤྱོད་འཇུག་
 གྱིས་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་སྤྱོད་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་མི་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་མཐར་གཏུགས་ན་དགོངས་པ་

རབ་གསལ་ལས་སྡོན་པོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་དེ་འགྲུབ་ཏེ་ཞེས་
 མིག་ཤེས་དེས་ཡུལ་སྡོན་པོ་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་
 སྡོ་འཛིན་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་ལས་འགྲུབ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་དེ་ཡིན། དབྱུ་མ་བས་ལན་འདི་ལྟར་བཏབ་ཀྱང་ཁོ་བོས་ནི་
 སེམས་ཙམ་བས་རང་རིག་མེད་ན་ཡུལ་ཙན་བྲན་པ་སྦྱི་བར་མི་འཐད་
 བར་གསུངས་པའི་རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དེ་ཉིད་ལ་ད་དུང་ཡང་བསྒྲོག་
 བར་མ་རྒྱས་ཏེ། སྡོན་པོ་མ་མཐོང་བར་སྡོན་པོ་བྲན་པ་ཡོད་དམ་མེད།
 ཡོད་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ། མེད་ན་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཅི་ཡོད།
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྦྱ་རྒྱ་ཡིན་ནམ། མ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེས་སྦྱ་རྒྱ་
 ཡིན། སྡོན་པོ་མ་མཐོང་བར་སྡོན་པོ་བྲན་པ་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཡིན་ན་སྡོ་འཛིན་མ་སྟོང་བར་ཡང་སྡོ་འཛིན་བྲན་པ་མེད་པ་ཡང་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ལས་ཅིའི་བྱིར་མི་འགྲུབ། མ་མཐོང་བའི་རྟགས་
 ཙམ་གྱིས་མེད་པར་སྦྱབ་ན་རྣམ་ཅུ་དང་ཆད་ཆེན་ཅུ་འགྲེལ་ཀྱན་ལས།
 མ་མཐོང་བྱིར་ན་མེད་པ་མིན། ཞེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །མ་
 ཟད་དབྱུ་མ་བ་རང་གིས་སྡོ་འཛིན་གྱིས་སྡོ་འཛིན་སྟོང་ན་སྦྱོན་འཕེན་
 པའི་སྐབས་སུ་དབྱུད་དགོས་པ་འདི་ཡོད་དེ། སྟོང་བ་ལ་རང་སྟོང་དང་
 གཞན་སྟོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་མི་རིགས་པར་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་དང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་སོགས་སུ་གསུངས་པས། འོ་ན་

ཆོས་ལ་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པར་ཐལ། ཟྱོང་བ་ལ་
 རང་ཟྱོང་དང་གཞན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པ་གང་ཞིག མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ལན་ངེ་སྟར་བཏང་། ཆོས་ལ་རང་གཞན་གཉིས་
 སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཟྱོང་བ་ལ་རང་ཟྱོང་
 གཞན་ཟྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་དགོས་པའང་ཆོས་ཉིད་ཅིའི་ཕྱིར་
 མིན་སྟུམ་མོ། །ཡང་སྟུན་པ་གཟུགས་ཅན་གཞན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞག་
 བ། འོ་ན་སྟུན་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གཞན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་
 བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གཞན་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འུག་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་སྟུན་པས་
 གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་སྣང་བ་
 ཡང་གཟུགས་ཅན་གཞན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འུག་
 པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཅུལ་ཆུང་དང་། ཡང་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་ཏུ་ཅིས་ནས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་ཐག་
 བཅད་སྤྱི་བར་མི་རིགས་ཏེ། འགོ་བ་མི་སྤྱིའི་ལས་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
 རི་རབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་རང་རེའི་
 གཞུང་དུ་མར་འབད་པས་བསྐྱབས་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤྱོད་འབྲུག་ལས། །གཞན་སྤྱོད་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས།
 །འབྲུག་གི་བའི་དྲག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་འབྲུག་སྤྱོད་
 རུང་བའི་དཔེར་དབྱུག་དུས་སུ་གི་བས་ལུས་ལ་ཟུགས་པ་ན་གི་དྲག་
 ལྷགས་ཀྱང་ཟུགས་པ་སྤྱོད་བ་ལས་དྲག་ལྷགས་པ་མ་སྤྱོད་། གིས་
 འབྲུག་སྤྱོད་ཐོས་པ་ན་སྤྱར་ཟུགས་པའི་ཆེ་དྲག་ལྷགས་པར་འབྲུག་བ་བཞིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དབྱུག་གཞི་ཆེ་སྟེ། གི་བས་གི་བ་གཞན་ཞིག་ལ་
 དབྱུག་དུས་སུ་ཟུགས་པ་ན་དྲག་ལྷགས་ཀྱང་དྲག་ལྷགས་པ་མ་སྤྱོད་
 བར་གིས་འབྲུག་སྤྱོད་ཐོས་པ་ན་སྤྱར་ཟུགས་པའི་ཆེ་དྲག་ལྷགས་ཡོད་པ་
 ཟུག་སའི་གི་བ་དེས་འབྲུག་བ་ལ་བྱེད་ན་དཔེར་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་
 དེ། ཟུག་བྱའི་གི་བ་དེས་གིས་འབྲུག་སྤྱོད་ཐོས་པ་ན་སྤྱར་དྲག་ལྷགས་པ་
 འབྲུག་མིན་དེ་རང་རེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གིར་དང་། དངོས་པོ་
 སྤྱོད་པས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེར་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བཞེད་མི་
 རིགས་པའི་གིར་ཏེ། ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྱུར་དཔེར་བྱས་ནས་ཤིན་སྒྲོག་
 དེས་དགོས་པར་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་
 སྒྲོག་གྱུར་ཆོས། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྤྱོད་འབྲུག་བ། །དེ་ཡིས་སྤྱོད་པ་ཉིད་
 བསྟན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ཅུ་ལས། གཙུ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་
 གིར། །གཞན་ལས་རྗེས་སུ་དཔགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 གིར།

གཤམ་ཏེ་དུག་ཅན་གྱི་བྱི་བས་རང་རེ་མི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུགས་པ་ལ་
 སྤྲར་ནའང་། མིས་བྱིས་འབྲུག་སྤྱོད་པ་ན་སྤྲར་དུག་ཞུགས་པ་དེ་བྲན་
 བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱིས་འབྲུག་སྤྱོད་ཏེ་དུག་ལངས་
 བ་ན་འབྲུང་བ་འབྲུག་པའི་རྟགས་ལས་དུག་ཞུགས་པར་རྟོགས། དུག་
 ཞུགས་པ་དེ་གང་གི་སྐབས་ཡིན་པ་དེ་སྤྲར་སྤྲུགས་པའི་སྐབས་ཡིན་
 བར་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པའམ་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རྟགས་ལས་
 བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྤྱོད་
 མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའམ་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་བྲན་
 བ་ཡིན་པར་ཅིའི་བྱིར་མི་འགྱུར། གཞན་ཡང་། སྤྲར་དུག་ཞུགས་པ་མ་
 མྱོང་ཡང་བྱིས་འབྲུག་སྤྱོད་པ་ན་སྤྲར་སྤྲུགས་པའི་ཆེ་དུག་ཞུགས་
 འདུག་སྐྱམ་དུ་བྲན་པ་དེ་མདོན་སུམ་དུ་བྱུང་ན་སེམས་ཅམ་བས་ཀྱང་
 འདོད་དགོས་བས་སེམས་ཅམ་བས་ཀྱང་སྤྲར་ཡུལ་ཅན་མ་མྱོང་ཡང་
 བྱིས་ཡུལ་ཅན་བྲན་པ་སྐྱེ་བར་ཅིའི་བྱིར་མི་འདོད། སྤྲར་དུག་ཞུགས་
 བ་མ་མྱོང་ཡང་བྱིས་དུག་ཞུགས་པ་བྲན་པ་དེ་སེམས་ཅམ་བས་འདོད་
 དགོས་ཏེ། སེམས་ཅམ་བ་དངོས་སུམ་ལ་མི་བསྟོན་པའི་བྱིར་རོ།

དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༣༤༦ ལས། རང་རིག་སྐྱབ་མཁན་

དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་སྐྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
 ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པས་ན། གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་
 སུ་འཛོག་དཀའ་བར་སྤང་སྟེ་པལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་
 རམ་འོན་ཀྱང་སྒྲོ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 འཇམ་མགོན་སྒྲ་མས་ཀྱང་ཐུགས་ཐག་བཅད་མ་གནང་བའི་གནད་འདི་
 ལྟ་བུ་ལའང་ལ་ལས་སྟབས་བདེ་པོས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་རྣམ་
 འགྲེལ་དུ་བཀག་པ་ལས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་མ་བཀག་ཅེས་ཟེར་
 བ་མཐོང་ཡང་ད་དུང་དོན་འདིའི་ཐད་ཡིད་ཆེ་མ་བའི་བཤད་པ་མ་མཐོང་
 དོ། འཇུག་པ་སྐྱར་བ་སྐྱིར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཙམ་ལ་
 བྱེད་ན། རྣམ་ཅུ་ལས། འཇུག་པ་སྐྱར་བྱིར་སྒྲུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་
 བྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། བསྐྱོགས་པ་
 སྐྱར་བྱིར་སྒྲུན་པོ་དག །ཅིག་ཅར་སྟམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལེ་ཏུ་གསུམ་པ་ལྔ་ལས། འཇུག་པ་
 སྐྱར་བས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་
 པས་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་བྱི་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་
 པའི་ཚུལ་ལ་ཡིད་མ་གཏད་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
 དང་འགལ། ཡང་འཇུག་པ་སྐྱར་བ་མདོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་བྱེད་པར་རྒྱུ་ཆེན་ ལྔ་ལས་གསུངས་

བ་ལྟར་ན། འབྲུག་པ་སྤྱིར་བ་དབང་པོ་ཤེས་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་མགལ་མེ་སྤྱིར་དུ་བསྐྱོར་བ་དེ་
 མགལ་མེ་འཁོར་ལོར་སྤྱང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་ན་འབྲུལ་ཤེས་དེའི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་ཅུ་ལས། མགལ་མེ་ལ་སོགས་སྤྱིར་
 འབྲུག་པའི། །རྗེས་སུ་འགོ་བས་གཞོད་པ་ཅན། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཙོ་
 འགྲེལ་ཀུན་ལས་མགལ་མེ་འཁོར་ལོར་སྤྱང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་མགལ་
 མེ་སྤྱིར་དུ་བསྐྱོར་བའི་དབང་གིས་འབྲུལ་བ་མིན་པར་མིག་བསྐྱད་པའི་
 དབང་གིས་འབྲུལ་བར་གསུངས་འབྲུག་པས་དེ་ལྟར་ན་དེ་འབྲུལ་རྒྱ་
 རྟེན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་རྣམ་ངེས་ལས། འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་
 ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསུངས་པ་ཀུན་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་གོང་དུ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་བྱེད་ན།
 འདབ་མ་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འབིགས་པ་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་འབིགས་
 པར་སྤང་སྟེ། འབྲུག་པ་སྤྱིར་བའི་བྱིར་ཞེས་འབྲུག་པ་སྤྱིར་བའི་རྟགས་
 ཅམ་གྱིས་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པའི་བྱི་ནང་གི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་སུ་ཞིག་
 མཆིས། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་འབྲུག་པ་སྤྱིར་བ་འབྲུལ་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཀག་ཅེས་གསུངས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་

གཞུང་། ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་འདི་ལས་མ་
འདས་ཤིང་གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་རིགས་པ་ཅན་ཡིན་པས་རིགས་
པ་ཅན་པས་འཇུག་པ་སྐྱར་བ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱར་
འདོད་དགོས་པར་སྤང་ཡང་། འབྱུང་བའི་རྒྱར་ཁས་མི་ལེན་པར་
སྤྲིལ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལེ་ཏུ་གསུམ་པ་ ༥༣ ལས་གསུངས་
པས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ཁ་ཆོན་
གཙོད་མ་རུས་སོ། །སྐབས་འདིར་ངེས་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ནི་རང་
རིག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་གང་ཡང་མེད་
པར་གསུངས་པས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་
བཞག་པ་ཅིམ་དང་། སེམས་ཅིམ་པས་མདོ་སྟེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་སྤངས་
ནས་རང་རིག་འདོད་པར་འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་དང་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས་གསུངས་སོ། ། འོན་ཀྱང་གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པས་ལྟ་དན་
ལུན་སེལ་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་འདོད་པ་དང་དེ་ལྷང་
ཆོད་མ་ལས་བཞད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས་སྟོན་པའི་ལུང་གང་དུ་རང་
རིག་ཡོད་པར་གསུངས་ཅེས་ངེས་པར་བྱེད་བར་བྱའོ། །

ཡང་དགོངས་གསལ་ ༣༤ ལས། ས་སྐྱུག་ལྟ་བུ་ཉེར་ལེན་
གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཛིག་

རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བ་ལ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་དབྱུང་ན། འཇིག་
 རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བ་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བ་ལ་ས་སྐྱ་ག་
 གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ས་སྐྱ་ག་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་དག་གིས་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་ཐོག་བསྐྱུ་ལེན་བྱ་བར་དབྱིད་ཀར་ཞིང་འདེབས་
 ལས་བྱེད་དགོས་པ་ཞིང་པ་རྒན་པོ་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱུབ་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ། གོང་དུ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ས་སྐྱ་ག་གཞན་དུ་
 འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་
 པ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བ་ལ་ས་སྐྱ་ག་
 རང་གིས་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། ས་སྐྱ་ག་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་སྐྱ་ག་རང་མཆན་ཀྱིས་
 བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཁྲབ་
 བ། ས་སྐྱ་ག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་ན། ས་སྐྱ་ག་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ།
 འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་འཛིན་
 བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་

འཛིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱུ་རེས་ལེགས་པ་འད་སྤྱོད་
 མོར་གང་ཟག་མཐའ་བདུན་གང་རུ་མ་གྲུབ་པ་གང་ཟག་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་དོན་དང་རང་རེའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དང་ཐ་དད་གང་རུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་
 པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ། རིགས་པས་ཀྱང་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་
 དེ། བདེན་པར་འཛིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་
 རུ་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཀ་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
 འཛིན་ན་ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པས་ཁྲབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཀ་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་ན་ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མེད་
 པ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དུ་མེད་པ་དེ་ཀ་བའི་སྤྱོད་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག གཞན་
 གང་གི་སྤྱོད་གི་འང་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་
 ཀ་མ་གྲུབ་ན། ཀ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མེད་པ་གནས་ལུགས་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྗེ་སྒྲ་མའི་གསུང་པོད་བ་པར་དབུ་
 མ་རྒྱན་གྱི་ཟེན་བྲིས་ ༥ ལས། འདི་ནི་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐ་
 སྐྱོད་སྒྲུབ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་པས། དོན་གྲུབ་
 ཟེན་པ་ཡང་དོན་ལྡོག་གི་དོན་དུ་མི་བརྒྱུད་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པ་སོགས་དབུད་པར་བྱ་བ་ཤིན་དུ་མང་སྟེ། འདི་དག་གི་སློར་ལུང་སྤྱི་

གྲུབ་མཐར་དབྱེད་པ་རྒྱས་སོ། །

ཡང་རང་རེའི་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་གཟུགས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་རྟགས་མི་བཞེད་པར་
གསུངས་པ་ལ་དབྱེད་ན། ཚད་མས་དམིགས་པ་རྟོགས་ན་ཡོད་པ་
རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། གཟུགས་རྟོགས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་
རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཚད་མས་
དམིགས་པ་དང་ཡོད་པ་མཚན་མཚོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་
མཚན་མཚོན་ཀྱན་གྱི་ནམ་གཞག་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཆོར་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བ་ཞེས་པའི་སྐབས་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ ༡༩༥ ལས། ཆོར་བ་གསུམ་ལྷུལ་ཅན་དང་བདེ་སྲུག་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་གཞལ་བྱར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡིད་ཤེས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆར་
ཡིད་ཤེས་ཀྱང་མཐའ་དག་མིན་པར་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་ཡང་མ་
རྟོགས་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་གསུམ་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན་ཞེས་མཐའ་དབྱེད་དུ་གསུངས། མཁས་དབང་མཁན་བྱུང་གྲན་
བདམ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་དུ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་
བདེ་བའི་སྒྱུར་བྱུང་པའི་བདེ་བ་བཞག་པ་ན་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་

བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་བཞག་བ་ནི་ཡིན་ཏུ་འཐད་དཀའ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཅམ་ལས་སྦྱེས་བའི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེའི་གཞལ་བྱ་མེད་བར་ཐལ་བས་
 སོ། །ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བའི་གཞལ་བྱའི་བདེ་བ་དེ་ཆོར་
 བ་རང་ཉིད་ཡིན་ན་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། མིན་ན་བདེ་བ་
 དེ་གང་ལ་འཛིན། དགོངས་བ་རབ་གསལ་ལས། སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་ཐ་
 དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་གས་སྤྱ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ །
 ཞེས་སྤྱོད་གས་སྤྱ་མ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་བའི་རང་རིག་དང་
 རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོར་བའི་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་འཛིན་བ་མི་གཅིག་ཚུལ་
 སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་དགོས་བ་མང་ཡང་འགོ་སློབ་བ་ཅམ་ལས་
 དུས་ཀྱིས་མ་སྦྱོགས་སོ། །གོང་དུ་གང་བཀོད་བ་ཀུན་རང་སྒྲོས་གང་
 སྦྱོགས་ཀྱིས་དབྱད་བ་ཅམ་ལས་ཁ་ཆོན་བཅད་བའི་བཤད་བ་མིན་
 བས་དེ་ལུགས་སྤྱོད་གས་འཇགས་འཆལ།

འདི་ལྟར་འབད་པའི་ནམ་དཀར་ཅི་མཆིས་པས། །
 གངས་ཅན་མགོན་པོའི་ཞབས་པད་རྟག་བརྟན་ཅིང་། །
 མདོ་སྤགས་ཆོས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ། །
 རྣམ་ཡང་མི་ཉམས་སྤྱོགས་བརྩུར་རྒྱས་པར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ནི་སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་ནོར་བུ་སྒྲིང་གི་ཤེས་ཡོན་
 ཆོགས་ཚུང་གི་བཞེད་དོན་ལྟར་སེར་སྤྲད་ཡང་སྟེང་སྤྱལ་སྤྱུ་ནས་བྱི་ལོ་
 ༡༠༡༣ ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༥ ཉིན་དབྱེད་ཚུམ་མདོར་བསྐྱས་འདི་བྲེལ་
 ཆབས་ཀྱིས་མཐུག་རྫོགས་པར་བྱས་པ་ལགས་ན་འགལ་འཁྲུག་ནོར་
 གསུམ་ཡོད་ངེས་པས་དཔྱོད་ལྡན་དག་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་ལོ།

ཙམ་ཤོག་བཞི་པ།

ལྷ་རམས་པ་སེར་སྤྲད་གཞུང་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ཡེ་ཤེས།

༡༡། །གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་གྲ་
ཆང་གི་སློབ་གཉེར་ལྷན་ཆོག་ལས་ནས། བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྲ་
ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ། དེར་བཞུགས་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཅོད་ཙམ་
གསུམ་སོགས་སྒོ་གང་ས་ནས་རྒྱས་ཐབས་སུ་དམིགས་ཏེ། བཤོ་སྤོང་
གསར་གཏོད་གནང་བར་བཅོས་མིན་གྱིས་ཡི་རང་བསྐྱགས་བརྗོད་
ལྷ་རྒྱ་དང་། སྐབས་དོན་དེ་དབྱུང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་
སྤེལ་བའི་བཤོ་སྤོང་འདིར། ཐམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་གཞུང་ཆོན་ནི། འབྲུག་
རྣམ་ལས། གལ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་འཐད་བ་སྟེ། ཞེས་པ་
ནས། ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་པོ་ཀུན་ལས་བཟུས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཡིན། འདི་ནི་འབྲུག་པས་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་བསྟན་
པའི་ནང་ནས་སྤྱི་དོན་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
སེམས་ཙམ་པས་སྤྱི་དོན་མེད་པའི་ལུང་གི་སྤྱབ་བྱེད་རྣམས་སྐབས་

འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ། བྲང་དོན་འགྲེལ་བྱེད་དང་འགྲེལ་རྒྱའི་
མདོ་ལ་རྩི་ཡོད་བརྟན་པ། ལུགས་འདིས་ཕྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་བཅས་ས་
བཅད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ན་སྐབས་དོན་འཆད་བྱའི་གཞུང་གི་
ཁོག་ཡོངས་སུ་ལོན་པར་མ་ཟད། ཆོག་དོན་གནད་ཆེ་བ་དག་ལའང་ཁ་
སྐོང་དོགས་གཅོད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་བར་འདོད་པས་འཆད་པ་
ལ།

༼ས་བཅད་དང་པོ། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ལུང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་ནམས་བྲང་དོན་དུ་
འགྲེལ་ཚུལ། ༽

མདོ་བྲང་ངེས་གྱི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ཚུལ།

འཇུག་པར། ཁྱོད་དང་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་ཚོད་གྱིས་དང། །ཕྱི་
ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་རྩ་ཆོག་ལས་
འཕྲོས་ནས། དངོས་སྤྱོད་པས། གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་པའི་
ནམ་གཞག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བྱུང་མི་བྱས་ཤིང་།
ཀུན་རྫོབ་ནམ་གཞག་མེད་ན་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གཞོད་
པར་འཛིགས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་
སྒྲུབ་ན་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའང་ལུང་གིས་གཞོད་པས་འཛིགས་

ནས་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཚུལ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལུང་ལས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་
 པ་ལས། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་
 སེམས་ཅམ་སྟེ། ཞེས་པའི་ལུང་བྲངས་ནས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་
 ཅམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན།

རི་སྒྲིབ་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་ལས་བཟུང་བ།

དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སྡེ་ནི་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་ཐེག་བསྐྱེད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པས་མ་སད་པས་རྣམ་པར་རིག་
 པ་ཅམ་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལུང་དང་རིགས་
 པས་དཔག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ས་བཅུ་
 པ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དགོངས་འགྲེལ་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ལུང་གི་
 རོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལུང་དེ་ཡང་བྲངས། ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་གྱང་།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་རྣམ་པར་
 གཞག་སྟེ། མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་དག་འདི་དག་སྟེ། ཁམས་
 གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ། ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་

དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རྣམ་གངས་སུ་གཏོགས་པའོ། །སེམས་འདི་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་དང་བཅས་པ་དགོངས་པའོ། །ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་ནི་དོན་དགག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་འདྲུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སེམས་
དང་བཅས་པ་སུ་ཞིག་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་མཐོང་ནས་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྟ་བུས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་གཉིས་ཀས་ས་བརྩ་པའི་མདོའི་དོན་
མ་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་འདི་
ཉིད་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྐྱབ་པ་ལས་འོས་
གཞན་མེད་པར་འདོད་ན་ལེགས་པར་སྤང་ཡང་། འགྲེལ་བར། གལ་ཏེ་
གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་། ཐྱོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་
ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཇེད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་
བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་པས་འཛིགས་ཏེ། རྟོན་ཅིང་འགྲེལ་
བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་འདི་ཡོངས་སུ་
སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྟོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བལྟས་ན་

དབྱིག་གཉེན་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྲ་བ་དངོས་ཡིན་པར་
འདོད་དགོས་ཤིང་། ཐོགས་མེད་ནི་ས་གསུམ་པར་རྩོད་མེད་ཡོངས་སུ་
བྲགས་སོ།།

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ས་བརྩ་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ།

ས་བརྩ་བ་ལས། དེ་འདི་སྤྲ་བྱ་སེམས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་མདོན་
པར་ཞེན་པས་ལས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟོ། །གང་ན་བྱེད་པ་
པོ་མེད་པ་དེ་ན་དོན་དམ་པར་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །འདི་འདི་
སྤྲ་བྱ་སེམས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་སྟེ། སྤྲེད་པའི་
ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
སྟེ་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་
དག་གོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི། སེམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ནི་བྱ་བ་
ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་བྱ་བའང་མེད་ལ། བྱེད་པ་པོ་འང་སེམས་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཅམ་གྱི་སྤྲས་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་འགོག་པ་ལས།
གཟུགས་སོགས་བྱེ་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་པར་འགོག་ནས་སེམས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་བྱུང་བ་ཡེ་ནས་མ་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ས་བརྩ་
པའི་མདོའི་དོན་དེ་སྤྲ་འགྲེལ་དགོས་པའང་ལང་གཤེགས་ལས། གང་
ཟག་རྒྱན་དང་ཕྱང་པོ་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱུན་དང་རྩལ་དག་དང་། །གཙོ་

བོ་དབང་ལྷག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས།

ལུང་དོན་དེ་ལྟར་མིན་པར་དངོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུགས་ལྟར།
གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་མཐེན་ནས།
སེམས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་བྱ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་འགོག་
ན། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུང་
པའི་རྗེས་སྟུ། སྒྲར་ཡང་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ལས་གཉིས་
ལས་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱེ་བར་གསུང་བ་མི་རིགས་པར་
གསུངས་ཏེ། འདུག་པར། གལ་ཏེ་འདི་དག་སེམས་ཙམ་ཞེས་མཐེན་
ནས། ཞེས་གསུངས། མདོར་ན་སྣོད་བཅུད་གཉིས་པོ་རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེ་
བ་དང་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་གཉིས་སུ་ངས་ཤིང་། ལྷོགས་བྱི་མ་
ལའང་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་པ་དང་། ལས་ལས་སྦྱེ་བར་འདོད་
པ་གཉིས་སུ་ངས་པས་སྒྲ་མ་བཀག་ནས་ལྷོགས་བྱི་མ་རང་ལུགས་སུ་
སྒྲུབ་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་ལོ།

མདོ་སྒྲེ་ས་བཅུ་པ་དང་མཐུན་པར་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཚུལ།

མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་ཆངས་པ་ཡིན་པར་

བཀག་ནས་འཇིག་རྟེན་སྣོད་བཅུད་གཉིས་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཀྱིས་
 བྱེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་པད་དཀར་ལས། བཙུག་ལྷན་
 འདས་བདག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་
 ལ་རྟག་ཏུ་མ་ཐོས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་གིས་བགྱིས། བདག་
 གིས་སྦྱུལ། འཇིག་རྟེན་བདག་གིས་བགྱིས། འཇིག་རྟེན་བདག་གིས་
 སྦྱུལ་ཞེས་བགྱི་བ་སྒྲིག་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་འགྲུར་བ་འདི་ལྷ་བྱ་འགྲུར་རྟོ།
 བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དོན་དེ་ཉིད་བདག་ལྟའོ། །
 བཙུག་ལྷན་འདས་འཇིག་རྟེན་འདི་སྦྱས་བགྱིས། འཇིག་རྟེན་འདི་སྦྱས་
 སྦྱུལ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱས་བགྱིས། སྦྱས་སྦྱུལ། བཙུག་ལྷན་
 འདི་སྦྱེའི་མཐུ་ལགས། སྦྱས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་
 བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆངས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་
 སྦྱུལ་རྟོ། །ཆངས་པ་འཇིག་རྟེན་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱས། ལས་ཀྱིས་སྦྱུལ་རྟོ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱས། ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། ལས་
 ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའོ། །དེ་ཅི་བྱིར་ཞེན། ཆངས་པ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
 འདུ་བྱེད་རྣམས། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་སྐད་
 ཅེས་གསོལ་བ་དང་ཞེས་པ་ཡན་ཆངས་པའི་ངི་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་
 ལས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའོ་ཞེས་པ་ཡན་བཙུག་ལྷན་གྱི་གསུང་ལན། དེ་
 ཅི་བྱིར་ཞེན་ཞེས་པ་མན་གྱིས་ལས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་དུ་རྟེན་

འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྷོག་གི་རྣམ་གཞག་
རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས། ས་བརྩ་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་དང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་སོ།།

མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཙམ་དུ་བསྟན་ཀྱང་བྱང་དོན་འབྲེལ་ཚུལ།

གལ་ཏེ་ས་བརྩ་པའི་མདོའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ལང་
གཤེགས་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་
སྤང་བས་ན། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འབྲས་པ། །སེམས་ཙམ་དུ་
ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །ཞེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
དུ་བསྟན་ནོ་ཞེ་ན། མདོ་འདིས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་
སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་ཀྱང་དེ་ནི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་དོན་
འབྲེལ་དགོས་པར་འདོད་དེ། འཇུག་པར། མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་
སྤང་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟན། །རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ཆོག་ངོས་བཟུང་ནས། བར་པ་
གཉིས་ཀྱིས་གང་དག་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སྤང་གས་ཆེ་
བའི་དབང་གིས་སྡིག་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་དེ་དག་གཙོ་བོ་གཟུགས་
ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་བྱིར་དུ། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་

སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་པར་མདོའི་དགོངས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་
ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོན་ས་བྱང་དོན་དུ་སྒྱུབ་པོ། །སྒྲུབས་འདིར་
ས་བརྩུ་པས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅམ་དུ་གསུང་པ་བྱང་དོན་ཡིན་
པར་མི་སྟོན་གྱི་དངོས་སྒྲུབས་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་ཉིད་མི་འཐད་པར་བསྟན་
ནས་མདོའི་དོན་བྱི་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀའ་ལ། ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་མདོ་
ནི་ལེགས་ལྡན་དང་མི་འབྲ་བར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་
རྣམས་ཀྱང་བྱེ་དགོས་པ་ནི་གལ་ཆེན་།

༼ས་བཅད་གཉིས་ལ། བྱང་དོན་འགྲེལ་བྱེད་དང་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལ་ངེ་
ཡོད་ཀྱི་བྱད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ལ། ༽

བྱང་དོན་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ངོས་བཟུང་བ།

འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་
ནི། །བྱང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
བྱའི་མདོ་སྡེ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་དོན་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལ་བཞི་འཛོག་
པ་ལས། ༡༽ དགོངས་འགྲེལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་
ལེའུ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་

ན། གུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 རོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡོད་མེད་སྟོན་
 པའི་མདོ་དང་། ༡ ་། དགོངས་འགྲེལ་སྒྲོ་བློས་ཡངས་པའི་ལེའུ་ལས།
 ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྱ། །ཞེས་སོགས་གུན་གཞི་སྟོན་
 པའི་མདོ་གཉིས་འགྲེལ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སོགས་ཁོངས་སུ།
 ༢ ་། དགོངས་འགྲེལ་བྱམས་པའི་ལེའུ་ལས། རྣམ་པར་ལྟ་བར་བབྱིད་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ག་ཟུགས་བརྟན་གང་ལགས་པ་དེ་ཅི་
 ལགས། སེམས་དེ་དང་ཐ་དད་པ་ཞེས་བབྱི་འཇ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་
 ཞེས་བབྱི། བྱམས་པ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བུའོ། །ཞེས་སོགས་བྱི་
 རོལ་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ༣ ་། དགོངས་འགྲེལ་དོན་དམ་
 ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཉན་
 རོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གང་ཟག་ཞི་བའི་བབྱོད་པ་གཅིག་སུ་བ་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་
 ལ་བཞག་སྟེ། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་
 པོ་ལ་བཞག་སྟེ། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་སོགས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྦྱབ་པར་
 སྟོན་པའི་མདོ་བཅས་བཞི་པོ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ།

གཞན་དག་གིས། བླ་འོན་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡི་མདོ་ལ་བཞེ་ཁོ་ནར་
འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་འང་
སྐབས་འདིར་བླ་འོན་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་ཐུན་
ལས། སྣང་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ་བླ་འོན་དུ་སྐྱབ་
དགོས་པ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འང་
བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་བས་ངས་དོན་དང་། དབྱ་མ་བས་བླ་འོན་
དུ་འདོད་དགོས་པས་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་དབྱ་
སེམས་གཉིས་ཀས་བླ་འོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། སྣང་ཐུན་དུ་བླ་འོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པའི་མདོ་
ལྟ་འཛོག་པ་ན། ལང་གཤེགས་གྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་།
བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་
གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་
པའི་མདོ་བཅས་ལྟ་བུ་འགྲེལ་། དེའི་སྣང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཕྱི་
རོལ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་འང་བླ་འོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡི་མདོ་
པས་ལྟར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། བླ་འོན་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་མདོ་

རི་ཡོད་བགྲང་འདྲན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན་ལྷ་ལས་ལྷག་པར་ཡོད་པར་
བདེན་མོད་ཀྱང་། ལྷར་གསུང་པ་ནི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་
ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལས་ལོགས་སུ་དགོངས་འགྲེལ་
ཀྱི་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་མེད་པས་དོན་ཚན་དུ་བསྟུན་
ལྷར་ངེས་པར་འདོད་མཁན་མང་བས་དེ་ལྟར་འཐད་དམ་སྟུམ་མོ།

རང་ལུགས་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ།

ཡིག་ཆ་རང་ལུགས་ལ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའམ་བྱང་དོན་དུ་
འཆད་རྒྱུའི་མདོ་ལ་དུ་མར་ཡོད་དུ་ཚུགས་མོད་ཀྱང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
མདོའམ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དེ་ལ་བཞི་ཁོ་
ནར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རེའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་དགོངས་གསལ་སྟོན་
མེ་ལས། ལུགས་འདིར་བྱང་དོན་འགྲེལ་རྒྱུའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་
དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་སོ་
སོར་སྤེལ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་།
ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་
དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་མདོ་བཞི་
ཀ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་འཇུག་པའི་རྣམ་
བཤད་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་དགོངས་བཤང་ཡིན་པའི་བྱིར་

ཉེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་བསྐང་འཕྲེན་པ་ན་བཞི་གསུངས་ཤིང་དེ་
 ཡང་གོང་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་བཞི་པོ་འཛོག་པའི་བྱིར། འཇུག་
 པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ལ་སོགས་པའི་སྐྱུས་བསྐྱུས་པ་ལ་མདོ་དེར་བྱི་
 རོལ་བཀག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཉེ།
 འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་གྱི་ཡོད་མེད་དང་། ཀུན་གཞི་བཤད་པ་གཉིས་དང་། སོགས་གྱིས་
 བསྐྱུས་པ་བྱི་རོལ་མེད་པ་དང་མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ་བཤད་པ་སྟེ་
 བཞི་བྲང་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུང་།

བྲང་དོན་འགྲེལ་བྱེད་གྱི་མདོ་ངོས་བརྒྱུང་བ།

བྲང་དོན་འགྲེལ་རྒྱུའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ལ་བཞི་ཡོད་ན་
 བྲང་དོན་འགྲེལ་བྱེད་གྱི་མདོ་ལ་རང་བཞི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ༡༽ ལང་
 གཤེགས་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྦྲེས་པ་དང་། མི་
 གཉིས་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་གྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་འདི། ། ཞེས་པའི་མདོས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གསུང་པའི་སྟོ་
 རས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་བྲང་དོན་

འགྲེལ། ༡༽ ལང་གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་
 གསུངས་པ་དེ། ཞེས་པ་ནས། འཁོར་རྒྱ་བར་རྩི་ལྟར་འབྱུང་། ཞེས་
 པའི་མདོས་ཀྱན་གཞི་སྒྲོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ། དེ་ཡང་སྒྲིབ་
 གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཆད་ཀྱི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་བདེན་གྲུབ་དང་སྒྲོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་རྣམས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། གོང་གི་ལང་
 གཤེགས་ཀྱི་མདོས་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞིང་། བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་
 བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བས་ཀྱན་གཞི་སྒྲོན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་བྲང་དོན་དུ་
 སྒྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དགོངས་གཞི་ཆོས་ཉིད། དགོས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་
 འདིགས་པ་སྤང་བ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྒྲིབ་པོ་བྲང་དོན་དུ་
 སྒྲོན་པས་ཀྱན་གཞི་སྒྲོན་པའང་བྲང་དོན་དུ་འབྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་པོར། སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པ་དང་ཀྱན་གཞི་བསྟན་
 པའི་མདོ་གཉིས་སྤྲས་ཟེན་གྱི་དོན་མི་གཅིག་ཀྱང་དགོངས་གཞི་གཅིག་
 ཡིན་པས་སྤྲ་མ་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱི་མ་བྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་
 བོ། ཞེས་གསུངས། ༢༽ ལང་གཤེགས་ལས། རྩི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་
 ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་བྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅུ་མ་དུ་སྤྲ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
 པས་བྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་བོ། ། དེས་ན་རྩི་བར། བྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་

འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་ལུང་ལ་གསུམ་དུ་འདོད་དགོས་
 ཏེ། འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་བློ་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་
 གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་ལུང་ལ་གསུམ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ལུང་འདིས་ཞེས་པ་ལ་གཉིས་
 གསུངས་པའི་གཅིག་ནི། ཞེས་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་པས་མི་འགལ་
 ལམ་ཞེ་ན། འགྲེལ་བར་རི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་བློངས་ནས།
 སྒྲར་མདོ་གཉིས་བློངས་པའི་མཐུག་ཏུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་རྣམས་
 ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཐམས་ཅད་བློ་ཉིད་
 ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་སོགས་
 དང་བསྟུན་པ་ལས། དེ་ལྟར་མིན་ན། ལེགས་སྟོང་རང་དུ། སྤྲ་མ་གསུམ་
 འབྲུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་ལས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བློ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་
 ལ་སྐྱབས་འདིར་ལུང་གིས་བློ་ཉིད་དུ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་
 མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྐྱབ་པར་བསྟུན་པའི་མདོ་ནི། སྤྲ་
 སྐྱབ་ཀྱིས་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པར་བློ་ཉིད་དུ་འགྲེལ་བྲེན་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྲུག་པའི་འགྲེལ་པར་དངོས་སུ་མ་བཞོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་
 བློ་ཉིད་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། མདོ་སྤྲེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཐེག་པ་

གཅིག་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་
 སྟེ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་འདྲའི་མདོ་སྡེ་ནི། ༤ ་ དམ་ཚུམ་པད་དཀར།
 བདེན་པ་པོའི་ལེབ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ། འདུས་པ་ཆེན་པོ། གཟུངས་
 རྒྱལ་གྱི་མདོ། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་འཁོར་ལོ། འཕགས་པ་དབལ་སྒྲེང་གི་
 མདོ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བྱངས་
 རས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལོ། །དེས་ན་འདིར་བསྟན་བྱང་དོན་འགྲེལ་རྒྱུའི་
 མདོ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་བཞི་དང་། འགྲེལ་བྱེད་གྱི་མདོ་ལའང་
 ལང་གཤེགས་མདོ་བཞི་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ནི་མགྱིན་པ་སྟེགས་ནས་
 སྤོ། །མདོར་ན། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་འདི་གཞན་ཡང་ནི། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ལུང་གི་སྟོན་སྲས་བྱང་དོན་སྐྱབ་ལ། རིགས་པའི་སྟོན་སྲས་བྱང་དོན་དུ་
 སྐྱབ་ཚུལ་ནི། ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན། གང་ཕྱིར་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་བསྟན་
 པ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་བྱང་དོན་བཀའ། ཅ་བས་
 ཐད་ཀར་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་བྱང་དོན་དུ་བཀའ་ཚུལ་གོ་དཀའ་
 ཡང་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་བྱང་

དོན་བཀའ་ཞེས་གསུངས། །གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་ངི་མ་
མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་
དུ་བསྟན་པ་བྱང་དོན་བསྟན། །དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་དུ་བསྟན་
པའི་མདོ་ནི་ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་དོན་དུ་
བཀའ་ཡང་། བྱང་དོན་དུ་མི་སྟོན་པའི་དོན་ནི་ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་བྱང་དོན་
དུ་མི་བཀའ་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ།

།ས་བཅད་གསུམ་པ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་འདོད་ཚུལ། ་།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱི་དོན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། བྱེ་བྲག་པས་ཆ་མེད་
ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་རགས་པ་
ལ་ཕྱི་དོན་འདོད་པ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
དེ་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྣམ་བརྒྱད་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རེ་རེ་
ཞིང་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོ་སོ་
སོར་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་བྱེ་བྲག་པ་
རྣམས་ཀྱི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
ཅས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་
རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ཕྱི་དོན་འདོད་པ་ལྟར་མི་
བཞེད་དེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་ན་པན་ཚུན་འགྲོ་འོང་མི་

རྒྱལ་པས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གཞན་དང་སྦྲོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ན་རྒྱལ་སྤྱོད་པས་གས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྦྲོན་
དང་། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ནས་རེག་ན་ཐོགས་པ་མི་རེགས་པས་
རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པར་འདོད་དེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
ལས། གང་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཆུ་མཁུ་མེད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལ་འགྲོ་བ་
མེད་པས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གཞན་དང་སྦྲོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་རྣམ་ཚུལ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འདི་ན་
རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གཞན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་
འབྲུག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་
ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྤྱང་པོ་ལྗེའི་
རབ་བྱེད་ལྟར་ན། ཐམས་འགྱུར་པས་ཀྱང་རྒྱལ་རྣམས་བརྒྱད་འདུས་གྱི་
རྒྱལ་སྤྱོད་པ་འདོད་དགོས་པར་མཛོན་ཏེ། སྤྱང་པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་ལས།
ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་གྱི་རོ་པོ་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཅེས་
བཟོད་དོ། །དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་དབང་པོ་ལས་སྤྱོད་རོ་ལ་ཏུ་གྱུར་པ་
ནི་རྣམས་བརྒྱད་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རྣམས་བརྒྱད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། གཞུགས་དང་། སྤྱི་དང་། རོ་དང་། རེག་

བྱམོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་རྩས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གྱི་
 རྩས་བརྒྱད་ནི་སེུ་འབྲུའི་འབྲས་བྱ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་སོ་སོར་གནས་
 པ་ནི་མེད་གྱི། །འོན་ཀྱང་སྒྲན་གྱི་ཆོད་མ་ལ་གོ་ལའི་འབྲས་བྱ་དང་སྒན་
 མ་ལ་སོགས་པ་དང་། བརྟུང་བ་ལ་བྱ་རམ་དང་ཉིན་དི་མིའི་འབྲས་བྱ་
 ལ་སོགས་པའི་རོ་ལྟར་འདྲེས་པར་གྱུར་ནས་གནས་སོ། །ཞེས་རྩལ་
 རྩས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སེུ་འབྲུའི་འབྲས་ལྟར་གོ་ས་ཐ་དད་དང་འདབས་
 འབྲར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་མིན་པར་གོ་ས་འདྲེས་ནས་གནས་པར་
 འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་འདི་ཉིད་ཆེ་བ་གྲགས་པས་
 མཛད་མི་མཛད་ལ་མི་མ་སྒྲན་པ་ཡོད་པར་སྒྲུང་ཡང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་གིས་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་མི་མཛད་པར་བཞེད་དེ། གསེར་
 བྲང་ལས། ཕྱང་པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་ཅེས་པ་དེར་ནི་ཆོས་གསུམ་ལ་པལ་
 ཆེར་བྱེ་སྒྲུའི་འདོད་པ་བཞོད་པའི་བཤའ་པ་བྱས་ཤིང་། དཔལ་ལྡན་
 ཆེ་བྲགས་ནི་དོན་སྤྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ཙམ་དུ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་མཛད་པས་འདི་
 དེས་མཛད་པ་མིན་པ་ལ་མངོན་པ་འོག་མའི་རྒྱས་ཡོད་གཅིག་གིས་ཁ་
 གཡར་དུ་སྒྲུང་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་ཚུལ་ནི། མ་

བརྟགས་མ་དབྱུང་བར་འདིག་རྟེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོད་མ་ལ་སྤྱི་
 རོལ་གྱི་གཟུགས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ག་རང་ལ་སྤྱི་དོན་དུ་འཛོག་སྟེ། དབུ་
 མ་སྤྱི་དོན་ལས། ཐལ་འགྱུར་བས་མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་བར་སྤྱི་འི་
 གཟུགས་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 བས་སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་
 བརྒས་བཞག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་པས། སྤྱི་
 རོལ་དོན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྒྲོ་
 རོར་འཆར་དཀའ་བར་སྟམ་མོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་རོལ་
 དོན་དུ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས། ཉི་ཤུ་བས་དྲུག་གིས་
 གཅིག་ཅར་སྐྱར་བ་ན། །ཞེས་སོགས་རིགས་པས་མི་གཞོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། རིགས་པ་འདིས་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་སྤྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་
 འགོག་རྒྱས་ཀྱང་། མིང་བརྒས་བཞག་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 ཡུལ་འདོད་པ་ལ་ཅེ་ཡང་མི་གཞོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་
 བར་ཐལ་འགྱུར་བས་ལུགས་ལ་རྒྱལ་ཕྱན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཁས་མི་
 ལེན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་མ་ཐུན་ལས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བས་སྤྱི་
 དོན་རིགས་པས་བཅལ་ན་རྟེན་པར་ཁས་མི་ལེན་གྱི་མ་བརྟགས་པར་
 མ་དབྱུང་བར་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཀྱང་
 རྒྱལ་ཕྱན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཐ་སྙད་དུ་འང་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་

གསུངས། དེ་བཞིན་དབུ་མ་རྒྱན་དང་། དེའི་བཀའ་འབྲེལ་རྣམས་སུ་ཆ་
མེད་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱེ་བྲག་པ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ། མདོ་སྡེ་པ་བཅས་
གསུམ་བཞོད་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་འགོག་པར་མཛད་མོད་
ཀྱང་། རང་རེའི་སྤྱི་དོན་དུ། གཟུགས་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་དང་། རྩེ་
བའི་མཐར་ཐུག་དང་། རྩལ་ཐོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་སོགས་ཀྱང་ཁས་
ལེན་པ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ལས་རྩེ་བ་མེད།
རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཡང་ཆ་བཅས་
ནི་ཡིན་ཏེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་
ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ལྟ་བུར་གསུངས་པས་དབྱེད་
དགོས་པར་སྣང་།

ཐལ་འགྱུར་བས་བྱི་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སོགས་བྱི་རོལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲང་
བ་འདི་ཉིད་ཐ་སྙད་ཅེས་དུའང་མ་གྲུབ་ན། བྱི་དོན་ཐ་སྙད་ཅེས་དུ་མེད་
པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆད་
མ་མེད་ཅིང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་དབྱེད་ན་ཤེས་པའང་
མེད་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིན་ལ། ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་སོ་རྣམས་ཡོད་
ན་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་

གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན་ཤེས་པ་རང་
 དགའ་བས་རྟོགས་མི་རྒྱས་པས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ་རྒྱུན་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་གཟུགས་
 སོགས་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པའི་ཕྱི་དོན་དང་། ཤེས་པའི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་མི་འདོད་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་
 བདས་བཞག་ཙམ་མམ་རང་ཉིད་འཛོག་གྱེད་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཁོ་
 ན་ལ་རག་ལས་པའི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྟན་འཛོག་པས། ཕྱི་རོལ་དོན་
 ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཕྱི་དོན་གཏན་ནས་མེད་པར་
 མི་འདོད་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མཛེས་
 པར་འདོད་དོ།

མཐའ་དོན་སློབ་གཉེར་ལྟན་ཆོགས་ནས་མ་སྐྱལ་དང་ལྷང་གིས་བཟོ་སྒྲིབ་
 གསར་གཏོད་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་ཅི་མཆིས་པའི་
 དགོ་ཙམ་རྣམས་ཀྱང་། མ་དག་པའི་སྟོད་བཅུད་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་ས་ཆེན་པོ་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་སྟོ་
 ཀྱན་ནས་མཚུངས་པར་གྱུར་པའི་སྟོན་འདུན་ཤུགས་བྲག་དང་བཅས།

དགོ་བཤེས་མིང་འཛིན་སྟོད་གཞུང་བྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་ནས་སྟོ་གསུམ་
 གུས་པས་བྱུང་།

ཆོས་ལོག་ལྷ་པ།

ལྷ་རམས་པ་སེར་སྒྲོ་ལོ་དག་བཞེས་ཆོ་བཟང་ཆོས་ལུན།

༢༡། །ཆེ་མེད་སྟོན་དང་དེ་སྐུ་མཁུན་པའི་གཏེར། །ལྷ་བའི་
མིག་འབྱེད་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་དང་། །དེ་སྐུ་གཙུག་རྒྱན་ཆེ་བའི་
ཞབས་ལ་སོགས། །སྟོན་དང་བསྟན་འཛིན་ཆེ་རྣམས་ཕྱག་གི་ཡུལ།
།གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་ཟབ་མོའི་གནད་ཀྱན་ལ། །མཁས་བྱ་བ་ཁྱེ་བས་
འབད་ཀྱང་དཔོག་མིན་པ། །མཐའ་བཤམ་ལྷ་བ་འབྱུང་མེད་གསལ་མཛད་
པའི། །སྒྲུ་སྒྲུབ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་འདུད། །འདི་སྒྲུང་འདུ་འཛིན་
གཏན་གྱི་སྒྲུབས་བསྟན་ཅིང་། །རྒྱལ་བསྟན་འི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ཡི།
ལྷ་རྒྲུང་ལོག་བཤད་འཐེབ་པའི་སྒྲུག་རུམ་འདིར། །ས་གསུམ་སྟོན་
མེ་ཕྱག་ན་བད་མོར་འདུད། །ལྷ་བའི་གནད་ལ་སྒྲུང་གོམས་མ་མཆིས་
ཀྱང་། །གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་བལྟ་བའི་མིག་སྒྲིན་པའི། །བཀའ་འདིན་
འཁོར་མེད་མཆོན་ལྷན་བཞེས་ཀྱི་གསུང་། །རང་གི་གང་ངེས་ཟེན་ཐོར་
དགོད་ལ་འབད། །

ཅེས་མཆོད་བརྗོད་དང་ཙོམ་པ་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས་བརྗོད་གཞི་ལུ་བ་འདི་འཆད་པ་ལ། ཙོམ་བཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་པོ་བསྟན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་
དང་། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ། གཞན་སྐྱེ་མེད་
པར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྟུས་ཙོམ་བཞུགས་པ། མཐར་ཕྱིན་
པའི་དགེ་བ་བསྟོན་བ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་ལ། འབྲུག་པ་རྩ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེར་བསྟན། གང་ཟག་
བདག་མེད་བསྐྱབ་པའི་མཐའ་བདུན་ཀྱི་རིགས་པ་ཕྱིས་བསྟན་པ་དེ།
བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་རིམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པ་ནི་ཤེས་སྟེ།
འོན་ཅི་ཞེས། འདི་ལ་མཁས་པ་འགས་ཆོས་ཙན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཡོད་ལ། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི་རྟོན་འབྲུང་
འགག་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྩ་བཤེས་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་
ཅིང་། དེ་བརྒྱད་པོའི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ན་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་དང་པོར་བསྟན། དེ་བསྟན་པ་ན་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་བསྟན་དགོས་པས་དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་སྟེ། བདེན་པར་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྟན་པ་ན་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྟན་

དགོས་ཏེ། ཚིག་གསལ་ ༩ ལས། སྐྱེ་བ་བཀག་པས་འགག་པ་ལ་སོར་
 པ་དགག་པ་སྤྲོ་བར་དགོངས་ཤིང་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་བརྩམས་
 པར་མཛད་དོ། སྐྱེ་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ན། བདག་གས་
 གཞན་ནས་གཉིས་གའམ་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ལས་རྟོགས་གང་ན། ཐམས་
 ཅད་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་དུ་ངེས་པར་མཛད་ནས་བཤད་པ།
 བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་
 མིན། །དངོས་སོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། སྐྱེ་བ་ནས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྟོན་འབྲུང་འགག་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་
 ཅུ་བཤེས་རབ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 དངོས་སྤྲོ་བ་རྣམས་གྱིས་འགག་པ་སོགས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 བདེན་པའམ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་སྤྲོ་བས། དེ་བརྒྱད་དུ་མ་གྲུབ་པ་
 གཙོ་བོར་བརྗོད་བྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་འབྲུམ་
 སོད་ཀ་པར་ཅུ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤོག་གངས་༣༤ལས། འདི་ནས་
 འགག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་གསུངས་པ་དེ་དངོས་སྤྲོ་བ་
 དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་བཅས་གྱིས་བཞེད་ཚུལ་ལྟར་
 ཅ། རང་ཅག་གིས་དོན་སྤྲོད་ནས་ཡོད་པར་བརྒྱུང་ཞིང་། བརྒྱུང་བ་ལྟར་
 དོན་སྤྲོད་ནས་ཡོད་པའི་སྤྲོ་བ་བྱེད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་འགག་སོགས་

བརྒྱད་པོ་དེ་དངོས་སྤྱོད་བ་དང་། དབུ་མ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པར་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྩོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བས་དེ་བརྒྱད་བརྗོད་
 བྱ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྲུང་བ་ལ་བྱུང་བར་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དུ་ཐེན་ཀྱང་བརྒྱད་དག་
 གཅིག་ཁོ་ན་ཉི་ལྔ་བར་བཀོད་པ་ནི་འདི་དག་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་རྩོད་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་
 མཐུན་པ་རྩ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་མཉམས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲུང་ལ་བྱུང་
 བར་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱད་བཀོད་པ་ནི་འདི་དག་ཁོ་ན་གཙོ་
 བོར་རྩོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྤྱོད་བ་རྣམས་པལ་ཆེར་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་
 ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་འགག་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་
 དང་པོ་སྐྱེ། དེ་ནས་འགག་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་དང་པོ་བཀག་ན་འགག་
 པ་སོགས་དགག་སྤྱོད་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། སྐྱེ་
 བ་བཀག་པས་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་སྤྱོད་བར་དགོངས་ཤིང་
 ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དགག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་
 མཐུན་པ་རྩ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་མཉམས། དེ་ནི་སྤྱར་བཤད་པའི་འགག་

བ་མེད་བ་ལ་སོགས་བ་ལ་སྐྱེ་བ་བཀག་བས་འགག་བ་ལ་སོགས་བ་
 དགག་སྤྲོ་བར་དགོངས་ནས་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དགག་བར་མཛད་དོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གོ་རིམ་དེ་ལས་
 འོག་སྟེ་འགག་བ་མེད་བ་སྤར་བསྟན་བ་ནི། རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་བ་
 ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་ངས་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ།
 ཅེས་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་འགག་བ་ཡོད་ལ་
 མེད་ན་མེད་བས་སྐྱེ་བ་མེད་བ་འགག་མེད་བ་ཞེས་སྤྲོ་བར་རིགས་སོ་
 ཞེ་ན། མཆོད་སྤྱིན་ཆེ་སྟོད་ལ་སྐྱེས་ནས་ཆེ་སྤྲོད་ལ་ཤི་བའི་སྐྱེ་འགག་
 ལ་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་ཀྱང་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་བ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱི་མེད་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་གོ་རིམ་མ་ངས་བར་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱུབ་པའི་
 རིགས་བ་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་མེད་བ་སྤར་བསྟན་དགོས་པར་བྱུབ་བམ་
 ལྷམ།

གཉིས་པ་ལ། མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་མེད་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 བསྐྱུབ་པའི་རིགས་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་མཐའ་བཞི་ལས་མི་
 སྐྱེ་བར་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལྷ་གུ་འཛིན་ཏེ་དུ་གཞན་སྐྱེ་མེད་བ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་འཛིན་
 པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་
 དེ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷ་གྲུ་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་གཞན་
 ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་བདེན་པར་སྐྱེ་
 བ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁའ་བདེན་
 པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་སློ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་དེ་ཐ་སྙད་
 དུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་བྱད་པར་ལས་གཞན་རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཡང་ཐ་སྙད་དུ་གཅིག་ཡིན་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་འཛིན་
 པ་བདེན་འཛིན་དང་། དུ་མར་ཡིན་ན་བདེན་པའི་དུ་མ་འཛིན་པའི་སློ་
 དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ལན་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་
 འཛིན་པ་ངོས་འཛིན་པ་གནད་ཆེ་བས། དེ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པའི་ལྷ་གྲུ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་
 བར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། སློ་
 དེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལྷ་གྲུ་བྱད་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་
 དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་མ་འཛིན་ན་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལྷ་གྲུ་ཞེས་བྱད་པར་སྐྱར་བ་དོན་

མེད། དེ་ལྟར་འདྲིན་ན་སྤྱ་གྲུ་ལ་གང་ཡང་སྒོ་མ་འདོགས་པས་སྒོ་དེ་སྤྱ་
 གྲུའི་སྤྲེད་དུ་གཞན་སྤྱེ་འདྲིན་པའི་འདྲིན་པར་རི་ལྟར་འཐད། དེས་ན་
 རང་གི་སྒོ་རམས་འཆར་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱ་གྲུ་དེ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྤྱེ་བར་འདྲིན་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཡིན་
 ལ། དེ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་སྤྱོན་ནམས་མི་འདུག་སྟེ། སྒོ་དེས་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་ས་བོན་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་བཟུང་ནས་སྤྱ་གྲུ་
 དེ་ལས་སྤྱེ་བ་འདྲིན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱ་གྲུ་བདེན་པར་སྤྱེ་བ་འདྲིན་པའི་སྒོ་
 དེས་བདེན་པར་བྱུབ་པའི་སྤྱེ་བ་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་བཟུང་ནས་སྤྱ་གྲུ་དེ་
 ཡིན་པར་འདྲིན་པ་མ་ཡིན་པས་སྤར་མ་གཉིས་ལ་སྤར་རགས་ཀྱི་བྱང་བར་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་བདེན་འདྲིན་དུ་འཐད་ལ། དེས་ན་སྤར་མས་སྤྱ་གྲུ་དེ་
 དུལ་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱེ་བ་འདྲིན། སྤྱི་མས་སྤྱ་གྲུ་ཁོ་རང་
 དུལ་ངོས་ནས་ཡོད་པའམ་དུལ་ངོས་ནས་སྤྱེ་བ་འདྲིན་པས་དེ་གཉིས་
 འདྲིན་ཚུལ་ལ་བྱང་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟུམ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱ་གྲུ་བདེན་པའི་
 གཅིག་ཏུ་བྱུབ་པ་འདྲིན་པའི་སྒོ་དེས་ཀྱང་སྤྱ་གྲུ་དེ་དུལ་རང་ངོས་ནས་
 བྱུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་བྱུབ་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པ་སྤྱ་གྲུ་
 དང་བདེན་པ་བྱུབ་པའི་གཅིག་སོ་སོ་ནས་འདྲིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 འདྲིན་པ་དེ་གཞན་སྤྱེ་འདྲིན་པའི་འདྲིན་པ་ལྟར་འདྲིན་ཚུལ་རགས་པ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་དོན་ལས། ས་སྤྱུག་གཉིས་གཞན་དུ་རང་གི་མཆན་

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་ཡིན་གསུངས་པའི་སློ་དེའི་
 འཛིན་ཚུལ་ཡང་ས་སྤྱུག་གཉིས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པའི་གཞན་ཡིན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་གཞན་སྐྱེ་འཛིན་
 པའི་འཛིན་པ་ཡིན་གསུངས་པའི་སློ་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ནི་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ས་སྤྱུག་གཉིས་སློའི་ཡུལ་དུ་བྱད་གཞི་ལྟར་བཟུང་
 བ་ས་ས་སྤྱུག་གཉིས་དེ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་ལ་གོ་དགོས་སམ་སྟུམ། ལྟ་
 བྱ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་
 སློ་དེ་གཞན་སྐྱེ་འཛིན་ཚུལ་འཐད་དེ། ལྟོང་བུན་༣༩༩ལས། དེས་ན་
 འབྲས་བུ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་
 བ་ལ་གཞན་སྐྱེའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་གཞུང་དེ་དག་གི་དགོངས་པར་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སློ་དེ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་གང་ལ་ཡང་
 ལྟོས་མེད་དུ་ཡུལ་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་སློ་
 དེས་སྤྱུ་བྱ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་འཛིན་པའི་བྱིར། འོ་
 བ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་སམ་མི་
 དགོས་ཤེ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་ཀྱང་དགག་བྱ་
 ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་

དོས་མ་འཛིན་པར་སྐྱ་གྲུ་དེ་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། གཞན་དངོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་རིགས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པའི་རིགས་
པ་གསུམ་ནི། སྐྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
རང་སྐྱེས་པའི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྩལ་ཏུ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་དེའི་བདག་གི་དངོས་པོ་སྐྱེས་པའི་
སྤྲ་རོལ་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཏུས་ན་འབྲས་བུའི་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་གཞན་

དུ་འགྱུར་བའི་ལྷོས་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་དགོས་ཞེས་
 བཀའ། འདི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ནི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པ་མ་
 ཡིན་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་
 པ་ཡིན་ལ། ལྷ་གྲུ་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་འབྲེལ་མེད་
 གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཞེས་སློབ་དཔོན་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཐམས་
 ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་ཏ་ཅང་ཐལ་
 བའི་རིགས་པས་དགག་པར་མཛད་དོ། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་
 ལུན་འབྲེད་ཀྱིས་དེས་ན་དེ་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱོག་པར་བྱེད་ན། དངོས་པོ་
 རྣམས་བདག་གམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྟོགས་གོང་མ་
 དང་འགའ་བར་འགྱུར་དོ། ཞེས་སྟོན་བརྗོད་མཛད་ཚུལ་ནི། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་དེ་རང་ལས་
 གཞན་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཁས་
 གཏུངས། དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དངོས་

སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་ཟིན་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་ལས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་ཏྲགས་སུ་འགོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་རིགས་པས་
 བ་བསྐྱོག་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཏྲགས་སུ་འགོད་པར་
 མངོན། དེ་འགོད་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྐྱོག་དགོས་པར་
 མཚུངས་པས། དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་བཀག་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་
 བདག་སྐྱེ་སོགས་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་དགོས། དེ་འཕེན་ན་དོན་
 དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་མེད་དགག་ཏུ་ཁས་ལྗངས་པ་དང་འགལ་
 ཞེས་བརྗོད། སྐྱོན་དེ་དག་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
 གྱིས་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་མི་དགོངས་པར་
 ཐལ་བའི་བསྐྱོག་དོན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་
 བྱས་ནས་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྒྲིང་༡༧༠ལས། ལེགས་ལྡན་ལ་
 ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་མི་
 མཐུན་སྟམ་པ་མི་འདུག་གི། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་
 པའི་ལུགས་སུ་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་རང་ཉིད་ལ་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་
 ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མི་བཞེད་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་འཕགས་
 པའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀལ་བ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་
 པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་

ཁས་ལེན་པ་མི་བཞེད། ཚཱ་དང་གང་ཟག་གི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་
 དགག་བྱ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་པ་མི་བཞེད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ།
 ལེགས་སྙིང་༡༥༠ལས། དེའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་དང་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱངས་གཉིས་ལ་ཚཱ་དང་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་
 དགག་བྱ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བ་ལ་དགག་པ་
 རྒྱས་པར་བརྟེན་པ་སྤྱི་དོན་ལས་གསུངས་པས་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་
 རས་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་ཁས་ལེན་པ་མི་བཞེད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་
 སྒྲོ་རས་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བར་བཤད་པ་དེ་ལ་དགག་པ་བརྟེན་པ་ལ་གོ་
 དགོས་སམ་དབྱུང་དགོས། ལེགས་ལྡན་གྱི་སྒྲོན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་ཁས་ལེན་
 མི་རིགས་པ་སོགས་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་ཆོག་གསལ་ལས་སྒྲོན་སྟོང་
 ལེགས་པར་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་རང་རྒྱད་པའི་སྒྲོན་དཔོན་རྣམས་
 ཀྱིས་ཆེ་བས་རང་རྒྱད་བཀག་པའི་སྒྲོན་སྟོང་མ་མཛད་དེ། ལེ་ཅེ་སྙིང་
 ༡༥༠ལས། ལེ་ཅེ་ལྡན་གྱི་རྗེས་འབྲངས་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་
 ཟུགས་ལ་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་གྱི་རྒྱས་འདུག་པས། ཤེས་རབ་སྒྲོན་
 མེར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་བཀག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆེ་
 བས་ལེགས་ལྡན་ལ་སྒྲོན་བརྟེན་པ་རྣམས་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བཤད་

པ་འོང་རྒྱུར་སྒྲུང་ཞིང་། ཞི་བ་འཆོ་དཔོན་སྒྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཆེ་
 བས་རང་རྒྱུད་བཀའ་པའི་སྒྲོན་སྒྲོང་མཛད་རྒྱུར་སྒྲུང་ཡང་མ་མཛད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཆེ་བས་རང་རྒྱུད་བཀའ་
 པའི་སྒྲོན་སྒྲོང་མ་མཛད་ན་བསྟན་འགྱུར་དེ་བ་གཟུགས་--ས་པ--དབུ་
 མ་བདེན་གཉིས་རང་འབྲེལ་གྲངས་༡༢༡༢ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་འདི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚོལ་བ་དང་། ཕྱིར་ཚོལ་
 བ་དག་གི་སྒྲོའི་བདག་ཉིད་ལ་སྒྲུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་དཔེ་
 ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་པར་འབྱུང་གི་ ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་སོགས་
 པ་གཉིས་ག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འབྱུང་བ་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར་གཞན་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་ཐ་དད་པ་ལ་གནས་
 པ་རྣམས་ནི་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་མཚུངས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
 ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་
 བུ་ཁོ་ནས་ཡང་དག་པར་ན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་སེམས་པར་བྱེད་པར་
 ཁས་སྐྱོང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རིགས་པས་སྤྱོད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་ན། སུ་ཞིག་འགོག་པར་འགྱུར། འདི་ནི་
 མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གཏན་ལ་པབ་པ། འདིར་ནི་འདིའི་རྒྱུ་མ་
 བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པ་དབུ་མ་སྒྲུང་བ་བསྟན་
 འགྱུར་དེ་བ་གཟུགས་--ས་པ--གྲངས་༡༢༥༣ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་རང་ལས་སྐྱེ་བར་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཐལ་བར་
 བསྐྱབ་པ་འདི་ཉི་བར་བརྗོད་པ་འདིར་ཐལ་བའི་དོན་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་
 འདི་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དང་གཏན་ཆིགས་འགལ་བ་ཉིད་བརྗོད་
 བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའི་
 ཉེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་དག་ལ་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡང་
 དག་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པས་པ་རོལ་ལ་གྲུབ་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་སྒྲོལ་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་
 གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པར་ཐལ་བར་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོཌ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོལ་བ་དང་ཕྱིར་སྒྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་དུ་མ་བུལ་བ་ཅམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་རང་རྒྱུད་བཀག་པའི་སྒྲིན་སྟོང་ལ་འགོ་མི་
 འགོ་དབྱུང་དགོས། དེ་དང་མཐུན་པ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།
 ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཀག་པ་ཡིན་ལ། བདག་
 དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་དངོས་པོ་
 རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་

བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ།

འདི་འབད་དགེ་བ་ཇི་སྟེད་མཆིས་པ་འདིས། །

བསྟན་འཛིན་ཞབས་བརྟན་བསྟན་པ་སྲིད་མཐར་རྒྱས། །

གནས་ལུགས་དོན་ལ་སྒོངས་པའི་འགོ་བ་རྣམས། །

མཐའ་བྲལ་ལྟ་བའི་ལམ་བཟང་མཛོན་གྱར་ཤོག །

ཅས་སྒྲོ་འཁོར་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་ཚས་ལྡན་གྱིས་བྲིས་པ་
དགེའོ། །

ཙོམ་ཤོག་དྲུག་པ།

ལྷ་རམས་པ་མེར་སྐྱོད་སྒྲོ་འཁོར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བསམ་འབེལ།

བཟོ་སྒྲིང་ཡོན་ཏན་མཆོད་སྒྲིན།

འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེང་དུས་རྣལ་འབྱོར་བཙུན་རྣམས་ཐོས་པ་ཉུང་།
མང་ཐོས་ཉམས་ལེན་གནད་ལ་མི་མཁས་ཤིང་། །པལ་ཆེར་གསུང་
རབ་བཏྲུལ་སྤྱོད་ཤིང་མིག །ལུང་དོན་རིག་པས་འབྲེད་པའི་མཐུ་
མེད་པས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་གྲུས་པ་ནི་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་མི་འདང་
བའི་ཆ་མང་བས། དེ་རིང་འདིར་མཁས་བྱུང་དུས་ནས་མཁས་པའི་
བྱ་བ་ཙོམ་སོགས་ལ་ཞུགས་སྐྱེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ། །ལྷག་པར་དུ་དུས་
གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟོད་པར་གཅིག་བྱའི་ལམ་པོ་ཆེ་རིས་
དོན་སྟོང་ཉིད་དང་དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་
ནི། ལེ་ལོ་ཅན་མོངས་ཀླན་བདག་གིས་རྩ་ཅེའི་ཐིལ་པ་ཅམ་ཡང་ཉ་
ཅང་བརྗོད་དཀའ་བ་དང་། དཀའ་གནད་ཆེ་བར་བརྟེན་དེ་ལ་འཇུག་
རྒྱར་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ། དེར་མ་ཐད་ང་རང་རྒྱུད་དུས་ནས་ད་བར་

ཟླ་མ་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་
 པའི་གྲོགས་རྣམས་ཀྱི་བྲིན་ལས་རིགས་ལམ་སྦྱོང་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ཅུང་
 ཅམ་ཤེས་བའི་མཚམས་ལ་བསྐྱབས་ཅམ་ལས་མ་འདས། དེར་མ་ཟད་
 ལོང་གི་རྗེའི་གསུང་བཞིན་ཐོས་པ་ཅུང་ཞིང་སྒྲོ་གྲོས་དམན་ལ། སྦྱངས་
 འབྲས་ཚུང་བ་སོགས་ཀྱན་གྱི་འཕྲ་སྦོད་བྱེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཀྱང་།
 བྲ་ཚང་སྦྱི་དང་སྦྱབས་པ་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། བྲིམས་བདག་དགེ་
 བསྐྱོས་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་སྦྱོང་ལོག། ཤེས་འཛིན་ལྷག་བསམ་ཅན་
 གྱི་སྦོབ་གཉེར་ལྷན་ཆོགས་ནས་བསྐྱོར་འདིར་ཞུགས་དགོས་པའི་
 བཀའ་ཕེབས་འདིར་བསྐྱོག་མ་བྱུང་བ་དང་། མཁས་པའི་བྱ་བ་རིན་
 ཆེན་རྣམ་གསུམ་ལ་ལན་གཅིག་ཞུགས་རྒྱ་བྱུང་བ་ཡང་བསོད་ནམས་
 ཅན་དང་སྐལ་བཟང་བྱེད་པར་ཅན་འགྱུར་རེ་ལ་དམིགས་ཏེ། དེ་དག་
 གི་སྦྱགས་འདོད་ལྟར་མ་ཡོང་ནའང་ཅུང་ཟད་གསར་བྱ་ལ་མན་སྦྱིད་
 དན་ནས་སེམས་བྱགས་དང་ལྷག་བསམ་ལས་མཆེད་ཀྱང་བཞད་གད་
 གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་ངེས་སོ།།

མཆོད་བརྗོད།

སྦྱེས་འགྲོ་ཡོངས་ལ་བྲམས་བཅེའི་སྦྱགས་བསྦྱེད་ཅིང་། །ཁངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་རྗོགས་ཏེ། །ཀྱན་མཁྱེན་བྱང་ཆུབ་

ཆེན་པོ་ལེགས་ཉིད་པའི། །སྤྱོད་པར་སྒྲུ་མེད་སྤྱབ་དབང་ཉིད་ལ་འདུད། །
 ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡབ་སྤྱོད་དང་། །ཤིང་རྩ་གཉིས་པ་ཙོང་
 ཁ་ཡབ་སྤྱོད་ནས། །ཟབ་མོ་འབྱེད་མཁས་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བར།
 འིན་གྲིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ནས་དད་པའི་སྤྱོད་པོར་སྤྱོད་། །རྒྱལ་བསྟན་སྤྱོད་དང་
 ཁྱད་པར་འཇམ་མགོན་བསྟན། །ཡང་སྤྱོད་པོད་སྤྱོད་པོད་བསྟན་
 རིག་པའི་གནད། །བདག་གཅེས་སྤྱོད་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་རས་
 གཟིགས། །བཀའ་འིན་གསུམ་སྤྱོད་པོད་མེད་པ་མཆོད། །མདོ་རྒྱུད་
 དགོངས་འབྱེད་མན་ངག་འཆད་མཁས་པས། །སྤྱོད་པོད་སྤྱོད་པོད་
 རིག་པའི་ལམ་ནས་བཞད། །གཞུང་བརྒྱ་སྤྱོད་མཁས་ན་བའི་རྒྱུ་གྲུ་
 པའི། །ཞིང་མཆོག་སྤྱོད་མེད་བཤེས་གཉིན་ནས་ལ་འདུད། །བདག་
 བོ་སྤྱོད་པོད་ཞིང་སྤྱོད་འབྱེད་ཆུང་། །ཐོས་བསམ་ཉུང་བས་གཞུང་
 ཆེན་གཉིད་དཔག་དཀའ། །མཁས་པའི་བྱ་བ་ཚོམ་སོགས་ཉམས་
 རྒྱས་དཔེ། །སྤྱོད་སྤྱོད་མཁས་པའི་སྤྱོད་ཆ་དེ་བས་དཔེ། །འོན་
 གུང་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འབྱེད་བཤེས་གཉིན་གྲིས། །གསུང་ལ་བརྟེན་
 ནས་བཀའ་ལེབས་མ་བསྒྲོག་ཅེས། །འགལ་དང་མ་འབྱེད་ཉེས་ཆོགས་
 ཅི་མཆིས་ཀུན། །ཐོས་སྤྱོད་མཁས་གྲུབ་ནས་གྲིས་བཟོད་གསོལ་
 མཛོད། །

ཅེས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མཆོད་བརྗོད་སོགས་སྡོན་དུ་བཏང་
ནས་དེ་ཡང་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས།
རི་སྐད་དུ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་
ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་སྤ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱམས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ཞི་
ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོང་དུ་ལུང་དང་རིགས་པས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བསྟན་ཟེན་ནས་འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་
བསྐྱབ་པ་ལ། ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་དང་ཤིང་རྩའི་དབྱེད་
པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེད་བར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་འདིར་དང་པོ་ནི་རྣལ་འབྱེད་པས་བདག་འཛིན་འགོག་རིམ་དང་
བདག་མེད་རྟོགས་རིམ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་གྲུབ་རིམ་དང་བསྟན་
རིམ། བདག་མེད་གཉིས་བསྟན་རིམ་དང་རྟོགས་རིམ་མི་འདྲ་བར་ཡོད་
པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་ཡང་། འདིར་མདོ་ལས་བྱངས་པ་བཞིན་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་སྐྱེ་རིམ་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱེད་ཚུལ་རྣལ་འབྱེད་པ་རང་ཉིད་འཇུག་རིམ་དཔེ་

དོན་དང་སྐྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཡང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 འདི་ན་ནལ་འབྱོར་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་
 པའི་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི། འཁོར་བར་འབྱམ་པ་འདི་
 ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་སྟེ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུ་
 རྣམས་ནི་སྤྱི་རྒྱ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་མ་ལུས་པར་ང་དང་
 ངའོ་སྟེ་མ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་
 པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བར་
 སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་བར་འབྱུང་ཏེ། དེ་དག་ནི་མ་ལུས་པར་འཇིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་འཇིག་ལྟ་སྤོང་བར་
 འདོད་པ་འབྱུང་ལ། ཞེས་སོགས་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་བཞི་
 བརྒྱ་བའི་ལུང་སོགས་ཁྱུངས་བྱངས་ནས་སྒྲིབ་ཚུལ་ལྟར་རོ། །ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དགོངས་
 པ་མཐུན་པས། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཤེས་
 རས་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དེའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ངོས་འཇིན་པ་དང་།
 དེ་ནས་དེ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ན་སྤོང་ཐབས་ཀྱི་ཐད་དུ་མ་འབྲུགས་
 པར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞིག་ངེས་པར་
 རྟོད་ནས། དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གང་ལ་

ཡང་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་དང་ས་
ནས་རྣམ་བཞག་མཛད་དོ། །དེའི་འོག་ནས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་
འཁོར་ཅ་བྱེད་ཚུལ་དང་འཛིན་སྟངས་བཞག་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་
གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །མ་ཟད་འཇུགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་སྒྲིན་
རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་བར་སློ་ཡིས་མཐོང་
གྱུར་ཅིང་། །བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་
བ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་
བཤང་ཡིན་པ་བསྟན་ནོ། །

བདག་འཛིན་གཉིས་སྒྲི་རིམ་དང་ཅ་བར་བྱེད་ནས་ཚུལ་མིན་
ཡིད་བྱེད་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་འབྲེན་ཚུལ་དང་དེ་དབང་གིས་
འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་ཚུལ་སློ་ཡིས་རིམ་པ་བྱུང་
ཚུལ་སོགས་བསྟན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཕྱ་རགས་དང་འགོག་
དགའ་སྒྲིབ་བདག་མེད་གཉིས་སུ་འཛིག་ཚུལ་དང་། སྟོང་གཞི་བཞག་
ཚུལ་སོགས་རྣམ་བཞག་གོང་ཅམ་མ་ཟད་འདྲིར་ཡང་གསལ་རྒྱས་
ཆེན་པོས་འཆད་ཡོད་དོ། །ངས་འདིའི་ཐད་ལ་བསམ་གཞིས་མང་ཅམ་
བྱས་ནས་འཆར་ཚུལ་ནི་དང་པོ་རྟོན་གཅིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
སྒྲི་ཚུལ་དང་དེ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྒྲི་ཚུལ། དེ་ལས་

འཇིག་ལྷ་གཉིས་གྲུབ་རིམ། དེ་ལས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ནམ་ཉིག་
 དེ་ངེས་ཅན་དང་དེ་ཡང་བདག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་ཞིག་ངེས་
 ཅན་ཡིན་ནོ་སྟུམ་མོ། །སྤྱིར་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ནམ་ཉིག་དང་གོང་
 ལྷས་ལྷར་རིམ་པས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་
 དགོས་སོ་སྟུམ་མོ། །དེ་དག་གི་འགྲོས་ལ་བལྟ་ན་ལྷགས་འདིའི་བདག་
 འཇིན་གྱིས་དངོས་སུ་བྱངས་པའི་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་
 ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་སྒོ་ཡང་བཞག་དཀའ་བར་འདུག ཡིན་ན་ཡང་རང་
 རིགས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་མོའི་ཡིག་ཆ་ནང་དེ་ལྟར་གསལ་བོར་བཞག་
 ཡོད།།

དེ་དག་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་
 པའི་ཉེས་སྒྲོན་ནམས་སྐྱེས་རིམ་སོགས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་
 ཞེས་པ་གལ་ཆེ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་དེ་ལས་ལྡོག་ཚུལ་དང་ལྡོག་ཐབས་ལ་
 འབད་དགོས་པ་དང་སྒྲ་བ་ཡོད་དེ། རྩ་སྒྲ་མས། གནས་ལྷགས་ཉིགས་
 པའི་ཞེས་རབ་མི་ལྡན་ན། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་གོམས་
 བྱས་ཀྱང་། །སྤིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པར་མི་རྒྱས་པས། །དེའི་སྤྱིར་རྟེན་
 འབྲེལ་ཉིགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི་དབྱེད་འཇོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྦྱུང་དུ་དམ་སྤྱིང་སྤྱིང་འཛིན་
 པའི་སྒོ་འདི་འཛིག་ལྷ་སྦྱར་སྤྱིས་ཡིན་པས། འདིས་ངེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་
 བརྒྱུད་སྦྱུང་དུ་བཏག་ན། རང་གི་ལུས་སེམས་ཆོགས་པའི་སྤྱིང་དུ་པར་
 བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཁོ་རང་ཡུལ་སྤྱིང་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་ལྟར་
 བྱ་ཡོད་པ་འཆར་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་དེ་གནད་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཡང་ཡང་
 དབྱུང་ནས་གཏན་ལ་འབེབ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་དགག་བྱའི་སྐབས་
 སུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་ངོས་འཛིན་དངོས་
 བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ།

གཉིས་པ་འཛིག་སྒོ་མ་ནི། ཞི་གནས་དེས་བྱངས་པའི་སྒོ་ནས་
 ཡིད་ཏུ་ཅང་སྒོད་པ་དང་སྤྱིམ་པ་མ་ཡིན་པར། སེམས་གསལ་སེང་ངེ་
 བར་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ཅམ་གྱི་ཆ་ལ་ཁྱིལ་དེ་
 སྤྱིལ་ལ་ལྷ་ཞིང་། གསར་བྱའི་དུས་སྒོ་ཡི་བྱུང་ཕྱོ་མོ་ཞིག་གིས་ཅུང་
 ཟད་དབྱུང་པ་ནམས་བྱུང་པ་དང་། བྱིང་གོད་ལ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཡུན་
 རིང་དུ་བསྐྱུང་བར་གང་ཐུབ་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཉམས་
 བཏག་བྱེད་དགོས་སོ། །ལྷ་བའི་གནད་བསྐྱུང་ཚུལ་འདིར་ཆོགས་
 བཅད་བྱས་ནས་འབྲི་འདོད་བྱུང་། གང་ཆ་ལེགས་པར་མིན་ཡང་སྤྱིང་
 བརྒྱུད་བསམ་ནས་འདིར་བྲི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱུང་བྱའི་དབྱུང་མའི་ལྷ་

བ། །དང་པོ་ནི་གང་ཟག་བདག་མེད། །སྐྱབ་བྱེད་ནི་དབུ་མ་འཛི་གཞུང་
 འོན། །སྐྱབ་ཚུལ་ནི་ལྟ་བའི་གནད་བཞིར། །སྐྱབ་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་
 ཆེན། །དཔྱོད་ཚུལ་ནི་དང་པོ་དགག་བྱ། །དཔྱོད་མཆམས་དེར་ལེགས་
 བཟུང་ཐུབ་ན། །རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་འབྲལ་ཐུབ། །དགག་མཆམས་
 དེ་ལེགས་པར་མེད་ན། །དགག་བྱ་ཡི་ཚོད་པ་ལང་ཡོང་། །ཆེ་ཆུང་བའི་
 ཐལ་ཚུལ་སྒྲོང་དགོས། །ཚོད་པ་དེ་ཡོང་མཆམས་ཤེས་དགོས། །གཞུང་
 འོན་དང་དཔྱོད་མཆམས་མ་ཐུན་དགོས། །ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་
 དཔྱོད་ནས། །འཆར་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་དོན་ངེས་དུས། །དེའི་དུས་སུ་ངོས་
 འཛིན་ཐུབ་སྟུང་། །ཤར་བས་ན་དུས་འགོར་ཡང་ཡང་། །ཐོས་བསམ་
 ཀྱི་བྱང་འབྲེལ་མ་འབྲལ། །ཐོས་དོན་དེར་ཉམས་སྦྱང་ཡོང་ཆེད། །རྒྱུད་
 ཐོག་ཏུ་ཡིད་ལ་འཆར་སྒྲོམ། །དཔྱོད་འཛིག་དེར་བྱང་འབྲེལ་ངང་ནས།
 །སེམས་སྟེང་དུ་གོ་དོན་ལེན་དགོས། །འཆར་ཚུལ་དེ་རི་བཞིན་ཡིན་
 མིན། །གཞུང་ཆེན་དང་ཉམས་གཏམ་གཟེགས་ནས། །འཆར་ཚུལ་དེར་
 ཟབ་གསལ་ཆེབས་ན། །འཆར་སྒྲོ་དེ་ལེགས་པར་ཡིན་སྟུང་། །གཞུང་
 འོན་དང་རིགས་ལས་བརྒྱུད་ནས། །དགག་བྱ་ལ་གོ་བ་ཆགས་དགོས།
 །དགག་བྱ་ལ་གོ་བ་མེད་ན། །བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྒྲོ་ངོར་ཤར་དགལ། །དེ་ལྟར་
 བྱི་སྒྲོད་འཇུག་ལས་གསུངས། །གང་ཙམ་ཞིག་བྱུང་གཞི་དགག་བྱ། །ཐ་
 དད་དམ་རྒྱུང་ཐག་འཆར་ན། །བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྒྲོ་ངོར་ཉེ་བྱ། །འགོ་བས་

ན་ཀླུ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ། །ཡིད་སྟེང་དུ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ། ། བཟང་རུ་
 རས་བཟང་རུ་འགྲོ་བར། །སྤང་བ་དེ་རིམ་ཤར་བརྟག་དགོས། །རིམ་
 བརྟེན་པ་དཀའ་བར་ནི། །སྤྱ་བསམ་བརྟེན་མེད་ཟེར་བ་དེ། །ད་དེ་འདྲ་
 ཞིག་ལ་འཛོག་གོ་སྟེ། །ཡིན་ཡང་ཆིག་ཙམ་སྤྱི་སྤྱེད་ཤིང་ཤིང་། །ཙམ་དུ་
 མ་ཟད་ཉམས་སྤྱོད་རྒྱུ། །ཐོག་ལ་མེད་པས་དེ་བས་དཀའ། །དེ་ཙམ་
 མ་གཏོགས་དབང་པོ་ལས། །འདས་པ་སོང་ཙམ་རིམ་ཤར་བ་ཤིང་། །རིམ་
 འདྲ་བསམ་ཡང་གཏིང་ལེན་དཀའ། །སོང་ཙམ་སྤྱེད་པས་རེ་འཆར་ཚུལ་
 ནི། །མཆམས་མཆམས་འདི་འདྲའི་ཡིན་འགྲོ་བསམ། །མཆམས་
 མཆམས་དེ་འདྲའི་མིན་འགྲོ་བསམ། །མཆམས་མཆམས་ཡིན་པར་མ་
 རེད་བསམ། །མཆམས་མཆམས་རག་པ་མིན་འགྲོ་བསམ། །མཆམས་
 མཆམས་སྤྱ་མོ་མིན་འགྲོ་བསམ། །མཆམས་མཆམས་འཆར་རྒྱུ་ཨ་
 ཡོད་བསམ། །མཆམས་མཆམས་སྤང་བ་གཉིད་དུ་འགྲོ། མཆམས་
 མཆམས་ཡིད་ཐང་ཆད་གྲུབས་བྱེད། །མཆམས་མཆམས་སྤྱོད་སྤྱེད་
 རྟགས་ཆར་བསྐྱེབས། །མཆམས་མཆམས་ཉོན་མོངས་རྟགས་ཆར་
 འགྲོ། །མཆམས་མཆམས་ཉོན་མོངས་རྟགས་རྒྱུང་བསམ། །གང་ལྟར་
 མཆམས་འདིར་བརྩུང་བར་དཀའ། །མཁས་གྲུབ་གྲགས་པ་འགའ་ལ་
 སྤྱིས། །འདྲ་པོ་གསུངས་སོང་གོ་མ་སོང་། །རིགས་པ་མཐའ་ནི་མཆམས་
 བརྩུང་དཀའ། །མཆམས་བརྩུང་མེད་ན་ངོས་འཛིན་དགོས། །བྱས་ཙམ་

འདི་ལ་དཀའ་ཆོག་ས་སྤྱོད། །ཡུན་རིང་སོང་ཡང་འཆར་སྤང་དབེན། །
 སྤང་བ་རགས་པ་འཆར་སྤང་ཡང་། །ཕྱ་རུ་གཏོང་དུས་དམིགས་པ་ཤོད། །
 དམིགས་པ་ཤོར་ན་དཔྱོད་པ་བརྒྱག། །བྱས་ཅང་དེ་འདྲི་དུས་ཆོད་
 ཤོད། །སྤར་ནས་མ་བསམ་ཡིད་པམ་བསྐྱེད། །འགྲོད་སེམས་སྦྱེས་ན་
 གྱི་དག་འདུག། །འཆར་ཚུལ་བཤད་མཁན་གྱི་ནང་མང་། །རིགས་འབྱེད་
 མ་སྐབ་མགོ་རྩྭ་རེད། །འདི་ནི་ང་ཡི་འཆར་ཚུལ་ཡིན། །འདི་ནི་ང་ཡི་
 འབད་ཚུལ་ཡིན། །འཐད་མིན་གཞུང་དང་རིགས་པས་བརྟག། །དེ་ཡང་
 གྱི་ནང་ཆོས་ཐམས་ཅད་པར་བཏགས་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་སྟེང་ནས་
 གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་དང་ལྟག་པར་འདིར་
 མཐའ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་སྤར་བཞིན་དཔྱོད་ན་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་
 པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་བས། །རི་རབ་ཁང་གྲིམ་སོགས་
 མཐའ་དག་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཆོས་དང་
 གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་སྤར་ལྟར་རོ།།

དེ་ནས་གྱི་ནང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱན་འཐད་
 པ་ལ་ངེས་ཤེས་ལེགས་པར་འདྲེན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཆོས་དེ་ཀྱན་
 ཡུལ་རང་གི་སྟེང་ནས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ངེས་ཤེས་
 བཅོས་མིན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་བཞི། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆད་ཡིན་བཅས་

གསུངས་འདུག་པ་ནི་བཙུགས་མིན་དགོས་མིན་སོགས་བརྟག་བྱའོ་སྐྱེས་
མོ། །བྱས་ཅང་རིགས་པ་ཁ་སྐྱོ་བ་མ་གཏོགས་བདག་མེད་གཉིས་འདྲ་
བས་དེ་ཡང་རྗེ་སྒྲ་མས། ཉམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་གཅིག་ཅར་
དུ། ཉེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་
གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱན་འཛིག་ན། །དེ་ཆེ་ལྷ་བའི་དབྱུད་པ་རྫོགས་པར་
གསུངས་པས་དབྱུད་པ་རྫོགས་ཚུལ་དང་རྫོགས་མཆམས་ཡང་། མདོ་
སྤྲུགས་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་མེད་ཡང་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་སོ་ནས་
གོང་ཁྱུས་ལྟར་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་དེ་བཙུགས་མིན་ཞིག་ཡིན་ན་ལྷ་བ་སྐྱེས་པ་
དང་དབྱུད་པ་རྫོགས་པ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དཀའ་མཁས་པ་མང་
སོས་དབྱུད་པ་རྫོགས་མཆམས་དེ་བྱིས་སྤྲུལ་གཏོགས་དང་སོ་ནས་
མེད་པར་གསུངས་འདུག་གོ།

ངས་བརྟག་ན་དབྱུད་འཛོག་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གང་ཟག་རྣལ་
འབྱོར་པར་སོ་སོས་གོམས་འདྲིས་ལ་བརྟགས་ནས་དེ་འདྲའི་འཛོག་
མཆམས་ཡོད་སྟུང་། སོ་སོར་ཆོས་གནང་མཁན་སྒྲ་མ་དང་སོ་སོའི་
དབང་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་འདྲ་ཡོང་ཆོག་པ་འདྲ་མཐོང་དོ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་
བྱར་དོགས་དབྱུད་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཉམས་རྗེས་བསྐྱར་ཚུལ་ཡང་སྤངས་སྟོང་
བྱང་དུ་འདུག་པ་ནི། རྗེ་སྒྲ་མས། །གཞན་ཡང་སྤངས་པས་ཡོད་མཐའ་

སེལ་བ་དང་། །སྟོང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་བ་ཉིད། །རྒྱ་དང་
 འབྲས་བྱར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བུས་འཕྲོག་པར་
 མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཞན་ཡང་ཞེས་བ་ནི་དབྱུང་བ་རྩོགས་མཆོམས་
 དེ་ལ་གོ་སྟེ། དེ་འབྲས་ལ་ལས་དང་པོའི་མཐའ་སེལ་ཚུལ་ལ་དེ་ལས་
 སྟོག་པར་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་ལྷགས་ཆ་ནས་རྩས་
 བ་བྱུང་ཚུལ་གཅིག་གོ། །དེ་དང་འབྲས་བར་སྒྲིག་བཅ་རིན་པོ་ཆེ་ལས། ང་
 ངས་སྟོང་ལྟ་བ་དབྱིངས་སུ་ཡལ། །ང་འཛིན་མེད་གསུངས་བ་དབྱིངས་
 སུ་ཡལ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་བ་དང་སྟོང་ཚུལ་བཅས་
 བསྟན་ནོ། །ཀྱེ་མི་སྣང་དགྲ་སྣང་དཔག་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་
 དེའི་རིགས་བ་དང་སྐྱབ་ཚུལ་བཅས་བསྟན་ལ། འཕྲོམ་ཤེས་གྱི་མེ་ཉླ་
 རབ་དྲངས་ལས། སྐྱབ་དེན་མེད་སྣང་བའི་སངས་རྒྱས་བྱོན། །ཞེས་
 བས་མཐུན་དཔེ་དང་སྐྱབ་ཚུལ་བསྟན། ཀྱེ་མ་དབྱུང་སྣ་ཆོགས་མཛེས་
 མཛེས་འདྲ། །ཉ་དབྱུང་ན་མི་གདའ་ཇི་ལྟར་ལགས། །ཨ་སྐྱེ་མེད་
 རང་གིས་བསྟན་པས་ལན། །ཞེས་མ་དབྱུང་ཆེ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་ཚུལ་
 དབྱུང་ཆེ་མེད་པ་དང་མེད་ཚུལ་བཅས་བསྟན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་བ་ལ་ལས་འབྲས་སོགས་འཐད་ཚུལ་ནི། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་
 བའི་སྣང་བ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་བརྟན་ག་ལ་འབྱུང་། །དེ་
 རྒྱ་པོ་རྒྱན་ཡང་འབྲས་འབྱུང་བས། །ལས་ཁྲད་དུ་མི་སོད་ཉམས་ལེན་

བའི། །དེ་ལྟ་བ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྗེ་ཙོང་
 ཁ་པས། །འདི་ཀུན་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། །འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་
 ཡིན། །དེས་པ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དུ། །གོགས་མེད་པར་ནི་གོགས་
 གེད་པ། །འདི་ལས་ངོ་མཆར་གྱུར་བ་དང་། །འདི་ལས་མེད་དུ་གྱུར་བ་
 གང་། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས། །འཁོར་
 བ་སྒྲུ་ངན་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གའོད་མིའི་གཤེས་ལ་དབྱེ་བ་མ་
 མཆིས་ཀྱང་། །ཐ་སྟད་ལས་འབྲས་བསྐྱུ་བ་མེད་ཤེས་ནས། །ཕྱིན་དུག་
 ཉམས་སུ་ལེན་བ་སྟོད་བ་ཡིན། །གཞི་ཡི་ལྟ་བ་སྤངས་སྟོང་བྱང་འཇུག་
 རྟེ། །ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆོགས་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ། །འབྲས་སུ་
 སྐྱ་གཉིས་བྱུང་འཇུག་ལྷན་གྱི་བྱུག། །རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལྟ་སྒྲོམ་
 སྟོད་འབྲས་ལགས། ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་ཐད་ཤེས་
 གེད་མང་། །ལྷང་ཆོགས་མང་ན་ཡིད་ཁུམ་རྒྱུར། །ཆགས་སོ་སྟམ་ནས་
 དེ་ཞིག་བཞག །དབང་པོའི་རིམ་པ་ལ་སྟོས་པར། །ཞེས་པ་ནི་བར་གྱི་
 ཆོག་གོ། །འདིས་སྟོང་བསྐྱུས་མཆོན་ཅམ་སོ། ། །མཐའ་ཆོད་ཀྱི་དེས་པ་
 ནི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་སོགས་གཞུང་ཆེན་དག་
 ལ་གསལ་རྒྱས་ཆེ་བའོ། །མདོར་ན། །ལྟ་བའི་དབྱུང་མཆམས་ལེགས་
 བཟང་སྐྱ་སྐྱབ་བཞིན། །དགག་བྱ་གཙོད་མཆམས་ལེགས་བཟང་སྐྱ་
 སྐྱབ་བཞིན། །གསུང་རབ་ཤང་དེས་ལེགས་འབྱེད་སྐྱ་སྐྱབ་བཞིན། །

ཤིང་ཉིའི་སྒོལ་བཟང་ལེགས་འཛིན་པ་ཇི་ཉིད། །ཅེས་དོན་བསྟུས་སོ། །
 སྦྱོར་བ་རྩ་མཐུན་ནི། ཐར་འདོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་འཁོག་པར་བྱེད་དེ་འདོད་
 ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་སྦྱེ་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་རྣམས་མ་ལུས་
 པ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་།
 བདག་ནི་འཛིག་ལྟ་འདིའི་དམིགས་ལུལ་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་
 འཛིག་ལྟ་སྦྱོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་བཅས་སྦྱོར་བཞོད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་
 བས་བསྟན་ནོ། །རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བཤོ།

གཉིས་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་འཁོག་པའི་ཚུལ་ནི། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཁོག་ཚུལ་
 དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཁོག་ཚུལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། གང་གིས་འཁོག་པ་དང་འཁོག་བྱེད་གང་། གཉིས་པ་གང་
 ལ་འཁོག་པ་དང་གང་འཁོག་པ། གསུམ་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཅས་བསྟུས་
 སོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྒྲུབ་ནས་བཟུང་བསྟན་དར་བར་རོ། །འཁོག་བྱེད་ནི་
 ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་མདོ་ལས། གཟུགས་
 བདག་མ་ཡིན། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་ལ་
 བདག་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལའང་དེ་ལྟར་

གསུངས་ནས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་ཆ་ཉི་ཤུའི་གཉེན་པོ་གསུང་
བས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་བཞི་བཞི་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་
བྱིར་རྣམ་པ་ལྷ་དང་བདུན་བཤད་ཅེ་ན། མདོ་ལས་དེ་ལྷ་ར་གསུངས་པ་
ནི་སྒོན་དུ་སྤང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འཇིག་ལྷས་བདག་ཏུ་མདོན་
བར་ཞེན་པར་མི་རྒྱས་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྤང་པོ་རྣམས་
ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྤང་པོ་རྣམས་
མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྷ་པ་སྤྲུལ་གསུངས་པ་
མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས་ཆ་ལྷ་པ་མ་གསུང་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་
ཡིན་ནོ།།

རབ་བྱེད་༡༢ ཅུའེས་ལས་ནི། །སྤང་མིན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་
མིན། །དེ་ལ་སྤང་མེད་དེར་དེ་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་ལྷན་
མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་རྣམ་ལཱའི་རིགས་
པ་གསུངས་ཤིང་། བན་ཚུན་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་དང་། ལྷན་པའི་
ཕྱོགས་གསུམ། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་མོད་ཀྱང་
འཇིག་ལྷས་འཇིན་ཚུལ་གྱི་འཇུག་པ་ལ་བསྟོན་ནས་རབ་བྱེད་བཅུ་པ་
དང་ཉེར་གཉིས་པར་ཕྱོགས་ལྷ་གསུངས་སོ། །ཅུའེས་ལས་ཕྱོགས་ལྷ་
གསུང་པ་ནི་སྤྲུལ་གསུངས་པའི་ལྷགས་ཀྱང་དགག་པར་བཞེད་ནས་གསུངས་

བ་ཡིན་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་དེའི་སྤེང་དུ་ཕྱང་པོ་ཆོགས་
 ཅམ་དང་དབྱིབས་གཉིས་བདག་ཡིན་པ་འགོག་པ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་
 རྣམ་བཟུན་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་བ་དང་རང་རྒྱུད་
 བ་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། ཡང་གང་ཟག་གི་
 བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་
 འཛོག་པ་སོགས་འགོག་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རྩ་བ་ལས། ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །
 གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་
 ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཅམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ངེ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་ཤིང་རྩ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་
 བཟུན་དུ་དབྱུང་ན་མི་རྟེན་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་རྟེན་ནས་བརྟགས་
 པའི་ཤིང་རྩར་ཆད་མས་གཞོད་མེད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པ་ལྟར་བདག་
 ཕྱང་པོ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
 མདོ་ལས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་བཟུད་ཀྱི་སེམས། །ཁྱོད་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་
 པ་ཡིན། །འདུ་བྱེད་ཕྱང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་
 ཡིན། །ངེ་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩ་བཟོད་
 པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱན་རྫོབ་སེམས་

ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བདག་དང་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་འདྲ་བར་
གསུངས་པ་དང་དེའི་འདྲ་ཚུལ་ཡང་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་དང་སྒྱན་
མོང་མ་ཡིན་པ་འཛོག་ལུགས་བྱུང་བར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གསལ་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་
རིགས་སྒྲ་སྒྲོ་གསལ་བ་རྣམས་ཐེའི་གསུང་ལ་གཟིགས་ན་གསལ་རྒྱས་
ཆེ་བའོ།

མཁས་བྱུང་བྱེ་བས་འབད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི། །དཀའ་གནད་
ཐབ་དོན་སྤང་སྟོང་གཅིག་གྲོགས་ཤིང་། །དགག་བསྐྱབ་ལེགས་བཟུང་
སྤུང་བས་འཇམ་དབྱངས་གཉེན། །རྟོགས་ལྡན་གཟུང་གནས་ཀྱན་གྱི་
བསྐྱགས་བརྗོད་འཕྲོང་། །བྱུང་ཆོས་མཆོག་དེར་མངའ་བར་འགྲན་ཆེ་
བཤམ། །བརྒྱ་པག་ལུང་རིགས་ཉི་མ་འབྱུང་ཤིང་། །མ་རིག་སྤྱན་ན་
པལ་བརྟོན་ཞི་བ་བྱེད། །འཕགས་བོད་མཁས་བྱུང་ཀྱན་གྱི་སྤྱགས་
གྱི་གཉེན། །པ་ཐེ་ཆེན་མ་ཙཱ་ལ་བསྟོད། །ཅེས་པ་ནི་བར་ཆོག་གོ་
ལྷ་བ་དེ་དག་འདིར་བཤད་དོན་ཡང་རང་རྒྱད་ལ་བདག་མེད་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་དུས་སུ་སྤྱན་སྒྲེས་གྱི་བདག་འགོག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
པའི་ཡན་ལག་རྟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གནད་གཅིག་གོ། །གཉིས་
པ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི་སྤྱིར་དབྱ་མའི་གཞུང་ལས། བདག་མེད་

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
 གསུངས་ཀྱང་། བསྐྱུས་ན་དེ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་
 བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་གཉིས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི། བདག་མེད་
 འདི་ནི་འགྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་ཡིན་
 བས་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་གཉིས་
 ཡིན་དགོས་པའི་གནད་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ངེས་རྣམས་
 འབྱེད་ལས། གང་ལ་ངའོ་སྟུང་བ་སྟེ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཟག་དང་
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ལ་བདག་གཉིས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འཆིང་
 བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། རིགས་པས་གོང་དུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
 འགོག་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་
 པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་གཉིས་འགོག་པར་འདུ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྐྱུས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་ཤིན་
 ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་བ་ཆད་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱན་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གནད་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ་སྟོང་འབྱུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྐྱབ་
 བས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དག་ །ཞི་

བ་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཅེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་
 རྩུང་བ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་བཀའ་སྩལ་བ། ཁྱེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་
 བཅམས་ཏེ་འཇུག། ་དེ་ཡང་སྤངས་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། ་ཁྱི་འགྲུར་མིན་
 མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། ་ཅེས་དང་། བཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་
 གྱིས། བཀའ་དང་བསྐྱེན་བཅས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ་སེམས་
 རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན། ་སེམས་མ་འདུལ་ན་
 ལུས་དག་དགེ་སྦྱོར་ཀྱང་། ་སྐལ་བར་སྐྱབ་ཀྱང་ཐར་པའི་རྒྱ་མི་འགྲུར།
 ་ཞེས་སོགས་དེ་འདྲའི་ལུང་རིགས་མང་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་ལས་དལ་
 བ་མ་བྱས་སོ།།

གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། ཅ་
 ཤེས་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ་བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་
 འགྲུར། ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བདག་དེ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་
 འཆོལ་བའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མ་
 རྟོན་པས་བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་པ་དེའི་ཆེ་བདག་
 གི་བ་ལ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཞིགས་པར་
 འགྲུར་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ་དེ་ཡང་སྤངས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་གྱིས་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་

ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒོ་ཁ་སྤྱོད་གས་བ་ན་
 སྒོ་སྤྱོད་མའི་བྱེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུབ་
 པར་འགྱུར་གྱི། སྤྱུབ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་
 སུ་རིགས་པ་ཟུར་བ་གསུངས་པ་མེད་བཞིན་དུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་གང་ལ་འཕོག་པ་དང་གང་འཕོག་པ་ནི། གཞན་སྤྱེ་
 དང་དེའི་འདོད་པའི་བདག་དང་། རང་སྤྱེ་དང་དེའི་འདོད་པའི་བདག་
 གོ། །དང་པོ་གཞན་སྤྱེ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་དང་ལྟ་བ་གཞན་ཡིན་པས་
 ར་གཞན་སྤྱེ་ཞེས་བཤད། དེ་དག་ཁྱད་ཆོས་དེ་འབྲའི་ཐོག་ནས་ནང་
 དང་སྤྱི། རང་དང་གཞན་ཞེས་སྤྱི་ནང་གི་སྤྱུབ་མཐའི་རྣམ་པར་བཞག་
 གོ། །འདིར་གཙོ་བོར་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ལས་གཞན་བཤད་པ་དེ་བཟུང་
 ཚུལ་ནི། འདིར་རགས་རིམ་ཞིག་བཤད་ན་གཞན་སྤྱེ་དང་། སྤྱི་རོལ་པ།
 ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་པ། སྤྱི་སྤྱེ་གས་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། ཆོས་
 འདི་པ་དང་། རང་སྤྱེ། རང་པ། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་
 སོ། །ཞེས་བཤད་ཡོད་དོ། །སྤྱི་སྤྱེ་གས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི། ཁྱད་པར་འཕགས་
 བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་གཞི་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་
 པའི་དབང་སྤྱུག་གིས། འོག་པའི་ལམ་ལ་སྤྱི་མེད་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་དང་བྲལ་

བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་བན་བ་ལ་འདི་འབྱུང་དང་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་ཁ་ཆོན་
 གཙོད་དཀའ་བས་མཐའ་ཡས་མོད། མདོ་སྡེ་ལས། ཡ་མཆན་ཅན་གྱི་
 ལྷ་བ་དགུ་ཅུ་རྩ་ག་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་བཅུ་བཞི། ལྷ་བ་དྲུག་
 ཅུ་རེ་གཉིས་དང་། དམ་བ་མིན་བའི་ལྷ་བ་ཉེར་བརྒྱད། ལྷ་བ་ཉི་ཤུ་
 སོགས་བཤད་ཀྱང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་ཡང་
 ལྷ་བའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་ཙུ་བཅུར་བཤད། ལེགས་ལྡན་བྱི་མར་གྲགས་བའི་
 དབྱ་མ་རིན་ཆེན་སྟོན་མ་ལས་ཀྱང་ལྷ་བའི་དབྱེ་བ་སུམ་བརྒྱ་སོགས་
 ཡོད་ཚུལ་གསུངས་མོད། དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་སྦྲ་བ་
 གཉིས་སུ་འདུ་བར་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་ཤིང་རྟ་ཆེན་
 བོ་དག་གིས་དེ་ལྟར་རོ། །བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་པལ་ཆེ་བའི་གཞུང་
 ལས་རྟག་སྦྲ་བ་ལྔ་དང་ཆད་སྦྲ་བ་གཅིག་བཅས་དྲུག་དང་ཁ་ཅིག་གིས་
 ལྔ་འདོད་དེའི་ནང་སུ་སྟེགས་པ་ཀུན་འདུས་སོ། །ཞེས་བཞེད་མཁན་
 ཡང་ཡོད། །སྤྱིས་ཀྱི་རང་རེའི་མཁས་པ་དག་དེ་རྣམས་བཀག་ནས་
 སྤྱིར་གཞན་སྡེ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། བོད་དུ་འབྱུང་བའི་གཞུང་རྣམས་
 སུ་གསལ་བར་བཤད་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞེད་ཅིང་། ཞི་འཚོའི་ཆད་
 མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ་དང་ཀུན་བདུས་ཙུ་འགྲེལ་སོགས་ལ་བརྟེན་
 བས་ཆད་སྦྲ་བ་གཅིག་དང་རྟག་སྦྲ་བ་བཅུ་གཅིག་བཅས་རྣམ་བཞག་
 གསུང་འདུག་གོ། །སྤྱི་སྤྱི་མཁས་པ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེས་སུ་སྟེགས་བའི་

ལུགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་གངས་ཅན་པ་དང་གཞན་རྣམས་
 དེ་ལས་གྲུས་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ཟེ་ལོ་རྟག་
 དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག ། ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་ཟུ་སྟེགས་རྣམས་
 ཀྱི་བརྟགས། དེ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །ཟུ་སྟེགས་
 ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། ། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་འདོད་དོ། །དེ་ནི་རྩ་འགྲེལ་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ནོར་
 ཏེ། གངས་ཅན་པས་བརྟགས་པའི་བདག་དེའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་རེ་
 སྟོན་ནས་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་བཞག་གཞན་འདོད་
 མཁན་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཡོད་པར་གསུང་གི། གངས་ཅན་རྩ་བ་
 དང་གཞན་རྣམས་དེ་ལས་གྲུས་པའི་ཚུལ་དེ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་གངས་
 ཅན་གྱིས་བརྟགས་པའི་བདག་དེ་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་ཤེས་ན་ཟུ་
 སྟེགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་བྱེད་པར་བརྟགས་པའི་བདག་
 རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་ཤེས་སྤྲོ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྩེ་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་བྲངས་
 བས་དེའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་གསུང་བ་ནི་གཞུང་དེའི་ལུགས་ཀྱི་གངས་
 ཅན་དེའི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་གྲུས་
 པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་གོ་བའོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་རྩ་
 འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་རྩེ་ཡབ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པར་

གསལ་བཤོ། །དེ་དག་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་
 ལས་གཞན་སྡེ་ཉིར་ལྷར་གསུང་ཚུལ་དང་ཅ་ཤེ་ཤིག་ཆེན་དང་སྟོང་བྱུན་
 ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་མི་དཀའ་བར་འཛོག་བྱུང་པོ། །དེ་
 ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ནི། བདག་གི་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་
 ལ་བཏེན་ནས་སྤྲུལ་སྤྲེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །འཇུག་པ་ལས། ཟ་པོ་རྟག་
 དངོས་བྱེད་པོ་མེན་པའི་བདག་ །ཞེས་སོགས་བདག་གི་བྱང་ཆས་
 བཤད་ནས་དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་གཞན་སྡེ་གོང་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཆད་སྤྲོ་བ་དང་རྟག་སྤྲོ་བ་གཉིས་སུ་བཤད། དེ་ཡང་དང་པོ་ཆད་སྤྲོ་བ་ནི་
 ཤི་བའི་ཆེ་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་སྤྲོ་བས་ཆད་སྤྲོ་བ་དང་། ལས་འབྲས་
 མེད་པར་སྤྲོ་བས་མེད་སྤྲོ་བ། དང་སྟོང་ཕྱར་བུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བས་
 ཕྱར་བུ་བའམ་ལྟའི་སྒྲ་མ་ས། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལས་རིང་དུ་སོང་བས་
 རྒྱང་འཕེན་པའོ། །དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་
 བར་སྤྲོ་བས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྲོ་བའམ་རང་བཞིན་སྤྲོ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་གང་
 ལེགས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་སྤྲོ་བས་ཚུལ་རོལ་མཛེས་པ་བ་བཅས་
 བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་སྤྲོ་བ་བྱེད་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་མོ།
 །འདིའི་ཅ་བའི་བྱུང་མཐའ་ནི་དང་སྟོང་འཛིག་རྟེན་མིག་ཅས་བྱ་བས་
 གཞུང་ལུགས་འབྲམ་སྤག་གཅིག་བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བར་སྤྲོ་རས་

གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
 ཡོད་དོ། །ཡང་གཤེགས་ལས། རྒྱང་འཕེན་བརྒྱ་གཉིས་བཤད་ཡོད།
 སྒྲོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ས་སྡེ་ལས་ཙེ་
 བར་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་རེ་བཅས་བཤད་ཡོད། གང་ལྟར་ཆད་སྒྲ་
 རང་ཡིན་བར་ངས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲས་དབྱེ་ཆུལ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དབྱེ་ཆུལ་སོགས་ཡོད་པ་འདྲ། འདིར་བདག་པ་དང་བདག་མེད་བསྐྱབ་
 པ་ལས་སྐྱེ་བ་སྒྲ་བྱི་སྐྱབ་པ་གལ་ཆེས་བར་མཐོང་བས་འདིར་འགོག་
 ཡུལ་དངོས་སུ་བཀོད་མིན་པ་འདྲ། རྒྱང་འཕེན་པ་ནི་ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་
 དང་བརྒྱ་བཞི་སྐབས་སུ་འཐད་ལྟན་འདོད་མཁན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱན་ལས།
 གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དབུ་མ་རྩ་བ་
 ལས། གང་འདས་པན་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། ཉག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་
 བ་དང་། རྒྱ་ངན་འདས་དང་བྱི་མཐའ་དང་། རྩོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཟག་གང་གཙོར་བཤད་པའི་སྐབས་
 སུ་རྒྱང་འཕེན་ཡང་ཡོད་པ་ནི། ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས།
 རྒྱང་འཕེན་སོགས་ཀྱིས་ཤི་བ་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་
 དུ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་འཛིག་པར་འདོད་པས་གྲོང་ནས་མི་འབྱུང་ངོ་
 ཞེས་བརྒྱུམ་པ་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་འོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་
 མང་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་ངལ་གསོ་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདིར་རྒྱང་འཕེན་པ་

བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་དང་རྟོག་གི་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས་
འདི་ནི་གཙོ་བོར་རྟོག་གི་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པ་བཞག་གོ།

ད་ནི་རྟག་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གཞན་སྡེ་གངས་ཅན་པ་དང་བྱེ་
བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། གངས་ཅན་པས་སྐྱེས་བུའས་བདག་
ནི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ།
མ་སྐྱེས་པས་རྟག་པའི་དངོས་པོ། བདེ་སྤྱག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་བ་
བ་པོ། ཡོན་ཏན་གསུམ་མེད་པ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ། བྱ་
བ་མེད་པ་བཅས་རྗེའི་བདུན་དང་གཞན་རྣམས་དེའི་སྟེང་དུ་འདི་ལྟར་
བཞག་སྟེ། ཆེམས་དང་བྲལ་བས་གཅིག་ཟུ། ཐོགས་མ་དང་ཐ་མ་
མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། བདག་དེ་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤྱིའི་སྒྲོར་
གནས་པ་དང་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡན་ག་བར་གནས་བཅས་ཡང་
གསུངས་ཡོད། ཡང་བདག་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡན་ག་བར་གནས་ཅང་རྟག་
པ་ཁོ་ན་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། གངས་ཅན་པས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་
དང་། བྱེ་བྲག་པས་བདག་གཟུགས་ཅན་འདོད་པ་ནི་སྒྲོ་བརྟན་གྱིས་
བཤད་པ་རྗེའི་གསུང་ལས་གསལ་བའོ། །

ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྟེང་བ་ལས། ཐ་མ་གཉིས་
ལ་གང་ཟག་གང་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་། བྱེ་བྲག་པ་བདག་གཟུགས་དང་

གངས་ཅན་ཤེས་པ་འདོད་པར་སྒོ་བརྟན་གྱིས་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ལ་
 སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གངས་ཅན་པས་བདག་ཏྟག་པ་ཤེས་
 པའི་ངོ་བོར་སྤྲུལ་གྱེ་བྲག་པ་སོགས་ནི་བདག་ཏྟག་པ་བཅས་པའི་ངོ་བོར་
 འདོད་ཅིང་། ཏྟག་པ་ཡང་དོན་གྱེ་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དབེན་
 པས་སྦྱེས་འཛིག་གིས་སྟོང་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་སྦྱར་རོ། །བདག་
 དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མི་གསལ་བར་འདོད། དེ་ཡང་རང་བཞིན་
 དང་རྣམ་འགྱུར་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟན་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་
 དབང་བ་བཅས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་འདིའི་ཐུགས་ལ་ཏྟག་པ་དང་ཏྟག་
 པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྲད་པར་འབྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ་སོ། །བདག་དེ་ནི་
 ཆོགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཞེས་རྣམ་བཞག་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་འདྲ།
 བདག་དེ་ནི་ཡན་ག་བཤད་པས་རང་དབང་བ་དང་རྗེས་ཡོད་སོགས་
 བཞག་གོ། །དེ་དག་ཁོ་རང་གི་བཞག་པའི་བྲད་ཆོས་དེ་དག་གལ་ཆེར་
 ཅིས་ཡང་ནང་གསེས་ནས་གལ་ཆེ་ཆུང་སོགས་བྲད་གཞི་དང་བྲད་
 ཆོས་སྦྱར་ཚུལ་ཆ་ནས་དངོས་སོ། །

དེ་ཡང་ཏྟག་གི་རང་དབང་ཅན་ཞེས་གསུང་ཆེ་ཏྟག་པ་དང་རང་
 དབང་ཅན་གཉིས་བྲད་གཞི་དང་བྲད་པར་བདག་བཤད་པས་སྒོ་ལ་
 འཆར་ཚུལ་གྱི་དབང་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །དེར་བརྟན་དེ་འདྲའི་

བཤད་དུས་སུ་བྱུང་བར་སྦྱར་ཚུལ་དང་བྱུང་གཞི་སྦྱར་ཚུལ་བྱུང་ཆོས་
འཆར་ཚུལ་སོགས་སྤར་སྦྱར་དུས་སོགས་མཁས་གྲུབ་འགའི་རྣམ་
པར་འབྱེད་འདུག་པས། དེ་དག་ནི་གོ་རྒྱུ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐྱམ་མོ། །ཁོ་
སོ་ནི་དེ་ཙམ་སྒྲོ་ལ་འཆར་དཀའ་ཡང་ཆོག་གི་རྗེས་འབྲང་ཙམ་ལས་
བརྗོད་བའོ།

བདག་ཤེས་པ་འདོད་པ་མ་ཟད་ཤེས་པ་ལ་བདག་ཅིག་ཏུ་འདོད་
དེ་གཞན་སྐྱབ་མ་ཉེར་བཞི་བེམ་པོར་འདོད་པས་སྒྲོ་ལ་བེམ་པོས་བྱབ་
པ་དང་། འདིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བེམ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ་བར་
འདོད་དོ། །ཤེས་བྱ་གངས་ཉེར་ལྔ་དང་དེ་ཡང་རང་བཞིན་དང་རྣམ་
འགྱུར་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་སུ་བཞིར་བཤད་དོ། །
དབང་སྤྱུག་ནག་པོའི་གཞུང་ལས། ཅ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་
མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་། །བཅུ་
དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྟེས་སུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་
འགྱུར་མིན། །ཞེས་གསུང་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་གངས་བྲངས་པས་
གངས་ཅན་པ་བཤད་དོ། །རང་བཞིན་ནི་རྒྱ་དང་རྣམ་འགྱུར་ནི་འབྲས་
བྱ་ལ་བཞག དེ་ཡང་འབྲས་སུ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་ན་རང་བཞིན་དང་།
གང་གི་གང་དུ་རྗེ་ལྟར་བཅས་འབྱེད་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་ཡི་

རང་བཞིན་རྣམས་པར་འགྱུར་བས་རྣམས་འགྱུར་དང་འབྲས་བུ་བཅས་
 སོ། །གཙུག་པོ་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་། ལྷག་མ་
 ཉིད་གསུམ་རྣམས་རྩལ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ། །རྒྱ་བའི་ཙ་བ་
 དང་ཡུལ་སོགས་ལ་བྱ་བྱེད་དང་སྦྱེས་བྱེད་སོགས་ཆང་མ་སྦྱིའི་དབང་
 ལས་འབྲུག་པར་བརྟེན། གཙུག་པོ་དང་དེ་ཡང་བྱེད་ཆོས་རྒྱག་ལྡན་ཞིག་
 བཤད་དོ། །ལས་སོགས་བྱེད་པ་པོ། མ་སྦྱེས་པས་རྟག་པ་དང་། ཆ་
 མེད་པས་གཅིག་བྱ་དང་། སེམས་མེད་པས་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་། སྡོད་
 བརྩུང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་
 བྱེད་ཆོས་བཅས་རྒྱག་དང་དེ་ཡང་མི་གསལ་བར་བདག་དང་མཚུངས་
 པ་དང་། མི་གསལ་བའི་ཚུལ་ཡང་ཁ་དོག་དང་ཆད་དང་དབྱེབས་ཀྱི་
 བྱེད་བྱེད་གིས་མེད་འགྱུར་མེད་པ་དང་། ཡིད་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་
 གསལ་བར་འདོད་དོ།

གཙུག་པོ་དེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་བྱེད་བྱེད་པར་ཆད་སོགས་ལྷ་བཤད་
 ཡོད། དབྱེ་བ་ནི། གསལ་བར་སྦྱབ་དང་ལྷ་མེད་པ་དོན་གཅིག་པ་
 དང་། སྦྱེས་བར་སྦྱབ་དང་ལྷར་བཅས་པ་དོན་གཅིག་པས་དབྱེ་བ་
 གཉིས་སོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི། སྤང་སྤོང་སེར་སྦྱ་དང་སྤང་
 སྤོང་མཚོད་འོས། དབང་རྒྱག་ཆེན་པོ། །སྟོན་པ་རྩ་ཁྲུང་རྣམས་ཡིན་

ལ། དེ་དབང་ཕྱག་གི་རྗེས་སུ་བཟུང་བས་དབང་ཕྱག་ནག་པོའི་རྒྱད་
སུམ་ཅུ་པ་དང་དྲུག་ཅུ་པ་སོགས་བརྩམས་པར་བཤད་དོ། །

མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། དེ་ཉིད་ཉེར་ལྗེའི་གྲངས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཤེས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་གྲངས་ཅན་པ་དང་། རང་བཞིན་
རྒྱུར་སྐྱ་བས་རང་བཞིན་སྐྱ་བར་སེར་སྐྱ་སྟོན་པར་འཛིན་པས་སེར་སྐྱ་
ལ། གཙཱོ་བོ་རྒྱུར་སྐྱ་བས་གཙཱོ་བོ་པ་ཞེས་ཟེར་དོ། །སེར་སྐྱ་པ་དང་
གྲངས་ཅན་པ་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་འགའ་ཞིག་སོ་སོར་བཤད་ཀྱང་གྲངས་
ཅན་གྱི་ནང་ཆེན་ཞིག་ལ་སེར་སྐྱ་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
གཉིས་དོན་གཅིག་ཁས་ལེན་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་དག་
འཐད་དོ། །སློང་དང་ཆེན་པོ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ཡུལ་
ངེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟར་བྱེད་ཡུལ་དང་
ནང་གི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བའི་བེམ་པོ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལས་ང་རྒྱལ་སོགས་བྱུང་ངེས་ནི་གོང་ཁྱས་ལྟར་དོ། །དེ་དག་
རེ་རེའི་གོ་དོན་དང་ངེས་པ་ཆོག་འགྲེལ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་ལས་
མ་སྒྲིམ་སོ། །བཞག་མ་ཟད་འདི་དག་གིས་རྣམ་བཞག་ཤེས་དགོས་
པ་དང་བཤད་དགོས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། མདོ་སྟོགས་ཙམ་མ་ཟད་སྟགས་
སྟོགས་ལ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་མང་ངོ། །དེར་བརྟེན་དེ་དག་ལེགས་

པར་མ་ཤེས་ན་འཐད་ཕྱོགས་དང་མི་འཐད་ཕྱོགས་གང་དང་གང་གི་ཆ་
ནས་ཡིན་པར་མ་ཤེས་ན་འགོག་ཚུལ་དང་རིགས་པས་གཞོད་པ་བསྟན་
ཚུལ་སོགས་ག་ནས་ཤེས་སོ།།

བྱབ་འཇུག་ལས། བདག་ཉག་པ་ཆ་མེད་སོགས་འདོད་ཚུལ་
འབྲ། འཁོར་བ་ཐད་མཐའ་ཅན་དུ་འདོད་ཅིང་། གྲོལ་བྱེད་ལམ་ནི་
ཡི་གེ་ཨྱི་བསྟོམ་པ་དང་རྒྱུ་བྱུལ་པ་ཅན་སོགས་ཡོད་པར་བཤད།
འདིའི་རྒྱུ་གི་ནམ་འཁྱོར་མ་ཡན་ལག་བྱག་བཅི་ཚུལ་ཡང་བཤད་
ཡོད་ཀྱང་རང་རེའི་ཡན་ལག་བྱག་དང་མི་འབྲ་བར་སྟོབ་དཔོན་བྱང་
རྒྱལ་བཟང་སོས་གསུངས་ཡོད་དོ། །རིག་བྱེད་མཐའ་པ་སོགས་ལས་
པལ་ཆེར་ཞིག་ནི་འདིའི་རྗེས་འགོ་ཡིན་པར་རྒྱ་གཞུང་དག་ན་གསལ་
བཤོ། །ཆངས་པ་བ་དང་གསང་བ་བ་ནམས་ནི། །རིག་པའི་དབང་ཕྱག་
གིས། ཆོག་ནམས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །ཡོན་ཏན་སྟེས་བྱ་ལ་བརྟེན་
བྱིར། །སྟེས་བྱས་མ་བྱས་ལེན་པའི་དོན། །ཅིས་མི་ཞེས་ནི་གཞན་
དག་བརྗོད། ཅིས་སོགས་ནམ་འགྲེལ་ལེ་ལྷ་དང་སོའི་ནང་སྤྲད་ཆ་པལ་
མོ་ཆེར་ཕྱོགས་འདི་དགག་པའི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཡོད་པ་
མ་ཐད་འདིས་བདག་སོགས་འདོད་ཚུལ་དང་འགོག་ཚུལ་རིགས་པའི་
ནམ་གངས་དུ་མ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་མང་དག་ཞིག་མཆིས་སོ། །སྟེ་

ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་བདེན་པར་འབྲུག་པ་འགོག་བྱེད་རིགས་
 པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ་གང་རྒྱས་སོ། །ཆངས་པའི་ལུས་གཅིག་ལས་
 སྐྱེས་པས་མི་རིགས་བཞི་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་མཆོད་
 སྦྱིན་ཐར་ལམ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི་དུས་འཁོར་ནང་གསལ། དེ་ནི་
 རྒྱས་པ་སྐྱབས་དོན་ཐོར་སྦྱུང་ཏེ་འོངས་ཡང་མ་བྱུང་བས་གངས་ཀྱི་
 རྣམ་བཞག་ཅུ་མོ།

དཔྱེད་པ་བའང་རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་སྦྱོན་པར་འདོད་
 ཅིང་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་བདག་ནི་སྒྲོའི་ངོ་བོ་སེམས་པ་ཅན་དང་།
 བེམ་བོ་མ་ཡིན་པ། ཤེས་རིག་གི་རང་བཞིན། རྟག་པའི་ངོ་བོ། ཡན་
 གར་བའི་རྣམ་ཡོད། ཆམས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་དོ། །རིག་བྱེད་
 ཆད་མར་འདོད་ཚུལ་སྤྲ་མ་སོགས་དང་འབྲ། འི་མ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་འདོད། ཉེས་ཟད་མེད་པ་འདོད། ཤེས་བྱ་མཐའ་
 ཡས་པས། ཀུན་མཁྱེན་མཁན་མེད་པ་དང་། དེ་བས་བདེན་པའི་ངག་
 གྲུང་མེད་པར་འདོད་དོ།

བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་པལ་ཆར་འབྲ་
 བ་གསུང་ཡོད། རྣམ་བཞག་སོགས་སྤྱོད་གསུང་གཅིག་བཤེད་ཡོད་པས་
 འདིར་འགྲུག་པ་ལ་སྤྱར་འབྲུལ་ནས་ཆད་དོན་དུག་ཆེད་པར་སྒྲོམ་པའི་

བྲང་སྒོང་འུག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བོར་བའི་གཟེགས་མ་ཟ་ཞིང་
བརྟུལ་ཞུགས་སྒྲིབ་པའི་བྲང་སྒོང་གཟེགས་གཟན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཟེགས་གཟན་པ་དང་འུག་པ་པ་ཞེས་ཟེར་
བ་དང་། བྲམ་ཟེ་རྐང་མིག་ནི་རིག་པ་ཅན་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་
ཆ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་བའི་ཉི་མ་གཉིས་ཀས་
འདོད་པ་མ་ཟད། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་འདུག་གོ།

བྱེ་བྲག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཆོག་གི་དོན་དུག་གི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་
པར་མང་དུ་སྤྱོད་བས་སོ། །རྐང་མིག་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་
རིག་པ་ཅན་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཆོག་གི་དོན་དུག་ནི། རྗེས་དང་ཡོན་
ཏན་ལས་དང་སྤྱི། །བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམས་པ་དུག །ཅེས་པ་ལྟར་དུ་
འདོད་ཚུལ་འདི་གཉིས་པལ་ཆེར་འདྲ་བཅས་གསུངས་ཡོད། རྗེས་ནི་
བདག་ཉིད་རང་སྤྱོད་བར་གྲུབ་ཅིང་ཆོས་གཞན་ཉེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སོ།
དོ་བོ་ནི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། འདུ་བའི་རྒྱར་
རྒྱར་བ་བཅས་གསུམ་ལྡན་ནོ། །དབྱེ་བ་ནི་དགུ་བ་ཤད་ཡོད། བདག་ནི་
ལུས་དབང་སྒོ་གསུམ་ལས་དོན་གཞན་རྒྱར་པའི་རྗེས། སྒོ་ལ་སོགས་
པ་དེའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་དུ་རྒྱར་ཅིང་། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་
རང་ལ་འདུ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ། སེམས་མ་ཡིན་པའི་བེམ་བོའི་ངོ་བོ། མི་

འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འདོད་ལ་སྦྱེས་བྱ་དང་གང་ཟག་
 རྣམ་གངས་སུ་འདོད། དེ་ཡང་འདིར་བདག་ཡོན་ཏན་དགུ་སྟེ་ལ་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་རི་ལྟར་གངས་ཅན་དག་
 གིས་བདག་ཁས་སྦྲང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དེའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྟེ་སྟེ་གས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ནི་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །
 འདི་ལྟ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་སྒོ་དང་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་།
 འདོད་པ་དང་སྤང་བ་དང་འབད་བ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་
 བྱ་བའི་ལུགས། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་སྟེ་བར་བྱེད་རོ། ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །བདག་དེ་ཡང་རྟག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པ་སོ།
 འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྒྱུད་པའི་ཟ་བ་སོ། ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་བྱ་བ་མེད་པར་ཡང་སྤྲོད། །བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་སྐྱམ་པ་
 དང་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །རིག་བྱེད་
 དུ་སྟེ་བ་དག་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར། རྟེན་ལུས་ཐ་དད་པས་བརྟེན་པ་བདག་གཅིག་
 ཉིད་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེས་
 རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་གསུངས་སོ། །སྒོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་
 རྣམས་ནས་གསུངས་སྒོལ་ལ། མ་མཐོང་ན་བྱ་ལ་བྱིས། མ་ཤེས་ན་རྗེ་
 ལ་བྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་སོ། །

དེ་དག་འགོག་ཚུལ་རྩ་འགྲེལ་ནང་འདི་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ལུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
 ལུགས་རེ་རེ་ལས་བདག་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག་སྤྲོས་པ་དེ་ནི། དེ་དག་
 གིས་རི་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
 མིན་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་བལ་བ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཏྲགས་ནི་
 ལུ་སྟེགས་རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྟེ་ཁས་སྦྲང་བའོ། །དཔེར་ན་མོ་
 ག་ཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པ་
 དང་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །འདི་དག་གིས་འདོད་ཚུལ་
 དང་འགོག་ཚུལ་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་ལ་ཤེས་ནས་རང་
 གིས་སེམས་ནང་ནས་རིགས་ལམ་དང་གཞུང་གི་གོ་རྒྱ་གཙོད་ཐུབ་པ་
 དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་བྱིར་ནས་བཙོན་བ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཐོག་
 རས་གཞུང་དེ་ལ་འཇུག་པ་གལ་ཆེ་བ་ནི། དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་
 རས་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འདྲེན་པ་དམ་པ་རྒྱལ་བའི་གདུང་ཆ་བ་ཆེན་
 བོ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས། སྤྱོད་པའི་ཁྲུ་མཆོག་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་།
 ལོགས་སྤྱོད་ཆར་གཙོད་ཕྱོགས་སྦྲང་གྲགས་པ་ལས། །ལེགས་པར་འོང་
 བའི་རིགས་ལམ་བདུད་ཅིའི་ཆུས། །སློ་མིག་ངེ་མ་ཡང་ཡང་མ་བཟུས་
 བ། །ཤིན་ཏུ་ཐབ་གནས་མཐོང་བ་སྤྱོད་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང་།

རགས་པའི་ལུང་དོན་ལ་ཡང་དབྱེད་པ་ན། །པལ་ཆེར་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་དམ་བཅའ་ཙམ་
 ཞིག་གིས། །ངེས་པ་རྟེན་གྲུབ་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྲེན་གྱིས། །ཆོད་
 མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་མ་ཆོད་ཕྱིར། །འདམ་ལ་བཏབ་པའི་ཕྱར་པ་
 བཞིན་འགྱུར་བས། །ཡང་དག་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་འཛོག་མི་རུས།
 ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་སྒྲོ་བྲོས་སྤྲ་ཞིང་མཛདས་པ་དང་། །ཀྱུ་ཕའི་ཅེ་ལྷར་
 མ་གྱུར་དེ་སྤིད་དུ། །ངོམས་མི་སྤྲ་བར་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ།
 མཁས་པའི་བཤེས་ལ་བསྟེན་ཏེ་ལེགས་པར་སྦྱོངས། ཞེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་སྡེ་དང་ནང་སྡེ་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་སྦྱོད་གཉིས་
 ཀྱིས་ཐོག་ནས་འབྲེད་པ་དང་དེ་ཡང་འདིར་གྲུབ་མཐའ་ནང་སྡེ་ཞེས་
 པ་ནི་ལྷ་བའི་ཐོག་ནས་བཞག་དགོས་པ་ལུང་རིགས་མང་བས་དེ་ནས་
 གྲུབ། རང་གི་སྡེ་པ་ནི། གྲེ་བྲག་སྤྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་
 པ། དབུ་མ་པ་སྟེ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་གསལ་
 ཞིང་། ལྷག་པར་རྟོ་རྩེ་སྟོང་འབྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་ནི་བཞི་པ་
 དང་། །ལྷ་པ་བྱུང་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
 སོ། །བྱུང་རིམ་ནི། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པའི་རྩེས་སུ་གྲེ་བྲག་སྤྲ་བ་

དང་། མདོ་སྡེ་པ། ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དུས་སུ་དབུ་མ་པ། ཐོགས་མེད་གྱི་
 དུས་སུ་སེམས་ཅམ་པ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་སྡོན་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་
 ཐ་སྙད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་དང་།
 དབྱེས་རྫོང་གྱི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད། རྫོང་ཨར་
 སྒྲིའི་རྒྱུད་སོགས་ལས། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཐ་སྙད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡིན་ན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཡིས་བདག་མེད་སྤྱ་རྒྱས་འདོད་
 ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་སོགས་སངས་
 རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་ནས་ཡོད་ནའང་གྲུབ་མཐའི་ནང་གསེས་གྱི་
 འདོད་ཚུལ་སྤྱ་མོ་མང་པོ་ཞིག་ནི་རང་རང་གི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་
 གཞུང་བརྩམས་པའི་རྗེས་ནས་བྱུང་བར་བྱས་ན་ལེགས་པར་མདོན་
 ཞེས་མཁས་གྲུབ་འགའི་གསུངས་འདུག་པས་སྤན་ནི་ཆ་སྤྱོད་གང་དང་
 གང་བཞག་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐད་རིམ་འབྲེལ་སྒྲུབ་མོ། །བཞིར་གྲངས་ངེས་
 ཚུལ་ཡང་སློབ་དཔོན་དང་བསྟན་བཅས་བདག་མེད་སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བ་
 ཁས་ལེན་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་གྲུབ་མཐའ་བཞིར་ངེས་
 པ་ཡིན་གྱི། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་འབྲེལ་མ་ངེས་
 ཚུལ་བཤད་པས་བདག་ལྟ་བུའི་སློབ་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་རོ།

རང་སྡེས་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། དང་པོ་

གྲོགས་སྤྲས་འདོད་ཚུལ་ནི། བད་སྤེ་གནས་མ་བྱ་བ་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་
 བག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་མང་བཀྱར་བ་རྣམས་ན་རེ། དགེ་སྦྱོང་
 དག་དགེ་སྦྱོང་ངམ་ཞེས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་
 པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་པོ་ལྷ་བདག་ཏུ་འདོད། །གནས་མ་བྱ་
 པས་སྤྱང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་
 རྗེས་ཡོད་གཅིག་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་འདོད་དོ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་
 བག་ཏུ་སྒྲིབ་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ། ཀུན་གཞི་
 མི་འདོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་
 ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་གཞན་ལས། སེམས་འདུལ་བས་
 བདག་འདུལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད། །དེ་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་དང་
 རྟོག་གི་འབར་བ་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་སྤྱང་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་བས་མ་
 བྲིས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཅན་པོ་མི་དང་ལྷ་བ་པ་སོགས་ཀུན་གཞི་འདོད་
 པར་སྤྱང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་མཐུན་ནོ། །རང་རྒྱུད་
 པ་ནས་གནས་མ་བྱ་བ་སོགས་འགའ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་འདི་ལ་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
 དང་། སྤྱང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་།
 རྟོག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་གསུམ་བཤད་

བ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་རྒྱ་
 བར་ངོས་བཟུང་ཐུབ་པའི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་པ་
 རྩས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟེ་གནས་འཛིག་
 གསུམ་སྤང་པོ་དང་མ་ཐུན་པ་མེད་པའི་བྱད་པར་སྟོན་དུ་སྦྱར་ནས་
 བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྩས་ཡོད་ཀྱི་བདག་
 དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པའི་རྟག་པ་དང་། གང་
 ཟག་གཅིག་ལ་བྱབ་ལ་གཅིག་ལ་མ་བྱབ་པའི་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་སྤུ་
 དང་། ངོས་བཟུང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱད་པར་སྟོན་དུ་སྦྱར་ནས་
 རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྟེ་བྱད་ཆོས་གསུམ་
 མམ་ལྷ་ལྟན་གྱི་བདག་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གསུངས་འདུག་པས།
 རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འཛིན་དེ་བདག་འཛིན་དངོས་
 ལ་བཞག་འདུག་པས་དེ་ཡང་བསམ་ཚུལ་བྱེད་ན་བདག་འཛིན་ཀུན་
 བརྟགས་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་བྱབ་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་འདུག་པས་དེ་དག་གི་ཐད་ལ་སྤང་རིགས་མང་བས་
 གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱབ་བཅས་སྟེ་འདོད་དོ། །མ་ཟད་
 རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འཛིན་ལ་བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་
 ཚུལ་དངོས་མེད་པར་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་འདུ་གཉིས་པའི་ནང་གསལ། དེ་
 ཡང་རྩ་རྟགས་དང་ཚྭ་གས་སྦྱབ་རིགས་པས་དགག་བྱ་ཁྲིགས་ཚུལ་

གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །རང་རེའི་མཁས་གྲུབ་བསྐྱེད་དར་བ་མ་
གཏོགས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ནང་སྡེ་ཡོད་ཅེས་སྒྲིབ་
ཡང་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་འདི་ལ་སྤྱད་པ་འདྲ། གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།
དེ་ཡང་སྤྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གང་ཟག་ལ་བྱི་རོལ་པས་བཏགས་
པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མདོ་སྡེ་བ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་དང་སེམས་
ཅམ་པ་དང་དབྱུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བསམ་ན་
ལེགས་པར་གོ་བྱུང་བོ། །དེ་འདྲའི་ལུང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་དང་ཅ་
ཤེས་ཀྱི་ཆེན་སོགས་མང་ངོ། །གང་ཟག་ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
བྱི་བདག་འཛིན་ཚུལ་དང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་
པའི་བདག་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་མ་ཟད་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་
པར་འབྱེད་དགོས་པ་དང་། ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་ལ་བཞག་ནའང་དེ་
ཉིད་འཛིན་ཚུལ་གཞན་སྡེའི་འདོད་པ་དང་ནང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་
རྣམས་ཀྱིས་བཞག་ཚུལ་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་བྱང་རེས་སོགས་
སུ་བཏྲག་ན་ཤེས་སྒྱུར་ཡོད་པ་དངོས་སོ། །ལུང་དོན་སོགས་རིགས་
པས་ལེགས་པར་མ་དཔྱོད་པར་ཆོད་དཔག་གིས་གོ་རྒྱ་ཆེ་སོང་ན་
གཞུང་ཆེན་གཏིང་སྟོར་བར་འགྱུར་རོ། །འདིའི་ཐད་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་
སྟོས་པ་མང་ཡང་དེ་ཅམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་འགོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་བདག་ཡིན་པའི་
 རྩོགས་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་འགྲེལ་བ་བྲངས་ནས་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་
 རོ།། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འདོད་
 བ་ཙམ་ལ་འཕེན་དུ་མི་རུང་བས་བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་ཐ་དད་
 གཏན་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཕེན་པའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་
 ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །སྤྱིར་གོང་ཞུས་ལྟར་རིགས་
 བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་གང་ཟག་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་རིགས་
 པའི་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་
 ལས། རྣམ་བདུན་གྱི་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣམ་འབྱོར་
 པས་འདིའི་ཡོད་མི་ཆེད། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སྐྱག་འཇུག་འགྱུར་
 བས། །འདིར་དེའི་བྱུང་བའང་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་ཤིང་
 ཏ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བས་མི་ཆེད་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་
 རས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་འཛོག་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་སྐྱག་ཏུ་
 ཆེད་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། བསྟན་བཙུག་དེར་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ནི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་
 གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་རིགས་པ་

དེ་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མ་ཟད་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་
 བྱི་རྒྱས་བསྐྱུས་མཆམས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དུ་མ་དང་ལྷན་
 པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མདོར་ན་ཤིང་རྩ་ལ་
 བརྩམས་ནས་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡོན་
 ཏན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟག་
 ལྟ་དགག་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 མི་འཐད་སྒྲུམ་པའི་ཆད་ལྟ་དགག་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་
 གཉིས་དཔྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་འབྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་
 པས་ཉེར་བར་བརྟག་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་དེའི་གསུམ་པ་ནི་བརྟག་
 ཚུལ་འདིས་བརྟགས་ན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་སྒྲ་
 བའི་བྱང་པར་དུ་བཤད་དོ། །མ་ཟད་འབྲུག་པ་ལས། ཤིང་རྩ་རང་
 ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྷན་ཡང་མ་
 ཡིན། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་
 དབྱེབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་ལྟར་དོ། །གཅིག་
 ཏུ་བྲལ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོར་བར་རིགས་པའི་གནད་བཞིའི་
 དབྱུང་པའི་སྒྲོ་ནས་འདིར་གསུངས། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཙུང་བ་
 ལའང་བཤད་དོ། །ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ་ལས། གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རིགས་
 པ་ཉིད་གནད་བཞིའི་དབྱུང་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནི་རྩ་ཤེ་

རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཅུ་ཤེའི་རབ་ཏུ་བྱེད་
 པ་གཞན་ཉིད་རྒྱག་པོ་མཐའ་དག་གི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་བར་
 རིམ་བཞི་རབ་བྱེད་འདིས་སྟོན་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ལ་
 གནད་ཆེ་བའོ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ནི་ལྷགས་འདིའི་རིགས་
 པ་མཐའ་དག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་རིགས་པ་སྐྲ་མ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 གྱི་མཐར་གཏུགས་ས་ཡང་རྟེན་འབྲུང་གི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཡང་སྐྱེ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། གང་སྤྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྲུང་
 བས། རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ། རྟེ་སྤྱིར་རྟེན་འབྲུང་
 རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོད་པར་བྱེད། །
 ཅེས་གསུངས་ཏེ་རིགས་པ་གཞན་མཐའ་དག་འདི་ཉིད་ལ་གཏུགས་
 དགོས་ཚུལ་དང་། འདིས་ལྟ་ངན་གྱི་བྱ་བ་གཙོད་སུལ་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་
 འབྲ་བ་རིགས་པ་གཞན་ལ་མེད་ཚུལ་རྣམས་གིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་
 ཡོད་དོ། རྟེའི་སྤྱིར་འདི་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་བོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་
 ཆིགས་ཞེས་ཇེ་ཡབ་སྐྱས་ཀྱིས་བསྐྱགས་པར་མཛད་ཡོད། གཏན་
 ཆིགས་གཞན་གསུམ་ནི་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོའོ།
 །སྤྱིར་བ་ཆོགས་བསགས་སོགས་བཞི་ལྟར་ཐོག་ནས་ཇེའི་གསུང་གི་
 གནད་སྤྱོད་མོ་རྣམས་གཞུང་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་
 པས་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཆོགས་

དུ་མ་ཞིག་ལ་བཙོན་བ་ལྷག་པར་བསྐྱེད་པ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་
 ཚུལ་དེ་ལ་འབད་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་ཁྲོམ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པས། ཇི་སྲིད་ཇི་བཙོན་དམ་བ་མ་རྙེད་པ། །དེ་སྲིད་སྲིད་པའི་
 ཚ་བ་གཙོད་བྱེད་ལས། རྟེན་འབྱུང་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་ནི། །
 རྟོགས་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་འཕགས་ཡུལ་
 འཛམ་གླིང་རྒྱན་བྱུག་ལྷ་བྱ་ཙོ་འཛི་བའི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ཞལ་མཇལ་མ་བྱུང་གོང་
 དུ་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ཅམ་ཡང་མ་རྟོགས་
 པ་དང་། བཤེས་གཉིན་དམ་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས། རྟེན་
 འབྱུང་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་དོན། །མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་བཞེད་པ་
 ཇི་བཞིན་བྱ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་རྒྱ་གགས་ཞི་བ་ལྷ། །དགོངས་
 པ་གཅིག་པ་ཇི་བཞིན་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་ཇི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་འིན་གྱིས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་།
 མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པར། །འཕགས་མཆོག་གོ་འཕང་
 རིག་པར་མི་རྒྱས་པས། །སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དོན་དུ་མཐའ་དབྱེད་ནས།
 ཚུལ་བཞིན་འབད་པས་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། །ཞེས་ཚུལ་འདི་ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་རྟོག་དམ་པ་ཡིན་པས་འབད་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱུར་ཡང་རྟེན་དཀའ་

བ། །སྤྱ་སྤྱབ་ལུགས་བཟང་བདེན་གཉིས་སྤྱ་བ་དག །ཞིང་འདིར་རིང་
 སོར་མི་ཐོགས་འབྱུང་འབྱུར་བས། །རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་སྤྱར་དུ་
 བཅོལ་འབྱས་བསྐྱེད། །ཅེས་སོགས་ལྟར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་
 འདི་ལྟ་སྟེ། །ས་སྟེང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཞིག་
 ཐེབས་པས། །ས་གསུམ་སྐྱེ་འགྲོ་མ་ལུས་སྒྲོངས་གཉིད་ལས་སངས་
 ཞིང་། །ལུང་རྟོགས་བཤད་སྤྱབ་ཉི་འོད་ཕྱོགས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པས། །ཕྱི་
 རང་གསང་གསུམ་ལྷན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤིག་སོང་། །སློབ་བུའི་
 སྤང་བར་རྒྱས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འོད་འབར། །པ་གཅིག་སྤྱ་མའི་སྒོལ་
 བཟང་དར་བྱབ་ཞིག་ཆིབས་པས། །འགྲོ་བའི་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་
 པའི་སྤྱ་འོད་བཞིན་བསིལ་བུང་། །གདུལ་བྱ་སྤང་བའི་དད་པ་མེ་རྟོག་
 བཞིན་བཞད་སོང་། །འཕགས་ཐོད་མཁས་བྱབ་གཏན་འབེབ་གཞུང་
 དོན་ལ་བཅོལ་དང་། །ཉག་ཆད་གཡང་སར་མི་སྤྱང་ཆད་མ་ཞིག་རྟེན་
 བུར། །དེ་བའི་སྤྱད་པ་མི་ཆད་ཡིད་ཆེས་ཤིག་བྱེད་ཆོག །པ་རྗེ་སྤྱ་མའི་
 ལྟ་འཛིན་ངོ་མ་ཞིག་ཡོང་ཆེད། །སྤྱི་བྱོང་སྤྱོར་བར་བཞི་ལྡན་ཆོགས་
 བསགས་ལ་འབད་དང་། །མཆོན་ཆར་ངར་སྤྱད་བཞིན་དུ་གཙོད་བྱེད་
 དེར་རྩོམ་སྤྱེ་བས། །ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྩོན། །མ་
 རིག་དུག་གི་སྤོང་པོ་མིང་མེད་དུ་བཅོམ་བྱུག། །ཐོས་བསམ་སྤྱོང་བར་
 ཤར་བའི་སྤྱ་སྤང་ཞིག་སྤྱེ་བས་ཡོང་། །སྤང་ཆོད་ཆད་ལྡན་ཡིན་མིན་

རིགས་ལམ་ནས་གཟིགས་དང་། །དཔྱོད་བྱ་རྒྱུད་ས་ཐག་མེད་པར་མ་
བྱ་བཞིན་གནས་ཡོད། །དཔྱོད་ཆེ་ཕྱི་ལ་མི་གཙོ་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་
དང་། །བྱུང་ཆེན་པོ་བས་སྒོལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས་ན། །
དད་གསུམ་རང་དབང་མེད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་འཁྱུངས་ཡོད། །སྒྲོམ་ཆེ་
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་འབྲལ་མེད་དུ་གནང་དང་། །མཁས་གྲུབ་གོང་
བྱོན་བཞིན་དུ་ཉམས་རྟོགས་ཞིག་འཕེལ་ཡོད། །དེ་ཅམ་ཆིམ་པར་མི་
བྱེད་ངམ་མེད་དུ་དཔྱོད་དང་། །སྤང་སྤིང་ཆོས་ཀྱན་སྒྱུར་མ་ཇི་བཞིན་
དུ་གཟིགས་ཡོད། །པ་རྗེ་སྤྲ་མའི་སྒོལ་ལྷལ་གསུང་འབྲུམ་ལ་གཟིགས་
ན། །དཀའ་གནད་གསལ་བར་འཆད་པའི་བཀའ་བློན་དེར་མཇལ་ཐུབ།
མཁས་གྲུབ་གཞན་ལས་འཆད་ཚུལ་ཁྱད་པར་དེར་འབྱུང་ཐོན། །དད་པ་
སྦྱིས་སྦྱོང་མེད་པའི་ཡིད་སྤང་ཞིག་ཤར་ངེས། །དད་ལྡན་མཁས་གྲུབ་
གོང་མའི་ཉམས་རྟོགས་ལ་གཟིགས་དང་། །དད་པ་དབང་མེད་འཁྱུངས་
རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་མཇལ་ནས། །ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ལྡན་གསར་
པའི་ཅུ་བ་ཞིག་ཚུགས་ཐུབ། །རྒྱལ་ཀྱན་བཤེས་གཉིན་སྒོ་བའི་སྦྱབ་
མཆོད་ཞིག་འབུལ་ཐུབ། །ཆེ་རབས་སྤང་བར་རྗེས་འཇིན་སྒོན་འདོད་
དེ་འབྲུབ་ཡོད། །ལམ་འབྲས་མ་ལུས་འདུས་པའི་བྱིན་དུག་ལ་སྦྱོགས་
ཐུབ། །དེ་རྣམས་རོ་གཅིག་བསྐྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཙོན་རྒྱུའི་
།སྒོ་ཐག་གཏིང་ནས་ཆོད་པའི་གོ་ཆ་ཞིག་རྟེན་ཡོད། །

དེ་དག་ལས་འཕྲོས་ཏེ་མཆན་དོན་གོ་བ་འབྱེད་པ་ནི།

ལུང་རིགས་གྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ནམ་བཞག་ནི་སྒྲོ་ལྗན་
 ནམས་གྱི་འབྲུག་རྒྱུ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཐར་འདོད་སྒྲོ་གསལ་བ་ནམས་
 ནས་ལུང་རིགས་གྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ལུགས་ནི་ཐར་འདོད་
 འབྲུག་རྒྱུ་ལོ། །ལུང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་དགོངས་པའི་དོན་འགལ་
 བ་མེད་པར་མ་ནོར་མ་འཁྲུལ་ཅིང་ལེགས་པར་གནས་པ་གང་དུ་ངེས་
 པར་ཡོད་པ་དེ་དང་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྡེ་སྡོད་གསུམ་
 གྱི་དོན་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱབ་པ་ནི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བར་ལེགས་པར་
 གནས་པ་གང་གི་ཕྱོགས་ལ་འཆིས་པ་གྱུར་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་
 ཉིད་སྤྱིང་ཟེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གང་དུ་ལེགས་པར་གནས་པ་གྱུར་པ་དེ་ནི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉག་ཆད་མཐའ་
 དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ་དེ་སྒྲོམ་པས་དབྱུང་འཛིག་ཆ་མཉམ་སྒྲོམ་པ་དང་
 མདོ་སྤགས་བཤའ་སྦྱབ་འགལ་མེད་དུ་སྦྱོད་པ་ནི་བསྟན་པ་སྦྱོན་མེད་
 ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་འཛིན་པའི་མཁས་པའམ་གྲུབ་པ་དམ་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ།
 ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བར་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་

བའི་རིགས་པའི་ལམ་སྤྲོ་བ་དེ་ནི་མཁས་པ་ཟེར་རོ། །མཁས་པས་
གྲུབ་པ་མ་བཅོམ་ཞིང་གྲུབ་པས་བཙུན་པ་མ་བཅོམ་པར་བསྟན་འགྲོ་ལ་
པན་པ་སྤྲོ་བ་པ་ནི་སྤྲོས་བྱ་དམ་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཐོས་པའི་
འབྲས་བྱ་ཤེས་པ་ཡིན། །འདི་ནི་སྒྲ་པའི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་ཡིན། །འདི་
ནི་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ཞལ་ཆེམས་ཡིན། །འདི་ནི་བྱི་ནང་བསྟན་
པའི་ཁྱད་པར་ཡིན། །འདི་ནི་མཆོག་དམན་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་ཐོ་
ཡིན། །འདི་ནི་ཐར་འདོད་སྒོ་གསལ་སྤྱང་འབྲས་ཡིན། །འདི་ནི་ལྷང་
རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཡིན། །འདི་ནི་རིགས་སྤྲོ་ཤེས་ཀྱི་མེ་
ལོང་ཡིན། །འདི་ནི་དཀའ་ཆོགས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་བཞག་གོ། །

ཅེས་སེར་སྤོ་ལི་ཐང་བཞག་ལ་ཁུལ་དགེ་བཤེས་བྱུང་བསྟན་
བསམ་འཕེལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་༤ཆེས་༡༩ ཉིན་སྤྱག་
གྲིས་བགྲིས་བ་དགེའོ། །

ཙོམ་ཤོག་བདུན་པ།

ལྷ་རམས་པ་སེར་སྤང་ཆ་བ་དག་པ་ཤེས་པ་དག་དབང་ཚོགས་ཉིད།

༡༡། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་རྩལ་ཟད་དབྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

སྒྱ་ཡི་གསང་བས་མཁའ་མཉམ་ཡོངས་ལ་བྱུང་བྱུང་ཏེ། །
གསུང་གི་གསང་བས་མཐའ་ཡས་གདུལ་བྱ་མ་ལུས་སྒྲིང་། །
ཐུགས་ཀྱི་གསང་བས་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འཇུག།
གངས་ཅན་ལྷ་སྐལ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ལ་འདུད།།

འདུལ་བ་འདུམ་སྒྲིའི་མངའ་བདག་དག་དབང་ཐེག་མཚོག་དང་། །
མཐའ་དྲུག་ཚུལ་བཞི་འབྱེད་མཁས་འཕྲིན་ལས་སྟོབས་རྒྱལ་མཚོག།
བྱུང་དབང་སྤྲ་བའི་བྱུ་མཚོག་ཐུབ་བསྟན་མཚན་ཅན་རྗེ།།
བཀའ་ངེན་རྩ་མེད་གསུམ་ལ་སྤྱིང་ནས་གྲུས་བརྟུང་ནས།།
ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོན་ལ་རྩལ་ཟད་དབྱེད་པར་བྱ།།

ཞེས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་གཏང་
 ཉན་འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་བ་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་
 ཅུང་ཟད་དབྱད་ཁུལ་བྱེད་པ་འདི་སྦྱེས་བུ་གཟུར་གནས་སྟོ་ལྟོ་དོན་
 གཉེར་བ་རྣམས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་མཆིས་ཀྱང་ལྷག་བསམས་
 རབ་ཏུ་བྱུག་པའི་གྲ་ཆང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབས་བཅུ་པའི་སྟོབ་གཉེར་ལྟན་
 ཆོག་མཁན་ནས་དབུ་མའི་བཟོ་སྒྲིང་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་དབུ་མའི་
 གཞུང་ལས་འཕྲོས་པའི་དབྱད་རྩ་མ་མདོར་བསྡུས་ཞིག་འབྲི་དགོས་
 ཞེས་བཀའ་ཁྲིམས་ལས་མ་ལྟོག་ཅམ་དུ་གང་སྒྲིང་བ་བྱ་བའི་བརྗོད་
 གཞི་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཁའ་བཙུན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་མི་ཡི་རྣམ་
 པར་རོལ་པའི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
 བ་གཉིས་བརྗོད་དོན་གསལ་བ་བྱེད་པའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་
 གསལ་བ་བྱེད་པའི་བརྗོད་བྱ་ནགས་མཐའ་མེད་ལྟ་བུའི་ནང་གསལ།
 བདག་ཏུ་གང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་
 དོན་བཤད་པ། ཞེས་པ་ནས་ །རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་དགོངས་པ་
 འགྲེལ་ལུགས་འདི་ལ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བར། སྦྱེས་
 བུ་བལ་པ་ཇ་བདག་ལྟ་བུའི་བགོ་སྐྱེལ་ཡིན་ལགས། དེ་དག་གི་དོན་
 ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ་ཐོག་མ་སྤྱི་ནང་གི་བྱུབ་མཐའ་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་
 སྦྱད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་དེ་ཇི་ལྟར་འདོད་ཚུལ་དང་། དེ་འབྲ་བའི་བདག་

དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ།
 རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་པའི་བདག་དེ་རི་ལྟར་འགོག་ཚུལ་ལོ།
 །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་ཚུལ། རང་
 སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་སྡེ་ལུ་སྡེ་གས་
 བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དེ་ཉག་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་
 སུ་དང་། སྤང་པོ་ལ་དབང་སྦྱར་བ་པོའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཁྱད་
 ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་འདོད་པ་མཚུངས་ཀྱང་། ལུ་སྡེ་གས་བྱངས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་དེ་བྱ་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡང་ལྡན་པར་འདོད།
 ཡོན་ཏན་ལྡན་ནི་ཟ་བ་པོ་སྟེ་བདེ་སྤྱག་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་
 ། ཉག་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་
 དང་། རྟུལ་ལུན་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་།
 ཁྱབ་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྡང་ལྡན་པ་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་པས་
 བདག་དེ་ཡོན་ཏན་དགུ་ལྡན་དུ་འདོད་དོ། ཡོན་ཏན་དགུ་ནི་སྟོང་དང་
 བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འདོད་པ་དང་འབད་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་
 མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བའི་ཤུགས་ཏེ་ཡོན་ཏན་དགུ་ལྡན་དུ་འདོད་དོ། །རིག་
 བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཉིད་སྟོང་སོ་སོ་ལ་བསྟོན་ནས་ཐ་དད་དུ་
 འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཅིག་ཉིད་སྤང་པོ་སོ་སོ་ལ་བསྟོན་ནས་
 གནས་སྐབས་དུ་མར་འགྱུར་བར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་བདག་འདོད་ཚུལ་ནི་གནས་མ་
 བུའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་མང་པོ་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་རྣམས་
 གིས། དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་
 གོ་སྟམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་
 སྤང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བའོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་
 པ་དང་། མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་གཅིག་སུ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་
 འདོད་དེ། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་སུ་ཞིག་
 མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་བྱལ་བ་ནི། །མཁས་པས་
 མཐོ་ངེས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས་སེམས་ལ་
 བདག་གི་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་སེམས་འདུལ་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་
 འདུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འབྲེན། །ཞེས་པའི་མདོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
 ཤེས་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། བདག་
 ཏུ་མཛོན་པར་བཛོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤང་པོའི་རྒྱན་འདི་ཁོ་ན་ལ་
 འཇུག་གི་བཛོད་པར་བྱ་བ་གཞན་དག་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་དང་ཀུན་གཞི་

མི་འདོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་གི་མདོ་དེ་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་
 ལས། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་
 གི་སྤྱོད་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྤིད་པ་
 ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུན་གཞི་
 བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གུན་གཞི་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་
 དཔོན་ཅན་གོ་མི་རང་གི་གཞུང་ལས། གང་ཡང་གུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས། །མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་
 ལྷན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་
 དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་དེ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་
 དེ་འབྲ་བའི་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 པའི་བདག་དེ་དང་བདག་གི་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པར་རམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་
 ནས་འཛིག་ལྟ་སྤྱེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
 རྟོག་སྤྱོད་རྣམ་རྟོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞན་
 རྣམས་འདྲེན་པ་བྱེད་དེའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་ནས་
 ལས་དགེ་མི་དགེ་གསོག་པར་བྱེད། ལས་དེའི་དབང་གིས་སྤྱོད་ཆ་ན་

འཆི་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱད་པ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། ཇི་སྲིད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད། ཇི་སྲིད་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། ཇི་ལས་ཡང་ནི་སྦྱེ་བ་ཡིན། ། ལས་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པར། འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འགལ་མེ་ཡི། ཇི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་དུ། རྒྱ་རྒྱུན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། དང་པོ་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། རྩོམ་ཆུན་འབྲུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། འཇོ་ལ་སྦྱང་རྩེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་བདག་དེ་འགོག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དགག་པ་དངོས་དང་། གླུ་བས་བབས་ཀྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པའོ། ཇིང་པོ་ལ་གཞན་སྟེས་བཏགས་པའི་བདག་དེ་འགོག་ཚུལ་དང་། རང་སྟེས་བཏགས་པའི་བདག་དེ་འགོག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་སྦྱད་དུ་ཡང་རྩལ་སྦྱུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་སྦྱེ་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱགས་དཔེ་དེ་གཉིས་ལ་བཞེན་ནས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་གིས་བྱད་ཚོས་ཟ་བ་པོ་དང་། བདེ་

སྤྱག་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་
 མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་སྦྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་བདག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནང་སྤྲེས་བཏགས་པའི་བདག་དེ་དགག་པ་ལ། སྤང་པོ་ལྔ་
 བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་དེ་དགག་པ་ལ་བདག་
 གཅིག་ཉིད་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལྔར་འགྱུར་བ་དང་། སྤང་པོ་ལྔ་ཡང་གཅིག་
 ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་བདག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། བདག་དེ་གུན་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་གང་ཞིག་ སྤང་པོ་ལས་
 ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། རྟགས་
 གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པ་རྣམ་
 བདུན་གྱི་རིགས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་པའི་
 ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། བདག་ཚེས་ཅན། རྩིས་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྣམ་ཤེས་རྩིས་ཡོད་པ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་ལས།
 དག་སྒོང་དག་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་མིང་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། འདི་

ལྷ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པ་དང་ནམ་མཁའ་དང་། སྤང་
ངན་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་གོ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་ལས།
རི་ལྷར་ཡན་ལག་ཆོག་ས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་
ལྷར། དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱན་རྫོབ་སེམས་ཅན་
ཞེས་བྲལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ལ་གསུམ་
ལས། གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་ལ་དབྱད་པ་དང་། བན་ཚུལ་
ལྟོས་གྲུབ་ལ་དབྱད་པ། འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པའོ།

དང་པོ་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ནི།
དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། མདོ་ལས་སྤང་པོ་ཆོག་ས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་
དེ་ཡི་ཕྱིར་སྤང་པོ་འདུས་པ་སྟེ་ཆོག་ས་པ་ཅམ་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཉིད་སྐྱབ་པའི་དག་གི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། །གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
གང་བཏགས་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཆོག་ས་
པ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་
བ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྷར་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས། འབྱུང་བ་ལས་
གྱུར་བ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་བཏགས་མོད་

གྱི་དེ་གཉིས་འབྲུང་བ་འདུས་པ་ཙམ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་བདག་སྤང་པོ་རྒྱུར་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་།
 སྤང་པོ་ཚོགས་ཙམ་ཡིན་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བཤོ། །ཞེས་པ་འདིའི་
 ཐད་ལ་སྤང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་བཏགས་པས་
 ཚོགས་ཙམ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་
 སྡེ་སྣོད་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་
 ཏར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱུན་རྫོབ་
 སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། མདོ་ལས་སྤང་པོ་
 བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། མདོ་
 འདིས་སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་གསུངས་
 ཤིང་། གདགས་གཞི་བཏགས་ཚུལ་སྤྲི་མི་འཐད་ལ། སྤང་པོའི་ཚོགས་
 པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་སྡེ་ཕྱི་བའི་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་
 པས་སྤང་པོའི་ཚོགས་རྒྱུན་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་ལ། ཚོགས་
 པ་གདགས་གཞིར་འཛོགས་པ་ན། ཚོགས་པ་ཅན་ཡང་གདགས་
 གཞིར་འཛོགས་པས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། རང་རིག་ཡིག་ཆ་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས། ཤིང་
 ཏའི་དབྱིབས་ཤིང་ཏ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིས་བྱའི་ཁ་དོག་སྡོ་སང་དང་

སྐྱེས་ང་སོགས་སྐྱེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་བྱའི་
གདགས་གཞི་དང་། སྐྱེས་བྱའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། མདོ་སྤྲལས་རབ་འབྱམས་པ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་
དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས། གཞན་ཡང་སྤང་པོ་ལྷ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་གི་གདགས་གཞི་དང་བདག་དེ་སྤང་པོ་
ཚོགས་ཅམ་གདགས་གཞིར་བྱས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་གསུངས་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ལས། མིག་སོགས་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ང་ཡི་བའི་གདགས་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་མེད་ན། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་སྤང་
པོ་ལྷ་ཡང་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་མིག་ན་
སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
གཞུང་དེ་དག་གིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་
དེ་དེའི་གདགས་ཚོས་མ་ཡིན་པ་འདོད་པ་མངོན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་
བྱ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་དེ་ཤེས་བྱ་མ་
ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ན་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་དེ་
ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་

བཏགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན། དེ་ལྟར་
 བྱེད་བར་ཐལ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་ན་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པས་བྱེད། བཏགས་གཞིའི་
 རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདགས་གཞི་
 ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏྲོག་
 གང་ལ་པོ་ག་པའི་ལྷ་སྐལ་ཡོད་པ་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་མོའི་གསུངས་
 པོད་ཀ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་གང་ཞིག་
 ལ་བརྗོད་མིན་བཏགས་དོན་བཅའ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་
 རྣམས་བཏགས་ཅི་མ་མ་གཏོགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་མཛུ་བ་
 མོ་འཛུགས་ས་ཚུགས་སྟབས་པ་ཞིག་མེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདགས་གཞི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
 གདགས་གཞི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ལམ་སྟུམ། ཤེས་བྱ་གང་
 དང་གང་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་ལ་
 གདགས་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
 གདགས་གཞི་ལ་དེའི་གདགས་གཞི་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་

ཉིད་ཀྱིས་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་
 བྱས་ནས་སྡོན་པོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱས་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བདག་དང་འབྲེལ་བ་དེ་དག་གིས་མ་ངེས་པ་མེད་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་
 གྲང་། དེ་ཡང་ཆ་ཤས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ན། ཆ་
 ཤས་དང་ཆ་ཅན་དེ་དེའི་གཞིར་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་གཉིས་ལས་
 རོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་དེའི་གཞིར་མི་སྤིད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 དེ་ལྟར་བྱའི་གཞུང་དོན་དཀའ་བའི་གནད་དེ་དག་ལ་མ་རིག་པའི་བྱ་
 བས་བཅིངས་པའི་བདག་ལྟར་བྱའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་དཀའོ། །
 འོན་ཀྱང་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་རྒྱུ་དང་སྡོན་གྱི་སྡོན་
 ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་འཛིན་གྲོགས་དམ་པ་རྣམས་དང་ཡུན་
 རིང་དུ་ཆོས་འགྲིམས་བྱས་པའི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིངས་ཆོད་
 ཅམ་གྱིས་འབྱེད་ཁུལ་བྱེད་པ་ལ། སྤྱི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
 བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གདགས་གཞི་
 གཉིས་སྤུངས་པ་ལས། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་ལ་
 གདགས་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་འདོགས་
 པའི་གདགས་གཞི་ལ་གདགས་ཆོས་དེ་ཡིན་དགོས་པ་འདོད་དང་སྟུམ།
 ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་དང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་

སྟུ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་གྱིས་དེའི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་
 པ་འདོད་དགོས་ཞེས་པ་དེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་
 ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གདགས་གཞི་དེ་མ་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་པ་
 གཞུང་དེའི་དོན་ཡིན་ན་སྟུམ། གདགས་གཞི་གདགས་ཚོས་ཞེས་པ་
 དེ་གཞི་དེ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་གསལ་བྱེད་དེ་ལ་གདགས་གཞི་དང་གདགས་ལ་
 བར་བྱ་བ་དེ་ལ་གདགས་ཚོས་ཞེས་གོ་དགོས་སྟེ། དབུ་མ་ཙ་བ་ཤེས་
 རབ་ལས། ཅི་ཡིས་གང་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད། གང་གིས་ཅི་ཞིག་
 གསལ་བར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་གི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ནི།
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་
 དང་བྱེད་པོ་གསལ་བྱེད་རོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་
 པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཉེར་བ་སྒྲང་བ་དང་ལེན་
 པ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 དངོས་པོ་ལྷག་མ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགྲོ་
 བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་། བཟླ་བྱ་ལྟ་བྱེད་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་
 གཞི་དང་། འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡན་

ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། ཚད་
མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་བ་བཀག་སྟེ། བན་ཚུན་ལྟོས་པའི་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་
ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱ་བྱེད་སྤྱི་དང་། བྱེད་
པར་དུ་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་བྱ་བྱེད་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་
ཅིང་། ལྟོས་བྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་ཁས་ལེན་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟོས་བྱུང་འདི་
ལ་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདྲིལ་ལུགས་
ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ཆད་མའི་
དགོངས་ཀྱན་ལས། རྒྱ་འབྲས་བྱ་ལ་ལྟོས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཐལ་
འགྱུར་བའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནམ་
སྟུང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ས་བོན་ཐུ་གྱ་ལ་ལྟོས་པ་འདོད་ཀྱང་། གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱ་འབྲས་
པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་དང་། འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་།
ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་སོགས་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ཐལ་
འགྱུར་ཐུན་མོ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གསུངས་པས། བྱུང་མཐའ་
འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་དང་ཆད་མ་དང་
གཞལ་བྱ་སོགས་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་མི་འདོད་པར་ཐལ། གོང་གིས་
གཞུང་དོན་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་སྤེལ་ས་རྒྱ་འབྲས་བྱ་

ལ་ལྟོས་པ་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་ཉེ་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བ་དང་འབྲེལ་
 བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱན་ལས།
 ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བ་དང་མ་འབྲེལ་ན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་
 པའི་ཉགས་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཉགས་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཡང་། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་
 ཏུ་བ་དང་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཉགས་སུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཉ། ཚད་མས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
 ནས་གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་འཛོག་གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཚད་མ་ཡོད་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་
 དེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་དེས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 ཉ། རྣམ་ཚུ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། འོན་ཟེད་
 རུས་དང་མི་རུས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རིགས་
 རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཚད་མའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་
 སུ་གངས་དེས་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྟེན་གཉིས་སུ་གངས་དེས་པས་
 འབྲེལ་བྱེད། རང་མཆན་སྣང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ། སྤྱི་མཆན་སྣང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་

ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆས་
 སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་དགག་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་བཤད་པའི་
 སྐབས་སུ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་བཞེད་པ་དང་། ཀུན་གཞི་མེད་པ་བཞེད་
 པ། རང་རིག་མེད་པ་བཞེད་པ་བཅས་ཐལ་འགྱུར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བྱད་ཆས་སུ་བཤད་འདུག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། བྱབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་
 གཞི་མེད་པ་རང་རིག་མེད་པ་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འྱི་
 ཐག་སྐྱབས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་གཞི་མེད་པ་རང་རིག་མེད་པ་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་བདེན་བྱབ་
 ཏུ་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱབ་མཐའ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་དེ། འྱི་ཐག་
 སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཆད་མའི་གཞུང་གི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡབ་སྐུས་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་འཕགས་
 མེད་ཡབ་སྐུས་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་མེད་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དག་གི་གཞུང་ཆེན་མོ་ག་ང་ལས་ཀྱང་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདིར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆས་
 རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱབ་དང་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་པན་ཚུན་ལྟོས་
 བྱབ་སོགས་དང་། སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་དགག་པའི་དམ་

བཅའ་བཞི་བཅས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་པའི་
 སྒྲོན་ས། ཞེས་སྐྱར་འདུག་པས། དེས་ན་བྱ་བྱེད་གི་རྣམ་བཞག་གང་
 ཁས་ལེན་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་སུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་འགྱུར་
 ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་གཞིར་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་ཡོད་པ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ལྟ་བུ་ཏེ་ཅང་ཐལ་ན་སྣམ་པའི་སྒྲོང་ས་འཆར་
 ཞིག་འདུག་པས་མཁས་དབང་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རིག་པའི་མཆོན་རྒྱུ་
 དེས་སྐྱར་བྱ་གཅོད་པར་མཛོད་ཅིག

གསུམ་པ་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་ནི། དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ལས། དེ་ནི་སྤར་བཀག་ཟེན་པའི་སྤྱོད་ས་རྣམས་བསྐྱེམས་
 ཏེ་བསྐྱན་པས་འཛིག་ཆོག་པས་ལྟ་བུ་བས་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དམིགས་པའི་
 རྣམ་པས་ཞུགས་པའི་གངས་བསྐྱན་པའི་བྱིར་བཤད་པ། ཞེས་པའི་
 ཐད་དུ་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ནི། གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་
 ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་
 དེར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་དང་བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་སྤང་ལ་བཤད་
 པ་དེ་ལྟར་འཛིག་ལྟས་ལྟ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞིར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་

སའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཀུན་ལ་བཞི་བཞིར་ལྟ་བཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་
 རི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་ཉི་ཤུར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།
 དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་
 གཟུགས་ལྡན་མིན། །གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལ་འང་གཟུགས་
 ཡོད་མིན། དེ་ལྟར་རྣམ་བཞི་ཕུང་ཀུན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་བདག་ཏུ་
 ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་ཅ་ཤེ་ལས།
 ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞེག་
 ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བདག་གཟུགས་ཕུང་དང་ངོ་པོ་ཐ་དད་པར་
 ལྟ་བ་བསྐྱོན་ནས་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ལྟར་གྱུར་པས་ཆ་ཉིར་
 ལྟར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་ཆ་ཉི་ཤུར་ངེ་སྐད་བཞིན་ཅེ་ན། འཛིག་ལྟའི་
 ཆ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དབང་དུ་བྱེད། ཅ་ཤེ་
 ལས་གསུངས་པའི་ལྟ་པོ་དེ་མདོ་ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འཛིག་ལྟའི་ཆ་ཉི་
 ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་འཛིག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་སྟོན་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འཛིག་ལྟས་བདག་ཏུ་
 མདོན་པར་ཞེན་པར་མི་རུས་པས། རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྟོན་པ་ཕུང་པོ་
 རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་། བདག་ལ་འཇུག་གོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་

ཏེ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་
 པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྡ་བ་སྤྱུ་སྟེགས་མ་གཏོགས་པ་
 ལ་མི་འབྱུང་བས། ཆ་ལྡ་བ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་འདྲ་བའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཀུན་ལྟན་གང་ཡིན་དང་རང་སྤེ་རྣམས་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དེ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནི་ཀུན་
 བརྟགས་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཛིག་ལྟ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ང་རང་གི་མཁོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཙམ་
 ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྤངས་འཐད་ལྟན་དུ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འཛིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པས་རང་སྤེ་རྒྱུད་
 ལ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་
 གཞི་ལྡ་བ་སྤྱུ་སྟེགས་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས། ཆ་ལྡ་བ་མ་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་ལྡ་བ་སྤྱུ་སྟེགས་
 མ་གཏོགས་པ་ལ་མ་འབྱུང་བས། ཆ་ལྡ་བ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་
 གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྡ་པོ་དེ་
 སྤྱུ་སྟེགས་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བ་གསུངས་པས་འདིར་བཤད་

པའི་འཛིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རང་སྤེ་དང་གཞན་སྤེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་
 ཡོད་པ་གོ་ཐུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། ཡང་དེ་འཛིག་ལྷ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་རང་
 སྤེ་རྒྱད་ལ་ཡང་ཡོད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་
 པའི་རང་སྤེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྷ་རྒྱད་ལ་ལྷན་
 པའི་རང་སྤེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། དེ་ཡང་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འཛིན་པ་
 ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྐྱངས་འཐད་ལྷན་དུ་བྱུང་མཐའ་ངན་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྐྱངས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅུ་བ་ལ་འདོད་ན་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་དང་འགལ་
 འོ།

ཡང་འཛིག་ལྷ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་རང་སྤེ་རྒྱད་ལ་མེད་ཟེར་
 བ། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་ནས་
 བསྟན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་ངན་བཅུ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་
 རང་སྤེའི་རྒྱད་ལ་མེད་པའི་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འཛིག་ལྷ་ཀུན་
 བརྟགས་ཡིན་པའི་བྱུང་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་སྤེའི་རྒྱད་
 ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷ་ངན་བཅུ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་རྟག་
 མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ལྷ་བའི་ལྷ་ངན་དེ་རང་སྤེ་གནས་མ་བྱ་པའི་རྒྱད་

ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁ་ཅིག
 འདིར་བསྟན་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྟག་མི་
 རྟག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བར་སྡེ་གནས་མ་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་ནང་
 སྡེ་གནས་མ་བྱ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 ཡུང་པོ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེས་ཡུང་པོ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་
 དཔྱོད་ལས། ཁ་ཅིག་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་ཡིན་ན། རྟག་ལྟ་གྱུར་
 བཏགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་
 ངན་བཅུ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འཕྲོས་པའི་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་
 རྣམ་འདོད་ལུགས་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་ན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས། གཞན་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་
 ང་དང་ངའི་སྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་རབ་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་
 ལ་ངའོ་སྣམ་པའི་སྒོ་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་དགོས་པས། རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་
 ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྟན་སྐྱེས་གང་ཟག་

གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ན། འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ཐལ། ལུང་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ལྷས་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་
ན་ལྷས་སྐྱེན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་དང་ལྷས་སྐྱེན་གྱི་ང་ཡི་
བའི་མཆོད་གཞི་མིག་ན་སོགས་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྐྱེན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དེས་ན་ཆོ་འདིའི་ལྷས་
སྐྱེན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྤྲུམ་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པར་
གྱུར་བའི་བདག་ནི་ཆོ་རབས་སྤྲ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་
བན་པ་མི་འགལ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ལྷས་
སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་དཔུལ་བ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་སོགས་ཀྱང་
ལྷས་སྐྱེན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་རུ་ཐལ་བ་སོགས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ང་ཡི་བའི་མཆོད་གཞི་མིག་ན་སོགས་ལ་མ་
དམིགས་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་དམིགས་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
ལས། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ང་ཡི་
བའོ། རྣམ་པ་ནི་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ།

།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ང་ཡི་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྷ་ལྷན་
 སྐྱེས་དེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་དང་
 གང་ཟག་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཚོས་རང་གིས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་པར་
 འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་མེད་ན། དེ་ལྟར་བྱ་བ་པར་
 ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་ཡང་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་
 པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་མིག་
 རྣ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་
 ལ་དེས་བདག་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོ་ལ་ཕྱིར།
 །ཚོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་དང་། བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་
 མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་
 སུ་ཉོགས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ།
 །ཞེས་སོ། །ང་ཡི་བདེ་ཚོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཚོས་མ་
 ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་མིག་རྣ་
 སོགས་ནི་ང་ཡི་བའི་མཆན་གཞི་དང་། གང་ཟག་དང་ཚོས་གཉིས་
 སུ་སྤྱེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་མཆན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཉེ། མཁས་བྱུ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད་ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མིག་ན་སོགས་ནི་ང་ཡི་
 བའི་མཆོན་གཞི་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 མཆོན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་
 རེའི་ཡིག་ཆ་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་།
 ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་པའི་དོན་མིག་སོགས་བདག་གི་བར་སྣང་ནས་བདག་
 གི་བ་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། གསུང་རིགས་རང་
 ལ་འཕྲོས་ན། དེས་རང་གི་མིག་སོགས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེས་
 ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག་ དེ་དང་མིག་སོགས་གཉིས་ཀ་ཆོས་
 དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ལྷས་སྦྱིན་ལྷ་བུའི་བདག་གི་བ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་
 ལ་དེའི་མིག་ན་ཟས་གོས་སོགས་སུ་དབྱེ་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་དུ་ང་ཡི་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྦྱེས་དེ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་འདོད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།
 དེ་ལ་དོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་འཛིག་ལྷ་
 གཉིས་ལ་སུ་བཞི་སྟེ། ང་ཡི་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷ་དེ་འཛིག་ལྷ་ཡིན་ལ་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་སུ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། རྒྱལ་

ཚཱ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གསུང་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་
 ལས། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མིན་པ་ནི། ང་ཡིར་
 འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་འཛིག་ལྟ་
 མིན་པ་ནི། གང་ཟག་གཞན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པ་ནི་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལོ།
 །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ང་ཡི་བ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ་འཛིག་ལྟ་
 ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། ལུགས་འདིར་
 བདག་འཛིན་གཉིས་དང་འཛིག་ལྟ་གཉིས་བཅས་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་དང་
 འགལ་བའི་བྱིར། སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ནི་དང་པོ་ཚས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྐྱེ་
 དེའི་རྗེས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་པོ་གྱུར་པའི་ང་འཛིན་འཛིག་
 ལྟ་སྐྱེ་དེའི་རྗེས་སུ་ང་ཡི་བ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། བདག་
 འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་ཚས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྐྱེ་སྟེ། ཚས་
 ཅན་ཕུང་པོ་དང་བདག་གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་
 བྱིར་ཉི། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐྱིད་ན་ལས། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་
 ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཕུང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་
 བར་འཛིག་ལྟས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་རུས་པས། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་ད་འཇིག་
 འཇིག་ལྷ་སྐྱེ་སྐྱེ། དང་པོར་ད་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིག་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
 པར་རྟོགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིག་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་ཉིད་འཇིག་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྷར་
 ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྲོས་སྒྱུར་
 བྱ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ་ལས་ཀྱང་། གཞི་གང་
 ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་དུ་ངེས་རྒྱུའི་བདག་མེད་ལ་སྤྱོད་རགས་མེད་ཀྱང་།
 ཁྱད་གཞིའི་གནད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་ངེས་སྤྱོད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་དུ་
 ངེས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མིག་ན་སོགས་
 ཀྱི་སྟོང་དུ་ངེས་དཀའ་ཞིང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་ངེས་སྤྱོད་བས།
 དེ་རྣམས་སྤྱོད་མའི་སྟོང་དུ་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་དཔེར་འཇོག་
 པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ངེས་སྤྱོད་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ངེས་
 དཀའ་སྟེ། དབུ་མ་སྐྱེ་དོན་ལས། བད་སྟེ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 གང་ཟག་དེ་རང་རང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བདག་དང་བྱུང་པོ་གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་དོན་ཉོགས་དཀའ་བ་
 དང་གཤམ་འགངས་ཆེ་བའི་གནད་དེ་རྣམས་ལ་བདག་ལྟ་བུས་འདི་ཡིན་
 དང་འདི་མིན་ལྟ་བ་ཏུ་ཅང་ཁག་བའི་མོངས་འཆར་ཙམ་ཞིག་ལྟ་བུ་ལ་
 བྱེད་ན། ལོང་བུ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བའི་ང་དང་ངའི་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཁྱུགས་པ་ཞེས་རབ་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནི། ང་ཡིར་འཛིན་
 པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཙུག་པོ་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་
 ངང་གི་སྐྱེ་བ་ཞིག་དགོས་པ་བསྟན་ནོ།

དཀའ་གནད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་དོན་ནི། ང་ཡིར་འཛིན་
 པའི་འཛིག་ལྟ་དེའི་དམིགས་པ་ལ་ང་མ་བཟུང་བ་ང་ཡི་བ་ཉིད་བཟུང་
 བ་ཡིན་ན་ང་ཡི་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ་འཛིག་ལྟ་ཙམ་ཡིན་ལ་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱལ་བཞག་ཆོག་གམ་སྙམ་པའོ། །
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་
 ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་གཙུག་པོ་ལས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་ཏེ། རང་ཅག་
 རྣམས་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་བཀའ་བློན་ལྟག་པར་དུ་
 ཆེ་བའི་བྱམས་མགོན་མིའི་རྣམ་རལ་གནས་ལྟ་རིགས་པའི་དབང་
 ལྷག་མཁས་བྱུང་བསྟན་དར་བ་ཆེན་མོའི་གསུང་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་

རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འཛིག་ལྷ་གཉིས་པོ་དེ་དམིགས་པ་ཅན་གྱིས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་དམིགས་པར་འཛིག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ང་ཅས་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་གཙོ་བོར་མཚུངས་པ་ལ་ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷས་ང་ལ་དམིགས་ནས་ངར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་བྱུང་བར་འཛིན། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷས་ང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མིག་ན་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ནི་ང་དང་ང་ཡིར་སྟམ་པ་དེ་ལྷ་བའི་རྣམ་པར་ཁྱུགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ལྷར་བྱས་ན། ཕྱི་མའི་དམིགས་པ་ལ་གཙོ་བལ་གཉིས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་བྱའམ་བདག་གིར་འཛིན་རྒྱུའི་མིག་ན་སོགས་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟེན་པ། བདག་ནི་སྦྱེས་སྦྱངས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་དམན་པ་དང་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་གནད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་གནས་ལ་བཀའ་བྲིམས་བཙན་པོ་ལྷོག་ཐབས་བྲལ་བས་ཅུང་ཟད་སྐྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་དེ་མཁས་པ་མགྲུ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་

ལག་ནི་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་མོའི་ཚུ་ཐེགས་བཞིན་དང་ཉེས་པའི་ཚོགས་ནི་སྤྲུག་
 པའི་ཚུ་འཛིན་དབུས་ཀྱི་ཆར་རྒྱན་བཞིན་མཆིས་པ་གོར་མ་ཆགས་
 བས་ནས་དཔྱོད་མཁའ་ལྟར་ཡངས་བའི་མཁས་དབང་གསེར་རིའི་
 འབྲེང་བའི་ཚོགས་རྣམས་བདག་གི་ཡིད་ཀྱི་དད་པས་མདུན་དུ་བསྐྱེ་
 མཐོལ་བ་དང་བཞགས་པས་བཟོད་བ་མཛོད་དུ་གསོལ་ལོ།

རིེ་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས།

ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས།
 བསམ་བྱའི་གནས་ལ་བསམས་ལས་བྱུང་བ་ཡི།
 རྣམ་དཔྱོད་སྒྲོ་ཡིས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་ཤོག །
 འདྲེན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་ཀྱིས།
 ཉན་ཉན་སྒྲིང་པོར་མཛད་ནས་བསྐྱབས་པ་འདི།
 ཐབས་གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྒྲུལ་པའི།
 རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་ཤོག །

ཅེས་རིེ་ལྟར་སྒྲོན་པར་ལྟར་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་འདི་ནི་སེར་
 སྒྲིང་ཚུ་བ་ཁང་ཆོན་ཀྱི་དགོ་བཤེས་མིང་ཅན་ཁང་རྒན་ལས་ཐོག་པ་ངག་དབང་
 ཚོགས་གཉིས་ནས་ཁང་ཆོན་ཀྱི་བགོ་སྐལ་རང་ཤག་ཏུ་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༥༠
 ལོལ་རྩེ་ ༤ ཆེ་ ༡ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ རྩེ་ ༡༠ ཆེ་ ༥ ཉིན་བེས།

ཙོམ་ཤོག་བརྒྱད་པ།

མེད་སྒྲོ་ལོ་འཛོལ་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་ཆོས་འཕགས་ནས།

༡༡། །བདེ་གཤེགས་འོད་སྟོང་གཞན་གྱིས་མ་སྤུལ་བའི། །
ཙོད་ལྷན་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་ཉམ་ཐག་འགྲོར། །མྱ་བྱུང་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེས་
སྤྲུག་འབྲེན་པའི་མཆོག་། །པད་དཀར་ལྷར་བསྐྱགས་སྟོན་པ་མཆོག་ལ་
འདུད། །རྒྱལ་སྤྲུག་རྒྱ་སྐར་ཆོགས་ནང་ལྷ་བ་ལྷར། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་
སྤྲུབ་ལ་ལྷ་མེད་པ། །རྒྱལ་ཆབ་མི་པམ་མགོན་དང་འཇམ་དཔལ་ཞེས།
རྒྱལ་ཀུན་བསྐྱགས་པའི་རོལ་མོ་ལྷང་ལྷང་དགྲོལ། །བདེར་གཤེགས་
གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་སྟོལ་འབྲེད་པའི། །རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་སྤྲུ་
སྤྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས། །རྒྱལ་བསྟན་གསལ་བྲེད་འཕགས་བོད་པཎ་
བྱུང་ནམས། །སྤུང་དབང་མཆོག་བཞེན་གྲུས་པས་སྤྱི་བོར་བསྟེན། །
གངས་ཅན་སྤྲོངས་སུ་ཡོངས་རྩོགས་སྤུབ་པའི་བསྟན། །བཤད་དང་
སྤྲུབ་པས་འཛིན་ཅིང་སྟེལ་བ་ལ། །རྒྱལ་བ་མཆོག་དང་གཉིས་སུ་མ་
མཆིས་པའི། །འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་དེ་གཙུག་ན་རྒྱལ། །རྒྱ་མཆོའི་

གོས་ཅན་གཞིར་འཁོད་འགོ་ཀུན་ལ། །རྗེས་ཆགས་སྤྱང་རྗེས་འཁོར་
 བའི་གདུང་བ་སེལ། །འཛིགས་མེད་འཛིག་ཉེན་དབང་ཕྱག་པད་དཀར་
 འཛིན། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོར་འདུད། །སངས་
 རྒྱས་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་བློན་ཅན། །འདུལ་བའི་མངའ་བདག་
 དག་དབང་ཐེག་མཆོག་དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོ་བཟང་དངོས་གྲུབ་
 སོགས། །བརྩ་ཕྱག་བཤེས་གཉེན་ཞབས་རྩལ་སྤྱི་བོར་མཆོད། །འཇམ་
 མགོན་ལྷ་མའི་ལེགས་བཤའ་གསུང་རབ་ཀྱི། །དཀར་བའི་གནད་ལ་
 བདག་སྟོ་སྦྱང་བ་དམན། །ཡིན་ཡང་དབྱུང་ཚོམ་ཅུང་ཟད་བྲིས་པ་འདི།
 འོས་པར་མིན་ཡང་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་བྱས། །དེ་ཡང་རི་རྩེད་དུ་སྟན་
 དག་མེ་ལོང་ལས། །ཤིས་བརྗོད་ཕྱག་བྱ་དངོས་པོ་ཡི། །དེས་པར་བསྟན་
 བའང་དེ་ཡི་སྟོ། །

ཞེས་མཆོད་པ་བརྗོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་
 བས་གང་བཤའ་པར་བྱ་བ་ནི། །གང་ཟག་ནམ་དབྱུང་ནམ་པ་བདུན་དུ་
 བཅའ་ནས་མ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོ་མོ་ཡིན་མིན་
 དེ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟེན་པའི་ཐབས་སུ་འགོ་ཚུལ་སྟོར་
 དང་། དེ་ཡང་མཐར་ཉེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་ཕྱག་ཚུལ། བདག་མེད་
 གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་སྐབས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་

བྱེ་ཚུལ་སྒྲོར་བའོ་སྐྱེང་འདིའི་སྐབས་སུ་བདག་གི་རོ་སྐལ་གྱི་གང་
བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དངོས་སོ། །

དེ་ཡང་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་
གཙོ་བོ་ནི། འདི་ལྟར་ཉེ་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་དེ། རྣམ་དབྱུང་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དབྱུང་མཐར་མེད་པའི་བྱིར།
ཞེས་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། རིགས་པ་འདིའི་
ནང་ཚན་རིགས་པ་དང་པོ་བཞི་ནི། སངས་རྒྱུ་བཙུམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་མདོ་ལས་བྱེ་རོལ་ལུ་སྟེགས་པ་སོགས་འགོག་བྱེད་དུ་གསུངས།
ལྡན་པའི་རིགས་པ་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་བྱེ་མདོ་སོགས་འགོག་
བྱེད་དུ་རྩ་བའི་སྐུ་རབ་ལས་གསུངས། ཆོགས་པ་དང་དབྱིབས་སུ་མ་
གྲུབ་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབྱུ་མ་
རང་རྒྱུད་པ་སོགས་འགོག་བྱེད་དུ་དབྱུ་མ་འཇུག་པའི་རྩ་འགྲེལ་སྐབས་
སུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་གང་ཟག་རྣམ་དབྱུང་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དབྱུང་
མཐར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་
སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ནི་གང་ཟག་
བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་

འགྱུར་ཏེ། ཏྲགས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བྱང་རེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་ཟག་གི་
 བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། འབྲུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་
 ཉིད་དུའམ་འཛིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་
 གྱི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཐབས་
 སུ་གསུངས་པས། དེའི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་
 པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་དབྱེད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་གང་ཟག་མ་རྟེན་པ་
 དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་
 རྣམ་དབྱེད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དབྱེད་མཐར་མེད་པར་རྟོགས་ན། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ།
 བྱང་རེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདི་ཡང་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
 ཉིད་གྱིས། བདུན་པོ་དེར་གང་ཟག་མ་རྟེན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་གོ། ། ཞེས་དང་། དེ་
 དང་མཐུན་པ་སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལྟར་བཅའ་བ་ན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་
 པར་རྟེན་པ་དེ་ལ་ནི་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟེན་པ་དང་དོན་དམ་རྟེན་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མཐའ་
 བདུན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཏྲགས་གྱིས་བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་

སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ནམ་དག་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་བཏགས་དོན་
 བཅའ་བའི་ཆེ་མ་རྙེད་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མཐའ་
 བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག གང་
 ཟག་དེ་ཉིད་མཐའ་བདུན་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བཅའ་ཚུལ་དེ། བདག་དེ་ཉིད་
 ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཚོལ་ཚུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲ་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་ཚས་ཅན། བདག་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། བདག་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་
 མ་རྙེད་པ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག ། དེ་ལྟར་དུ་རྟོགས་ན་བདག་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ལྟར་བྱུང་བར་ཐལ།
 བྱམ་པ་དེ་ཉིད་བཏགས་དོན་བཅའ་བ་ན། གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་རྙེད་
 ན་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་དང་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 རྟོགས་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྟོང་སྤུན་སྐལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད་ ༩༩ ལས། དེ་ལྟར་བཅའ་བ་ན། གང་དུའང་མ་གྲུབ་
 པར་རྙེད་པ་དེ་ལ་ནི་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་རྙེད་པ་དང་། རང་བཞིན་
 རྙེད་པ་དང་། དོན་དམ་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་པས་བཅའ་བ་ན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་
 དེ་ཉིད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་དེ་བྱམ་པ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་རྙེད་
 པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ལ་ལས། གང་ཟག་

མཐའ་བདུན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན། གང་ཟག་རང་བཞིན་
 མེད་པ་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་
 མཐའ་བདུན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་གྲིས་བདག་རང་བཞིན་
 མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་དེས་ཆོས་གང་ཡང་རང་བཞིན་
 གྲིས་མ་གྲུབ་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱི་རྟོག་བ་དེས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོག་ཀྱང་། རྟོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱར་དུ་རྟོག་པར་
 འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་ལ་འང་
 བདེ་སྒྲག་འཇུག་འགྱུར་བས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། ཚུལ་དེས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་བདེ་
 སྒྲག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ༥༥
 ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེ། ཡང་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་མཐའ་
 བདུན་དུ་མེད་པའི་ནང་ཆོན་གྱི་རང་བཞིན་གྲིས་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་གང་
 ཟག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིགས་
 ཡིག་ཆ་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱད་ ༡༢༥ ལས། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་
 རང་བཞིན་གྲིས་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། གང་ཟག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་པའི་ནང་ཆོན་གྱི་རང་བཞིན་
 གྲིས་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་གི་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། དེས་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་འབྱུག་
འབྱུར་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྤྱིང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པ་དོན་
དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་
གྲུབ་ན། འབྱུག་པ་ལས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་
དམ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
དོགས་པ་སྤྱིང་བ་གཅིག་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་
རྟོགས་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་དང་མི་
དགོས། དགོས་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་
ཐབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་གང་ཡིན། མི་དགོས་ན་རྩུན་པར་རྟོགས་སྤྱིང་
གི་གང་ཟག་དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་
མ་ཞེས་པར་འཛོག་དཀའ་བས་དེའི་དོན་གང་ཡིན་དང་། དོགས་པ་
གཉིས་པ་མཐའ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྟོན་བརྟོན་པའི་སྐབས་
སུ་སྤྱིང་པོ་དེ་ཉིད་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་
ལ་འཛོག་གམ་མི་འཛོག། །འཛོག་ན་དེ་འང་ཚས་ཅན། གང་ཟག་གི་

གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྟོང་གཞི་ཚོས་ཅན་དེ་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མི་འདོག་ན་གང་
 ཟག་མཐའ་བདུན་དུ་མ་གྲུབ་པ་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཚུལ་
 གང་ཡིན། གང་ཟག་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་
 པའམ། བདག་ལ་ཡང་སྤང་པོ་བརྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞག་
 པ་གཉིས་ནི། ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་བཞག་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་
 མོ་ལ་བཞག་ན་སྟོན་མེད་སྟུམ། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། གང་
 ཟག་དེ་ཉིད་གདགས་གཞི་སྤང་པོའི་སྟེང་དུ་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་
 རྟོགས་ན་གང་ཟག་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པས་ཁྱབ་ཟེར་
 བ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གི་གདགས་གཞི་སྤང་པོའི་སྟེང་དུ་མིང་
 བདས་བཞག་ཅམ་དེ། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་རིགས་དབུ་མའི་མཐའ་
 དཔྱོད་ ༡༦༩ ལས། ཁ་ཅིག་གཅིག་དུ་བལ་གྱི་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་གྱ་
 བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དང་། མཐའ་བདུན་
 དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་
 བབས་པའི་གང་ཟག་དང་། རང་གི་གདགས་གཞི་སྤང་པོའི་སྟེང་དུ་མིང་
 བདས་བཞག་ཅམ་གྱི་རྟོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་

བ་སྐྱབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ངོར་རྟགས་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
 བས། ལྷ་གྲུ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་སོགས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན། འོ་ན་ལྷ་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཆོན་གཞི། དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་པར་མཆོན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་
 རྟེན་དོན་གང་ཞིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མ་ཁྱོད་
 ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བ་ཡིན་
 པ། ཞེས་པའི་མཆོན་སྒྱུར་འགོད་པ་སྐྱབས་བབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་
 ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་འདྲའི་མཆོན་སྒྱུར་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་
 གི་གསུང་དུ་མཐའ་བདུན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་
 རྟེན་དུ་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་རྟེན་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེས་
 དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སྐྱབས་འཇུག་འགྱུར་བས། །ཞེས་སོགས་ལུང་བྲངས་
 བས་སྒྱུབ་པར་མཛད། ཁོ་བོ་ནི་རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་
 མཐར་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་རྟེན་དུ་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་
 རྟོགས་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། དེའི་
 རྟེན་དུ་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟེན་པའི་ཐབས་སུ་འདོད་དོ། །

དེས་ན་བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་
 གཙོ་བོར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་
 རིགས་པ་གཉིས་འཛོག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་
 རིགས་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་གོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བླང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
 གྱིས། །རང་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་
 ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་འགོག་པ་འདི་ཉིད་
 རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་པོར་བྱངས་ཤིག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་དགོས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་དེ་གང་
 འབྲེལ་གྱི་ལ་ངོས་འཛིན་ཅེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེགས་སྦྱར་
 རྐྱད་དུ་བཞུགས་ཀྱི་ནི་རྟེན་སྟོས་འཕྲད་གསུམ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཅ་ཤེའི་
 རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་འཕྲད་སྟོས་རྟེན་གསུམ་རྣམ་གྲངས་
 བར་གསུངས་པས་རྟེན་པའི་སྐྱེ་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ཆ་
 ཤེས་སམ་གདགས་གཞི་དང་འཕྲད་པ་དང་། སྟོས་པ་དང་། བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་
 རྒྱུ་དག་དང་འཕྲད་པ་དང་། སྟོས་པ་དང་། བརྟེན་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བ་

ཞེས་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ལ་ཡང་དཔེར་ན། སྤང་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་པོ་
 འབྲུབ་པ་ལ་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། མར་མེ་ལས་འོད་སྐྱེ་བ་ལ་འབྱུང་བ་
 ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། འདི་ཡོད་པས་
 ན་འདི་འབྱུང་དཔེར། །རིང་པོ་ཡོད་ན་སྤང་བྱ་བཞིན། །འདི་སྐྱེས་པས་
 ན་འདི་སྐྱེས་དཔེར། །མར་མེ་བྱང་བས་འོད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཅ་
 ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། འབྱུང་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་འདུས་བྱས་
 མིན་པ་ལ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུབ་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་བའི་
 དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤང་བ་
 བྱི། ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་དང་། ལྷ་བྱ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་འགག་གི་
 བྱ་བ་ལྷན་ཅིག་སྤང་བ་ལྷ་བྱའི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལྷོས་པ་བྱི།
 ཤེང་རྟ་རང་གི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ལ་ལྷོས་ནས་འབྲུབ་པ་ལྷ་བྱའི་
 ཆ་ཤས་ལ་ལྷོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྟེན་པ་ནི་རང་རང་གི་གདགས་
 གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་པར་བཏགས་ཅམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་
 གསུམ་ཡོད་པས། དེ་ཡང་སྤང་མ་སྤང་མ་རགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤང་
 བ་ཡིན་པས། རང་སྤྱེ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་འཛོག་རྒྱས་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་རྒྱས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་དག་
 གིས་དེའི་སྤང་བྱ་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཉིས་འཛོག་རྒྱས་ཀྱང་
 གསུམ་པ་མི་རྒྱས་པ་དང་། དབྱ་མ་མཐའ་འབྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྤང་

རགས་གསུམ་ག་འཛིག་རྒྱས་བ་ལྟར་སྐྱབ་མཐའ་ནང་གསུངས་སོ།
 །ཙེའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་འཕྲད་ལྟོས་ཏེན་གསུམ་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་
 བ་ལ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ལྟོས་ན་འཕྲད་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་
 གསུམ་རྣམ་གངས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བྱ་ལྟོས་སྐྱེན་དེ་
 རང་གི་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མའི་མི་དང་འཕྲད་བར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བ་ཕྱེ་ནས་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ། འཕྲད་ལྟོས་ཏེན་
 གསུམ་རྣམ་གངས་ཞེས་པའི་འཕྲད་བ་དེ་ཡིན་ཀྱང་འཛིག་ཏེན་ཐ་སྙད་
 དུ་མ་བྱུ་འཕྲད་བ་སྟ་བུའི་འཕྲད་བ་མ་ཡིན་ལོ། །ཡང་མཁས་བ་ཁ་ཅིག་
 གིས། དེ་དག་དངོས་མིང་རྣམ་གངས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་མིང་
 གི་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་རིགས་བ་དེ་དང་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་
 གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་ཕྱིའི་
 མི་སོགས་ལ་འཛིག་ཏེན་གསུམ་ཆད་ལ་འཕྲད་པའི་ཐ་སྙད་མེད་པ་ཙམ་
 ལས་དགོངས་པའི་གཏད་སོ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། རྩེ་སྒྲ་མས་ཙེའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ། དེ་ལ་འཕྲད་
 ལྟོས་ཏེན་གསུམ་རྣམ་གངས་བར་གསུངས་བས་ཏེན་པའི་སྐྱ་དོན་ནི་
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། ཞེས་འཕྲད་ལྟོས་ཏེན་གསུམ་དོན་
 གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་བར་འདོད་ཆོག་གོ། །དེ་ཡང་

འཕྲད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྐབས་སྟོབས་གིས། དཔེར་ན། དངོས་པོ་
 བན་ཚུན་རིག་པ་ན་སྤྲད་ཅེས་པ་དང་། རྩལ་སྤྲོད་ཏུ་མ་འདབ་འབྱར་
 ཏུ་གནས་པ་ན་སྤྲད་ཅེས་པ་དང་། ཏུས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་
 གནས་པར་སྤྲད་ཅེས་པ་དང་། མཛེལ་བཤེས་ཉི་བར་གནས་པ་ན་སྤྲད་
 ཅེས་པ་དང་། ཆ་ཤས་སམ་གང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་
 གཞི་ལ་སྟོས་པ་དང་བརྟེན་པ་ལ་སྤྲད་ཅེས་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་འདི་
 བྱི་བྱི་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའོ། །འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི་འཕྲད་པའམ་ཆོགས་
 པ་སྟེ། ཆོས་ཏུ་མ་ཞིག་འཕྲད་པའམ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་པས་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ།

འོ་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
 བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རིགས་ཡིག་ཆ་པར་བྱིན་
 གྱི་དོན་ལས་གསུངས་པར་ལྟ་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་འདིས་
 ཚོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་ཏུ་སྡོང་བར་བྱེད་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
 མཐར་གཏུགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིད། ཞེས་གསུངས། གསུངས་
 རིགས་འདི་ལ་ལྟས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་འདིས་མཐའ་

གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ་ལས།
 འདི་ཀྱན་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། །འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡི། །
 དེས་བ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དུ། །གོགས་མེད་པ་ནི་གྲོགས་བྱེད་པ། །
 འདི་ལས་ངོ་མཚར་གྱུར་བ་དང་། །འདི་ལས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་གང་། །
 ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྣང་བ་
 རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་ངོས་ནས་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་གཉིས་སྟོང་ལ་རི་སྲིད་ཆ་
 གང་ལྟ་བུའི་འགལ་བ་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་རྟོགས་
 པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལས། སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་སྟུ་
 བ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །རི་སྲིད་
 སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །ད་དུང་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་
 མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན། །དུས་ནམ་ཞིག་ལ་སྣང་བ་
 རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་གཉིས་གཅིག་སྟོང་ངོར་འཆར་
 བ་ན་ཅིག་ཤོས་ནམ་ཞིག་པའི་རེས་འཛོག་མེད་པར་གཅིག་གྲོགས་
 གཅིག་ཏུ་སོང་བར་འགལ་འདུ་མེད་པ། ཅིག་ཅར་དུ་འཆར་བའི་གོ་བ་
 ལེགས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ན་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྟུ་བ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྣངས་ཀྱན་འཛིག་པ་དེའི་ཆེ་ལྟ་བུའི་
 དབྱེད་པའང་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་རྒྱ་འབྲས་སུ་

འཆར་ཚུལ་ཡང་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། ཅོད་བསྐྱོག་ལས།
 གང་ཞིག་རྟོན་དང་རྟོན་འབྱུང་དང་། །དབུ་མ་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །
 ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །སྟོང་བས་
 མེད་མཐའ་སེལ་བའི་སྟོང་བ་གཉིས། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་
 ཚུལ་ཤེས་ན། །མཐའ་འཛིན་ལྟ་བས་འསྐྱོག་པར་མི་འབྱུང་རོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་གནད་གཅིག་ལ་བབས་འདུག་པས། གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་ཉིད་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་
 སྒྲ་མ་སྤྲུང་གུས་པ་ན། དེད་མདའ་བ་ལས་བྲག་པ་མེད། དེས་ཀྱང་
 རྫོགས་པར་བཞད་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་པས། མི་ཐུབ་རྒྱུའི་དོན་ནི་
 མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་དང་སྟོང་ཉིད་རྒྱ་འབྲས་སྤྲུང་ཚུལ་འདི་
 ཡིན་པར་སྒྲ་མ་རྣམས་ནས་གསུངས། རྗེ་བཙུན་ལ་ལྟ་བའི་དབྱུང་བ་
 རྫོགས་ཆད་གང་ལགས་ཞུས་པར། སྤང་ཅམ་གྱིས་མངོན་ཞེན་བསྐྱོག་
 མི་བསྐྱོག་སྟོས་དང་གསུངས་པའང་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།
 ཡང་མཁས་དབང་ལ་ལས། སྤང་བ་རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་རྟག་མཐའ་སེལ་
 བ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་
 པར། དེ་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་སྤོ་མོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ལྷ་དམར་
 དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་འབྲེལ་
 ༣༩ ལས། རྟོན་འབྲེལ་རྫོགས་ན་མཐའ་གཉིས་ཀ་སེལ་བར་གསུངས་

བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་རྒྱུ་
 བཏགས་ཡོད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གོ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་མཐའ་གཉིས་ཁེབས་པའི་ངེས་པ་
 དཀའ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འདི་ལ་
 རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྐྱགས་པ་མཛད་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་བ་འདྲ་
 སྐྱེའོགས་པ་ཞིག་མཛད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི། རྟགས་འདིས་དབུ་མའི་ལྟ་
 བའི་གོལ་ས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་བྱད་ཆོས་སྣ་ན་མེད་པ་ལྟ་བུའི་
 སྟོན་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས།
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། །དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །
 དེ་ནི་རྒྱུར་བྱས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་
 ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོད་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོ་ ༥༥ ལས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་གྲུ་
 ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་ནི། གོལ་ས་
 གཙོད་པ་སྟོ་ལ་ཤེན་ཏུ་རྣམ་པ་གསལ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་བཞིན་ལམ་རིམ་འབྲིང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་
 འདི་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་འབྱུང་བ་ངེས་པ་བྱངས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་

བརྟེན་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་མ་ལུས་པར་སྒོང་བ་
 ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་ངེས་པས་ནི་ཆད་ལྟ་དང་། དམ་བཅས་
 པའི་དོན་ངེས་པས་ནི་ཉག་ལྟ་ཅ་བ་ནས་སྲུན་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་དུ། ཉགས་
 ཉན་འབྲེལ་ངེས་པས། མེད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བདེན་མེད་
 ངེས་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཞེས་གསུངས་ལ། གཅིག་དུ་བྲལ་དང་།
 མཐའ་བདུན་དང་། མཐའ་བཞི་སྟེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་
 ལའང་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་རྒྱས་པ་མེད་ཅེས་སྒྲིབ་
 མི་འཐད་དེ། རང་རིགས་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ནང་གཅིག་དུ་བྲལ་
 དང་མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གཞན་རྣམས་ལ་
 ཡང་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་ཡོད་པར་
 གསུངས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་པའི་ཇེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཉག་ཆད་
 མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་གོང་དུ་གསུངས་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་
 ཚུལ་དེ་ཅམ་ཞིག་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། ཡོད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་དེ་ལའང་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཅམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ལ་ལས་ཉན་འབྲེལ་གཏན་ཆིགས་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་
 ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ངེས་ཅོད་

གཞི་ཚཱ་ཅན་སྟེང་དུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བྱས།
 གཏན་ཚིགས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྟོང་མི་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཟེར་ན། རང་རིགས་ཡིག་ཆ་
 བར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༤༧ ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཐའ་དཔྱོད་དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག རྟེན་འབྲེལ་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་
 པོ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་དེས།
 ཚཱ་གཞི་ཚཱ་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་
 སྟོང་བྱས། གཏན་ཚིགས་དང་པོ་བཞི་པོས་དེ་ལྟར་སྟོང་མི་བྱས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། འོ་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་
 རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེས། སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་འཁྱགས་ལ་སྟུ་གུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྟུ་གུའི་སྟེང་དུ་
 རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་སྟོང་བྱས་གཏན་ཚིགས་གཞན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་སྟོང་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་
 རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟུ་གུ་བདེན་མེད་ཚཱ་ཅན།
 ཁྱོད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ངེས་པའི་རྟོགས་པས་
 རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཀག་འཁྱལ་དུ་བཀག་ཅམ་དེ་ལས་གཞན་

བའི་ཚེས་གཞན་འཕེན་བའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འང་བའི་རིགས་རྗེས་དཔག་གིས་སྟུ་གུ་བདེན་གྲུབ་དངོས་སུ་བཀག་
 ལུལ་དུ་བཀག་ཅམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟུ་གུ་ཡོད་པ་འཕངས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྟུ་གུ་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 བ། མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་ཞིག་གིས།
 རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འཆད་
 པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་
 གཉིས་སྟོང་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད། གཏན་ཚིགས་གཞན་རྣམས་ལ་རྟག་
 ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྟོང་བའི་བྱེད་ལས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བར་བྱིན་མཐའ་
 དཔྱེད་ ༤༥ ལས། ཁ་ཅིག་ རྟོན་འབྲེལ་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
 འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་
 མཐའ་གཉིས་སྟོང་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད། གཏན་ཚིགས་དང་པོ་བཞི་པོ་
 དེ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྟོང་བའི་བྱེད་ལས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་
 གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་

ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དེ། རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་
 དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་འདི་ལ་མཐའ་
 གཉིས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་པས་གཏན་
 ཆོགས་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྐྱབས་
 པ་མཛད་དེ། དེ་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་རང་ཉིད་མ་ཟད།
 གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་གཏན་ཆོགས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་
 གཏན་ལ་པབ་པ་ན་ཡང་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལ་བདེན་མེད་གཏན་
 ལ་འབབ་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གང་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
 པའི་གནད་ལ་གཏུགས་དགོས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 འབྲུང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་གོ་དོན་གྱི་སྟངས་ཀྱང་མཐའ་གཉིས་སེལ་
 བ་ལ། དེས་པ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འཕྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བརྟེན་ཞེས་པས་ཆོས་
 རྣམས་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་བསྟན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་

ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། འབྱུང་ཞེས་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངེས་
 དུལ་དུ་བྱུབ་པ་བསྟན་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅུ་མ་དུ་མ་ཟད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་འདི་ལ་སྤྱན་མོང་
 མིན་པའི་སྟོས་ཚོས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར། གཞན་ལ་རྟེན་པ་
 དང་། ལྟོས་པ་དང་། རག་ལས་པས། མ་རྟེན་པ་དང་། མ་ལྟོས་པ་དང་།
 རག་མ་ལས་པའི་རང་དབང་བ་ཁེབས་པས། སྒྲུང་བས་ཡོད་མཐའ་
 སེལ་བ་དང་། མ་རྟེན་པ་དང་། མ་ལྟོས་པ་དང་། རང་དབང་བ་མེད་པས།
 རྟེན་པ་དང་། ལྟོས་པ་དང་། རག་ལས་པའི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་ན།
 ལྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་ནི། ལུགས་མཆོག་དམ་པ་འདིའི་སྤྱན་
 མོང་མིན་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་
 བྱི་རིགས་པ་གཞན་ལ་མེད་ཅིང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་སྤྱག་པས་
 རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྟགས་ཏེ། དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་ན་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་མཐར་རྒྱལ་པོས་གཙོད་མཆོམས་མཛད་དགོས་པ་བཞིན་
 བོ། །

སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་

དང་། བ་སྒྲིབ་ནས་འཛོག་གི་ཉེན་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་
 ལ་བ་ཉེན་ནས་དུ་བ་འབྱུང་བ་དང་། ས་བོན་ལ་བ་ཉེན་ནས་སྐྱ་གུ་འབྱུང་
 བ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་ནི། བ་རི་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཚུ་རི་འཛོག་པ་དང་། ཚད་
 མ་ལ་བ་ཉེན་ནས་གཞལ་བྱ་འཛོག་ ། རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤང་དུ་འཛོག་
 བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བདག་
 ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་
 དེས་སམ་མ་དེས་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། འབྲེལ་བ་ལ་བདག་ཉིད་
 གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དེས་པར་ཐལ།
 ལུགས་འདི་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་གསུམ་པ་ཞིག་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་
 མེད་དེ། །སྤང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛོན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། འདིའི་
 ཐད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ ༣༦༩ ལས། དེ་ནི་བདག་སྤང་པོ་ལས་
 རོ་པོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ།
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་མཛད་ལ། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས།
 ལུགས་འདི་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་
 གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེན་
 པའི་ལྟོས་གྲུབ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལྷན་འདྲིའི་རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་དང་། ལུ་ལ་

དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས། རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། བ་རི་དང་ཚུ་རི་གཉིས་
 དང་། འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འདི་འབྲ་བ་རྣམས་ནི། བན་
 ཚུན་ལྟོས་པ་དང་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉན་ལ་སོགས་པ་ས་
 བོན་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཞེས་
 འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོང་ཐུན་ལས། དེས་
 ན་རིང་ཐུང་དུ་འཛོག་པ་ནི། ཐག་པ་ཁྲ་གང་བ་ཞིག་རིང་པོར་འཛོག་
 བ་ན་མཐོ་གང་བ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་པོར་འཛོག་དགོས་
 གྱི། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ལྟོས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རིང་པོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་
 ཉེ། ཐག་པ་འདོམས་གང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་པོའི་སྒོ་འདོར་ཞིང་ཐུང་
 དུར་བཞག་ཀུས་པའི་བྱིར་རོ། །པ་རི་ཚུ་རི་སོགས་ལ་འང་དེ་དང་འབྲ་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དང་མ་ཐུན་པ་དབུ་མ་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ལས། ལྟོས་བྱུང་འདི་ལ་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ལུགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པ་འདོད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཅ་ཤེད་རྟེན་ཆེན་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བུམ་པ་སྒྲམ་བུ་ལས་གཞན་པ་དེ་སྒྲམ་བུ་ལ་ལྟོས་ལ།
 བུམ་པའི་ངོ་བོ་བྱུང་བར་སྒྲམ་བུ་ལ་མི་ལྟོས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ།
 དུ་བ་མེ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་གྱང་། མེ་དེ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བར་མི་
 འཛོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དུ་བ་མེ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཟད། མེ་

ཡང་དུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོག་དགོས་ཏེ། ཅ་ཤེད་རྒྱུ་ཆེན་
 ༣༠༩ ལས། ལུགས་འདིར་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་ལུགས་
 གཞན་ལས་མེད་དུ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་མི་འབྲེལ། །
 ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདིའི་དོན་དང་། དེ་
 བཞིན་རིང་པོ་དང་། ལུང་དུ་དང་། བ་རི་དང་ཚུ་རི་ལྟ་བུ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དང་།
 དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་འདིར། འབྲེལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའམ། ཡང་ན། རྟེན་
 འབྲེལ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་ལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་མ་བྱས་པར་
 སྒྲིབ་གང་ཡིན་དཔྱད་གཞིའི་གནས་ཆེ་བས་དེའི་དོན་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་
 བཞག་གོ།

འོ་ན་གཞན་སྡེ་དང་རང་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་
 རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས་ཤེ་ན། གཞན་སྡེ་སུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་ནི་རྟེན་
 འབྲེལ་རྟོགས་པ་མེད་དེ། རྒྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དངོས་
 པོ་རྣམས་རྟག་པར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་
 པས་ཆོས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི། རང་གི་སྟོན་པའི་ལུགས་
 མིན་པས་མཆར་བའི་གནས་མིན་ལ། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཞིང་

འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་སྦྱངས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་
 པ་ནི་ཆེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་
 པ་ལས། རྟོངས་པས་བྱན་དུ་བཟུང་བ་ཡིས། །གང་ཞིག་བྱིད་དང་ཞེ་
 འགས་པ། །དེ་ཡིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲ། །མི་བཟོད་གྱུར་ལ་མཆར་
 ཅི་ཡོད། །བྱིད་ཀྱི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་མཛོད། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་
 ཁས་སྦྱངས་ནས། །སྟོང་ཉིད་ར་རོ་མི་བཟོད་པ། །འདི་ལ་ཁོ་བོ་ངོ་མཆར་
 གྱུར། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། །འགལ་བ་
 དང་ནི་མ་གྲུབ་པར། །མཐོང་བ་འདི་ཡིས་བྱིད་ཀྱི་ལུགས། །རི་ལྟར་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པར་རུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ་གཞན་སྡེ་
 ལ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བུ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་
 རྟོགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་སྤྱན་སྐུལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད་ ༣༥ ལས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་
 ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་དུ་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་མ་
 གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་ཟིན་པས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་
 ཟིན་པས་ཞེས་པའི་གཞན་ངོར་དེ་རང་སྡེ་འོག་མ་མ་གཏོགས་གཞན་
 སྡེ་མི་འཛོག་ཅེས་ཟེར་ན་ཡང་ཆོག །ཡང་ན་གཞན་སྡེ་འཛོག་ན་དེ་དག་

གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྤྱ་གྲུ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྲེ་བ་
 ཅམ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་ན་སྦྱོན་མེད་སྟམ་
 མོ། །རང་སྤྱེ་དངོས་པོར་སྦྲེ་བ་དག་གི་ལུགས་ལ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་
 བྱས་ཀྱིས་བྱབ་པར་འདོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་རྟེན་
 འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདུས་
 བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྦྲེ་འཇུག་
 པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཁས་གྲུབ་རྟེན་ཆེན་ ༡༩༩ ལས། ཇི་
 ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པའི་སྦྲེ་ཡངས་འཇུག་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ལ་འཇུག་ཅིང་། དོག་འཇུག་གི་ཆེ་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་
 དངོས་པོ་ཁོ་ན་འཇུག་པ་འདོད་པ་ལྟར། ཡོད་པའི་སྦྲེ་ཡངས་འཇུག་གི་
 ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་། དོག་འཇུག་
 གི་ཆེ་སྦྲུབ་པ་རང་དབང་བའམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་
 པ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
 པ་ལ་ཡོད་པའི་སྦྲེ་སྦྱིས་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས། སྦྲེ་
 མི་རྟག་པར་སྦྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེས་ན་གྲུབ་མཐའི་བྱད་པར་

མ་ཕྱེ་བ་སྤྱིར་བཏང་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱལ་བ།
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་གཞི་བྱལ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱལ་བར་
 འདོད་དོ། །ཡང་རང་སྤྱེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་མ་རྟོགས་ཏེ།
 རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ལ། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ལུའི་
 ལྷང་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་སྤྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་། །སྤྱིར་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱུ་
 མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ །རང་སྤྱེ་འོག་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་རགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་
 འབྲེལ་རྟོགས་པར་མི་འཇོག་སྟེ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
 རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རགས་པའི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
 པ་དང་། བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པ་དང་། སྤྱི་བདེན་རགས་པ་
 རྟོགས་པས། རིམ་བཞིན་མི་རྟག་པ་སོགས་རྟོགས་པར་མི་འཇོག་པ་
 དང་། དེ་དག་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱེ་མི་རྟོགས་དགོས་པར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གཞན་ཞིག་གིས་ །སྒྲིང་གིས་བཤད་པའི་
 དཔེར་དོན་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་
 རྟོགས་པ་ལ་དེ་སྤྱེ་མི་རྟོགས་པའི་བྱལ་བ་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། རང་སྤྱེ་འོག་མ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ཡོད་

པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ། རང་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་
 ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པ་དང་། གཞན་སྡེ་
 ལྷ་སྟེགས་པ་རྣམས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་ཚུལ། །འགལ་བ་དང་ནི་མ་གྲུབ་པར། །མཐོང་བ་འདི་ཡིས་
 ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས། །རི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྐྱོར་ལ་དབྱེད་པ་
 བློ། དང་པོ་ནི་རྩ་བར། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོལ་ཕྱིར། །
 ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །དེ་ལྟར་སྟོན་པས་
 སྐར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྡེ་སྟེ་རྣམ་མང་གསུངས། །
 སྟོས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད། །བརྩུ་བྱ་བ་འད་ནས་མདོར་
 བསྐྱུས་ཏེ། །སྐར་ཡང་བཞེར་བ་འད་དེ་དག་ནི། །ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་
 བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་མེད་པའི་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་གཞི་ཆོས་ཅན་སྤང་སོགས་ཀྱི་
 ཆོས་དང་། གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་། གང་

ཐག་གི་བདག་མེད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་
པ་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་སྟོན་པས་སྤྲང་ཡང་གདུག་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་
ངོར་རྣམས་པ་མང་པོའི་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པར་བྱེ་སྟེ་གསུངས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུ་བྱུག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་
ནས་སྤྲང་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཞིར་བཤད་ཅིང་། འོ་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་
ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། རི་སྐད་དུ་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཕྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འོ་ན་
དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་
ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་
གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་གི་

རབ་དབྱེ་བསྟན། ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ནི་
 དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ་། །
 རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་
 གྱི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་བཞིའི་དབྱེ་བ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྟུས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། འབྲིང་པོའི་དབྱེ་
 བ་བཞི་དང་། རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་
 གཞི་ཆོས་ཅན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་
 འཛོག་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་བཤད་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ལས་གསུངས་
 པར་ལྟར་ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུ་པོ་འདིར་སྦྱས་པ། མིག་སོགས་ནང་དང་
 གཟུགས་སོགས་སྤྱི་རོལ་རྣམས་དང་ནི། དབང་རྟེན་སོགས་སྤྱི་ནང་
 གཉིས་ཀས་བསྟུས་པ་དང་། སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་ཕྱོགས་བརྒྱ་དང་
 ལྷ་འཁོར་ལས་འདས་པ་དང་། རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ཅིག་ཞོས་འདུས་
 མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པའི་དབྱུས་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་
 མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་དང་། བཏང་ཞིང་དོར་བ་མེད་པ་དང་། འཕགས་
 པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་མ་མཛད་པའི་རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀྱན་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་འགག་ལ་སོགས་དང་། འདས་སོགས་དུས་གསུམ་དང་།
 རྒྱ་རྒྱུན་ལྟན་པའམ་ཆོགས་པ་དང་། གཅིག་ཞོས་ངོ་བོ་ཉིར་ལེན་གྱི་
 སྤང་པོ་ལྟ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་པ་

ཉིད་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཚས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
 དེ་ལྟར་ཚས་ཅན་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ།
 ༡ བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༢ བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༣ བྱི་བྱང་གཉིས་ཀའི་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༤ སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༥ ཆེན་པོ་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། ༦ དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༧ འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ༨ འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༩ མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། ༡༠ ཐོག་མ་དང་ མ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༡
 དོར་བ་མེད་པའི་སྟོང་པ་དང་། ༡༢ རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༣
 ཚས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༤ རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། ༡༥ མི་དམིགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༦ དངོས་པོ་མེད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༧ དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༨
 དངོས་པོ་མེད་པའི་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༩ རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། ༢༠ གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་
 ཤུར་འདོད་ལ། འདིའི་སྐྱབས་སུ་རྩ་བའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན། མིག་ན་
 སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱས་ཏུ་གནས་པ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། འདིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཞེས་དེ་གཉིས་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པར་སྒྲུང་བས། དེ་རྩུ་མཆོན་

ཡང་དག་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཏྲགས་དེའི་སྟོགས་ཆོས་བྱུ་བ་སྐྱུ་བ་བྱ་བྱུ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་
 སོགས་དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་
 པར་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་མིག་ན་སོགས་རང་བཞིན་
 གྱིས་མ་བྱུ་བ་པར་རྟོགས་པས་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
 གིས། ཅ་བར། ཐེར་བྱག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འཛིག་པ་མ་ཡིན་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱག་ཏུ་
 གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འཛོག་པ་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་
 རང་ལ་འཛོག་དགོས་ཐེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་མཚན་དེ་གཉིས་
 ལྟོང་ཉིད་བརྩུ་བའི་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས་པས།
 ལྟོང་པ་ཉིད་ལྟོང་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ལྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
 སྐབས་ཆོས་ཉིད་ལྟོང་གཞིར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་
 དག་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 དགོངས་འགྲེལ་དང་བྲང་ངེས་ནམ་འབྲེད་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཆོས་
 ཉིད་ཏྲག་བརྟན་ཐེར་བྱག་ཡིན་པ་དང་ཏྲག་པ་ཏྲག་པའི་དུས་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་
 མའི་དུས་དང་། ཐེར་བྱག་ཐེར་བྱག་གི་དུས་ནི་སྤྲི་མ་སྤྲི་མའི་དུས་སུ་
 གནས་པར་བཤད་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི་

དགག་བྱ་ཚོས་བདག་བཀག་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལ་
 རིགས་སམ་ངོ་བོ་ལ་གཞན་དུ་བསྐྱར་དུ་མེད་པར་རྟག་པར་གནས་པའི་
 ཐེར་བྱག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། འདི་ལ་སྤར་བཤད་པའི་དོན་
 དམ་པའི་ཐེར་བྱག་པའམ་ཆ་ཤས་སོགས་གང་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཐེར་
 བྱག་པ་མིན་པའི་དོན་ནི་ཞེས་གསུངས། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས།
 སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་
 སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དགག་བྱ་དང་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ་གྱི་མི་
 འབྲེལ་བྱུང་པར་གང་ཡང་མེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྐབས་སུ་བྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བྱུབ་པས་བདེན་པར་བྱུབ་བམ་སྟམ་པ་
 བསལ་བའི་བྱིར་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་
 པར་གཤིས་སུ་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། བདེན་པར་བྱུབ་བམ་
 སྟམ་པ་བསལ་བའི་བྱིར་གསུངས་པས་མི་མཚུངས་སོ། ། བྱི་མ་རང་
 བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟོགས་དཀར་ལས། གཞན་གྱིས་
 ཞེས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་
 པའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དགག་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་བླང་ ༥༡ ལས་
 ཀྱང་། རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་

རྣམ་པ་གྲུ་ལོམ་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཐུ་སྟེགས་སོགས་གཞན་
 གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཙུག་ལོ་དང་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་
 པ་པོ་དགག་པ་སྟེ་དེ་དག་གིས་མ་བྱས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོན་དང་
 གལ་བའི་དག་པ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡང་འབྲུག་པའི་
 རྟེན་ཆེན་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཅིག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
 གསུངས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དམ་ཆོས་ཉིད་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་
 ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་པ་བསྟོན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
 ལས་གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བྱང་པའི་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་ན། འཛིག་ཏེན་ལས་
 འདས་པའི་བསྟོན་པ་ལས། ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་བྱིར། །
 སྟོང་ཉིད་བདེན་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་
 ཉིད་ཁྱོད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ། །ཅེས་སྟོན་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་གནས་སུ་
 གསུངས་པ་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། །དེ་དག་
 བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་
 བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་
 ཉིད་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེས། རྒྱུད་
 གླེ་མའི་རྟེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པ་
 ན་རེ་ཤིག་གསོར་མི་རུང་ལྟ་བ་ཅན་དུ་མཁས་སྒྲུངས་མཆོག་ །འདི་ལ་

མཁས་པ་ལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་དེ་དངོས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲིབ་བ་དང་།
 ཡང་གང་ཟག་ལ་ལས་ཚོས་ཉིད་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་སྒྲིབ་
 པ་རང་དབང་བའི་ཚོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ།
 འབྲུག་པའི་སྤྲེལ་ཆེན་ ༤༡༩ ལས། །འདི་དག་གིས་ནི་ཁ་ཅིག་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་བདེན་དངོས་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་ལ་བྱས་ནས་
 དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲིབ་བ་དང་། གཞན་དག་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་
 སྤོ་མེར་སྐྱོད་སྤོ་པ་རང་དབང་བ་ཚོས་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེ་བདེན་པར་
 འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱལ་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པར་གསུངས་སོ། ། དེ་
 དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་ལྷན་དར་སྤྲེལ་ ༡༧༤ ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་ཡང་
 བདེན་པར་ཞེན་པ་རེ་ཤིག་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་བཤད་པ་
 ཟེ། དེ་ནི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
 མཐར་ཐུག་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་
 གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་རྣམས་འགྱུར་སྟོང་པ་བ་ལ་མཛད་པར་
 མངོན་ཞིང་། དེ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ །དངོས་སྒྲིབ་
 བས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་དང་དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་
 པ་དེ་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་ནམས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་
 སྤྱོད་ཀྱི་ལས་པའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། སྦྱོར་མེད་དེ་རེ་ཞིག་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་བཤད་
 པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་སྒྲིབ་མའི་དར་རྒྱུ་ ༡༥ ལས། དེ་
 ཡང་སྟོང་ཉིད་རགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་དག་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་
 གསོར་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ནི་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་ནམས་
 ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་པའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཐབས་སུ་ཞེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་
 དབང་ཁ་ཅིག་གིས། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
 གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་བས་
 སྟོང་ཉིད་རགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་
 ལྟ་བུ་ལ་བཤད་པ་དེ་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། སྐབས་འདི་སྟོང་ཉིད་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་དག་གི་བྱ་བདེན་བྱུང་བཀག་ཙམ་གྱི་
 སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལ་
 འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 བདེན་འཛིན་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱོར་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྒྱུ་སྒྲིབ་མའི་རྒྱུ་ ༡༦ ལས། བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་
 པ་ཡང་རགས་པའི་བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་མིན་གྱི། སྤྱོད་པའི་

བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་ཟིན་མ་བཟེད་ན་དེ་འདྲའི་བདག་བཀག་
 པའི་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་དགག་བྱ་ཕྱ་མོ་བཀག་པའི་བདག་མེད་བདེན་པར་འཇིན་
 པའི་སྒོ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ནི་མི་
 རིགས་ཏེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཞི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་མ་འདྲིས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེན་ཤིང་སྐྱེན་མེད་དེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཞི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 འདྲིས་པར་མ་བྱས་ཀྱང་། རིགས་པའི་དབྱུད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ལ་
 དམིགས་ནས་བདེན་ཞེན་སྐྱེ་བ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱེན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་
 སྟོང་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ་སྟེ། བདེན་མེད་ཆད་མས་
 ངེས་མ་སྟོང་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཇིན་
 པའི་བདེན་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་སྟོང་དུ་སྦྲར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་
 ཀྱན་བཏགས་ནས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲ་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་
 རྟགས་དཔེས་སྤྱི་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་རིགས་ཡིག་ཆ་
 དབུ་མ་མཐའ་དཔྱད་ ༤༤ ལས། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟགས་ལ་

བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་མཐས་ཀྱན་བཏགས་ནས་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག། །དེ་འདྲ་བའི་
 སྐྱེས་པའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟགས་དཔེས་སྐྱབ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ན། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་
 ཀྱན་ལ་སྒྲོས་སྒྱུར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག། །སྟོང་
 ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པར་ཐལ།
 སྟོད་འཇུག་ལས། བཅད་བྱ་ནམ་པར་བཅད་བྱས་ན། །ནམ་དཔྱོད་ལ་ནི་
 བརྟེན་ཡོད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་ཁོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པ་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཆེ། བཀག་པ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་
 དེ་ལྟར་བྱའི་བདེན་འཛིན་མངོན་དུ་མི་གྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་མཁས་དབང་ལ་ལས། །སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་དེ་ལ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཅུ་ཤེའི་རྒྱུ་
 ཆེན་དང་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་ཀ་ལས། །དགག་བྱ་
 བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་དངོས་པོ་མེད་

བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་
 དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གང་ཟག་དེས་བདེན་མེད་བདེན་པར་འཛིན་ན་
 དེ་ལྟར་བྱའི་འཛིན་པ་སོས་བདེན་མེད་གཏན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
 བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་རིགས་ཡིག་ཆ་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱད་ ༤
 ལས། །མེད་མཐའ་ལ་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའ་དང་། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་
 མེད་མཐའ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་
 ཕྱི་མ་གསུངས་ཀྱང་སྔ་མ་ཟེར་དགོས། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་
 མེད་པའི་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཅ་མེ་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
 དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་
 དངོས་སོ་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་
 མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེས་བདེན་
 མེད་མེད་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་། དེར་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དུ་འཛོག་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བཟུང་བས་འཛིན་པ་སོའི་གང་ཟག་
 དེས་བདེན་མེད་གཏན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་སྔ་མ་ཞེས་ཟེར་
 དགོས་པའི་ཁུངས་ནི། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༣༥༤
 ལས། དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་

ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་
 འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡོད་པ་ལ་ཆད་མ་སྲུས་ཀྱང་གཞོད་མི་སྲིད་པས། དེ་དག་ཡོད་པ་མིན་
 པའམ་མེད་པར་འཇིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་མེད་མཐའ་དང་དེའི་
 མཐར་འཇིན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱོན་མེད་ཅེས་ལྟ་བུ་རྣམས་མེད་
 མཐའ་དང་མཐར་འཇིན་མིན་ནོ། ། འདི་ནི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་
 ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་ནི་སྦྱོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་སྦྱང་ཉིད་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་
 འཇིན་དེ་ལ་ལྟན་སྦྱེས་གྱིས་མ་བྱལ། དེར་ཀུན་བཏགས་གྱིས་མ་བྱལ།
 རང་རིགས་ཡིག་ཆ་ལྟ་ན་དེ་ལ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་
 དགོས་སོ། །

སྤྲས་པ། ཟབ་མོའི་གནས་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགལ། །
 བདག་སྒྲོ་བྱིས་པ་བས་ཀྱང་བྱིས་པའི་སྒྲོས། །དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ཅུང་
 ཟད་འཇུག་པ་འདིར། རོར་འབྲུལ་མཆིས་ན་མཁས་རྣམས་བཟོད་པ་
 བཞེས། །འདིས་མཆོན་དུས་གསུམ་བསགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས། །མ་
 བྱུང་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་དགེ་ཅ་དང་། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བྱང་ཆུབ་
 ཆེན་པོར་བསྟོ། །བསྐྱེད་མེད་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོས་འབྲུག་གྱུར་ཅིག །དེང་

ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བྱུར་ཞིང་། །ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གྱིས་རྗེས་བཟུང་ནས། །
ལམ་མཆོག་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནམས་ཆང་བར་ཤོག། །སྐབ་པའི་དབང་པོའི་
བྱང་པའི་མདོ་སྟེའི་དོན། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོས་རི་ལྟར་བཟལ་བ་ལྟར། །དྲི་
མེད་གསལ་མཛད་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ལུགས། །སྐྱར་དུ་རྟོགས་ནས་
འགྲོ་ལ་འདོམས་པར་ཤོག། །

༡༡། །ཀྱེ་མ་རྟོ། སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གིས་མཁྱེན། ཆེ་སྟོན་གྱི་
ལས་དབང་གིས། །ལང་ལོང་དུ་འཁྱུགས་པའི་དབྱར་ཁའི་ཆར་སྒྲིན་ལྟ་
བུའི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་ན། །བྱ་སྐྱ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན་
དུ་ཁོ་བོའི་ནམ་ཤེས་དེ་དབང་མེད་དུ་ཁུ་ཁྱག་གི་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་སྐྱང་
ནས་སྒྲ་བ་དགུ་ཡི་མཐར་ཐིམ་གཞོན་ཅེས་པའི་མེ་པོ་རྟའི་ལོར་ཨ་མའི་
མངའ་རྒྱ་གོལ་ཅིང་། །ཉེ་བའི་ཁྱག་ཐེག་དེ་སོས་ཀའི་ཆར་ཐེག་དང་སྐྱན་
ཏུ་ལི་ཐང་ཞོར་འཛིན་སྟེག་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱན་སྒྲོངས་སུ་སྐྱུང་བ་དང་།
ཁོ་བོའི་ཨ་རྟོག་གི་སྐྱུ་དབྱངས་དེ་གཉིས་སྟེས་ཁུ་བྱུག་གི་ཀི་སྐྱ་དང་སྐྱན་
ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྦངས། །དམར་སེར་སྐལ་བཟང་མེ་རྟོག་དང་
མཉམ་དུ་ཁོ་བོའི་ལང་ཆོ་བ་ཅུ་སྟག་བཞི་རྩོགས་ལ་ཉེ་བའི་འདུ་ཤེས་
གསུམ་པ་བ་བདག་ལ་ནི་དབྱ་མའི་དཀའ་བའི་གནད་ལ་དབྱོད་པའི་

ཤེས་རབ་དང་སྤྲོ་བའི་སྤྲོ་བས་པ་སོགས་གང་ཡང་མེད་ན་ཡང་ད་ལས་
 མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་སྤྲོད་ཐོས་
 བསམ་ནོར་སྤྱིང་གྲ་ཆང་གི་ཡན་ལག་སྤྲོ་བ་གཉིས་ཆོགས་ཚུང་ནས་
 སྤྲོ་བ་ཡང་དབུ་མའི་བཟོ་སྒྲིབ་ཐེངས་གཉིས་པའི་འགོ་འཇུགས་གནང་
 ཡོད་པས་དེའི་སྐབས་བདག་དང་ཤིང་ཏ་གཉིས་ནམ་དབྱེད་ནམ་པ་
 བདུན་དུ་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པ་དེ་ཐབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟེན་པའི་
 ཐབས་སུ་འགོ་ཚུལ་ནས་མཐར་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཐུག་ཚུལ་
 དང་། སྤྲོ་བ་ཉིད་རབ་དབྱེ་སྐྱོར་བཅས་ལ་འཕྲོས་པའི་དབྱེད་ཚོམ་མདོར་
 ཅམ་ཞིག་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་བཀའ་བྲིམས་ལས་མ་
 སྤྲོག་ཅམ་དུ། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལོའི་བོད་ཟླ་ ༥ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་
 གར་ལྟོ་སྤྲོ་བས་མ་ལ་ཡའི་ཞིང་ཁམས། ཅན་དན་གྱི་ནགས་སུ་གནས་
 ཆགས་པའི་དབའ་རྒྱ་ལེ་རྒྱལ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་
 ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཀུན་དགའ་རྒྱ་བའི་ཆར་
 གཏོགས་སུ་ཡོད་པའི་རང་ཤག་ཏུ་སེར་སྤྲོད་སྤྲོ་བ་ཤོར་དགེ་བཤེས་སྒོ་
 བཟང་ཆོས་འཕགས་ནས་བྲིས་པ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག ། །

ཚུམ་ཤོག་དགུ་པ།

ཚུ་བཟང་སྒྲུལ་སྒྲ།

༡༡། །སློ་ཆེན་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་རྟེན་འབྱུང་གཏམ། །
ས་གསུམ་སྐྱེ་འགོ་ཀུན་གྱི་ན་ལམ་དུ། །
འགོད་མཁས་གྲགས་པའི་བ་དན་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ། །
བཙུགས་མཛད་གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་འདུད། །

སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟམ་མོའི་གཏམ་དེ་ཉིད། །
སློ་ལྷན་མང་ཐོས་བསོད་ནམས་ཅན་གྱི་ནི། །
སྟོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་བདག་འབྲེལ་ཡུལ་མིན་ཡང་། །
བག་ཆགས་ཅུང་ཞིག་འཛོག་སྤྱིར་ཆིག་ཅམ་བཟོད། །

འདིར་ད་ལམ་གྲུས་པའི་ཚུམ་གཞི་ནི། གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་འཐད་ཀྱི་ནམ་

བཤད་ཀྱི་གཞུང་། རྒྱུད་ཀྱི་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 དུལ་བྱ་གཞིས་པ་ནས་གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་
 བཅད་དབུ་མ་བཙུགས་པའི་བར་ཡིན་པས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དེ་
 དག་གི་དོན་ཏེ་ཅང་ཟབ་ཅིང་བསྐྱེད་བས་བྱིས་པ་བདག་ལྟ་བུས་འདི་
 ཡིན་འདི་མིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་གནས་མ་ལགས་ཀྱང་རང་སྒྲོར་གང་
 ཤེས་ཅིང་ཟད་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ།

འདིར་ས་བཅད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ལ། དེས་གྲུབ་
 པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།
 སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་སྐབས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་
 པ། སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
 བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་འཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་རྣམས་ས་
 བཅད་དགྲུར་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་དབྱད་
 པ། སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་སྟོ་མི་འབྲ་བ་འཛོག་ཚུལ། སྟོང་ཉིད་བཙུག་
 གི་གངས་འབྲེན་ཚུལ་ལ་མི་འབྲ་བ་རྩི་ཡོད། བར་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་
 དོན་ལ་དབྱད་པ། སྟོང་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གཞི་འཛོག་ཚུལ། སྟོང་
 ཉིད་བཙུག་པོ་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་མིན་ལ་དབྱད་པ། མིག་

སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྟོན་ས་
དབྱེ་བའི་ཚུལ། སྟོང་ཉིད་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཀྱང་སྒྲོས་སྒྲིན་མེད་
པའི་ལན་བཤད་པ་དང་དགྲུ་ལས།

དང་པོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དབྱད་པ་ལ།

སྤྱིར་གཞུང་མང་པོར་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་གསུངས་
ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནམ་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ཅུང་དགོན་ཞིང་།
འོན་ཀྱང་ཇེ་བཙུན་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་རྒྱུ་
ལས། གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་བཙོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་དང་།
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་བདེན་སྒྲུབ་བཀག་ཙམ་གྱིས་རབ་
རྩ་སྤྱེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས་འདུག

དེ་ལྟར་ན་གཞི་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན། བྱམ་
པའི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་སྒྲུབ་བཀག་ཙམ་གྱིས་རབ་རྩ་སྤྱེ་བའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དགོས་ན་བྱམ་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་བྱམ་པ་བདེན་
མེད་རྟོགས་དགོས་ཐལ། འདོད་ན། བདེན་སྒྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་

བྱུ་བ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱུ་མ་པ་བདེན་མེད་
 དུ་བསྐྱུ་བ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱུ་མ་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་
 པར་ཐལ། བྱུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུ་མ་པ་བདེན་བྱུ་བ་
 ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུ་བ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་སྟོང་
 ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་སྟོང་
 ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ན། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་སྐྱུ་བ་པའི་
 སྐབས་སུ་འབབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་གིས་མ་ངས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་སྐྱུ་བ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་མེད་
 བ། དབུས་མ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱུ་བ་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདེན་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོང་
 དུ་བྱུ་བ་མཐས་ཀྱན་བཏགས་ནས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་
 སྐྱ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་
 བདེན་མེད་དུ་རྟགས་དཔེས་སྐྱུ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། །རི་ལྷར་ཁྱོད་
 ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀྱན་ལ་སྒྲོས་སྐྱར་
 བྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་
 སྐྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་མཐར་

ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་ཉིད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མིག་སོགས་ནང་གི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་ལྷག་མ་
 རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ལོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་བདེན་མེད་རྟོགས་དགོས་ཟེར་
 དགོས་སམ་ཡང་ན་སྒྲར་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་གོ་བ་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་
 གསུངས་ཟེར་དགོས་དཔྱད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་འདོག་ཚུལ་ནི།

སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་སྒྲོ་གཞུང་པལ་མོ་ཆེར་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བཅུ་
 རྩལ། འབྲིང་དུ་དབྱེ་བ་བཞི། མདོར་བསྡུས་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཞེས་
 གསལ་ཡང་། བར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས། དོན་དམ་བདེན་
 པ་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་
 དེ་ཡང་བསྡུ་ན། སྟོང་ཉིད་བཙུ་བརྒྱད། དེ་ཡང་བསྡུ་ན། བཅུ་རྩལ། དེ་
 ཡང་བསྡུ་ན། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད།
 རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བཞིར་བསྡུ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་དབྱེ་སྒྲོ་ལྔ་ཙམ་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བ། བཅུ་རྩལ་དུ་དབྱེ་བ། བཙུ་བརྒྱད་དུ་
 དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད། དང་པོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཚུལ་ལ་

ནམ་པ་གཉིས་ཉེ། གང་ཟག་བདག་མེད་དང་ཚས་གྱི་བདག་མེད་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་བ་དང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

གཉིས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་
 མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་བཞིར་དབྱེ་ཡོད།

གསུམ་པ་བརྩ་བྱ་གྲུ་དབྱེ་ཚུལ་ནི། ༡ བང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༢
 བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༣ བྱི་བང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༤ སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། ༥ ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༦ རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ༧ འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༨ འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ༩ མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༠ ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་
 མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༡ རོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༢ རང་
 བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༣ ཚས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༤
 རང་གི་མཆོད་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ༡༥ མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ༡༦ དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བརྩ་བྱ་གོ།

བཞི་པ་བཙུང་བརྒྱད་དབྱེ་ཚུལ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བཙུང་བ་

ཡན་སྒྲར་དང་འབྲ་བ་ལ་ ༡༢ དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ༡༥ རོ་
 བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ༡༨ དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་
 བཙུ་བ་བྱུང་དོ། །

ལྷ་པ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུར་དབྱེ་ཚུལ་ནི། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་
 སྟོང་འབྲིང་དུ་དབྱེ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པས་ཉི་ཤུའོ། །

འོ་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་སྐབས་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན། འོ་ན་སྟོང་
 ཉིད་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གང་རུང་
 ཡིན་དགོས་པས་དེ་ལ་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྟོན་མེད་ཀྱང་། ང་ཡི་
 བ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གང་ཡང་
 མི་བཞེད་པའི་གསུང་ལྟར་ན་ང་ཡི་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གང་ཟག་བདག་
 མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གང་རུང་དུ་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་གངས་འབྲེན་ཚུལ་རི་ཡོད་ནི།
 དུམ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པ་བཞིན་
 སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། དཔུས་མཐའ་དང་བྱུང་སྟོང་དོན་བསྐྱེད་ཅ

འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ༡༥ དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 ༡༦ དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
 གྲག་བསྟན་ནས་གཞན་ནམས་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་
 པ་ཉིད་དོར་ནས་དེའི་ཆབ་དུ་བཅོ་ལྷ་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
 བགང་ནས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་གྲག་བསྟན་རྟོ། །དབུ་མ་མཐའ་དང་བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་གྲག་གསུངས་སྐབས་ཐ་སྟད་ཅུང་
 མི་འབྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི།

དབུ་མ་མཐའ་ལས། །ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་
 གཞི་ཡི་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་རི་ལྟར་མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་
 ཡང་སྟོང་པ་ཉིད། །དགོ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་སེམས་
 ཅན་པན་བྱའི་ཕྱིར། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགོ་བ་མི་
 ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །མཆོན་དང་
 དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱབ་པར་བྱེད། །གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་
 གྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་
 པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན། ཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་གྲག་བསྟན་
 ཅིང་དེ་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ཡང་།

སྒྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས།
 གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ལྟ་
 སྟེ། རང་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་རང་སྒྲོང་པ་ཉིད་
 དང་། ཆེན་པོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོང་པ་ཉིད་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་
 པ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྲས་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྲས་སྒྲོང་
 པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་
 མེད་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། རོར་བ་མེད་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་
 སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་
 མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་ཞེས་བྱ་
 བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་
 ཡི་སྒྲོང་པ་ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་རི་ལྟར་མཐོང་། །གང་བྱིར་དེ་ཡང་
 སྒྲོང་པ་ཉིད། །དགེ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །ཉག་ཏུ་སེམས་ཅན་
 བན་བྱའི་བྱིར། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་བྱིར། །དགེ་བ་མི་ཟད་
 བྱ་བའི་བྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་བྱིར། །མཆོན་དང་དཔེ་
 བྱད་ཐོབ་བྱའི་བྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་བྱིར། །བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །དེ་ལ་ཟ་བ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་ནང་གི་
 སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་ལས་བརྒྱམས་སོ། །བཟའ་བ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་བྱི་རོལ་

གྱི་རྒྱམས་སོ། དེའི་ལུས་ནི་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་གང་
 ཡིན་པ་སྟེ་ཁོག་པའོ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལོ།
 གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཏེ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་སྟོང་
 པ་ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལོ། བང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་
 བ་དེ་ཡང་གང་གིས་སྟོང་པར་མཐོང་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པས་
 ཏེ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རི་ལྟར་དོན་དམ་
 བའི་རྒྱལ་པར་མཐོང་བ་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།
 གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་
 ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དགོ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དགོ་བ་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 སོ། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་
 ལ་གཏན་དུ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
 མ་མཐོང་ན་སྐྱེ་སྟེ་འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་དོ། །དགོ་བ་མི་ཟད་བྱ་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་འདས་
 པ་ན་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་མི་འདོར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །རིགས་ཀྱང་རྒྱལ་
 པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ། རིགས་ནི་རང་བཞིན་ཏེ་དོ་སོ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་དོ། །མཆོད་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱེས་

བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་རྣམས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་དང་བཅས་
 པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབས་དང་མི་
 འདྲིགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྟོང་པ་
 ཉིད་བཅུ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟོང་པ་
 ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་
 འདྲིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་
 སྟོང་ཉིད་གཞན། །ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།
 ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གོང་དུ་ངེ་སྒྲིབ་སྟོས་པ་དེར་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 །དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། །སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཐ་མར་རྣམ་པར་འདྲིག་སྟེ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་སྟོ་འདྲིགས་
 པ་དང་། །དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གོ་
 རིམས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་འདུག

དེ་དང་མཐུན་པར་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། །ཟ་པོ་ནང་

གི་དངོས་ཚུལ་སྟེ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཡིས་བརྗོད། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་གངས་འབྲེན་ཚུལ་དབུས་མཐའ་དང་མཐུན་
 བར་གསུངས་པས། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་དུ། ༤ མན་ངག་རྗེས་
 འབྲང་དུ་འབྲུ་མནན་པ་གཞན་ཚུལ་འདྲ་བ་ལ་ལྟུང་བའི་དོན་བདུན་
 ལས་ལ་བཤད་པ་ནི་སྔ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་ལ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དངོས་སོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་དངོས་སོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཟང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་
 སོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཟངས་པ་ནི་རྩ་བ་དང་འགལ་
 ལོ། །ཞེས་པའི་རྩ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་ལ་འགལ་ཞིག་གིས་
 དབུས་མཐའ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། འགལ་ཞིག་
 གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས་པས་རྩ་
 བ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལ་འཛོག་ན་བདེ་བར་མཛོན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་
 དོན་བསྟུས་དུ་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་སྐབས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དོར་ནས་དངོས་སོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གངས་འབྲེན་པ་མ་ཟད། མན་
 ངག་རྗེས་འབྲང་ནི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྟུས་དེ་ཡིས་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བདག་མེད་པ་གཉིས་སོ་འདི་

ཉིད་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་
 དེ་དག་གི་བསམ་བ་སྤྱོད་ཆོག་པ་པའི་ངོར་རྣམས་པ་མང་པོའི་སྤྱོད་པ་དང་
 བཅས་པར་བྱེ་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །རི་ལྷར་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་
 སྤྲོད་པ་ཉིད་བཅུ་བྱུག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས། སྤྲོད་ཡང་མདོར་བསྡུས་
 ཏེ་བཞེར་བཞག་ཅིང་དེ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་སྤྱོད་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྣམས་བཤད་ཀྱི་གསུང་རིས་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྲོད་
 ཉིད་བཅུ་བྱུག་ལ་གང་ཟག་བདག་མེད་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྲོད་ཉིད་
 བཅུ་བྱུག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་བྱས་པའི་སྤྲོད་ཉིད་བཅུ་
 བྱུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་མཁན་འདུག་ཡང་། གང་ཟག་བདག་
 མེད་ལ་སྤྲོད་ཉིད་བཅུ་བྱུག་དབྱེ་དཀའ་སྤྱོད། ལྷགས་འདིར་གང་ཟག་ནི་
 གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་གཏགས་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་སྤྲོད་
 ཉིད་བཅུ་བྱུག་ནི་སྤྲོད་གཞི་མི་འབྲ་བ་སྤྱོད་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། གལ་སྲིད་འཛོག་ན་ནང་གི་ཆོས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་བདེན་སྤྲོད་
 ལྟ་བུ་ནང་སྤྲོད་པ་ཉིད་འཛོག་པ་ལས་གཞན་སྤྱོད་ངོར་མ་ཤར་བས་དེ་
 ལྷར་འཛོག་ན་གོ་རྒྱུ་ཆེར་མི་སྤྲོད་རོ། །

འོ་ན་གང་ཟག་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྲོད་ཉིད་བཅུ་
 བྱུག་མེད་ན་དེ་ལྷར་ཡོད་པར་ཐལ། གསེར་བློ་བསྐྱབས་གསུམ་པ་

ལས། ༡༣༧ གཞན་ཡང་ཉན་རང་དག་བཙམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་རྫོགས་ཏེ། གུན་
བརྟུས་ལས། ཆོས་དག་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་
མེད་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་པ་དང་། དབུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་། །གང་
ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་
སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ་
ཞེས་ན། གསུང་འདིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
བསྟུས་ན་གང་ཟག་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་སུ་
བསྟུས་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་གང་ཟག་བདག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པར་བསྟན་པར་འཇོག་མི་ཀུས་སྟམ་སྟེ།

འདིར་ཁུངས་སུ་བྲངས་པའི་གུན་གཟུས་དང་དབུས་མཐའ་
གཉིས་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལ་གང་ཟག་རང་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་
ལ་སྐྱོ་འདོགས་དང་སྐྱར་འདེབས་བསལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་
གསུངས་པ་ཙམ་ལས་གང་ཟག་བདག་མེད་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་
པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པར་མངོན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། །

གང་ཟག་དང་ནི་ཚུས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་སྤོ་མེད་འདིར་སྟོང་བ་ཉིད།
དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན།
ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས།
འདི་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །གང་ཟག་དང་ནི་ཚུས་རྣམས་ཀྱི།
དངོས་སྤོ་མེད་འདིར་སྟོང་བ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ།
དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན། ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་ཟག་དང་ཚུས་ཀྱི་
དངོས་སྤོ་མེད་པ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །དངོས་སྤོ་མེད་པ་དེའི་དངོས་སྤོ་
ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་གོང་དུ་ངེ་
སྐད་སྟོས་པ་དེར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དངོས་
སྤོ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། །དངོས་སྤོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། །སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཐ་མར་རྣམ་པར་འཛོགས་སྟེ། །གང་ཟག་
དང་ཚུས་སུ་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། །དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་
པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གོ་ངེམས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཀུན་གཏུས་ལས་ཀྱང་། །དེ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་སྤོ་
བརྒྱད་དེ། །ཚུས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་
ཚུས་མི་དགེ་བ་དང་། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་

དང་། ཉམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་
 དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། འདྲ་
 ཞེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའོ། ཆོས་དག་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དོན་དམ་པ་སྟེ།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།
 ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
 ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 མེད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་
 བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཞེས་དམ་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་སྲིད་གང་ཟག་བདག་མེད་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་བཙུག་འཛོག་ན་སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་འཛོག་པའམ་
 དེ་མིན་གཞན་ངེ་ལྟར་འཛོག་དབྱེད་པར་ཁྱ།

བཞི་པ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱད་པ་ནི།

སྤྱིར་གཞུང་གཞན་དུ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
གསུངས་པ་པལ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། བཤ་ཆེན་སློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གི་
དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། རང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ནང་
གི་ཆོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དམིགས་པ་
དེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་
གྱུར་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
དམིགས་པ་དེ། སྤྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་
རིགས་འགྲེ། ཞེས་གསུངས།

མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཛོག་ན་སྤྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན་རང་གི་
སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཡོད་དགོས་པས། དེས་ན་
འགོག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྤྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འགོག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྤྱི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་དེ། དེའི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། བར་སྤྱི་རྒྱ་བས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས། འགོག་བདེན་
ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ།

འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བརྒྱུད་ནས། དེ་ལ་འཕགས་རྒྱུད་
 གྱི་མིག་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་བ་སོགས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་འབྱེད་
 པ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མིག་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་བ་སོགས་
 སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་འབྱེད་
 པ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་
 ལས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་
 རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོང་བྱུང་གྱི་རི་མ་
 དང་བལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སྟུ་བསྟུ་བ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་
 འབྲ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པར་
 འདོད་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
 བོ་གང་རུང་ལ་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་གི་
 སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་ཆོས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ལ་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ལ་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་འཛོག་

ན་སྒྲར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ལ་བྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་དཀའ་བར་སྒྲར་བ་
 དང་། བྱིན་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་གི་སྒྲོང་གཞི་ཆོས་ཅན་
 དུ་གྱུར་པའི་བྱིན་སྒྲོང་གཉིས་ཆོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཞེས་སྒྲར་ལྟར་སྒྲར་
 བ། དབང་ཆེན་ཁོག་པ་བྱིན་སྒྲོང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པས་མི་
 འཐད་དེ། བྱིན་སྒྲོང་གི་ཆོས་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 ཟུར་ལ་བྱིན་སྒྲོང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 ཞེས་སྒྲར་ནས་དེ་མཚུངས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་གནས་སམ་
 ཆ་བཞག་སྒྲར་ན་བདེ་བར་མངོན་ནོ། །

ཡང་མིག་བདེན་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། བྱང་གི་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲུབ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནང་
 གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་
 ན་གོ་དོན་མི་འདྲ་བས་མ་བྲུབ་ཅེས་ཟེར་དགོས་སམ་སྟེ། དེ་བཞིན་
 ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་
 བྲུབ། འོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 བུམ་པ་བདེན་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པར་

ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཐམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་བོ།

ལཱ་པ་སྟོང་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གཞི་འཛོག་ཚུལ་ནི།

སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོའི་སྟོང་གཞི་འཛོག་ཚུལ་གཞུང་པལ་མོ་
 ཆེར་མ་ཐུན་པར་གསུངས་པས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་
 སྒྲེ་མཆེད་བར་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་དྲུག་བདེན་སྟོང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་ཤིང་དབང་པོས་མ་བསྐྱུས་པས་ན་དེ་བདེན་སྟོང་ཕྱི་ནང་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། སྟོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ཤར་ལ་སོགས་སྟོགས་བཅུ་བདེན་སྟོང་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 ལྷང་འདས་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཁམས་གསུམ་
 པོ་སོགས་འདུས་བྱས་བདེན་སྟོང་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བཅ་
 མཁའ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་བདེན་སྟོང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབྱས་བདེན་སྟོང་མཐའ་ལས་
 འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་བ་བདེན་སྟོང་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་
 མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ཐེག་ཆེན་དོར་བྱར་མེད་པ་བདེན་སྟོང་དོར་བ་མེད་
 པ་སྟོང་པ་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།

ཁམས་བཙུང་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞུགས་སུ་རུང་བ་གཞུགས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་
 བདེན་སྟོང་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དུས་གསུམ་བདེན་
 སྟོང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་སོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་
 པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པའི་རོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་
 མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པ་དེ་ལ་དངོས་སོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཞེས་བྱ་
 ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པའམ་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་བདེན་སྟོང་
 རི་དངོས་སོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

སྤྱིར་སྟོང་གཞི་འཛིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འགོག་བདེན་གྱི་
 རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཆན་ཉིད་པ་འཛིག་ན་ཕྱི་ནང་
 སོགས་ཀྱི་ལྗོན་ཆ་སྦྱར་ནས་ཞིབ་ཆ་འབྲེད་དགོས་སོ། །རྣམ་བཤད་
 ལས། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོང་བཅུད་
 གཉིས་མེད་པས། སེམས་ཅན་དང་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་མ་ལུས་པ་
 ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་
 བཞི་སྟོམ་པ་ན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྟོམ་པས།
 དམིགས་པའི་སྟོན་ཆད་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆད་

མེད་པའི་དཔེ་ཡིས་ཉེ་ཆད་མེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་
 ལུ་མཐའ་ཉི་མེད་པ་སྟེ་ཆད་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྟོགས་བཅུ་ནི་
 ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་
 གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་སྟོགས་བཅུ་དང་ཆད་མེད་བཞི་འཛོག་པ་ལྟ་བུར་
 སྒྲུང་བས། ཆད་མེད་བཞིས་དམིགས་པ་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་འཛོག་
 པར་མཛོན་པས་དེའི་སྟོང་གཞི་ལ་གཟུགས་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ཡན་ཆད་དུ་མ་བྱུང་ལ་འདི་ནས་བྱུང་
 ཞེས་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་དང་པོ་དང་། འདི་ཕྱིན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་
 ཐ་མའི་མཐའ་དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་། ཐ་མ་མེད་
 པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་
 མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། འོ་ན་འཁོར་བ་
 ལ་མཐའ་མའི་མཐའ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐའ་
 ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་གསུངས་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་འཁོར་བ་
 ལ་ཕྱི་མཐའ་བཞེད་པས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་དང་ཐོག་མ་དང་མཐའ་
 མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞིར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སོ་སྟེ་
 རང་འགའ་བའམ་ཉེས་སྟོད་ལ་ཤས་ཆར་སྟོད་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་ནི་འདི་པན་ཆད་དུ་ཡོད་འདི་པན་ཆད་དུ་མེད་ཅེས་
སྒྲུ་བོ་རང་འགའ་བས་གཞལ་དུ་མེད་པས་ན་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞིར་གསུངས་སོ། །ཡང་ཐོག་མ་དང་མཐའ་
མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་
ཁྲབ་པ་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རྒྱག་པ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་རྒྱག་འགའ་མི་འགའ་དབྱང་བ་ལ།

མིག་བདེན་སྟོང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མིག་
སྒྲེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དབང་ཉེན་
ཁོག་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སྒྲེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བདེན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྤྱི་
ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་མི་འགའ་བ་མ་ཟད་སྤྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ལ་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཟེར་ཆོག་སྟེ། འགོག་
བདེན་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྤྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་དེ་དེ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་སྟོང་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་དེ་ནང་ཤེས་པ་སྟོས་ནས་སྤྱི་ལྟ་བུ་དང་སྒྲེས་བུའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆ་ནས་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྟོང་
ཉིད་བཅུ་རྒྱག་ནང་པན་ཚུན་མི་འགའ་སྟེ་མིག་བདེན་སྟོང་ལྟ་བུ། བདེན་

སྟོང་པ་ཉིད་དང་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་ནང་ལ་དོན་དམ་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་ལྟ་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་བཙུ་ཡོད་པར་གྲགས་པས། དོན་དམ་
 སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་ལྟ་ནི། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མྱང་འདས་སྟོང་
 གཞིར་བྱས་པ་གཅིག་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་སྐྱིར་སྟོང་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་བཞི་ཡོད།

འོན་དོན་དམ་སྟོང་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་ལས་མང་བ་མེད་ན། མཐའ་
 ལས་འདས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་
 པའི་དབུས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉི། དབུ་མ་ཡིན་
 སྟོང་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་
 ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་དབུ་མ་དང་། ལམ་དབུ་
 མ། འབྲས་བུ་དབུ་མ་གསུམ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། ལམ་དབུ་མ་དབུ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མཐའ་ལས་འདས་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་དེ་སྟོང་ཉིད་

ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེར་ན་མ་ཁུབ་བེར་ན་ཆོག་གམ་སྟུམ། གཞུང་
མང་པོར་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འཛིག་གནང་
མཛད་འདུག།

བདུན་པ་མིག་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི།

རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་མིག་ནི་མིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། མིག་དེའི་རང་བཞིན་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པས་སྟོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མིག་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་
དང་སྒྲ་དང་སྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྐྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་
པའི་རྒྱ་མཆན་གང་གི་སྤྱིར་ན་མིག་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་
ཐེར་བྱས་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་ཐེར་བྱས་དུ་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཐེར་བྱས་ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་དུ་མེད་པའམ་
ཉམས་པ་མེད་པར་གཏན་དུ་གནས་པའི་ཏྲག་པ་དང་། འཛིག་པ་ནི་མི་
ཏྲག་པར་གོ་དགོས་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་བསྐྱུ་ན་ཏྲག་མི་ཏྲག་
གང་དུ་ཡང་མི་བདེན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་རྒྱ་མཆན་དུ་

འགྲོ་ཚུལ་ནི། བདེན་པར་གྲུབ་ན་གང་ལ་ཡང་མ་སྟོས་པར་གྲུབ་དགོས་
 པས་དེ་ལྟར་ན་མིག་སོགས་ཐེར་ཟུག་དུ་གནས་པ་སྟེ་གཏན་དུ་ཡོད་
 པར་གྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་སྟག་མ་བཙོ་ལྷ་ལ་རིགས་འགྲེ་
 སྒྱར་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རིགས་པ་མི་འདྲ་
 བའི་སྟོན་ནས་གསུངས་པ་མིན་པར་གསུངས་པས།

འོ་ན་རིགས་པ་འདྲ་བའི་སྟོན་ནས་གསུངས་ན་སྒྲར་གྱི་རྒྱ་མཚན་
 དེ་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་ན། རིགས་པ་དེ་ནི་བདེན་
 མེད་གྲུབ་པའི་ཐ་སྟོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་གྱི་ཉགས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་ཆོག་
 གས་སྟུམ་མོ། །

བརྒྱད་པ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བའི་ཚུལ་ནི།

ནམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་དུ་བཤད་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་ནས་ནི་མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་ཐེར་ཟུག་དུ་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་རིགས་པས་
 བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། གང་ཐག་གཅིག་ལ་སྒྱུར་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་
 ཡང་མིན་ཏེ། གཞི་མིག་སོགས་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེན་
 མེད་ཆད་མས་གྲུབ་ན་གཞི་གཞན་ལ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཆེ། གཞན་

གྲིས་སྒྲུབ་བྱེད་བཞུགས་པ་ལ་མི་སྟོན་པར་རང་གིས་ཉགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་
གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞི་སོ་སོ་ལ་བདེན་ཞེན་ཤེས་ཆེ་
བའི་གང་ཟག་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ལ།

དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་འགོག་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མི་འབྲ་བ་བཅུ་དྲུག་གིས་འཛོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འབྲུག་པ་ལས། ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། འཛིག་པ་མ་ཡིན་
ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ཐེར་ཟུག་དུ་གནས་
པ་དང་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་སྟོན་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཡང་གང་ཟག་གཅིག་ལ་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་
དོན་དམ་པར་ཐེར་ཟུག་དུ་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་
པའི་སྟོན་ནས་སྟོང་ཉིད་མི་འབྲ་བ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་
མིག་སོགས་གྱི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བདེན་མེད་ཆོད་
མས་གྲུབ་ན་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་
གསར་དུ་བཞུགས་མི་དགོས་པར་དེ་ལ་སྟོན་པ་ཕྱོགས་པ་ཅེས་གྲིས་བདེན་
མེད་ངེས་པར་གྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འོ་ན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་རིགས་པ་ཡང་དག་
 གིས་ཚད་མས་གྲུབ་ན་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་གསར་དུ་
 འགོད་མི་དགོས་པར་ཆོས་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཅུས་ཞེས་པ་དེ།
 རྩམ་པ་ལྟ་བུ་རིགས་པ་ཡང་དག་ལས་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་
 པའི་གང་ཟག་དེས་ཀ་བ་བདེན་མེད་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྤྲོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀ་
 བ་བདེན་མེད་རྟོགས་ཅུས་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རྩམ་པ་ལྟ་བུ་
 རིགས་པ་ཡང་དག་ལས་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
 དེས་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་གསར་པ་གཞན་བཀོད་མི་དགོས་པར་
 སྒར་གྱི་རིགས་པ་དེ་ལས་ཀ་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་ཅུས་ཞེས་པ་གང་
 ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟག་དེས་ཀ་བ་བདེན་མེད་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྤྲོགས་
 པ་ཅམ་གྱིས་ཀ་བ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 དེས་ཀ་བ་བདེན་མེད་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་
 རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་མིག་
 སོགས་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ན་
 གཞི་གཞན་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྤྲོགས་པའི་ཆེ། གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་
 པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་གསར་དུ་བཀོད་མི་དགོས་
 །ཀྱང་སྒར་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་ཀ་བ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་
 གྱི་རིགས་པ་གཞན་བཞོད་མི་དགོས་ཀྱང་སྤར་གྱི་རིགས་པ་བཞོད་པ་
 བཏེན་ནས་ཀ་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། རིགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་
 རྟོགས་པའི་བྱིར། དེས་རིགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་རྟོགས་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། སློ་ཁ་ཕྱོགས་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས།
 གཞི་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ཆད་མས་གཏན་ལ་ཐེབས་ན་
 ཆད་མ་དེའི་བྱེད་པས་ཆད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་བདེན་མེད་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

གསུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་ཀ་བའི་སྟོང་
 དུ་བདེན་མེད་ལ་སློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀ་བ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་
 བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། སློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་ཞེས་པ་ཀ་བ་བདེན་མེད་
 ཡིན་མིན་ལ་དབྱུང་བ་ཞུགས་པ་ཅམ་ཟེར་རམ་སྟམ་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་
 ལམ་ངེས་འབྲིང་པོ་ལས། ༣༣༣ ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་
 ན། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མིན་གྱི།
 ཆོས་གཞན་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་སློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ན་རྟོགས་བྱས་

པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དབུ་མ་མཐའ་དཔྱིད་ལས་ཀྱང་། གཞན་
ཁ་ཅིག གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ན་ཕྱང་སོགས་གྱི་ཆོས་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཆོས་གཅིག་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ན་ཆོས་གཞན་མཐའ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས། །དངོས་
གཅིག་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས། །གཅིག་གི་ལྟ་སྟོན་གང་ཡིན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་དག་གི་དོན་ཆོས་གཅིག་རང་བཞིན་མེད་
པར་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ན་རིགས་པ་དེའི་བྱེད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཞན་ལ་བདེན་པར་བྱབ་མ་བྱབ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་
ཅམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་པ་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ན་རིགས་པ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆོས་གཞན་ལ་བདེན་པར་བྱབ་མ་བྱབ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱས་ན། ཆོས་གཞན་གྱི་སྤྱིར་དུ་བདེན་
མེད་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་བཞེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སློཾ་ཁ་སྤྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབུས་མ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། གཟུགས་
བརྟན་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བདེན་
མེད་ཆད་མས་རྟོགས་ན་རིགས་པ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན། རིགས་པ་ཆོས་གཞན་ལ་ཁ་སློཾ་པའམ་རིགས་
འགྲེས་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཅུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ལྟ་ན་རིགས་པ་ཁ་སློཾ་པའམ་རིགས་འགྲེས་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྟོགས་དགོས་པར་གྱུ་བ། དེ་ལྟ་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་
ཞིན་ཏུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་མཐུན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་
བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པའམ་དེ་ལ་སློཾ་ཁ་
སྤྱོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཞི་གཞན་
ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་གསར་དུ་བཀོད་མི་
དགོས་ཞིང་། སྐར་གྱི་རྟགས་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་རིགས་འདྲེ་སྐྱར་ནས་
གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་བརྟེན། གཞི་
གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་

རྟོགས་པར་གསུངས་སམ་སྙམ་ཏེ། དབུ་མ་མ་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་
ཚད་མའི་རྟོན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་སོགས་ནང་གི་ཆོས་
བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་རིགས་པས་སྟག་མ་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་གཞི་གཞན་ལ་རིགས་འདྲེ་སྒྱུར་ནས་རྟགས་བཀོད་
དགོས་ན་སྟུ་གུ་ལྟ་བུ་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ཆོག་གས། ཆོག་ན་འདྲིག་
རྟོན་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟོན་པ་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་པ་ལ་
གྲགས་པའི་རྟོན་པ་དཔེར་མི་དགོས་པ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་
ལམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཐོག་མའི་དཔེ་ལ་དགོངས་ཟེར་ཆོག་གས་མི་ཆོག་
དཔྱད།

ཡང་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ལ། དབུ་མ་མ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུབ་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདེན་འདྲིན་སྟེས་
གྱི་སྟོང་དུ་གྲུབ་མཐས་ཀྱི་བཀྲགས་ནས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་གྲུབ་
མཐའ་སྒྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་འདྲ་པའི་རྟོག་པའི་རོར་

སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟགས་དཔེས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོང་དུ་གྲུབ་
མཐས་ཀྱི་བཏགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བའི་
གང་ཟག་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་དེའི་སྟོང་
སྟོང་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་དར་ཤིག་ལས། ༡༥༥ གང་ཟག་གསུམ་
པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་བཞིན་དུ་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ་སྒྲུམ་པའི་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་
སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གང་
དག་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བར་འགྱུར་
བཤོ། རྣམ་པར་ཐར་པ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོའམ་ཐབས་ནི།
སྟོང་པ་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་བདེན་
པར་ཞེན་པ་རེ་ཤིག་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། དེ་
ནི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་
ཐུག་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་གྲུབ་དུ་

ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ནལ་འབྱོར་སྟོང་པ་བ་ལ་མཛད་པར་མངོན་ཞིང་།
 དེ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་མཐུན་ལ།

འོན་ཀྱང་ཞོལ་བ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་བདེན་
 མེད་དུ་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་དེ་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 ཕྱི་ཞོལ་ཡང་དག་ལ་འཛོག་པ་མི་རུང་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་སྟོང་ཉིད་
 བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དང་ཁྲབ་པ་བྱབ་པ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་
 འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱབ་མཐས་ཀྱན་བཏགས་ནས་བདེན་པར་
 འཛིན་པ་མེད་དེ། རྒྱུད་ལྷ་དར་ཁྱེག་ལས། ༡༥ རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱབ་པ་བདེན་བྱབ་ཀྱི་ཆད་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་
 རྣམ་གཞག་འཛོག་ཤེས་པ་ལ་ནི་བཀག་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་འདི་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་འཇུག་ལས། །བཅད་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་བྱས་
 བ། །རྣམ་དཔྱོད་ལ་ནི་བརྟེན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་
 ཉིད་སྤྱོད་མོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཟེན་པའི་ཆོ། །བཀག་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་ཞེན་པའི་
 གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགག་བྱ་རགས་པ་ཙམ་བཀག་པའི་

སྒྲོང་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་ལ་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་
བའི་ཉེས་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དུ་གྱུར་
པའི་དངོས་སྒྲུབ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་
ཆད་མས་གསར་དུ་རྟོགས་ཁ་མའི་དངོས་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདེན་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པ་དང་དངོས་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་
བ་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ༥༠༣ གང་
གི་ཆེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཆད་མས་
རྟོགས་པ་ནས་དངོས་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༥༠༧ དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་གཞོད་
བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཡོད་པར་འཇིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་དངོས་སྒྲུབ་པའི་
གྲུབ་མཐའ་བཏང་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱིས་དུས་མཉམ་མིན་ནོ། །

ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ལ་འགྲེལ་ཚུལ་གཅིག་ལ་འདོར་བར་
འགྱུར་ལ་ཞེས་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་

དབུ་མ་བས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་བསྟན་པ་
 རྣམས་མཐོང་ན་ཅུང་མ་འགོར་བར་སྦྱར་དུ་དངོས་སྤྱོད་བའི་གྲུབ་མཐའ་
 བཏང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 ལ་གཞོན་གྱིད་མཐོང་བའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་གྱུར་བས་མི་འཐད་
 དེ། སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་བདེན་ཞེན་དུ་འདོད་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་གཞོན་པ་
 མཐོང་ན་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་བཏང་ནས་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན།
 རྫོང་རྫིང་འགྲེལ་ལས། །སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། །ལྷ་པ་ཐུབ་
 པའི་དགོངས་པ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ། །

འོ་ན་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་དེས་དངོས་པོ་བདེན་མེད་ལ་
 དབྱེད་པ་ཞུགས་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་བདེན་
 གྲུབ་ལ་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ཞེན་པ་རང་མེད་ཀྱང་སྤར་གྱི་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་མ་འདོར་བ་ཡོད་
 པས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དངོས་
 པོ་བདེན་མེད་ལ་གཞོན་གྱིད་རྣལ་མ་མཐོང་བ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པ་ཁས་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་བཏང་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་
མཐའ་བཏང་བར་འཛིན་གཤམ་སྒྲུལ་མོ། །

དོན་བསྐྱུ་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་
དགག་བྱ་བ་དེན་གྲུབ་བཀག་ཅམ་དུ་རིགས་གཅིག་པས་དེ་ལ་ངོ་སོ་
མི་འབྲ་བའི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་སྟོང་
གཞི་སོ་སོར་བདེན་ཞེན་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལས། ༥༣༥ དེ་ལྟར་
ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུར་ངེས་པ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། ཡུལ་
དེར་ངེས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་སྟོས་པས་ཡིན་
གྱི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུར་བཤད་པ་ཆོས་
ཅན་ཉི་ཤུ་ལ་མངོན་ཞེན་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་
མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ནི་དེ་ལས་མང་བ་
དང་ཉུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེན་པ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དང་
མཐུན་པར་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྟེ།
སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དམ་ཆོས་
ཉིད་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་

བ་བསྒྲོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་བསྒྲོག་པའི་དོན་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་
 ཉིད་གསུངས་བ་དང་།

ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་སྐུ་དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི། དོན་དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་
 དེ། དེ་ཡང་ཐུང་ན་འདས་པ་ཆོས་སྐུ་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་པ་བསྒྲོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 དོན་དམ་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་བསྟན་
 པར་མཛད་དོ། ཞེས་ཐུང་འདས་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་དོན་
 དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་གསུངས་སོ། །

དགུ་བ་སྟོང་ཉིད་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཀྱང་སྒྲོས་སྒྲིན་མེད་པའི་ལན་ལ།

རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་ཀྱང་འདིར་
 བཤད་པ་མི་སྒྲོས་པ་ནི། འདིར་དབྱེ་སྒོ་འབྲིང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་བ་
 ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྐབས་བཤད་
 ཀྱང་སྤར་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་བཞི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱང་སྒྲོས་

སྒྲིབ་དུ་མི་འགྱུར་སྟེ། སྤར་གྱི་བཙུ་བྱ་གནི་དབྱེ་སྒོ་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ་བཞིར་བཤད་པ་ནི་དབྱེ་སྒོ་འབྲིང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

བཤད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་
ཡང་འབྱུང་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་དངོས་པོའི་གཤེས་ཡིན་པ་དང་། རྟག་
རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
ན་བདེན་པར་གྲུབ་པོ་སྤྲུམ་པའི་དོགས་པ་གཅད་པའི་དོན་ཡིན་པས་
དེ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ།
གསུངས་ཚུལ་གཅིག་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་སྒོ་གཉིས་དང་བཙུ་བྱ་དང་
བཞིར་བྱེ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱི་མ་བཙུ་བྱ་དང་བཞིར་དབྱེ་བ་གཉིས་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་
ནི་ཞེས་འགྲེལ་བ་དང་།

གསུངས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། སྐབས་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
བཞིར་དབྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཞིར་བཤད་པའི་ཕྱི་མ་
རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་སྟོང་
ཉིད་ལ་དབྱེ་སྒོ་རྒྱས་པ་བཙུ་བྱ་དང་འབྲིང་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་སྐབས་
གཉིས་ཀར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་

སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་བཅས་སྣམ་པའི་དོགས་པ་གཅད་པའི་དོན་དུ་
 དོན་དམ་སྟོང་གཞིར་བྱས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ་
 ཞེས་པའོ། འགྲེལ་ཚུལ་བྱི་མ་གཞུང་དང་མཐུན་ཤས་ཆེ་བ་མངོན་ཏེ།
 རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་པར་བྱིན་ལམ་བསྐྱིགས་ལས། སྟོང་བཅུ་དྲུག་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་བཞིར་འདུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྟོང་གཞིར་
 བྱས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདུས་
 ལ། ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་
 ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་བདེན་
 པར་གྲུབ་བཅས་སྣམ་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་བྱས་སམ་སྣམ་དུ་
 དོགས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་
 དབྱད་པ་ལ།

འདིའི་སྐབས་སུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ཉིད་རྣམ་པ་ཁྱད་
 པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཐབས་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། སྟོབས་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་
 བྱིན་ཉིད་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་པར་བྱིན་བྱི་མ་བཞིར་

བཞག་གོ་ ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནི་
ཤེར་བྱིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པས། ཤེས་བྱིན་ཉིད་རྒྱུ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པས་པར་བྱིན་བྱི་
མ་བཞི་འདྲི་ཆུ་ལ་ལ།

མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་བྱིན་སྒྲོལ་ནས་མིན་པར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྒྲོལ་ནས་འདྲི་ཆུ་པར་གསུངས་
སྟེ། ཤེར་བྱིན་ཉིད་དུས་ཐུང་དུར་འདུག་ལྡང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཐབས་
མཁས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་། སྤྱིད་ཞི་རོ་མཉམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་
པལ་ཆེར་འབྱུང་པས་སྒྲོལ་ལམ་ཀྱི་པར་བྱིན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བེལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་ཆ་ནས་སྟོབས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ངེ་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་པར་བྱིན་བཞག་པར་གསུངས་སོ། །

མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་པར་བྱིན་བྱི་མ་བཞི་ནི་
པར་བྱིན་གཞན་ལ་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འདྲི་ཆུ་པར་གསུངས་སྟེ།
ཤེས་བྱིན་ཉིད་པར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་
ཐབས་མཁས་དང་། བརྩོན་འབྱུང་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཆ་
ནས་སྒྲོལ་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་གྲོགས་བྱེད་པའི་

ཆ་ནས་སྟོབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཆ་
 ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དུ་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །གསུང་ཚུལ་
 རྩ་བུ་གཉིས་པོ་བྱེད་ལས་དང་གྲོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཛོག་པའི་བྱེད་
 པར་ཅམ་ལས་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པ་ལྟ་བུར་
 མངོན་པས། དེ་ལྟར་ན་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་
 ཕྱི་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་
 པས། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་
 པས་བྱབ་པར་གྱུར་ངོ། དེ་མི་འཐད་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་འཛོག་སྐབས་དོན་དམ་རྟོགས་
 པའི་ཆ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་
 སེམས་འདི་ལ་པར་ཕྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྟག་
 པར་མཆོག་ཏུ་བྱང་བ་སྟེ་དག་པར་འགྱུར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རོས་འཛིན་དང་དེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། བྱང་ས་
 ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཤེས་
 པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་འཛིན་པ་
 ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཀུན་
 རྫོབ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། འདི་

གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་དབྱད་པར་བྲ།

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བའི་སྐྱབས་ཅུང་ཟད་
དབྱད་པ་ལ།

ནམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་
འདིར་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྒྲོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ས་འདིར།
ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒོ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་
སྒྲོན་ནམས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་
ལ་ནི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་བས། ལུན་པ་ལྟ་
བུའི་དྲི་མ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤར་བྱུང་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་
བ། ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་སྟེ་ས་བོན་
དང་བཅས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་སྟེ་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་སྤངས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དག་བཙུམ་རྟོགས་པ་
སྒོན་དུ་སོང་བ་ནམས་ཀྱིས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་སྤང་
བྱ་ངེ་ལྟར་སྒྲོང་ཚུལ་དང་སྤྱིར་མ་དག་ས་བདུན་གནས་སྐྱབས་སུ་ཤེས་

སྒྲིབ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྤངས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན།

འདི་ལ་གསུངས་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། མཁས་དབང་མང་
 བོས་རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདིས་ནི། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་
 ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་དེག་པར་བཞེད་ལ། དེ་སྤང་མི་སྒྲིབ་
 བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སྤོང་བ་ལ། དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་དགོས་ཤིང་། སྤངས་
 པ་དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། བདེན་
 འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་མིན་ལོ། །ས་བོན་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནི། ས་
 བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤོང་བ་མིན་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པའི་ལུགས་འདི་
 ལ། ཉོན་མོངས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ན། བདེན་འཛིན་དེའི་
 ས་བོན་སྤོང་དགོས་པས་ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་
 པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞག་པའི་སྟོགས་དེ་ཡང་གཏན་ཟད་མི་
 ལུས་པས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྤོང་
 བའི་བྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབས་སུ་སྤོང་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། མ་དག་ས་བདུན་གནས་སྒྲིབས་སུ་
 ཉོན་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་སྤོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྤོན་དུ་སོང་

བའི་ས་དང་པོ་བདུན་ལ་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉོན་སྤྱིབ་འབའ་ཞིག་སྤང་བྱའི་གཙུག་
པོ་བྱས་ནས་སྤྲོང་བར་ཐལ། སྤང་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཤེས་
སྤྱིབ་མི་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་ཐར་པ་ཐོབ་
བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཐལ། ཉོན་སྤྱིབ་སྤང་བྱའི་
གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་མ་དག་ས་བདུན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དག་ཉན་
རང་ལས་དབང་པོ་རྒྱལ་བར་ཐལ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྤྲེལ་ས་
སྤུ་ཤེས་སྤྱིབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤྲོང་བའི་མེད། ཉོན་སྤྱིབ་སྤྲོང་བ་ཡོད་པ་
ཉན་རང་ལྟར་མཆོངས་ཀྱང་། ཉན་རང་གིས་ཆེ་གསུམ་ལ་སྤྲོང་བར་
རུས་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་སྤྲོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དག་བཙུན་མ་ཉོག་ས་པ་སྤྲོན་སོང་གི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་
བྱང་སེམས་ལ་ངོ་སྤེལ་གྱི་ཤེས་སྤྱིབ་མེད་ན། ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་
སྤྲོང་མ་རྫོགས་པར་ས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་། བཟོད་པའི་པར་
ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དང་མ་བུལ་བར་
ས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་མེད་པས། དེ་ལྟར་ཡོངས་སྤྲོང་རྒྱ་དང་གོགས་
བྱེད་དེ་དག་སྤྱིབ་པ་གང་ཞིག ཉོན་སྤྱིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་

ཐལ། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཁ་ན་མ་
 ཐོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་དེ་དག་ཉོན་སྒྲིབ་
 སྤངས་ཟེན་པའི་བྱིར།

མཁས་དབང་མང་པོས་སྤར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་གི་དོན་
 བོ། གཉིས་སྤང་བཟུལ་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་
 སྒྲིབ་སྤྲིངས་པ་དེ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མི་སྒྲོང་བ་དང་། མ་དག་
 ས་བདུན་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཤེས་
 པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པ་གང་ཞིག པར་བྱིན་བཙུང་ཉམས་ལེན་
 ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་མ་
 རིག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་
 པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པ་མ་ཟད། དག་བཙུན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་
 བྱིར།

ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་བཤད་
 ལ་སོགས་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 ཡང་ཞེས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་བྱ་གཙུག་པའི་

གོགས་སྲུ་ཡང་བསྟན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ནམས་ཤེས་
 སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྒྲིབ་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་
 གྲང་དེར་བསྟུལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བག་ཆགས་སྲུ་བཞག་པ་
 ཅིག་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་མིན་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལས་
 ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་
 བད་པས་བདེན་འཛིན་མི་སྟེ་ཡང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པས་
 སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་སྒྲིབ་པའོ། སངས་མ་རྒྱས་པའི་འཕགས་
 པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པས། རྗེས་ཐོབ་
 ཀྱི་སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་ཉོག་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིབ་མེད་ཏུ་འགྱུར་
 བའི་རེས་འཛོག་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ནམ་པ་མཛོན་པར་ཏེ་མཛོན་ཏུ་
 གྱུར་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ནམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལོག་
 པས། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲིབ་བའི་ཉོག་པ་ཡོད་མེད་རེས་
 འཛོག་པ་མེད་དོ། །གཏན་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་འཕགས་པ་གཞན་ལ་
 མཉམ་གཞག་ཏུ་ལོག་པ་ནི་རེས་འགའ་བར་སྟོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་
 རྗེས་རེས་འཛོག་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྒྲིབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྒྲིབ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མིན་གྱི། མཉམ་

རྗེས་སུ་སྤང་བ་ཡོད་ཅིང་རེས་འཛིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་སྐྱིབ་དུ་གསུངས་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དེ་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ཅར་དུ་
བྱུང་ནས་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པས་
ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་མིན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་ཤེས་པར་རྒྱུར་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་དར་ཏེ་ག་
ལས། ༣༠༥ ཤེས་སྐྱིབ་ལྟན་སྐྱེས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། ཀུན་བཏགས་
ནི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
སྤང་བ་སྤང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་པར་འཐད་པའི་འཛིན་པའི་སྒོ་ས་བོན་དང་
བཅས་པའོ། ཞེས་གསུངས། འདི་དབྱེད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་བྱངས་པ་ལས་
སྤྲི་བཞིན་པར་མཁས་སྤངས་དུ་མི་བྱང་སྟམ་མོ། །

གསུངས་ཚུལ་འདི་ལ་དོགས་པའི་གནས་ནི། འོན་དག་པ་ས་
གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལས་
རགས་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་
ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱུད་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
པར་བྱིན་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དང་།

མཉམ་ཐེས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་པ་ལ་
 གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
 ཞེན། གྲུས་པའི་མོངས་ཆར་ལྟར་ན་ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱད་ལ་སྟོབས་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་སྤྱིན་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་
 ཀྱི་སྤྱིབ་པ་དང་། མཉམ་ཐེས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་བདེན་གཉིས་གཅིག་
 ཅར་དུ་ཤེས་པ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་
 ཡོད་པ་ནི་སྤྱིར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་ཞིང་། དེ་
 ལྟར་ཡོད་ན་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཉིས་སྤྲང་འབྲུལ་
 པའི་བག་ཆགས་ལས་རགས་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཤེས་པར་
 གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཉེས་པ་མེད་པར་
 མངོན་ཏེ། དག་པ་ས་གསུམ་ནང་གསེས་ཀྱི་སྤྲང་བྱ་ལ་བྲ་རགས་ཡོད་
 དགོས་ཅིང་། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་རགས་པ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། རྗེ་སྤྲུལ་མའི་གསུང་དང་མི་
 འགལ་ཏེ་ནམ་བཤད་དུ་གཉིས་སྤྲང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ས་བརྒྱད་
 པ་ནས་སྤོང་དགོས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་དག་སའི་ངོ་སྤུལ་གྱི་སྤྲང་
 བྱ་ལ་གཉིས་སྤྲང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱུང་པ་མ་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྤྲུལ་པ།

ཅུང་ཟད་འབད་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་འདིས། །
འགོ་ཀུན་ཉེན་བྱུང་ཟབ་མའི་གནད་ཉོགས་ཅིང་། །
ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྤྲུལ་པ་ལྟར་ལེན་ནས། །
ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག།

གུས་གཞུང་ཚུ་བཟང་སྤྲུལ་མིང་ནས། །

ཙོམ་ཤོག་བརྩ་བ།

ལྷ་རམས་པ་མེར་སྐྱད་ཀོང་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་དབང་ལྷག

༡༡། །སྤྱ་བ་ལྷ་མེད་འདྲེན་མཆོག་ཤུག་ཀྱུ་ལ། །དེ་སྤྱས་
འཇམ་དབྱངས་ན་ག་རྩ་ན་སོགས། །ཆོས་འདི་བརྒྱད་པའི་ལོ་པཎ་
ཐམས་ཅད་དང་། །ཁ་བའི་སྤྱོད་སྤྱུ་ཐབ་དོན་འབྱེད་པ་ལ། །ལྷ་མེད་
ལྷོ་བཟང་གྲགས་པ་སྤྱས་དང་བཅས། །ཆོས་འདིའི་བྱིན་ཐོབ་ཡོངས་
འཛིན་ལ་བརྟུན་ནས། །ཐབ་མོའི་གཞུང་དོན་རང་སྤྱོད་གང་ཤར་
ནམས། །མཁས་རྣམས་བརྟག་བྱའི་གནས་སུ་འདིར་འགོད་བྱ། །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་བརྩམས་པར་དམ་བཅའ་བ་སྤྱོན་
དུ་བཏང་ནས་འདིར་དབུ་མའི་བཟོ་སྒྲིང་གི་བརྗོད་གཞི་ཅུང་ཐད་ཅིག་
འཆད་པ་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༤༣༩ ལས། འདི་ལ་སངས་
རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤྱོད་གཅིག་གིས་སྐྱད་གཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆོས་
ཅན་སོ་སོར་སྐྱད་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མཐུན་པ་མི་
འོང་བས་དེ་གཉིས་མཐུན་པ་རེས་འཛོག་ཏུ་འོང་ངོ་། །བདེན་བཛིན་གྱི་

བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་ཟད་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ནས་དུས་རྟག་ཏུ་དོན་
 དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བརྟུགས་
 བས་དེ་ལས་བཞེངས་པའི་མཉམ་རྗེ་རིས་འཛོག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། ཡང་ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 རི་ལྷ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་སྒོ་དེའི་ངོར་གཉིས་སུ་
 སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་
 དུ་རྩོག་ཅིག་ཏུ་བརྟུགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་
 འདིའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་ལྷ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་སྒོ་དེའི་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒོ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རྩོ་
 ག་ཅིག་ཏུ་བརྟུགས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན། རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྣམ་
 མཐུན་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྣམ་མཐུན་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་
 པ་བཞིན་དུ་རྩོག་ཅིག་ཏུ་བརྟུགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་གཉིས་སྒྲུང་
 ལུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟོང་ཐུན་ལས། ༤༡
 དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སྒྲུང་ལུབ་པའི་སྒོ་
 རས་རྟོགས་ན་ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་མེན་དགོས་བར་ཐལ། ཁྱོད་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སྒྲུང་ལུབ་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་ན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་

གྲིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བ་ཡིན་དགོས།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ལུང་དེའི་དོན་ཆམ་མཁྱེན་གྲིས་ཆམ་
 མཁྱེན་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སློན་ས་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཁྱེད་སྤང་སྤྱོད་
 རེའི་ཡིག་ཆ་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ༣༡༩ མཁས་གྲུབ་རིན་
 བོ་ཆེས་ཆམ་མཁྱེན་གྲིས་ཆམ་མཁྱེན་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སློན་ས་
 དངོས་སྤྱོད་རྟོགས་པར་བཞེད། ཅེས་གསུངས། འདོད་ན། ཆམ་མཁྱེན་
 གྲིས་ཆམ་མཁྱེན་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་ཆམ་མཁྱེན་གྲིས་ཆམ་མཁྱེན་ཚུ་ལ་
 ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆམ་མཁྱེན་ཆོས་
 ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཐལ། ཆམ་མཁྱེན་གྲིས་ཆམ་མཁྱེན་ཚུ་
 ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེའི་སྤྱོད་
 འཇུག་དར་རྟེན་ལས། ༡༡༡ ཁ་ཅིག་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཆམ་བཤད་
 གྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་
 ཉིད་སྤང་བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། སྤང་ཚུལ་གཉིས་
 ལས་མ་འདས་པས་ཐ་དད་དུ་སྤང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤང་ཡུལ་
 ལ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་དུ་མཁས་ལེན་
 དགོས་ལ། ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ཏུ་སྤང་ན་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཐལ་
 བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་

ཆེན་དང་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཤིག་སྤོང་བུན་གསུམ་གྱིས་གསུངས་ཚུལ་
 ཆོག་སོར་བཞག་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྤྲང་། འོན་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཤིག་
 ཆེན་ལས་གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་ལྷོ་དེའི་ངོར་གཉིས་སུ་སྤྲང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
 ཞི་བས། ཞེས་གཉིས་སྤྲང་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་གསུངས་པ་ནི་
 ལྷུའུ་པའི་ས་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤྲང་
 བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་
 དད་གྱི་སྤྲང་བ་མེད་པ་ཅམ་ལ་མི་འདོད་དོ། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཤིག་ལས།
 རྒྱགས་རྟོགས་གྱི་ཐ་སྤྲོད་འདོགས་སམ་མི་འདོགས་ཀྱང་རུང་རང་ཉིད་
 ལ་རང་ཉིད་མི་སྤྲང་ཡང་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་རྣམ་མཁུན་ལ་རྣམ་མཁུན་
 མི་སྤྲང་ཞེས་པ་ནི་གོང་དོན་ལྟར་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རྣམ་མཁུན་རྟོགས་
 པ་དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་དུ་སྤྲང་བ་མེད་པ་དགོངས་ནས་
 རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྤྲང་བ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་སྤྲང་བ་མེད་
 པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་མཁུན་ལ་རང་དང་གྲུབ་སྡེ་ངོ་
 བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀུན་མི་སྤྲང་བ་འདོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་རང་དང་གྲུབ་སྡེ་ངོ་
 བོ་གཅིག་པ་མཐའ་དག་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཤིག་ལས།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་རང་དང་

གྲུབ་སྡེ་དོ་བོ་གཅིག་པ་མཐའ་དག་སྤང་ནས་རྟོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྲོད་ཐུན་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྟོན་ས་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་ཁྱོད་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྟོན་ས་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་ཁྱོད་སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་པ་ཡིན་དགོས། སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས། ལུང་དེའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྟོན་ས་རྟོགས་པ་དང་།
 གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་དོན་ཡང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་གྱི་སྤང་བ་བྱུང་
 པ་ལ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་
 གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཐ་དད་
 གྱི་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དོན་
 དམ་བདེན་པ་རང་ལས་ཐ་དད་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན་ཆོག་ཟིན་ཙམ་ལས་དོན་ལ་རྗེ་ཡབ་སྲས་དགོངས་པ་
 གཅིག་དུ་བབས་སམ་སྒྲུལ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁོང་རྗེས་སྟོན་འཇུག་

དར་ཤིག་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྣང་
བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་ནི་སྣང་ཞེས་པ་དེ་སྤྱིར་སྣང་བ་ཙམ་ལ་མི་བཞིན་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཙན་
ཐ་དད་ཀྱི་སྣང་བར་སྦྱར་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་
རང་ཉིད་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་འདོད་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཞེས་
འགྲེལ་སམ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཞུང་དེའི་འབྲུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་རང་དང་
གྲུབ་བདེ་ངོ་མོ་གཅིག་པ་མཐའ་དག་སྣང་ནས་རྟོགས་དགོས་ལ། ཞེས་
གསུངས་པས་གོང་གི་སྣང་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་སྣང་
ཚུལ་དེ་སྤྱིར་སྣང་ཚུལ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཙན་ཐ་དད་ཀྱི་
སྣང་ཚུལ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གཞུང་འོག་མས་གོ་བྱས་པ་དང་སྦྱབ་སྦྱབ་
བམ་སྟམ་འགས།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོན་འབྲུག་དར་ཤིག་ལས། རྒྱགས་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་
སྣང་འདྲིགས་ཀྱང་རུང་མི་འདྲིགས་ཀྱང་རུང་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་
སྣང་ཡང་རྟོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་ཞེས་
པའི་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡང་གོང་དོན་ལྟར་སྤྱིར་མི་སྣང་བར་མི་བྱེད་པར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རང་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་བའམ་

ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་ཆ་བ་
 རྗེས་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རྣམ་མཁུན་རྟོགས་པའི་ཆེ་སྤང་ནས་རྟོགས་
 བའམ་རྣམ་པ་ཤར་ནས་རྟོགས་པ་བཞེད་པས། འོ་ན་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། མི་སྤང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་
 ལམ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་སྡོན་འཛིན་
 མངོན་སུམ་ལྟ་བུས་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ན་རྣམ་པ་མ་
 ཤར་བའམ་མི་སྤང་བའི་སྡོན་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཤུགས་ལ་
 རྟོགས་པ་གང་ཡང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་མཛད་པས་མི་འགལ་ལོ། །

འོ་ན་རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེས་ཚུར་མཐོང་གི་སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་
 གྱིས་རང་གིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་གྲུབ་པ་བཞེད་དམ་སྟུམ་ན་
 བཞེད་པ་མངོན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཤུགས་འདིར་རང་རིག་མེད་
 བས་རང་རིག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་བཤད་དུ་མེད་ལ། སྤྱིར་རང་དང་གྲུབ་
 བདེ་ངོ་མོ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་སྤང་ན་རང་ཉིད་སྤང་དགོས་པའི་
 ཚུལ་གཅིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཚུལ་དེ་ཡང་ཚུར་མཐོང་
 གི་སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་གསུངས་པས། འོ་

ན་རྟོགས་ཚལ་དང་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྡོན་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་སྡོན་པོ་མངོན་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་སྡོན་འཛིན་རང་
 ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའམ་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། དེ་
 ཡང་སྤྱོད་འབྲུག་དར་རིཀ་ལས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྡོན་འཛིན་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྤྲོད་པས་རང་ལ་
 རང་ཉིད་མི་སྤྲོད་ཡང་། རང་དང་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆ་གཞན་
 རང་ལ་སྤྲོད་ནས་རྟོགས་པར་བཞག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྡོན་པོ་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་
 འདྲ་བའི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ལ་མི་འོང་པའི་དོན་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་པ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བཞེད་པ་དབུ་མ་
 ཚད་འགོག་སྐབས་སྤྲོས་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། རྗེ་
 རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གང་སོང་བརྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་
 ཚབ་རྗེས་སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་གྲུབ་
 ཅེས་གསུངས།

མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྡོན་འཛིན་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་མ་གྲུབ་
 པ་དང་མ་རྟོགས་ཀྱང་འགྲུབ་ཅེས་བཞེད་པ་བཀོད་ནས་རྒྱལ་ཚབ་

རྗེའི་བཞེད་པ་དེ་རྗེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པར་ཅུང་ཟད་མ་སོང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་སོ་སྤྱིའི་སྤོན་འཛིན་གྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་
 དང་བྱུང་བ་གསལ་ལ། དེ་འདྲའི་རྟོགས་ཚུལ་དེ་རྣམ་པ་གང་ཡང་
 མ་ཤར་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ཞིག་ལ་བཞེད་པས་དེ་འདྲའི་རྟོགས་ཚུལ་དེ་
 སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན། དོན་
 དུ་རྣམ་མཐེན་གྱིས་རྣམ་མཐེན་རྟོགས་པའི་ཆེ་ན་རྣམ་པ་གང་ཡང་མ་
 ཤར་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལས་ཤུགས་རྟོགས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་དོན་
 དུ་གསུངས་པས། རྣམ་མཐེན་གྱིས་རྣམ་མཐེན་རྟོགས་པའི་ཆེ་ན་རྣམ་
 པ་ཤར་བའམ་སྤང་ནས་རྟོགས་པ་དོན་གྱིས་བྱུང་བས་དེ་ཉིད་རྗེ་རྒྱལ་
 བའི་དགོངས་པར་སོང་འདུག་ན་མི་འགལ་བར་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
 བབས་སམ་སྟམ་པ་སྒྲིབ་པའི་འཆར་སློ་ཙོམ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པས་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་མཛོད།

འོ་ན་སྤྱིད་འདུག་དར་ཤིག་ལས། སྤང་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་
 འདས་པས་ཐ་དད་དུ་སྤང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤང་ཡུལ་ལ་
 འབྱུལ་པ་མི་སྲིད་པས་རང་ཉིད་རང་དང་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
 ལ། ཚུལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྤང་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་
 ལྟོག་ཏུ་མེད་དོ། ཞེས་ཆོག་ཟེན་ཙོམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྣང་རྒྱལ་པའམ་ཆུ་ལ་
 ཆུ་བཞག་གི་ཆུ་ལ་དུ་སྣང་ནས་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་ཟིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མཁས་བྱུང་རྗེས་སྟོང་
 ཐུན་ལས། ༤༡༡ དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་
 སྣང་རྒྱལ་པའི་སློབ་རྟོགས་ན་ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་དགོས་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སྣང་རྒྱལ་པའི་
 སློབ་རྟོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྣང་
 རྒྱལ་པ་ཡིན་དགོས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཀུན་
 རྒྱུ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཟིན་
 ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྣང་
 རྒྱལ་པའམ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཆུ་ལ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གཉིས་སྣང་རྒྱལ་
 པའི་སློབ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མ་ཁྱབ་པ་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་
 སྣང་རྒྱལ་པའི་སློབ་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཀུན་རྒྱུ་བདེན་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་པར་
 དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་ཆུ་ལ་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་
 བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་སློང་སློང་འཆར་སློང་ཡིད་བརྟན་འཕེར་བ་

མེད་ཀྱང་བྲན་དབང་ཡངས་པའི་དབྱེད་གཞིར་འདི་ལྟར་འབྲེལ་བར་བྱ་
 ཟླ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་རྣམ་མཁྲིན་རྟོགས་པའི་
 ཆེ་ན་གཉིས་སྤང་བ་རྒྱབ་ནས་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་ལྟོག་
 ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་གཉིས་སྤང་བ་རྒྱབ་ཅེས་པ་ནི། རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་
 ཐ་དད་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱབ་པ་དང་། རྒྱ་བ་དང་སྐར་མ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་མེད་
 རྒྱང་ཆད་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བདེན་སྤང་གི་སྟོས་པ་
 དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱབ་པའི་སྟོན་ས་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་ལ་རྩེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཀ་དགོངས་པ་མི་མཐུན་
 པ་མེད་ལ། མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་བ་རྒྱབ་པའི་སྟོན་ས་
 རྟོགས་པ་དང་། གཉིས་སྤང་བ་རྒྱབ་པའི་སྟོན་ས་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་བ་རྒྱབ་
 པའི་དོན་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་གཉིས་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་བ་རྒྱབ་
 པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྤང་
 རྒྱབ་ནས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མི་
 དགོས་པ་རྣམ་མཁྲིན་དེ་རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་
 དུ་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་བ་རྒྱབ་པའི་སྟོན་ས་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་

དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་མཐེན་གྱིས་རྣམ་མཐེན་ཉོགས་
 བའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་བྱུང་ཅེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤང་བ་བྱུང་བ་དང་།
 ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་བྱུང་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟོང་ཐུན་
 རང་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སུ་ཉོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་
 བ་ཡིན་དགོས། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རང་
 ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉོགས་
 ཞེས་པའི་གཉིས་སྤང་བྱུང་ཚུལ་དེ་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བའི་རྣམ་དཔྱོད་
 ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་ཐ་དད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་
 གསལ་བར་གྲུབ་བམ་སྟུང་ལགས། དེའི་ཚུལ་ཡང་རྣམ་མཐེན་གྱིས་
 རྣམ་མཐེན་ཉོགས་པ་དེའི་ཆེ་ན་རྣམ་མཐེན་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བའི་སྤང་
 བ་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་ན་རྣམ་མཐེན་ཀྱུ་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 ལ།

ཡང་དེའི་ཆེ་བ་དེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱབ་པ་ལ་བྱེད་ན། རྣམ་
 མཁེན་གྱིས་གང་གཟིགས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱབ་
 རྣམ་གཟིགས་པས་དམིགས་གསལ་རྣམ་མཁེན་གྱིས་རྣམ་མཁེན་
 རྟོགས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པའི་སྟོན་རྟོགས་ཞེས་པར་བསྐྱོས་
 སྟོན་ཙམ་ལས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་ཐ་དད་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱབ་
 པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། དེར་མ་ཟད་སྟོང་ཐུན་རང་
 ལས། གལ་ཏེ་རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན་རང་ལ་རང་གི་
 རྣམ་པ་འཆར་དགོས། དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་རང་དང་འབྲ་བར་ཐལ་བའི་
 སྟོན་འབྲུང་ངོ་ཞེ་ན། རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན་རྣམ་པ་མ་
 ཤར་བར་རིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཁོ་བོས་བསྐྱོག་ལ་སྦྱ་ཡིས་གཞོད་བྱེད་
 སྟོན་ཅིག ཅེས་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་མཁེན་གྱིས་རྣམ་མཁེན་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གསུངས་འདུག་པས་རྣམ་མཁེན་གྱིས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ལ་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའམ་མི་སྤང་
 བར་རྟོགས་ཚུལ་ཆད་མའི་གཞུང་གི་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་
 རྣམ་བཞག་ལས་འདས་པ་བཞེད་མི་སྲིད་པས་རྣམ་མཁེན་གྱིས་རྣམ་
 མཁེན་རྣམ་པ་ཤར་བའམ་སྤང་ནས་རྟོགས་པ་གསལ་བར་གོ་རུས་ལ།

འོ་ན་རྣམ་པ་ཤར་ན་འབྲ་རྣམ་ཤར་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་སྟོང་ངེ་

ལྷར་འགོ་སྤྲུམ་ན། དེ་ཡོད་དེ་རྣམ་མཁུན་ལ་རྣམ་མཁུན་གྱི་འདྲ་རྣམ་
ཤར་ན། འདྲ་བ་ལ་ནི་དངོས་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྷར་རྣམ་མཁུན་ལ་རྣམ་
མཁུན་ཁོ་རང་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་ན་རྣམ་མཁུན་ལ་རྣམ་མཁུན་
རྣམ་མཁུན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཤར་དགོས། དེ་ཤར་ན་རྣམ་མཁུན་ལ་
རྣམ་མཁུན་ཐ་དད་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་པ་མ་ཤར་ཞེས་པ་ལས་སྤྱིར་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་ལ་གོ་མི་དགོས་ལ།

དོན་བསྟུན། ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་པ་ཤར་ན་འདྲ་རྣམ་ཤར་བའི་
བྱུང་བ་བསམ་པ་དེ་ཁོ་བོས་རྣམ་པ་ཤར་ན་འདྲ་རྣམ་ཤར་བས་མ་བྱུང།
རྣམ་མཁུན་གྱིས་རྣམ་མཁུན་རྟོགས་པའི་ཆེ་ན་རྣམ་པ་ཤར་ཀྱང་འདྲ་
རྣམ་མ་ཤར་ཞེས་ཁྱོད་གྱི་བྱུང་བ་ལ་ངེད་གྱིས་མ་བྱུང་ཅེས་བྱུང་བ་དེ་
མ་བྱུང་བར་བརྒྱུག་ན་གཞོད་བྱེད་ཅི་ཡོད་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས།
དེས་ན་དགོགས་པ་རབ་གསལ་ལས། མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་
རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་སྣང་ནས་མཁུན་
དགོས་པས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་གོང་དོན་ལྷར་རྩེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་
དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་འདུག་སྤྲུམ་པ་ཚོངས་འཆར་ཅམ་མོ། །

འོ་ན་ཡང་རྒྱལ་ཆ་བ་རྩེས་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རྣམ་མཁུན་རྟོགས་
པའི་ཆེ་རྣམ་པ་ཤར་བའམ་སྣང་ནས་རྟོགས་ན་སྤྱོད་འདུག་དར་ཤིག་

ལས། སྤང་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས། ཐ་དད་དུ་སྤང་ན་འབྱུལ་
ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཚུལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྤང་ན་དོན་དམ་
བདེན་པར་ཐལ་བར་སྡོག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྤང་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་མཐུན་ལ་རྣམ་མཐུན་སྤང་བ་དེ་དེ་འབྲ་བའི་སྤང་
ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མིན་ནོ་ཞེས་འགྲེལ་བར་བྱེད་དོ། འོ་ན་
གོང་གི་སྤང་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རང་ལས་ཐ་
དད་པའི་ཚོས་གཅིག་སྤང་ན་སྤང་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །

འོ་ན་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྣམ་མཐུན་སྤང་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་རྗེ་
ཡབ་སྲས་གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་ན། མཁས་གྲུབ་བསྟན་
དར་བ་ཆེན་པོས་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོད། སྤྱོད་
འབྱུག་དར་རྟེན་ལས། རྟགས་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་འདོགས་མི་འདོགས་
གང་ཡིན་གྲང་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྣམ་མཐུན་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྟོགས་
གསུངས་པ་ཅཡང་ཟད་འབྱུལ་ན། ཞེས་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་
པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྟོང་ཐུན་ལས། རྣམ་མཐུན་
གྱིས་རྣམ་མཐུན་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སྟོན་སྟོན་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་
ལ་མི་འཐད་པའི་གཞོད་བྱེད་མཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྗེ་ཡབ་

སྤྲུལ་གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ན། བདེན་ཏེ་
གཞོད་བྱེད་དེ་རྣམས་ནི་ཆོག་གི་ཟིན་ཆོད་ཙམ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་
པ་ཡིན་གྱི་དགོངས་དོན་ལ་དབྱེད་ནས་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
པས་སྒྲིན་མེད་དོ། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཆོག་གི་ཟིན་ཆོད་ཙམ་ལ་བྱས་ན།
རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
སྤང་ནས་མཁྱེན་དགོས་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར། ཆོག་ཟིན་ལ་
མི་སྤང་ཡང་རྟོག་པ་དང་། དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་དང་།
གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པ་སོགས་ཆོག་གི་ཟིན་ཆོད་ཁོ་ན་
ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུངས་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་དགོངས་ནས་
གཞོད་བྱེད་འཕེན་པ་ཡིན་གྱི་དགོངས་དོན་ལ་དབྱེད་ན་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་
གསུམ་མ་ཟང་མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་བསྟན་དར་བ་བཅས་མཁས་མཆོག་
རྣམ་པ་བཞི་ཀ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་པར་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ་གཞི་
དངོས་སོའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཀ་མ་འབྱུང་བར་ཆོད་
མར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཁས་མཆོག་བཞི་ཡི་གཞུང་གིས་དཀའ་བའི་གནད། །
 མཁས་མཆོག་བཞི་ཡི་བཞེད་པ་ངེ་བཞིན་དུ། །
 མཁས་པའི་གཞུང་དང་མི་འགལ་བསྐྱབས་པའི་མ་ཐུས། །
 མཁས་པའི་བྱ་བ་མ་ལུས་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །

འདིས་མཆོག་དགེ་བས་གངས་ཅན་མགོན་གཅིག་དང། །
 བཀའ་ངེན་རྒྱ་མེད་དགེ་བའི་བཤེས་ནམས་ཀྱི། །
 སྐྱེ་ཆེ་རབ་བརྟེན་སྤྲུགས་བཞེད་འབྲུབ་པ་དང། །
 ཆེ་རབ་ཀྱན་ཏུ་མཉེས་ཤིང་འཛིན་གྱུར་ཅིག། །

ཅེས་པ་འདི་ནི་སེར་སྤྲད་ཀོང་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་དབང་ཕྱག་
 གིས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༩༠ ལྷ་སྤུལ་ལོའི་བོད་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡ གྱི་ལོ་
 ༡༠༡༣ གྱི་ཟླ་ ༡༠ ཆེས་ ༤ ལ་གྲིས་པ་ཀྱན་ཏུ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག །

རེ་སྒོན།

ད་ལམ་དབུ་མ་བཟོ་སྒྲེང་གི་སྒོལ་བཟང་གསར་གཏོད་བྱེད་དེ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་གྱི་དོན་ལ་འབེལ་གཏམ་ཐེངས་གཉིས་བགྱིས་པའི་རྣམ་དཀར་
གྱི་ལེགས་ཚོགས་འདིའི་མཐུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
སྤྱི་དང་། བྱད་པར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་
པོས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་པའི་མདོ་སྡེ་གསུམ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་།

བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བུ་རྣམས་སྐྱ་ཆེ་བཏན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་
རྒྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་སྤྱི་ནོར་ལྔ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་སྐྱ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་སྤིད་མཐའི་བར་དུ་བཏན་པའི་རྒྱར་གྱུར་
ཅིག ། །

རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
སྟོང་པོ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་

སློལ་བྱི་མ་མེད་པ། ལྷ་སློམ་སྦྱོད་གསུམ་གང་གི་ཆ་ལའང་སྦྱོན་གྱི་བྱི་མ་
 ཆ་ཙམ་ཡང་མི་མངའ་བར། བསྐྱེགས་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་
 དུ་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ། མདོ་སྤྲལས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
 སྙིང་པོ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་
 པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་
 སློན་ས་བསྟན་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་དེས་ཀྱི་དགོ་འདུན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གཟུ་བོར་གནས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་བྱི་
 མ་མཐའ་དག་བསལ་ནས། བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཡང་སློས་དཔལ་མཉམ་
 མེད་རི་བོ་དགོ་ལྷན་པའི་བསྟན་པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཐབས་
 དང་།

ལྷག་པར་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་
 སེར་སྤྱད་ཐོས་བསམ་ཞོར་བུའི་སྤྱིང་གྲ་ཆང་གི་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་
 སྤར་སློལ་བཟང་པོ་རྣམས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མི་ཉམས་གོང་
 འཕེལ་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱ་དང་། སོ་སོའི་གཏན་གྱི་འདུན་མ་
 འགྲུབ་ཐབས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྙིང་པོ་གཞུང་ཆེན་
 བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་དད་གྲུས་ཆེན་པོས་ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་མཐར་
 ཕྱིན་པ་བྱས་ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་

གནས་ཐབས་དང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྲུབ་པའི་ཐབས་
ལ་འབད་བར་འཆལ་ཞེས་སྐབས་བཅུ་པའི་སེར་སྒྲད་སྒོ་བ་གཉེར་ལྟན་
ཆོགས་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༡༣སྤྱི་ཟླ་༡༡ཆོས་ལ་ལ་བུལ།

དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྤྱང་སྤྲུག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་ནང་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་
བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འབྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒོན་
ཆོག་ཏུ་ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྤྱང་ཆོས་སྤྱོད་བཀའ་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།